

Tingvoll kommune

Økokommunen – bedre løsninger for mennesker og miljø

Utredning av skolestrukturen i Tingvoll kommune 2022

Tingvoll kommunes verdigrunnlag – EIKR

Økokommuneerklæringen forplikter både ansatte og folkevalgte i Tingvoll kommune. Vi skal fremme og leve etter en økologisk bærekraftig praksis og ressursforvaltning i vårt daglige arbeid.

Engasjement

- Jeg er aktiv, bidrar til et godt omdømme og fremsnakker arbeidet vi gjennomfører på egen arbeidsplass og kommunen.
- Vi støtter, oppmuntrer og gjør hverandre gode

Kompetanse

- Jeg er faglig oppdatert og bidrar til felleskapet med min kompetanse
- Vi stiller krav til hverandre og forventer profesjonalitet- fra ord til handling

Inkludering

- Jeg samarbeider, er positiv og lyttende og har et bevisst forhold til mitt kroppsspråk
- Vi har et miljø preget av medskapning og medansvar.

Respekt

- Jeg er høflig, imøtekommende og løsningsorientert
- Vi møter hverandre med tillit, gjensidig respekt og ser ulikheter som en ressurs

Innhold

Forord.....	6
Sammendrag	7
Innledning	12
Leseveiledning.....	12
Politisk bestilling og forankring.....	13
Administrativ utredning	14
Alternativer for skolestruktur som utredes	14
Samfunnet er i endring	16
Endring i befolkningsutviklingen og konsekvenser for kommunebudsjettet.	16
Antall elever i skoleårene 21/22, 25/26 og 31/32 fordelt på skolekretser.....	22
Sentrale styringsdokumenter og føringer for grunnskolen	23
Internasjonale føringer	23
Nasjonale føringer.....	26
Skoleskyss.....	34
Regionale og interkommunale planer i institusjoner og nettverk.....	37
Fylkeskommunale planer for Tingvoll videregående skole.....	38
Kommunale planer og styringsdokumenter	39
Kommuneplan for Tingvoll – økokommuneplanen	39
Tingvollrosa – læring og utvikling i oppvekst 2021-2040.....	41
Lokale utviklingsprosjekter og satsninger	43
Prosess og metode for brukermedvirkning og dialog.....	45
Gjennomføring av prosess for strukturkartleggingen.....	47
Fremdriftsplan for tema, involvering og gjennomføring	48
Kunnskapsgrunnlag for arbeid med skolestruktur.....	51
Barnets beste	51
Skolestruktur i Norge - utviklingstrekk	51
Sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet	53
Elevenes læringsutbytte.....	54
Norske analyser av skolefaglig kvalitet og mulige forklaringer	58
Det spesialpedagogiske tilbudet	64
Tilpasset og likeverdig opplæring	65
Rekruttering, attraktivitet og skolens kompetanser	66
Krav og forventninger til rektor	67

Elevenes læringsmiljø	68
Profesjonsfellesskap og samarbeid.....	68
Styring og administrasjon	68
Utvikling og endring	68
Lederrollen	68
Organisasjonsendring og sammenslåingsprosesser	69
Ansattperspektiv	70
Fusjoner av offentlige virksomheter	71
Skolen som bygdas møteplass	72
Skolen er en viktig arena for mindre bygdesamfunn.....	72
«Hjarte for heile landet» og samhold i kommunen	74
Vurdering av de fem dimensjonene for bærekraftig struktur	75
Den faglige og pedagogiske dimensjonen	76
Ledelse	79
Lærerne	80
Elevenes læring og utvikling	81
Laget rundt barn og unge.....	83
Den sosiale dimensjonen	85
Inkludering	85
Trivsel og mobbing sett i forhold til skolestørrelse.....	86
Den Praktiske dimensjonen	87
Skoleskyss	87
Trafikksituasjon – hensyn til henting og levering ved skolene	91
Lokalt SFO – hvis skoletilbudet flyttes	96
Kultur- og bygdeutviklings-dimensjonen	100
Felles digitalt dialogseminar om Kultur og bygdeutvikling	100
Hvilke kulturelle aktiviteter finnes i skolebyggene?	101
Lokal informasjon, sett i sammenheng med forskning og andre utredninger	104
Konsekvenser ved en eventuell strukturendring	105
Den økonomiske dimensjonen	107
Kostnader for drift av undervisningsrelaterte aktiviteter.....	107
Kostnader til skoleskyss	110
Friskole – økonomisk fordel eller ulempe?	112
Bygninger og økonomi	114
Drifts- og vedlikeholdskostnader på skolebygninger	114
Bygningenes tilstand og kostnader for oppgradering.....	115

Pedagogisk funksjonalitet, bygg.....	116
Samlet økonomisk vurdering	116
Ikke alt som teller, kan telles	118
Vedlegg	119
Vedlegg 1: Beskrivelser av de ulike alternativene	120
Vedlegg 2: Foresatte og elever sine samlede svar fra dialogseminarene på sosialt og praktisk....	127
Vedlegg 3: Svar fra spørreundersøkelsen til lever og foresatte.....	130
Vedlegg 4: Svar på åpne spørsmål fordelt på skolekretser.....	140
Vedlegg 5: Ansattes vurderinger av alle alternativer på faglige og pedagogiske område	158
Vedlegg 6: Innbyggernes svar fra dialogseminarene om kultur og bygdeutvikling.....	168
Vedlegg 7: Innovasjonsoppgaven til elevene og bilder fra innovasjonsseminaret.....	176
Høringssvar	184
Oppsummering av høringssvarene	184

Forord

Samfunnet rundt oss endrer seg stadig raskere. Ord som eldrebølge, sentralisering og digitalisering har vi brukt lenge, mens pandemi og krig er ord som har fått nytt innhold. Kommunens hovedoppgave er å gi trygge og gode tjenester til innbyggerne i alle livets faser. Til det bruker vi alle ressurser vi har, penger og kompetanse, kreativitet og samarbeid.

Noen beslutninger må vi leve lenge med virkningene av. De som bestemte tomt, størrelse og arkitektur den gang Tingvoll barne- og ungdomsskole ble planlagt på 1960-tallet, har også lagt føringer for noe av handlingsrommet vi har som kommune i dag, mer enn 50 år seinere.

En hovedutfordring for Tingvoll kommune nå i 2020-årene blir å opprettholde gode tjenester til alle, samtidig som barnetallet i skolene synker og eldre-andelen øker. På kortere sikt kan stillingshjemler flyttes etter behov, men vi skal også renovere og reise nye tjenlige bygg for de neste 30 - 50 årene. I lys av dette har kommunestyret bedt å få utredet oppvekstsektoren, så vel som helse- og omsorgsområdet. Denne utredningen gir en helhetlig oversikt over status og utfordringer for skolene og skolemiljøet i Tingvoll. Utredningen er ment å gi kunnskap til debatten om valg og prioriteringer som kommer innen skolesektoren.

Tingvoll kommune har i 2022 økonomisk handlefrihet og tid til å gjøre gode vurderinger før store beslutninger blir tatt. Om disse beslutningene kommer i tide, kan vi bygge og bygge om til en framtidsrettet kommunal infrastruktur for oppvekt og helse som gir rom for gode tjenester også i framtida.

Arbeidet med utredningen er ledet av oppvekstsjef Christina Adelhardt. Arbeidet har vært politisk forankret i Oppvekst- og kulturutvalget. Vi har hatt ekstern hjelp fra Tore Skansen i IMTEC. En rekke av kommunens ansatte har bidratt til utredningsarbeidet. Åpenhet og medvirkning har vært førende verdier og metodikk for arbeidet, en stor takk til alle som har bidratt.

Tingvoll 3. april 2022

*Odd-Arild Bugge
kommunedirektør*

Sammendrag

Kommunen skal gi best mulige tjenester til flest mulige av sine innbyggere innenfor de gitte økonomiske rammene. Utviklingen i befolkningssammensetningen viser at andelen av befolkningen i grunnskolealder er fallende og motsatt at andelen av eldre er stigende, hvilket har betydning for fordeling av felleskapets midler. Dette betyr at vi må analysere og vurdere bruken av ressurser i skolesektoren, for å sikre at tjenesten er bærekraftig også i fremtiden.

Dette dokumentet er resultatet av en administrativ utredning av skolestrukturen i Tingvoll kommune som har foregått i perioden mai 2021 til februar 2022. Oppdraget ble gitt av kommunestyret desember 2020 i forbindelse med budsjettarbeidet. Målet med utredningen er «å opplyse debatten» om en bærekraftig fremtidig skolestruktur i Tingvoll kommune. Utredningsprosessen har blitt gjennomført med høy grad av involvering av ulike parter underveis som har bidratt med kunnskap og informasjon. Utredningen omfatter de fem dimensjonene: Fag og pedagogikk, sosialt, praktisk, kultur og bygdeutvikling samt økonomi.

I prosessen er det tre hovedkilder til kunnskap, som ses i sammenheng:

1. Kunnskap fra elever, foresatte, ansatte og andre innbyggere med interesse for saken
2. Relevante lovverk og styringsdokumenter
3. Informasjon fra relevant forskning, analyser og andre utredninger.

I et eget innovasjonsseminar med representanter for elever, ansatte og foresatte i oktober 2021, ble det utredet flere alternativer for bærekraftig skolestruktur:

- **0-alternativet** – videreføre dagens skolestruktur med tre skoler. Dette alternativet har en variant Ob, med å samle 1 – 4 fra både MOS og TBU på Meisingset, og 5 – 7 på Tingvoll.
- **Alternativ 1:** Én felles 1-10 skole, ikke stedfestet
- **Alternativ 2:** To 1-10 skoler (TBU og SBU som i dag, MOS nedlegges)
- **Alternativ 3:** En felles ungdomsskole, lokalisert til a) TBU eller b) SBU

I tillegg omfatter utredningen vurdering av:

- **SFO-lokalt**, dersom en skole nedlegges
- **Tingvoll videregående skole**, sambruk av personale og lokaler.

Fag og pedagogikk

Den faglige og pedagogiske dimensjonen er hovedsakelig vurdert gjennom kunnskap fra de ansatte, sett i sammenheng med lovverk, styringsdokumenter samt relevant forskning. Ifølge de ansatte er det både fordeler og ulemper ved strukturen som den er med de antall elever og ansatte vi har i skoleåret 21/22. Det er her viktig å merke seg at «det som er» i dag ikke vil forbli slik i fremtiden. **Fordelene** er kort oppsummert at klassene er oversiktlige, det er relativt høy lærertetthet og gode muligheter for faglig oppfølging, tidlig innsats og sikring av faglig inkluderende felleskaper. Ledelsen er fysisk tett på - på alle skolene, som det er i dag. **Ulempene** ved dagens situasjon er at det er en faglig sårbarhet på alle skolene. Selv om at kravet om formell utdanning i fagene norsk, matematikk og engelsk lempes av den nye regjeringen, er det fortsatt best for elevene å ha lærere med en viss grad av relevant kompetanse og interesse i faget de underviser i. De ansatte er bevisst på at de trenger å ha kolleger å samarbeide og utvikle seg med i fagene sine. Dette samsvarer med styringssignalene i

ny overordnet del av lærerplanen LK2020. Videre er de ansatte enige om at fagligheten er sårbar ved fravær, det er ikke utdannede vikarer å få tak i når noen er syke eller deltar i møter om elevene eller utviklingsarbeid. De kommende årene skal alle ansatte i og rundt skolene samarbeide mer på tvers og utvikle kompetanse innen spesialpedagogikk og inkluderende fellesskaper (kompetanseløftet), samt bidra aktivt til å forebygge at barn og familier havner i kriser som i tung grad involverer barnevernet (barnevernsreformen). Ledelsesoppgavene oppleves som et stort kompetanseområde på alle skolene, som det er i dag.

De ansatte opplever det som en fordel at elevgruppene i fremtiden hverken blir for store eller for små, samt at elevene i gruppene har noenlunde lik alder. Noen ansatte har stor erfaring med og større tro på at aldersblanding i klassene har faglige fordeler, enn andre. Det er mange ansatte som ønsker seg god tilgang på kolleger for sparring og faglig utvikling for elevenes beste i fremtidens struktur. Det er bare med alternativet én felles skole man vil kunne få homogene elevgrupper og klasser som er delte etter årganger. Med de andre alternativene, om det er 2 eller 3 skoler, vil man det kommende tiåret få økende grad av sammenslåtte årganger på skolene.

Noen ansatte og foresatte mener det er en fordel med mindre skoler og sammenslåtte årganger. Det begrunnes med at det er lettere å følge opp elevene og tilpasse undervisningen. Samtidig er det vanskelig å finne forskning som støtter at elevenes faglige resultater mht. læring og utvikling systematisk er bedre på mindre skoler under 100-150 elever og/eller i sammenslåtte klasser. Noen av de ansatte mener det er en fordel for elevenes faglige utvikling at det er flere elever i samme aldersgruppe. Slik unngås for mye sammenslåing av årganger slik det blir i alternativ 0b, 1 og 2.

Forskning antyder at elever på større skoler (over 100-150 elever), med større årganger, har systematisk bedre faglige resultater enn elever i mindre skoler under 100-150 elever har. Men dette har trolig flere og andre årsaker enn bare skolestørrelse og antall elever. Det forskning kan vise er at elevenes faglige læring og utvikling styrkes når det er kapasitet i ledelsen og i fagfellesskapet for de ansatte. Annen forskning viser at elevenes faglige læring også er relatert til læring av medelever. Når antall medelever går ned vil læreren måtte kompensere med økt kvalitetsforbedring for å sikre elevenes faglige utvikling. I tillegg vet vi at både læringsmiljøet, og spesielt foreldrenes sosioøkonomiske- og utdanningsbakgrunn, har betydning for elevenes faglige læring og utvikling, uavhengig av skolestørrelse.

Faglig og pedagogisk sett kan det være en fordel, både for elevenes og lærernes læring, og kapasitet i ledelsen til å lede og utvikle skolen, samt robusthet til å tåle fravær, å ha elevene i Tingvoll samlet i en større enhet(er) med 150-300 elever.

Sosialt

Den sosiale dimensjonen er vurdert gjennom innsamlet kunnskap fra ansatte og foresatte, og sett i sammenheng med relevant forskning og lovverk på området. De ansatte er enige om at elevene har tilgang på trygge og inkluderende læringsfellesskaper på alle tre skoler med den størrelsen de har i dag. Alle elever har venner, noen på tvers av aldersgrupper. I vurderingen av 0-alternativet er de ansatte også enige på tvers av skolene, om at 0-alternativet kan er, eller kan være sosialt sårbart både med hensyn til elev-elev og til lærer-elevrelasjonen. De ansatte peker på at for nære relasjoner også kan være en ulempe når det er bekymringer for en elev. I dialogseminarene der alle alternativene ble vurdert fremgår det at noen, både ansatte og foresatte, mener at for store skoler og klasser vil gjøre det vanskeligere å skape gode relasjoner, trygghet og tilhørighet og å se den enkelte elev. Noen mener også at det kan være en fordel for elevenes sosiale utvikling å ha tilgang til et større fellesskap, der det

er lettere å finne venner og kanskje til og med å få lov til å «forsvinne» litt i mengden. Foreldre og elevundersøkelsen som var gjennomført i januar 2021, viser at barna har meget god trivsel, både sosialt og faglige i alle skolene.

Det er lite forskning nasjonalt som man kan støtte seg på med hensyn til elevenes sosiale inkludering og trivsel sett i forhold til skolestørrelse. Blant fagpedagoger med interesse for fådelte bygdeskoler at aldersblanding, er det bred enighet om at det kan være tjenlig for utvikling av sosial kompetanse (Kvalslund, 1995, Solstad, 2003, Kvam, 2013). På den andre siden viser analysene av de norske elevundersøkelsene, at det ikke finnes en direkte positiv sammenheng mellom høy trivsel blant elevene og små eller mindre skolestørrelse og samt høy lærertetthet. Det finnes derimot en svak tendens til en at elevene melder om mer mobbing i mindre skoler med under 150 elever, konkluderes det i rapporten «Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring». Dette fenomenet har trolig større sammenheng med elevenes alder enn skolestørrelse, de yngste elevene melder om mer mobbing enn de eldste, og de yngste barn går på de minste skolene. (Høyskolen i Innlandet, mars 2022).

Praktisk

Hovedfokuset i det praktiske området er skyss og familiens logistikk i hverdagen. Det betyr at både tiden barna tilbringer på skoleveien og hvor SFO er plassert er elementer i dette perspektivet. I tillegg er bygningene sin tilstand og disses utforming som den 3. pedagogen vurdert, både av ansatte og HRP-konsulent, disse elementene overlapper delvis med økonomiperspektivet.

Både på MOS og SBU har over 90 % av elevene **skoleskyss**, mens det for TBU er vel 40 %. Både foresatte, elever og ansatte er bekymret for at barna skal bruke for lang tid på skoleveien.

Foresatte og elever er fornøyd med skyssen. Foresatte på MOS er mest fornøyd med 4,9 av 5 poeng og foresatte fra TBU er fornøyd med 4,3 av 5 poeng. SBU ligger mellom de to. Reisetiden til skolen (buss, sykkel, gange) er kortest til MOS, med 11 minutter i gjennomsnitt og 30 minutter som lengst. Straumsneselevene har lengst reise med 29 minutter i snitt, og maksimalt 70 minutter. Tingvoll ligger på hhv. 21 minutter i snitt og 60 minutter maks.

Det er gjort en vurdering av verdien og effekten av å videreføre **SFO-tilbudet** ved en skole, dersom undervisningen flyttes. Å ha lokalt SFO har fordeler for foresatte, spesielt de som har lang pendlervei i motsatt retning av skolens plassering. Samtidig er både ansatte og mange foresatte skeptiske til barnas trivsel og sosiale utvikling hvis de skal skilles fra deres klassekamerater når skolen er over.

De ansatte påpeker et viktig element, nemlig at kommunikasjonen mellom skole og hjemmet blir skadelidende ved at foresatte og ansatte i skolen ikke møter hverandre i forbindelse med levering og henting.

De ansatte på TBU påpeker at bygningene er slitte og trenger fornyelse. Dette støttes av HRP-konsulent, som viser til at skolebygningene både på TBU og MOS, har et stort fysisk etterslep. Videre peker de på at TBU er den skolen som er minst egnet til moderne og fremtidig pedagogikk. Skolebygningene på SBU, er derimot både i svært god fysisk tilstand, har samtidig god fleksibilitet og er tilpasset moderne pedagogikk. Alle tre skoler har mer enn nok plass til elevene. På MOS har elevene 19,5 m² med klasse/grupperom pr elev. På SBU har elevene 11,3 m² klasse/grupperom pr elev, og på TBU har elevene 5,7 m² klasserom/grupperom pr elev. Veileder til opplæringsloven sier at arealet ikke bør ligge under 2-2,5 m² pr elev alt etter tilgangen til undervisningsstøttende arealer, tilgjengelig ut over selve klasserommet. Dvs. ganger, allrom o.l., i nær tilknytning til klasserommene,

som kan brukes til både praktiske, differensierte, varierte og fleksible undervisningsaktiviteter knyttet til klasseromsaktivitetene.

Kultur og bygdeutvikling

Vurdering av kultur og bygdeutvikling er gjort med utgangspunkt i kunnskap fra innbyggerne gjennom et dialogseminar i januar, og fra foresatte, elever og ansatte i dialogseminar med andre dimensjoner som tema. Disse kunnskapene og informasjonen er sett i sammenheng med forskning og andre utredninger på området.

Skolebyggene våre er brukt også til andre formål, utenom skoletid og skoleaktiviteter. Slik er disse viktige for kulturliv og sosiale forhold i bygda. Det er liten sammenheng mellom skolens pedagogiske og sosiale aktiviteter, og de forholdene som blir pekt på som viktige for bygda. Det er derfor viktig å skille byggets kvaliteter og betydning, og det at det pågår undervisning der. Men ting henger sammen og kan ikke helt skilles fra hverandre. Lang skolevei kan føre til fraflytting og en god skole med gode ressurser, lokaliteter og godt læringsmiljø kan føre til bolyst - og tilflytting.

Skolen på Meisingset står svært sentralt i folkets historie om seg selv. Relativt svakt elevgrunnlag og tidligere forslag om nedlegging har gjennom år ført til mobilisering for skolen. Det kommer tydelig fram når tema kultur og lokalsamfunn settes på dagsorden. Folk i bygda er redde for at nedlegging vil gi negative virkninger i bygda, færre innbyggere, færre arbeidsplasser, trussel mot butikken.

Ikke så tydelig, men klart nok, uttrykkes det frykt for å miste den videregående skolen i Tingvoll, og negative konsekvenser det kan få for kulturliv og status. Alle skolene er arena for mange av bygdas kulturaktiviteter. Det er det fullt mulig å fortsette med uavhengig om det foregår undervisning der, jf. Torjolvågen skole som er samlingssted for bygda.

Økonomi

Utredningen av den økonomiske dimensjonen er gjort av administrasjonen. Underlaget er modell for ressursfordeling 2.0 vedtatt av kommunestyret våren 2021, samt beregninger av skoleskyss, regnskaper fra bygg og teknisk avdeling, samt en rapport fra et konsulentfirma som har vurdert tilstanden på bygningen og behov for vedlikehold og renovering.

Kostnader til ansatte utgjør den største utgiften i driften av skolene. Å drive tre skoler er mer kostnadskrevende enn å drive færre skoler. Ressursfordelingsmodellen viser at dagens modell er dyrest med 35,2 mill. kroner pr. år, mens det rimeligste er å samle alt i en felles skole, noe som ville kostet 27,1 mill. kroner, en differanse på 8 mill. kroner årlig. De andre alternativene fordeler seg mellom disse ytterpunktene. Ser vi 10 år fram, til skoleåret 2031-2032, er elevtallet redusert fra 310 til 239. Kostnadstallene blir da hhv. 30,8 mill. i året for 0-alternativet, og 21,3 mill. for én felles skole, en differanse på 9,3 mill. kroner.

Kostnader med **skoleskyss** påvirkes selvsagt også av alternativene, men ikke med de helt store beløpene. Totalprisen for skoleskyss i 2022 er 1,6 mill. kroner. Å flytte elevene fra MOS til TBU vil bare øke kostnadene med 25 000 kroner, felles ungdomsskole vil koste hhv. 146 000 (TBU) og 642 000 (SBU) mer enn i dag. Å samle alt på én skole er ikke beregnet da sted ikke er bestemt, men vi kan forvente en økt kostnad på 1 – 1,5 mill. kroner i året.

Skolebyggenes egnethet og tilstand er som tidligere nevnt, vurdert i en egen rapport. Straumsnes barne- og ungdomsskole er vurdert til å være i meget god stand (1,8 mill. kroner innen 6 år), og har rikelig med plass til elevgrunnlaget. Også Tingvoll barne- og ungdomsskole har rikelig med plass, mer

enn det dobbelte pr. elev enn en ny skole ville ha blitt dimensjonert etter. Men skolebygget er nedslitt og trenger totalrenovering. Samlet kostnad er beregnet til 36 mill. kroner. Meisingset oppvekstsenter er i samme situasjon, og vil koste 17 mill. kroner å renovere. Svømmehallen trenger også renovering for vel 17 mill. kroner. Samlet vil en oppgradering av dagens bygg koste over 70 mill. kroner, og da er det ikke gjort rom for noen ombygninger eller endringer.

Innledning

Denne utredningen skal danne et faglig grunnlag for den videre debatten om hvordan vi skal legge til rette for en bærekraftig skolestruktur i Tingvoll kommune. Denne utredningen handler om skolene, og alt rundt barnet, foresatte, ansatte og lokalsamfunnet rundt skolene. Barnehagesektoren er ikke utredet her.

Arbeidet med utredningen har vært organisert etter **fem dimensjoner**, som til sammen skal gi et helhetlig bilde av skolesektoren i kommunen:

- A. Faglig og pedagogisk
- B. Sosialt og relasjonelt
- C. Praktisk
- D. Bygdekultur og stedsutvikling
- E. Økonomi

Tingvoll kommune skal ha en skolestruktur som er bærekraftig og fremtidsrettet, både når det gjelder drift og innhold. Hensikten med utredningen er å belyse, analysere og vurdere alle relevante forhold. Vi må tilpasse skolestrukturen i kommunen til fremtidig dannelses- og utdanningsbehov ut fra elevtall, læring, trivsel og kommunens økonomiske rammer.

Leseveiledning

Denne utredningen kan leses fra ende til annen eller brukes som oppslagsverk. Utredningen er bygd opp på følgende måte:

I innledningen finnes den politiske bestillingen og en kort presentasjon av alternativene i strukturutredningen.

I første kapittel beskrives relevante trender i samfunnsutviklingen fra det store samfunnet til Tingvollsamfunnet. Det gjøres rede for befolkningsutviklingen og utvikling av elevtallet i skolen 10 år fram i tid.

I andre kapittel presenteres sentrale styringsdokumenter. Både de internasjonale, nasjonale lovverk og planer, regionale planer og kommunale planer. Til slutt er det presentert noen relevante utviklingsprosjekter i oppvekstsektoren.

I tredje kapittel beskrives metoden for brukermedvirkning og dialog, samt de ulike deltakerne. Her finnes også plan for prosessen og oversikt over hvilke aktiviteter som har vært gjennomført.

I fjerde kapittel presenteres et sammensatt kunnskapsgrunnlag som er relevant for arbeid med skolestruktur. Her finnes forskning og analyser innen flere av de ulike dimensjonene i strukturutredningen.

I de etterfølgende kapitlene finnes vurdering av de fem dimensjonene i utredningen. Hver dimensjon er tilegnet eget kapittel, den faglige og pedagogiske, den sosiale, den praktiske, kultur og bygdeutviklings-dimensjonen og den økonomiske dimensjonen

I vedleggene finnes beskrivelsene av de ulike alternativene, som var brukt i dialogseminarene, samt ulike nivå av sammenskrivinger av dataene som ble samlet inn i dialog- og innovasjonsseminarene.

Politisk bestilling og forankring

Kommunestyrets flertallskonstellasjon har lagt til grunn at det ikke skal gjøres endringer i skolestrukturen i kommunen i valgperioden. Men i lys av et synkende barnetall, og økt antall og andel eldre, er det nødvendig å skaffe fram kunnskap for å stå bedre rustet til å kunne gjøre nødvendige veivalg i framtiden. Dette arbeidet startet med kommunestyrets vedtak om å starte en utredning i desember 2020, og har vært behandlet i to kommunestyremøter etter det.

Kommunestyrets vedtak 10/12 2020 (Vedtak om budsjett og handlingsprogram, utdrag):

Kommunestyret står fast på vedtaket om skolestruktur, men ønsker å få utreda strukturen med oppstart i 2021 for å opplyse debatten. Økonomiske, praktiske, faglige, sosiale, pedagogiske og andre konsekvenser skal ivaretas. Det opprettes et utvalg bestående av foreldrerepresentanter, tillitsvalgte og politikere fra oppvekst- og kulturutvalget som referansegruppe for administrasjon.

Kommunestyrets vedtak 11/2 2021 («Oppvekstsektoren – program for planleggingen 2021»):

Kommunestyret står fast på vedtaket om skolestruktur, men ønsker å få utreda strukturen og økonomisk organisering for å opplyse debatten. Økonomiske, praktiske, sosiale, pedagogiske og andre konsekvenser skal ivaretas.

Oppvekst- og kulturutvalget er styringsgruppe for planarbeidet, og fatter nødvendige politiske vedtak for å styre arbeidet.

Kommunestyret oppnevner

- Nils Fløystad
- Henny Marit Turøy
- Synnøve Nes

som medlemmer i et arbeidsutvalg under oppvekst- og kulturutvalget for å ivareta politisk styring og forankring av planprosessen. Kommunedirektøren legger fram resultater fra utredningen til kommunestyret 25/11 2021.

Modell for ressursfordeling oppdateres for hvert barnehage- og skoleår i hele økonomiplanperioden og legges til grunn for budsjetttrammene for hvert kalenderår i samme periode i oppvekstsektoren.

Samtidig skal det foretas en helhetlig økonomisk analyse av alle sektorene i Tingvoll kommune, inkludert sentraladministrasjonen, med tanke på å definere et nøkternt driftsnivå og deretter eventuelt justere ressursfordelingen mellom sektorene. Det forutsettes at oppryddingen av budsjett 2021 og den helhetlige økonomiske analysen er gjennomført før utredningen av struktur innen oppvekstområdet ferdigstilles.

Kommunestyrets vedtak 27/5 2021 («Plan for prosess for brukermedvirkning og dialog i strukturkartleggingssaken - Vår 2021»):

Kommunestyret tar saken til orientering

Dato for levering av rapport for skulestruktursaka settes til 30. april 2022. Det informeres om arbeidet når kommunestyret har møter.

Oppvekst- og kulturutvalget

Oppvekst- og kulturutvalget har sikret kontinuerlig politisk forankring, og bidratt til framdrift og avklaringer underveis. Arbeidsutvalget som kommunestyret oppnevnte fungerte fram til Synnøve Nes

fikk fritak for politiske verv høsten 2021. Etter det har hovedutvalget fungert som samlet kollegium i samme rolle.

I innovasjonsseminar 19. oktober 2021 samskapte elever, ansatte, administrasjon og foresatte ulike forlag som kan kartlegges i forhold til en fremtidig bærekraftig skolestruktur i Tingvoll kommune. Den politiske styringsgruppen for strukturkartleggingssaken besluttet i møte 23. november at 7 alternativer skal utredes videre. I tillegg ble det vurdert som tjenlig å utrede alternative 0b på dialogmøtet for foresatte og elever på MOS 29.11.21.

Administrativ utredning

Denne utredningen er *ikke* politisk behandlet, og den skal heller ikke opp til politisk behandling. Utredningen er en faglig gjennomgang av alle sentrale problemstillinger knyttet til saksområdet, og skal ligge til grunn for arbeidet med skoler og oppvekstmiljø i Tingvoll i årene framover. Utredningen er også en rapport fra medvirkningsprosessene som er gjort i 2021 og fram til ferdigstilling i mars 2022.

Kommunedirektøren vil legge fram en sak til politisk behandling våren 2022, med vurderinger og tilrådinger, med utgangspunkt i denne utredningen.

Alternativer for skolestruktur som utredes

I 2022 er skolestrukturen i Tingvoll kommune organisert med to 1-10 skoler og et oppvekstsenter. Vi har en 1-10 skole på Straumsnes med 105 elever, en 1-10 skole i Tingvollvågen med 179 elever og et oppvekstsenter på Meisingset med 26 elever i skoleåret 21/22. På Meisingset oppvekstsenter finnes også en barnehage i samme bygning. Beliggenheten av de tre skolene kommer frem av ovenstående bilde, som også viser at kommunen ligger som en lang og smal tange mellom to fjorder.

Alternative skolestrukturer utredet på innovasjonsseminar

Underveis i utredningsarbeidet ble det arrangert en workshop for å få oversikt over hvor mange alternative skolestrukturvarianter vi kunne finne, og hvilke vi skulle gå videre med for å få dem utredet. Dette ble etter hvert konklusjonen, som er lagt til grunn for vurderingene i denne utredningen:

0-alternativet – videreføre dagens skolestruktur, som på bildet over. Dette alternativet fikk et underpunkt (0b) med å vurdere å samle 1 – 4 fra både MOS og TBU på Meisingset, og 5 – 7 på Tingvoll.

Alternativ 1: Én felles 1-10 skole, ikke stedfestet

Alternativ 2: To 1-10 skoler (TBU og SBU som i dag, MOS nedlegges)

Alternativ 3: En felles ungdomsskole, lokalisert til a) TBU eller b) SBU

I tillegg skulle det utredes:

- **SFO**-drift/lokalisering dersom en skole nedlegges
- Sambruk av lokaler og personale ved **Tingvoll videregående skole**.

Samfunnet er i endring

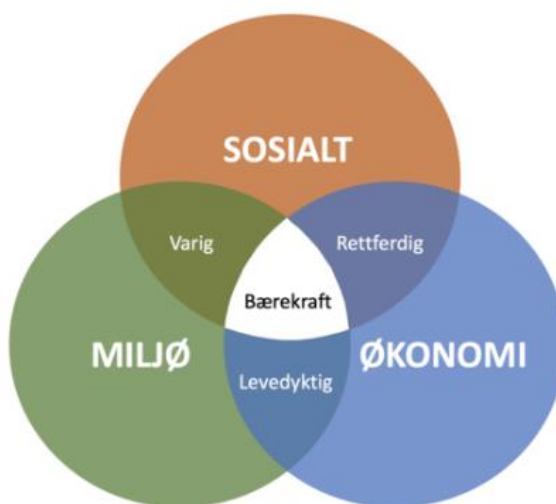
Tingvollsamfunnet i dag er svært forskjellig fra det samfunnet skolebarnas foreldre og besteforeldre vokste opp i. Digitalisering, sentralisering og nye kommunikasjonsmåter endrer måten vi lever på, i stadig økende tempo. Bosettingsmønstre, bygg og annen infrastruktur endrer seg lite og sakte. Sammensetningen av befolkningen endrer seg også raskt. Vi blir flere eldre, og det fødes færre barn. Og slik er det også i alle våre nabokommuner, og det meste av Europa.

Formålet med kommunen er primært å gi gode tjenester til innbyggerne. Og det betyr i praksis gode skoler og barnehager, og et godt helse- og omsorgstilbud. De aller fleste ansatte, og mesteparten av pengene kommunen har, brukes til dette.

En bærekraftig kommune må balansere hensynet til naturen, til sosiale forhold for innbyggerne, og forholdet til økonomisk bæreevne.

De sosiale sidene av bærekraftarbeidet er vesentlige i denne utredningen, og en av de fem dimensjonene som utredningen er bygd rundt.

I en utredning om oppvekst og skolestruktur, er vekslingsfeltet mellom sosial og økonomisk bærekraft helt sentralt. Der står det «rettferdig». Rettferdighet handler om prioritering og fordeling. Det er kommunestyrets ansvarsområde. Når samfunnet endrer seg, må fordelingen av goder og byrder også endre seg.

Endring i befolkningsutviklingen og konsekvenser for kommunebudsjettet.

Vi står i dag med en infrastruktur i oppvekstsektoren bygd i en annen tid, med andre kommunikasjonstilbud, og med helt andre barnetall i bygdene, enn det vi skal planlegge for de neste årene. Samtidig må vi bygge opp helse- og omsorgstjenestene for å fortsatt kunne gi gode tjenester til et økende antall eldre.

For Tingvoll er urbaniseringen en utfordring fordi vi blir stadig færre unge og færre folk i arbeid, og stadig flere pensjonister og eldre. Det betyr økt press på kommunens helsetjenester, samtidig som inntektene til kommunen synker. Dersom tjenestenivået overfor hver innbygger i kommunen, skoleelev som sykehjemsbeboer, skal videreføres på samme nivå som i dag, må vi derfor flytte ressurser (ansatte, penger og bygningsmasse) fra oppvekstområdet til helse- og eldreomsorg.

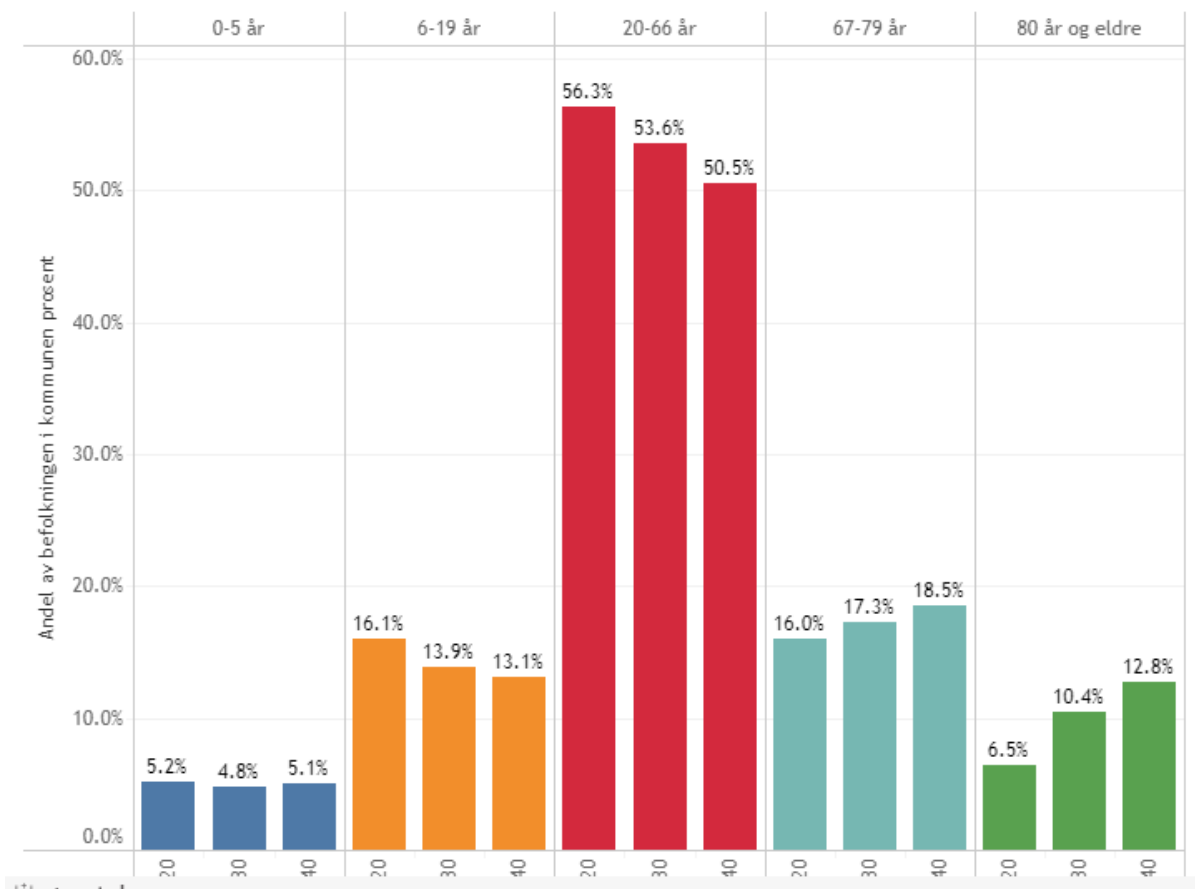
– En demografisk trend vi har hatt siden svartedauden er over. Denne erkjennelsen må inn i ryggmargen hos alle som deltar i debatten om bygda: Distriktene er ikke i stand til å reproducere seg selv, sier Victor Norman, professor emeritus ved Norges Handelshøyskole.

– Vårt viktigste budskap er diagnosen. Utvalget stiller en ny diagnose på situasjonen i Distrikts-Norge. Tidligere har distriktpolitikken handlet om å bremse strømmen av ungdommer som flytter inn til byene, og da har svaret vært å skaffe flere arbeidsplasser utenfor byene. Men nå er det ingen strøm fra bygda til urbane strøk lenger. Nå er spørsmålet hvordan vi skal skaffe folk til arbeidsplassene på bygda.

Regjeringens beregninger, som ligger til grunn for det vi får i rammetilskudd, viser at vi i løpet av 4-5 år må flytte rundt 10 mill. kroner fra oppvekstområdet til helse og omsorg innenfor det årlige budsjettet, for å opprettholde samme prioritering/fordeling som i dag. Samlet budsjett for oppvekstområdet for 2021 er på 66 mill. kroner, mens det for helse er vel 78 mill. kroner. En slik omfordeling vil åpenbart bli vanskelig.

Tabellen på neste side viser hvordan andelen unge og yrkesaktive synker, mens andelen eldre øker.

Befolkningssammensetningen i 2020, 2030 og 2040. Hovedalternativet. Summerer seg til 100 % for det enkelte år. Tingvoll

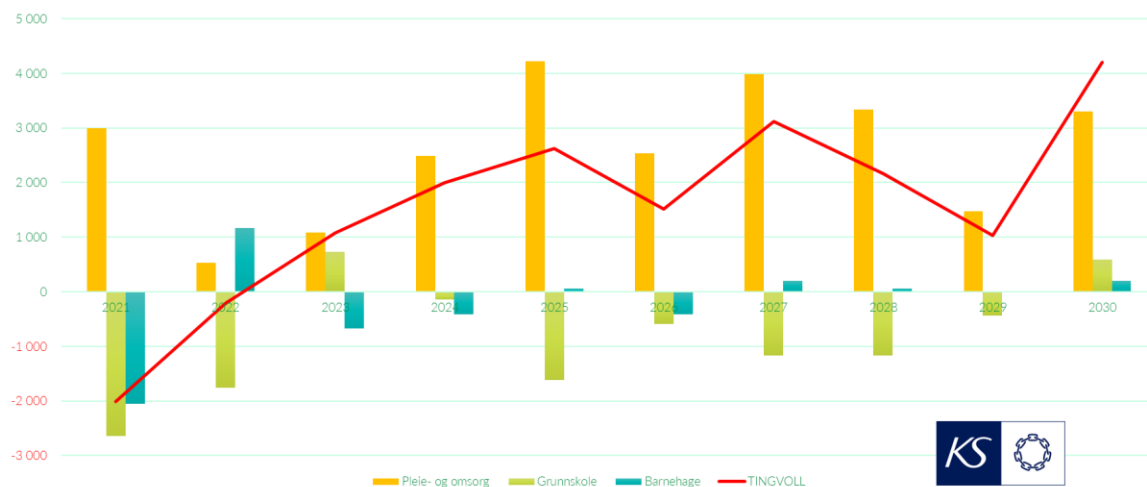
1Folketallsutvikling 2020 – 2030 – 2040

I figuren på neste side er det samme fenomenet regnet om til årlig endring i utgiftsbehov som kommunen får som en direkte følge av endringer i alderssammensetningen. Dette beregnede utgiftsbehovet er grunnlaget for størstedelen av kommunene inntekter, rammetilskuddet fra staten.

Det første året i figuren viser at beregnet utgiftsbehov til pleie og omsorg, fra 2020 til 2021, øker med 3 mill. kroner, mens det tilsvarende reduseres med nesten 5 mill. kroner til grunnskole og barnehage. Slik fortsetter det hvert år fram til 2030, med årlige økte utgiftsbehov til helse, og redusert til oppvekst. Dersom vi ønsker å opprettholde ressursbruken fordelt på innbyggerne som vi har i dag, må vi flytte/omprioritere tilsvarende ressurser i form av penger og stillinger.

Utredningen av bærekraftig skolestruktur i Tingvoll 2022

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner)
per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

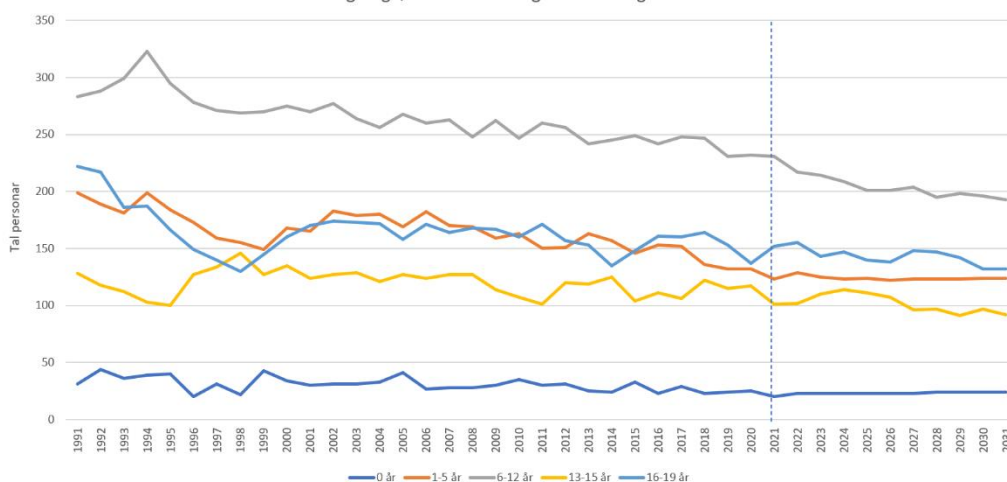

Synkende fødselstall, kombinert med at ikke så mange barnefamilier flytter til kommunen, gjør at samlet tall på barn som skal inn i Tingvollskolen synker. SSBs prognoser framover viser at nye årskull i årene framover vil ligge på om lag 20 barn.

Demografi

Møre og Romsdal fylkeskommune

Barn og unge, 1991 til 2021 og framskriving til 2031

Tingvoll kommune

SSB sitt framskrivingsalternativ MMMM (hovudalternativ) ligg til grunn for framskrivingane.

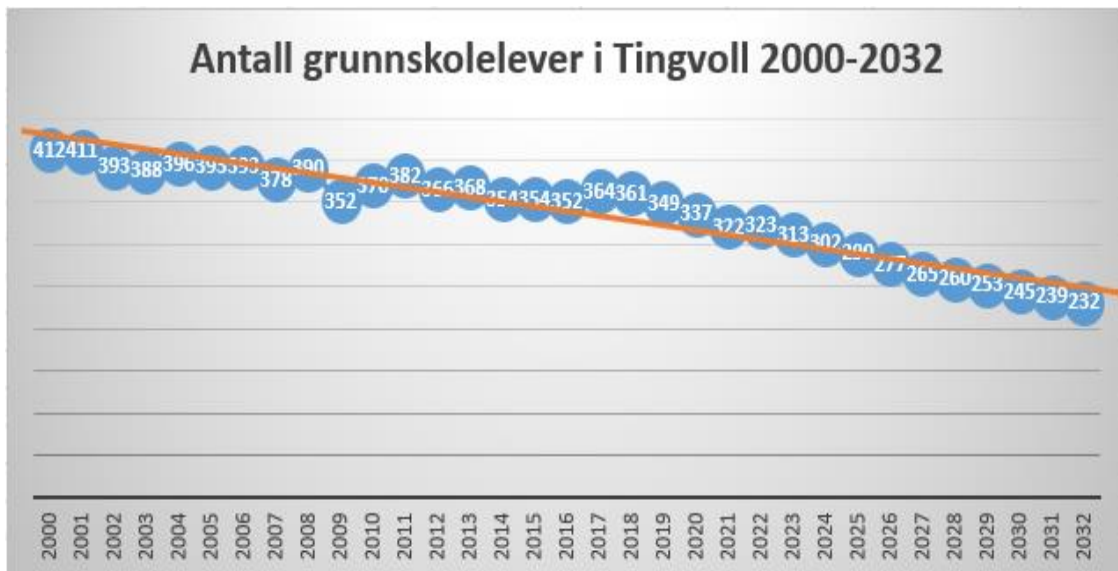
Kjelde: SSB

Antall fødte pr år i Tingvoll kommune 2007-2021 (2025)

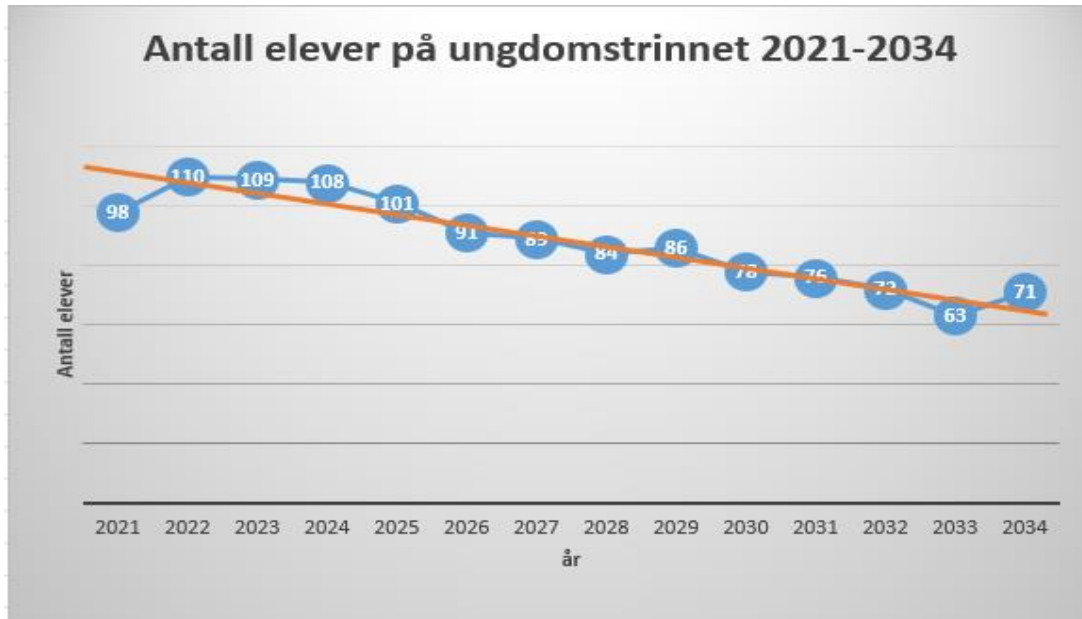
I dett diagrammet se vi at det er en fallende tendens, selv om fødselstallet svinger litt fra år til år. I 2021 var det relativt mange fødte. Stipulerte tall fra 2022 med utgangspunkt i at fødselstallet stabiliserer seg på ca. 23 barn pr år

Antall Grunnskoleelever i Tingvoll 2000-2016 – (2032)

Samme trend vises i antall grunnskoleelever fra år 2000 til år 2032. Stipulerte tall fra 2028 med utgangspunkt i at fødselstallet stabiliserer seg på ca. 23 barn pr år og inn- og utflyttingen går i balanse. Ifølge SSB skal fødselstallet stabilisere seg. Hvis ikke den fallende trenden stoppes og stabiliserer seg vil vi 2040 ha i underkant av 200 barn i grunnskolen.

Antall elever på ungdomstrinnet 2021 – 2034

I dette diagrammet ser vi nedgangen i antall elever i ungdomstrinnet. De som er født i 2021 vil gå i 8. trinn i 2034. Dette vises ved en liten oppgang i antallet fra 63 barn i 2033 til 71 barn i 2034 dersom til- og fraflytting går i balanse.

Antall elever i skoleårene 21/22, 25/26 og 31/32 fordelt på skolekretser

Antall barn pr. skolekrets og årgang - skoleåret 2021-2022 - år 0

Fordeling av elever i skoleåret 21/22 er tatt fra GSI 2021 (grunnskolens informasjonssystem), der registreringen gjøres i oktober. Det har skjedd mindre endringer på alle skolen i mellomtiden, som ikke er tatt med i dette oppsettet. I skoleåret 21/22 er det lagt opp til i alt 19 klasser/grupper. Flere av klassene har mulighet for ulike grader av deling eller to-lærere

Barn født	2015	2014	2013	2012	1-4 sum	2011	2010	2009	5-7 sum	2008	2007	2006	8-10 sum	1-10 sum	klasse r
MOS	2	6	3	1	12	3	4	7	14	-	-	-	-	26	2
TBU	12	13	14	20	59	18	16	17	51	27	20	22	69	179	10
SBU	10	15	7	8	40	14	11	11	36	12	12	5	29	105	7
	24	34	24	29	111	35	31	35	101	39	32	27	98	310	19

Antall barn pr. skolekrets og årgang - skoleåret 2026-2027 - år +5

Fordelingen av elever i skoleåret 26/27, 5 år frem i tid, tar både utgangspunkt i GSI 2021, BASIL (barnehages informasjonssystem) og helsestasjonens oversikter. Disse tall vil trolig endre seg litt på grunn av til og fraflytting. Med utgangspunkt i disse stipuleringer antas det et behov for å ha ca. 18 klasser fordelt på tre skoler i 26/27. Skillet mellom 2 og 3 klasser i 1-7 skole, ligger på ca. 30 barn. Vi ser at den forventede nedgangen i elevtallet ligger i Straumsnes (-14) og i Tingvollvågen (-37). Det betyr at TBU vil få minst en fådelte klasse i 26/27.

Født år	2020	2019	2018	2017	1-4 sum	2016	2015	2014	5-7 sum	2013	2012	2011	8-10 sum	i alt	klasse r
MOS	3	5	4	5	17	5	2	6	13	-	-	-	-	30	3
TBU	12	10	7	16	45	13	12	13	38	17	21	21	59	142	9
SBU	4	7	11	7	29	8	10	15	33	7	8	14	29	91	6
	19	22	22	28	91	26	24	34	84	24	29	35	88	263	18

Antall barn pr. skolekrets og årgang - skoleåret 2031/2032 - år +10

Fordelingen av elever i skoleåret 31/32 er stipulert for 1-3 trinn, da de barna ikke er født ennå. Stipuleringen er gjort med utgangspunkt i både gjennomsnitt av tidligere år og skjønn. I denne framskrivingen ser vi at nedgangen antakelig fortsetter i Straumsnes (-35) og Tingvollvågen (-42), og at MOS antakelig vil ligge stabilt på ca. 30 elever om 10 år. Det vil da være tre mindre skoler – alle med fådelte klasser. I alt ca. 15 klasser fordelt på 3 skoler.

Født år:	2025	2024	2023	2022	Sum	2021	2020	2019	sum	2018	2017	2016	sum	i alt	klasse r
MOS	5	4	5	4	18	6	3	5	14	-	-	-	-	32	3
TBU	12	12	12	12	48	17	12	10	39	11	21	18	50	137	7
SBU	6	7	6	7	26	7	4	7	18	11	7	8	26	70	5
	23	23	23	23	92	30	19	22	71	22	28	26	76	239	15

Tallen for 2022 – 2025 er stipulerte, men utgangspunkt et gjennomsnitt av de foregående årene.

Disse tall danner grunnlag for vurdering i de ulike alternativene for skolestruktur.

Sentrale styringsdokumenter og føringer for grunnskolen

Internasjonale føringer

FNs mål for bærekraftig utvikling

Utdanning er et prioritert område for regjeringen både nasjonalt og i utviklingspolitikken. Sammen med alle FNs medlemsland har Norge vedtatt 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030, og vi har lagt en arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. En inkluderende, rettferdig og god utdanning for alle er en viktig del av denne planen. Norge er forpliktet til å følge både barnerettigheter og forventes å følge FNs bærekraftsmål.

FNs bærekraftsmål 1 har som mål å utrydde alle former for fattigdom i hele verden.

God utdanning er både et mål i seg selv knyttet opp mot samfunnets og næringslivets behov, men og et virkemiddel for bedre helse, og utryddelse av fattigdom. Et viktig prinsipp i norsk utdanningspolitikk er livslang læring. Det bidrar både til å øke individets livskvalitet, gi større verdiskaping til samfunnet og øker fleksibiliteten i arbeidslivet. Dette prinsippet understøtter FNs bærekraftsmål, og gir grunnlag for utforming av opplæringstilbudet i regionen. Et godt opplæringstilbud er avgjørende for at barn og unge i Tingvoll skal sikres en trygg og sunn oppvekst som kvalifiserer alle til et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

FNs bærekraftsmål 3 har som mål å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

FNs bærekraftsmål 4 har som mål å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv. Jenter og gutter skal ha lik tilgang til utdanning med god kvalitet, og den skal være gratis.

Det har vært en enorm økning i andelen barn i verden som går på skole. Framgangen er spesielt stor når det gjelder jenter og kvinner. Det har også vært en formidabel forbedring i grunnleggende lese- og skriveferdigheter. Likevel er det fortsatt altfor mange som ikke kan lese og skrive.

FNs bærekraftsmål 5 har som mål å oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling

Likestilling er en menneskerett. Det handler om å gi begge kjønn like rettigheter og muligheter til å bestemme over eget liv. Kvinners tilgang til utdanning, helse-tjenester, arbeid og juridiske rettigheter er nødvendig for å skape utvikling i et land.

FNs barnekonvensjon

FNs barnekonvensjon slår fast at barnets utdanning skal bidra til å utvikle barnets personlighet, talenter og psykiske og fysiske evner så langt det er mulig.

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) slår fast at alle har krav på en utdanning som er uten diskriminering og som gir alle de samme mulighetene.

UNESCOs Salamanca-erklæring

UNESCOs Salamanca-erklæring av 1994 (Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education) legger vekt på at utdanningssystemene må ta hensyn til den store variasjonen i barnas egenskaper, forutsetninger og behov. Erklæringen vektlegger at utdanningen skal gis i inkluderende miljøer uavhengig av elevenes fysiske, intellektuelle, emosjonelle og språklige bakgrunn, og uavhengig av sosial, kulturell og etnisk bakgrunn.

OECD

OECD har i en årrekke påvirket norsk utdanningspolitikk. Den største påvirkningen så vi når det såkalte Pisa-sjokket kom i begynnelsen av dette tusenåret. Land endret målfokus, nye læreplaner med søkelys på fag ble presentert i land etter land. Vi deltok i et internasjonalt statsmesterskap om resultater fra skole. Problemet med disse internasjonale testene, var at de ifølge OECD selv, bare testen deler av kompetansene som OECD anså som framtidig.

I 2005 publiserte OECD sin definisjon og utvelgelse av nøkkelkompetanser som et rammeverk:

1. Bruke verktøy interaktivt (inkludert språk, kunnskap og teknologi)
2. Samhandling i heterogene grupper (relatert til andre, empati, samarbeid, styring og løse konflikter)
3. Fungerende selvstendig (se det store bildet, planlegging og prosjektledelse, hevde rettigheter, interesser, grenser og behov)

Del 1: Bruke verktøy interaktivt (inkludert språk, kunnskap og teknologi) består av tre hovedområder:

1a) Muligheten til å bruke språk, symboler og tekst interaktivt

- evnen til å bruke teknologi
- effektiv bruk av muntlige og skriftlige språkferdigheter
- effektiv bruk av matematiske ferdigheter

1b) Evnen til å bruke kunnskap og informasjon interaktivt

- gjenkjenne hva som ikke er kjent
- identifisere, lokalisere og få tilgang til egnede informasjonskilder
- vurdere kvaliteten, hensiktsmessighet og verdi av informasjon funnet
- organisere kunnskap og informasjon

1c) Evnen til å bruke teknologi interaktivt

- bli kjent med teknologi
- bevissthet om hvordan å tilpasse teknologien til daglige liv

Det var disse kompetansene som forrige læreplan LK06, var bygget rundt og som OECD laget tester på. De andre delene under både 2 og 3, ble i mindre grad vektlagt og testet i de internasjonale testene.

Disse var:

2: Samhandling i heterogene grupper

2a: Evnen til å forholde seg godt til andre

2b: Evnen til å samarbeide

2c: Evnen til å håndtere og løse konflikter

3: Handle selvstendig:

3A: Evnen til å handle innenfor det store bildet

3B: Evnen til å danne og drive liv i planer og personlige prosjekter

3C: Evnen til å hevde rettigheter, interesser, grenser og behov.

Dette ble kritisert og OECD sitt svar ble et nytt prosjekt ved navn «OECD Future of Education and Skills 2030 project» eller **Education 2030**, Der stilte de flere spørsmål:

How can we prepare students for jobs that have not yet been created, to tackle societal challenges that we can't yet imagine, and to use technologies that have not yet been invented? (*Hvordan kan vi forbedre barn og unge for jobber som ikke enda er skapt, å håndtere sosiale utfordringer som vi ikke kan forestille oss og bruke teknologi som ikke er oppfunnet enda?*)

How can we equip them to thrive in an interconnected world where they need to understand and appreciate different perspectives and world views, interact respectfully with others, and take responsible action towards sustainability and collective well-being? (*Hvordan kan vi forberede og utstyre elevene for å blomstre i en sammenvevd verden, hvor de trenger å forstå og sette pris på ulike perspektiver og syn på verden. De må kunne samhandle respektfullt med andre og ta ansvarlige handlinger for en bærekraftighet og velvære for alle?*)

Nordmøres deltakelse i Education 2030

The OECD Future of Education and Skills 2030 Project ble startet for å hjelpe land til å reflektere for å møte disse utfordringene. Som en del av denne prosessen, ble det definert de kompetanser (kunnskap, ferdigheter, holdninger og verdier) dagens barn og unge behøver for å blomstre i og skape en bedre framtid.

Dette arbeidet foregår den dag i dag og gitt inspirasjon til arbeidet med for Fagfornyelsen LK2020 og liknede læreplaner over hele verden.

Fremtidsbildeskapingen som ble gjennomført i Nettverk Nordmøre i 2016/17 og i Tingvoll i den samme tiden, har sitt utspring i dette prosjektet og gjorde at Nettverk Nordmøres arbeid ble lagt fram for OECD som en bra måte å møte disse utfordringen på. Tingvollrosa er også et resultat av dette arbeidet.

Competencies to shape the future:
It is about acting rather than to be acted upon, shaping rather than to be shaped and choosing rather than to accept choices decided by others.

Nasjonale føringer

Skoleeier har det overordnede ansvaret for at barn og unge har et skoletilbud som er i tråd med statens nasjonale føringer for grunnskolen. Når det gjelder driftsfasen, er den særlig knyttet til følgende lover og forskrifter:

- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (Opplæringsloven), av 17. juli 1998.
- Fagfornyelsen (LK20)
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering, av 1. januar 2018
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (Arbeidsmiljøloven), av 4. februar 1977
- Folkehelseloven, av 1. januar 2012
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. av 1.1.1996, sist datert 1.7.2014
- Meld. St. 6. Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, Skole og SFO

Opplæringsloven §9a - om retten til godt fysisk og psykososialt miljø

Alle elever i skolepliktig alder har ifølge opplæringslovens § 9a-2, rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Dette er blant annet spesifisert i opplæringslovens § 9a-3 og 4: om psykososialt miljø, nulltoleranse og systematisk arbeid: Skolen skal aktivt, kontinuerlig og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet. Videre står det i § 9a-7, om det fysiske miljøet: Skolene skal planlegges, bygges, tilrettelegges og drives slik at det blir tatt hensyn til tryggheten, helsen, trivselen og læringen til elevene.

Opplæringsloven kapittel 9 og 10 – om ledelse av skolen

I opplæringsloven kapittel 9 og 10 er det blant annet § 9-1 og § 10-2, jf. §10-1 som stiller kvalifikasjonskrav til ledere for grunnskoler og videregående skoler. Kravene blir ytterligere spesifisert i forskriften for opplæringsloven kapittel 14. Formålet med disse forskriftene er å medvirke til at skolene blir forsvarlig ledet. Hver enkelt skole skal ha en rektor som er faglig, pedagogisk og administrativ leder. Det er likevel gjort unntak for grunnskoler for 1.-7. trinnet med 30 elever eller mindre. Loven inneholder også en mulighet for dispensasjon, der departementet etter søknad fra skoleeier kan gjøre unntak fra rektorkravet og åpne for andre måter å organisere ledelsen på. Den som blir tilsatt som rektor, må oppfylle nærmere spesifiserte kompetansekrav. Det kreves tre års praksis fra undervisning eller fra administrativt arbeid i skolen eller annen utdanningsadministrasjon. Videre må rektor oppfylle de kompetansekrav som gjelder for å bli tilsatt i undervisningsstilling.

Rektor på en skole med rektorkrav kan ikke samtidig være leder for en annen skole. Dette gjelder også når den andre skolen ikke er omfattet av rektorkravet i loven. Forbudet mot felles rektor for flere skoler er grunnlagt med at rektor bør være mest mulig til stede på den skolen der det etter loven skal være rektor, slik at rektor er innforstått med utfordringene til skolen, og slik at ledelsen blir synlig og nærværende.

Enkelte skoler (små barneskoler) er ikke omfattet av rektorkravet. Så lenge ledelsen ved slike skoler er forsvarlig, stiller loven kommunen fritt til å velge hvordan ledelsen skal organiseres, og eventuelt hvem som skal tilsettes som leder ved skolen. Ledelsen kan også fordeles på flere personer. Det finnes ingen formelle kompetansekrav for ledelsen av slike skoler, og de kan også ha felles leder så langt kravet om det forsvarlige ellers blir oppfylt.

Overordnet del av læreplanen LK 2020

Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen er en del av læreplanverket, og den er fastsatt ved kongelig resolusjon 1. september 2017 med hjemmel i opplæringsloven § 1-5. Overordnet del av læreplanen er en forskrift og beskriver hvilke verdier og prinsipper grunn-opplæringen skal bygge på. Overordnet del slår blant annet fast at skolen skal gi alle elever like muligheter til å utvikle sine evner og sitt talent, individuelt og i samarbeid med andre, og at skolen skal fremme tilpasset opplæring og varierte arbeidsmåter. Denne læreplanen bygger på de utfordringen som OECD har identifisert.

Profesjonsfaglig fellesskap

Overordnet del beskriver prinsipper for skolens praksis og et av områdene er det profesjonsfaglige fellesskapet. Skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis. Skolen skal møte elevene med tillit, respekt og krav, og de skal få utfordringer som fremmer danning og lærelyst. For å lykkes med dette må skolen bygge et godt læringsmiljø og tilpasse undervisningen i samarbeid med elevene og hjemmene. Det krever et profesjonsfellesskap som engasjerer seg i skolens utvikling.

Lærere og ledere utvikler faglig, pedagogisk, didaktisk og fagdidaktisk dømmekraft i dialog og samhandling med kolleger. Utøvelse og utvikling av det profesjonelle skjønnet skjer både individuelt og sammen med andre. Alle ansatte i skolen må ta aktivt del i det profesjonelle læringsfellesskapet for å videreutvikle skolen. Det innebærer at fellesskapet reflekterer over verdivalg og utviklingsbehov, og bruker forskning, erfaringsbasert kunnskap og etiske vurderinger som grunnlag for målrettede tiltak. Velutviklede strukturer for samarbeid, støtte og veiledning mellom kolleger og på tvers av skoler fremmer en delings- og læringskultur.

Det profesjonelle samarbeidet ved skolene forutsetter god ledelse. God skoleledelse forutsetter igjen ledelsesfaglig legitimitet og god forståelse av pedagogiske og andre utfordringer lærerne og andre ansatte står overfor. God ledelse prioriterer utvikling av samarbeid og relasjoner for å bygge tillit i organisasjonen. Skolens ledelse skal gi retning for å tilrettelegge for elevenes og lærernes læring og utvikling. Skoleledelsen skal lede det pedagogiske og faglige samarbeidet mellom lærerne og bidra til å utvikle et stabilt og positivt miljø der alle har lyst til å yte sitt beste. Det er skoleledelsens oppgave å lede slik at alle får brukt sine sterke sider, opplever mestring og utvikler seg.

Ulike sider av profesjonelle lærende felleskaper

Denne figuren er laget av Louise Stoll, for å illustrere de ulike sidene av profesjonelle lærende felleskaper i skolene. Det er rektors ansvar at alle områdene blir ivaretatt og utviklet.

Fagfornyelsen (LK20)

Gjeldende læreplan LK 20, for grunnsopplæringen trådte i kraft i høsten 2020. De nye læreplanene blir innført trinnvis over en periode på tre år.

- Skoleåret 2020–21 tok 1.–9. trinn og Vg1 i bruk nye læreplaner.
- Skoleåret 2021–22 tar 10. trinn og Vg2 i bruk nye læreplaner.
- Skoleåret 2022–23 tar Vg3 i bruk nye læreplaner.

Fagfornyelsen innebærer et sterkere fokus på profesjonssamarbeid, dybdelæring og tverrfaglig tilnærming. Elevene skal oppleve undervisningen som relevant. Et samfunn og arbeidsliv i rask endring medfører behov for barn og unge som reflekterer, er kritiske, utforskende og kreative. Et overordnet mål i LK20 er at alle elever i norsk skole skal utvikle grunnleggende ferdigheter og kompetanser, slik at de aktivt kan delta i kunnskapssamfunnet.

Kompetansekrav for undervisningspersonalet

I 2017 ble kravet om at undervisningspersonalet må ha relevant kompetanse i de fagene der de skal undervise, forsterket. Kravet er konkretisert i §§ 14-2 og 14-3 i forskrift til opplæringsloven. For å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk på barnetrinnet kreves det at lærer har minst 30 studiepoeng som er relevante for faget.

For å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk på ungdomstrinnet kreves det at lærer har minst 60 studiepoeng som er relevante for faget. For å undervise i andre fag på ungdomstrinnet kreves det minst 30 studiepoeng som er relevante for faget. Dette gjelder imidlertid ikke for valgfagene, utdanningsvalg og arbeidslivsfag.

Kommunen som skoleeier har fram til 1. august 2025 mulighet til å gi dispensasjon fra kravet for ansatte som har fullført allmennlærerutdanning og de som før 1. januar 2014 oppfylte kravene for ansettelse i undervisningsstilling. Konsekvensene av dette er at fra 2025 må alle skoler ha godkjent kompetanse i alle fag det skal undervises i.

Fra høsten 2017 ble grunnskolelærerutdanningen en femårig masterutdanning. Den ene utdanningen retter seg mot 1.-7. trinn med vekt på begynneropplæring, mens den andre retter seg mot 5.-10. trinn. Studenter i grunnskolelærerutdanningen, GLU 1.-7. trinn, vil normalt ha tre til fire undervisningsfag. Alle studenter må ha minst 30 studiepoeng i norsk og matematikk. Studenter i GLU 5.-10. trinn vil normalt ha to til tre undervisningsfag, og studentene må ha minst 60 studiepoeng i norsk og matematikk I og II. Undervisningsfag III er normalt på 30 studiepoeng.

Med dette kan man si at allmennlærerens tid er forbi. Studentene vil i framtiden uteksamineres med masterfordypning i enten begynneropplæring, et undervisningsfag eller i pedagogikk/spesialpedagogikk.

Fra regjeringsskiftet høsten 2021 er det mye som tyder på en politisk reversjon angående kompetansekravene. Det vil si at dispensasjonen skal ha tilbakevirkende kraft, hvor personell som var utdannet før 2014 ikke skal måtte tilbake til skolebenken, men deres realkompetanse skal kompensere for økt krav om vekttall i basisfagene. Dette er per 1. mars ikke bestemt.

Norm for lærertetthet

Fra og med skoleåret 2019-20 ble normen for lærertetthet i ordinær undervisning (basert på gruppestørrelse 2) innført. Det framgår av vedtaket i Stortinget at lærertetthetsnormen skal være på skole og på hovedtrinn. Lærenormen er en indikator som sier noe om antall elever per lærer i ordinær undervisning. Ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk regnes ikke med. Fra høsten 2019 er lærenormen 15 elever på 1.- 4. trinn, 20 elever på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn. I Tingvoll ligger alle skoler og alle hovedtrinn noe lavere enn lærenormen for skoleåret 2021/22. Det vil si vel innafor. Det er relativ høy lærertetthet på under 10 elever pr lærer i 6 av 8 hovedtrinn i Tingvoll. Normen for lærertetthet må ikke forveksles med klassesdelingstallet, som ble opphevet 2003, men forstås som et gjennomsnitt på hovedtrinnsnivå.

Opplæringsloven § 15-8 – om plikt til tverrfaglig samarbeid

Skolene er pålagt å samarbeide med relevante kommunale tjenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlige, sosiale eller emosjonelle vansker. PPT helsesykepleiere, barneverntjeneste, kommunepsykolog, psykisk helse og rus, legetjeneste og fysio- og ergoterapitjeneste er viktige samarbeidspartnere og kan bidra både på individ- og systemnivå med komplementær kompetanse til skolens egen.

Stortingsmelding 6 (2019–2020). Tett på tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO

Stortingsmelding 6 (Meld. St. 6 (2019–2020)) gir tydelige signaler på at samarbeidet mellom kommunale tjenester må bli bedre. Kompetansen skal komme nærmere elevene og for å lykkes med tidlig innsats kan det være nødvendig å endre både arbeidsformer og strukturer. Regjeringen vil at alle barn og unge blir sett og får den hjelpen de trenger når de trenger den. Det innebærer at kompetansen bør være så nær barna som mulig. Man må bygge et lag rundt barna og elevene som blant annet inkluderer lærere, spesialpedagogiske ressurser, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten) og helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Regjeringen vil også styrke samarbeidet mellom foreldre, barnehage, skole, skolefritidsordning (SFO) og andre offentlige tjenester.

Hvis de kommunale tjenestene skal lykkes i å nå statens mål og intensjoner, er det en forutsetning at enhetene har kapasitet til å ha et slikt støttesystem med nødvendig faglig kompetanse. Det er et overordnet mål å videreutvikle kvaliteten i barnehager og skoler, slik at alle barn og elever får lære, mestre og utvikle seg i inkluderende fellesskap. Bedre kvalitet på det ordinære tilbudet kan gi mindre behov for særskilte ordninger for enkeltbarn. Samtidig kan bedre kvalitet på den spesialpedagogiske innsatsen sikre at barn og unge får en bedre utvikling og lærer mer. Skal kvaliteten bli bedre, er kultur, kunnskap, kompetanse og kapasitet sentrale faktorer.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis (2021)

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er en oppfølging av Meld. St. 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.

Målet med ordningen er at alle kommuner, fylkeskommuner, barnehage- og skoleeiere skal bygge opp tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Ansatte med god kompetanse og nære relasjoner til barna og elevene er avgjørende for at vi får et inkluderende og godt utdanningsløp for alle. Barnehager og skoler skal, i samarbeid med det lokale støttesystemet, være rustet til å møte mangfoldet blant barn og elever.

Kompetanseløftet bygges opp gradvis i perioden fram til 2025. Etter det skal det være en varig ordning. I løpet av 2025 skal alle kommuner og fylkeskommuner ha tilstrekkelig kompetanse på de vanligste utfordringsområdene og god inkluderende praksis. Fra 2025 skal Kompetanseløftet bidra til å vedlikeholde og videreutvikle kompetansen i kommuner, fylkeskommuner og hos private eiere.

Satsingen på kompetanse omfatter hele laget rundt barna og elevene, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er et av flere tiltak som skal bidra til at barn og unge får den hjelpen de trenger når de trenger det, enten de går i barnehage, grunnskole eller videregående skole. Målgruppen er ansatte i barnehage og skole, barnehage- og skoleeiere, ansatte i PP-tjenesten og andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene.

Barnevernsreformen/Oppvekstreformen

Barnevernsreformen, ofte også omtalt som en oppvekstreform, er nylig tredd i kraft (januar 2022). Det overordnede målet med reformen er å vri barnevernets ressursbruk fra dyre og spesialiserte tiltak i fosterhjem og institusjon, til forebygging og tidlig innsats i lokalmiljøet. Noen av de viktigste forebyggingstiltakene er gode skoler, barnehager og fritidstilbud til barn og unge og et av de viktigste tiltakene for å sikre tidlig innsats er å styrke det allmennpedagogiske tilbudet for barn og unge.

Alle barn og elever, uavhengig av funksjonsnivå og kulturell bakgrunn, skal oppleve at de har en naturlig plass i fellesskapet. Hvor de føler seg trygge og erfarer at de er betydningsfulle. Dette kravet krever tverrfaglig og tverretattlig kompetanse nær skolen. Denne kompetanse trengs for å få bedre og mer treffsikre (differensierte) hjelpetiltak rundt barnet og familien og det fordrer tilgjengelig kompetanse nær skolen.

Rammeplan for SFO

Regjeringen er opptatt av at det skal bli et mer likeverdig SFO-tilbud i landet, og har derfor innført en nasjonal rammeplan for SFO høsten 2021, med rom for lokale variasjoner. Det er et ønske at flest mulig skal kunne gå på SFO, uavhengig av bakgrunn. Ifølge den skal SFO bidra til inkludering og til å jevne ut sosiale forskjeller. SFO er en viktig sosial arena der barna kan utvikle vennskap, leke og prøve seg på ulike aktiviteter.

SFO skal legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter som er tilpasset barn i ulike alder og med forskjellig funksjonsnivå. SFO skal legge til rette for et innhold og å benytte arbeidsmåter som sikrer

god samhandling i barnegruppene, mellom enkeltbarn og mellom voksne og barn. Barna skal ha gode vilkår for å medvirke. SFO skal ha et helsefremmende innhold og bidra til barnas psykiske helse gjennom å støtte deres opplevelser av livsglede, mestring og egenverd. Innholdet i SFO skal støtte opp under at alle barn har mulighet til å utvikle vennskap, et positivt selvilde og en trygg identitet. SFO skal innrettes slik at alle barn får gode utviklingsvilkår, uavhengig av barnas forutsetninger og behov for tilrettelegging, og bidra til at alle barn er en del av et inkluderende fellesskap. Dette krever også et areal som både passer barnegruppens alder og forutsetninger.

Eier og alle som arbeider i SFO, skal sammen bidra til å oppfylle målene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse. Eier skal legge til rette for at SFO har muligheter til å planlegge og evaluere virksomheten, drive kompetanseheving og reflektere over innhold og arbeidsmåter. Et godt samarbeid mellom SFO sin eier og leder er en forutsetning for forsvarlig innholdsmessig og administrativ ledelse. Lederen har en viktig rolle i å veilede og legge til rette for at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt i rammeplanen.

SFO skal være et fellesskap og en lærende organisasjon, som jevnlig vurderer og videreutvikler sin praksis. SFO skal legge til rette for at hele personalet reflekterer over faglige og etiske spørsmål i tilknytning til rammeplanens verdier og innhold, og hvordan de kan være gode rollemodeller for barna. SFO må jobbe ut fra at barn er ulike, og at barnets beste har avgjørende betydning for innholdet og arbeidsmåtene. I arbeidet med å utvikle kvaliteten i innholdet og arbeidsmåtene skal SFO lytte og ta hensyn til det barna selv formidler om sin opplevelse av fellesskapet i SFO. Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom SFO og hjemmet er grunnleggende for kvaliteten, og SFO skal legge til rette for at foreldrene kan bidra i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Gratis kjernetid for 1. klassinger i SFO fra høsten 2022

Fra høsten 2022 har alle 1. klassinger rett på 12 timers gratis kjernetid i SFO. Kommunen må forvente økt etterspørsel som kan medføre økt arealbehov og påfølgende behov for investeringer i og oppgradering av lokaler. Denne nye ordningen kobles opp mot den nye rammeplanen for SFO og arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolefritidsordningen.

Uteareal

Gode utearealer reduserer omfanget av vold, mobbing og uro blant elevene og stimulerer til trivsel, motivasjon og læring. Ifølge Olweus' programpakke mot mobbing er en godt utrustet skolegård, med rom for positive aktiviteter, et sentralt element i arbeidet for å redusere mobbing. Dette støttes av erfaringer fra Sheffieldprosjektet i England (ECICSB 1998), som viser at mobbing reduseres kraftig når fellesarealene omformes til allsidige utearealer der elevene kan finne en arena de trives i og behersker. Erfaringene fra England viser også at konflikter mellom elevene kan oppstå i utearealet i

løpet av pausene, og at disse konfliktene tas med inn i klasserommet og forstyrrer læringsarbeidet. Skolen er i tillegg til det som er nevnt over, også et viktig og naturlig møtested for nærmiljøet. Dette er en funksjon som vil få økt betydning i årene som kommer, når skoleanlegget blir aktivitets- og treffsted i en stadig tettere by- og tettstedsstruktur. I St.meld. nr. 14. (1999-2000) (Kulturdepartementet 1999) gis det signaler om økt satsing på nærmiljøanlegg knyttet til skolens utearealer. St.meld. nr. 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge vektlegger også betydningen av skolens uteområde og aktivitetsanlegg både for kvaliteten i kroppspøvingen og for lek og fysisk utfoldelse. Gjennom meldingen påpekes det at det fortsatt kan være behov for søkelys på skolens uteområder og aktivitetsanlegg; også tilgjengeligheten til disse etter at skolehverdagen er over. Konkrete tiltak blir foreslått.

Et variert og tilrettelagt uteareal ved skolen kan ha flere positive effekter:

- Det gir et variert opplæringsmiljø
- Det gir muligheter for allsidige bevegelsesaktiviteter
- Det gir muligheter for sosial læring gjennom samhandling
- Det utgjør et attraktivt møtested for lokalbefolkningen
- Det kan bidra til å redusere vold, mobbing og uro blant elevene
- Det virker stimulerende på trivsel, motivasjon og læring

Universell utforming

Ifølge Opplæringsloven har alle elever "rett til en arbeidsplass som er tilpasset behovet deres. Skolen skal innredes slik at det blir tatt hensyn til de elevene ved skolen som har funksjonshemninger" (Opplæringslova § 9a-7). Universell utforming er en strategi for planlegging og utforming av produkter og omgivelser for å oppnå et inkluderende samfunn med full likestilling og deltakelse for alle. Prinsippet om universell utforming er lovfestet i «Lov om likestilling og forbud mot diskriminering», gjeldende fra 01.01.2018. Ifølge loven skal offentlig virksomhet og privat virksomhet som er rettet mot allmennheten, arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten. Loven omfatter skolens plikter til å sikre universell utforming i tråd med loven.

Folkehelseloven

Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven av 24. juni 2011 nr. 29) trådte i kraft 1. januar 2012. Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid, derfor skal «Helse i alt vi gjør» være et gjennomgående prinsipp for utforming av skoleanlegget inn- og utomhus. Særlig med tanke på skolens uteområde skal man planlegge for allsidig fysisk aktivitet for alle aldersgrupper. Det være seg arealer for lek og utfoldelse, eller tilrettelegging for sykkel- og gangstier, eller tiltak for å begrense motorisert trafikk.

Skoleskyss

Kommunen er ifølge opplæringsloven §13-4, ansvarlig for skyss av grunnskoleelever som har rett til skyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg. Ellers er fylkeskommunen ansvarlig for organiseringen av skyssen etter reglene i [kapittel 7](#). Kommunene betaler refusjon til Fylkeskommunen etter persontakst for grunnskoleelever, som blir skyssa av fylkeskommunen. Fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen.

Retten til skoleskyss er hjemlet i opplæringsloven, § 7-1. For å ha rett til gratis skoleskyss, må elever i 1. klasse ha mer enn 2 km skolevei. Elever på 2. – 10. trinn har rett på skoleskyss dersom skoleveien er lenger enn 4 km. Skoleveien skal måles fra inngangsdøren der eleven bor til inngangsdøren på skolen etter korteste farbare vei. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei, har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengde.

Reisetiden er definert som gangtid til transportmiddel, tid på transportmiddel, og ventetid før/etter skolestart/slutt. Skoleskyssen må organiseres slik at elevene får en akseptabel reisetid. I vurdering av akseptabel reisetid skal gangtid, og tid med transportmidlet sees i sammenheng. Det settes ingen øvre tid for reisetid. Det er særlig viktig for 6-åringene at skyssen blir organisert slik at den totale reisetiden blir så kort som mulig. Så vidt mulig skal skoleskyssen tilrettelegges slik at ventetiden blir minst mulig før skolestart og tilnærmet ingen ventetid ved skoleslutt. I den grad det blir ventetid, er kommunene ansvarlige for å organisere og finansiere tilsyn. Det kan påregnes lengre reisetiden ved f.eks. delt bopel, eller skyss utenom nærskolen. Skyssopplegget skal være innenfor opplæringslovens rammer.

Funksjonsfriske barn har ikke rett til skyss til og fra skolefritidsordningen. Dette gjelder selv om barnet har rett til skyss til og fra skolen. Det framgår av Ot.prp.nr.60 (1997-1998) side 5 at: «Etter dagens regelverk har barna ikke rett til skyss til og fra skolefritidsordningen. Det er i dag opp til kommunen og fylkeskommunen om det blir lagt til rette for at barna som deltar på skolefritidstilbudet, gis tilbud innen skoleskyssordningen.».

Det vil derfor være opp til kommune/fylkeskommune hvordan skyssopplegget organiseres. I praksis vil nok de fleste foreldre selv hente barna barnene i SFO på vei hjem fra jobb, inntil barna er selvstendige nok til å komme hjem litt før foreldrene.

Skoleskyss og folkehelse

Lov om folkehelsearbeid (Prop. 90 L, 2010-2011:126) ble innført fra 1. januar 2012. Formålsparagrafen slår fast at loven skal «... bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse», Med bakgrunn i dette, skal kommunen både skaffe kunnskap om faktorer som har betydning for folkehelsen, og legge til rette for tiltak som fremmer helse. Gode oppvekstvilkår, tilgang til skole, trygge skoleveier og sosiale møteplasser nevnes som eksempler (Prop. 90 L, 2010-2011:126). Kommuner som planlegger skolestrukturendringer, må skaffe kunnskap om hvordan dette kan påvirke elevenes helse, f.eks. med tanke på skoleskyss, og legge til rette for tiltak som fremmer helse.

Det kan være naturlig å tenke seg at elever som må ha skoleskyss, ikke får like mye daglig fysisk aktivitet som elever som sykler eller går til skolen. Vi finner hos Solstad, K. T., Andrews, T., & Løvland, J. (2016) henvisninger til noen forskningsfunn på området: Elever med skoleskyss er i dårligere fysisk form enn de som kan gå eller sykle, særlig de med over 25 km reisevei. Daglig skoleskyss øker risikoen for ryggplager, og kan redusere balanseevne og bevegelighet i rygg og hofteparti. Noen elever kan få fysiske plager eller ubehag under og etter transporten, som f.eks. kvalme eller vondt i hodet, særlig ved reiser over 15 km. Det kan også være en viss sammenheng mellom skoleskyss og økt risiko for overvekt, selv om denne sammenhengen ikke er godt dokumentert i forskningen.

Tidligere anbefaling om maksimal/akseptabel reisetid

Tidligere var det en anbefalt reisetid mellom hjem og skole for elever i grunnskolen, den nå opphevet og det finnes ikke lengere informasjon om denne i gjeldende lovverk. De gamle anbefalinger gir likevel et signal om hva som er en akseptabel reisetid.

Her er et utklipp fra Sør-Trøndelag fylkeskommune sitt informasjonshefte om skoleskyss fra 2013:

5.3 Reisetid

Kilde: Merknader fra Ot.prp. nr. 46 (1997-1998) til opplæringsloven § 7-1, Udir 3-2009 kap. 3

Skoleskyssen skal organiseres på en slik måte at elevene får en akseptabel reisetid. Med reisetid menes summen av beregnet gangtid, reisetid og ventetid på oppsamlingsplass/holdeplass og skolen.

AtB planlegger skyssen med tanke på, og tilbyr de aller fleste elevene maksimal reisetid **én vei** på:

- 45 minutter for 1.– 4. trinn
- 60 minutter for 5.– 7. trinn
- 75 minutter for 8.–10. trinn

Denne normen for akseptabel reisetid gjelder mellom hjem og nærmeste skole.

Regionale og interkommunale planer i institusjoner og nettverk

Oppvekstnettverk Nordmøre

Tingvoll kommune har gjennom en årrekke samarbeidet med de 7 andre kommunene på Nordmøre om utvikling av oppvekstsektoren. Disse kommunene er Averøy, Aure, Gjemnes, Kristiansund, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll. Det samarbeides for å skape kapasitet gjennom involvering, eierskap og kunnskapsmobilisering for de endringene som er nødvendige.

I årene 2016-2017 ble det skapt et felles fremtidsbilde for oppvekstsektoren på Nordmøre. Både eiere, ledere, elever og foresatte i alle kommunene var involvert i arbeidet. Det felles fremtidsbildet kalles Nordmørerosa og er ledende for arbeidet med felles kompetanseutvikling for alle ansatte i oppvekstsektoren på Nordmøre.

Gjennom samarbeidet i Oppvekstnetterk Nordmøre er kommunene med på å påvirke både nasjonalt og internasjonalt utviklingsarbeid innenfor oppvekstsektoren. I 2018 bidro nettverket til utvikling av den nye lærerplan LK2020, gjennom å gi innspill til hvilke av de mange kompetansemålene, som skulle ut av den gamle lærerplanen. I årene 2017-2019 deltok Kommunene på Nordmøre gjennom Nettverket i OECD sin satsning kallet Education 2030. Dette arbeidet er også nevnt i avsnittet Internasjonale føringer.

Oppvekstnettverket leder koordinerer arbeidet med desentralisert og regional kompetanseutvikling for ansatte i oppvekstsektoren. Dette arbeidet involverer både universitet- og høyskolesektoren, statsforvalteren og kommunene. Både politisk og faglig skoleeier, alle ledere, tillitsvalgte og utviklingslærere deltar jevnlig i kompetanseutvikling i regi av Oppvekstnetterk Nordmøre. Alle ansatte deltar i kompetanseutviklingen, gjennom skole- og barnehagebasert utviklingsarbeid ledet av enhetsleder og utviklingslærer på hver enhet.

Våren 2021 vedtok Kommunestyret i Tingvoll å fortsette det interkommunale samarbeidet i Oppvekstnettverk Nordmøre, for å sikre Tingvoll kommune tilgang til felles kapasitet og utviklingsmuskler i nettverket.

You never fly alone

Barn og unge som skaper og lever meningsfylte liv.

Fylkeskommunale planer for Tingvoll videregående skole

Tingvoll kommune har et ustrakt samarbeid med Tingvoll vgs. Skolene får tilgang på kompetanse og lærerkrefter som vi ikke har sjøl, og kommunens voksenopplæringstilbud er i stor grad levert av TVS. Tingvollhallen er eid av kommunen, men utleid til TVS på dagtid som en grunnstein i idrettstilbudet ved skolen. Svømmehallen brukes også av TVS i sin undervisning.

Bygningsmassen ved TVS er gammel, dyr i drift og for stor for behovet. Det foreligger planer for ombygging og reduksjoner som fylkeskommunen sier vil gi en rimeligere daglig drift. I dette ligger også planer om å flytte kommunens tilbud om bibliotek og kulturskole inn i fylkeskommunal bygningsmasse. Dessverre ligger ombyggingsplanene langt nede på fylkeskommunens prioriteringsliste i dag.

I utredningsarbeidet har det blitt pekt på ulike muligheter for samarbeid mellom kommunen og TVS. Vi har hatt møter med hhv. Erik Brekken, kompetanse - og næringsdirektør og Per Olaf Brækkan, bygg- og eiendomssjef. Konklusjonen etter disse samtalene er at kommunen og fylkeskommunen har flere sammenfallende interesser og kan videreutvikle samarbeidet. Det kan gjelde tjenestekjøp begge veier, og det kan gjelde samarbeid om bygningsmessige tiltak som begge parter har gevinst av. I første omgang kan kommunen, om det oppstår behov, få tilgang på ledige lokaler. På lengre sikt kan det bli aktuelt å samarbeide om ombygginger eller nybygg. Hva dette konkret kan bli vil avhenge av elevtallsutviklingen i kommunen, og andelen som velger TVS som sin skole.

Kommunale planer og styringsdokumenter

Kommuneplan for Tingvoll – økokommuneplanen

Økokommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument, vedtatt i kommunestyret i 2020. I planen er det satt opp mål og strategier for ønsket utvikling i kommunen, organisert etter de tre bærekraftdimensjonene miljø, sosial og økonomi. På overordnet nivå er de fleste målene relevante i et større oppvekstperspektiv, men noen er mer konkrete og relevante enn andre. I innledningen til kapitlet om sosial bærekraft (s. 16) står det:

«Sosial bærekraft handler om å sette menneskelige behov i sentrum, og å gi sosial rettferdighet og like livssjanser for alle. Gjennom livet har mennesket behov for å både trygghet, tillit og passende utfordringer for å få opplevelsen av å mestre livet. Det betyr også at man selv må få mulighet for å lære og utvikle seg, få ansvar for og mulighet for å skape og å finne mening i livet sitt, helt til man skal ut av livet. **Respekten** for mennesket ligger i å **involvere** det i et **engasjert** felleskap og få mulighet for å utvikle **kunnskap** sammen med andre».

Og videre:

«Barnehage og skole skal gi barna gode opplevelser og verdier, samt gi dem lærdom som utrunder dem for livet. I helse og omsorg skal bemanning og kompetanse prioriteres. Det skal tilrettelegges for folkehelse og egenmestring, og alle med behov for helsehjelp skal få dette individuelt tilpassa.»

Det er vedtatt en rekke langsiktige mål, som (utdrag):

- Alle innbyggerne har mulighet til å lære og utvikle seg, og til å skape et trygt og meningsfullt liv.
- Vi har nulltoleranse mot mobbing i oppvekst, arbeidsliv og samfunnsliv. Sammen skaper vi et godt miljø der alle trives og er trygge, og opplever at man er verdifull.
- Vi legger til rette for at barna våre kan utnytte sitt potensial i praktiske, kreative, sosiale og emosjonelle ferdigheter.
- Barn og unge i Tingvoll er trygge og robuste med god psykisk helse.
- Vi har et attraktivt og bærekraftig tilbud for ungdom på Tingvoll videregående skole. Vi har tilbud om utdanning innen tekstil og industrifag på TVS.
- Vi har en nyrestaurert Tingvoll videregående skole som inneholder kulturskole og bibliotek.
- Vi har etablert «Familiens hus» som et kraftsenter for samskaping av sosial bærekraft, vi jobber kontinuerlig med forebyggende tiltak.
- Vi etterstreber å servere kortreist/økologisk mat i all kommunal virksomhet.
- Alle offentlige bygg, anlegg og uteområder er universelt utformet.
- Vi har gode, tilrettelagte og vedlikeholdte nærmiljøanlegg.

To av strategiene er også relevante å trekke fram i denne utredningen:

«Med tverrfaglig organisering jobber vi systematisk mot barnefattigdom og utenforskap, og vi styrker og samordner det forebyggende arbeidet i hele kommunen. Vi utvikler strategier for kapasitets-økende tiltak for barn og unges sosiale og emosjonelle utvikling. Vi vet hva mobbing er og hvordan vi identifiserer det. Vi vet hvordan vi ønsker å bli møtt og er bevisste på hvordan vi møter andre

Vi bruker digitale, praktiske, utforskende metoder for læring og praktisk arbeid i skoler og barnehager. Vi utvikler og vedlikeholder uteområdene til skoler og barnehager, gjennom å prioritere områder som fremmer lek, kreativitet og utforskning. Vi bidrar til å realisere Tingvoll arena for å sikre gode fasiliteter for Tingvoll videregående skole i framtida. Barn og ungdom i Tingvoll har et bevisst forhold til at de vokser opp en økokommune og kunne vise til konkrete eksemplet på hva økologi og bærekraft betyr.»

Under økonomi som bærekrafts dimensjon er følgende mål særlig relevante i denne utredningen:

- Vi har en sunn kommuneøkonomi med handlefrihet og økonomisk buffer.
- Den kommunale bygningsmassen er i god stand.
- Biblioteket og kulturskolen er kommunens fellesrom for kunnskap og deling.
- Vi har et levende og allsidig kulturliv.
- Vi har lokaler som egner seg for kunst- og kulturuttrykk på en profesjonell måte.

Kommuneplanens arealdel er under revisjon i 2022. Her skal kommunen ta stilling til utbyggingsmønster, samferdsel og annen infrastruktur.

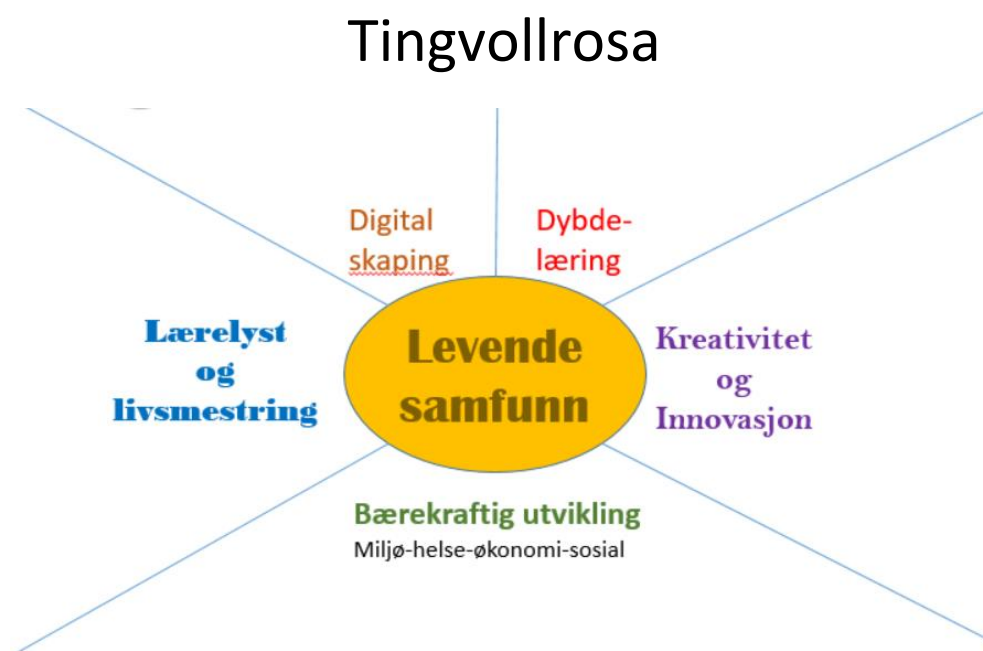
Figur 1 Arkivfoto fra skolehagen på Tingvoll gård

Tingvollrosa – læring og utvikling i oppvekst 2021-2040

Dokumentet «Tingvollrosa – læring og utvikling i oppvekst 2021-2040», bygger på det regionale arbeidet i regi av Nettverk Nordmøre «Sammen skaper vi fremtiden på Nordmøre - 2040». Aktørene i oppvekstsektoren med samarbeidspartnere har bidratt til skapingen av Tingvollrosa i tidsrommet 2016-2021.

Tingvollrosa er vår lokale variant av Nordmørsrosa og bygger på visjonen om at:

«Barn, unge og voksne skaper og lever meningsfulle liv – sammen»

Tingvollrosa bygger på FNs bærekraftsmål og har i alt 24 kjennetegn som er fordelt innen de 5 fokusområdene. Kjennetegnene danner samlet et bredt grunnlag for vurdering av og kvalitet i oppvekstsektoren.

Kjennetegn på Lærelyst og livsmestring i oppvekst

- Alle er verdsatt for den vi er og inkludert i felleskapet
- Vi involverer alle i vurdering av egen læring og utvikling på måter som fremmer læringslyst
- Vi kombinerer teori, praksis og fysisk og sosial aktivitet
- Vi arbeider med både psykisk og emosjonell mestring

Kjennetegn på dybdelæring i oppvekst:

- Vi arbeider temabasert og tverrfaglig
- Vi tar oss tid til å gå i dybden på tema og grunnleggende ferdigheter
- Vi tenker kritisk og stiller undrende spørsmål
- Vi utvikler medborgerskap og demokratiet
- Barn, unge og voksne lærer og utvikler seg gjennom samarbeid

Kjennetegn på Kreativitet og Innovasjon i oppvekst

- Vi prøver og feiler i lag
- Vi utforsker nye arbeidsmåter
- Vi samarbeider med næringslivet
- Vi ivaretar den frie leken og lekende tilgang til læring og utvikling
- Vi bidrar til et levende kulturliv

Kjennetegn på digital skaping i oppvekst

- Vi har god tilgang på og bruker tidssvarende digitale verktøy
- Vi har høy kompetanse og kultur for utvikling av digitale kunnskaper
- Vi bruker digitale verktøy til kommunikasjon og samarbeid
- Vi skaper og eksperimenterer digitalt
- Vi har god balanse mellom bruken av digitale- og andre læringsaktiviteter

Kjennetegn på Bærekraftig utvikling i Oppvekst

- Vi samarbeider i planlegging, gjennomføring og evaluering av lærings- og utviklingsprosesser
- Vi arbeider med meningsfulle oppgaver som kan bidra til å løse samfunnets problemer
- Vi samarbeider om å sikre gode overganger mellom barnehage, grunnskole og videregående
- Vi legger til rette for ansvarlig forbruk
- Vi er likestilte

FNs mål for bærekraft

Lokale utviklingsprosjekter og satsninger

Læringsmiljø, kompetanseløft i spesialpedagogikk og inkluderende felleskaper

Tingvollrosa ligger til grunn for valg av utviklingsmål og læringsløypene som skoler og barnehager arbeider med. Høsten 2021 ble de ansatte involvert i en grundig prosess som tok utgangspunkt i målene som hører til Tingvollrosa. De ansatte, sammen med faglig skoleeier, valgte med utgangspunkt i den vurderingen læringsløypen «Læringsmiljø» i årene 2022-2024, sett i tett sammenheng med Kompetanseløftet i spesialpedagogikk og inkluderende felleskaper og etter hvert også barnevernsreformen. Flere andre utviklingsprosjekter grenser opp til og lapper over dette utviklingsarbeidet. Denne satsningen omtales også som DeKom (desentralisert kompetanseutvikling i skolen)

Den ungdomsvennlige bygda

Virksomheten «Kultur, familie og helse», har et prosjekt kallet «Den ungdomsvennlige bygda» i årene 2021-2024. Dette prosjektet grenser opp til og innover aktivitetene i skolesektoren. Målet er at ungdommene våre har tilgang på stødige og trygge voksne. Et delmål i prosjektet er å bidra til å utvikle gode tverrfaglige samarbeid på tvers av tjenestene i oppvekstsektoren. Et annet delmål er å bidra til kompetanseutvikling for ansatte og foresatte i barnehager og skoler samt frivilligheten – så de møter ungdommen på måter som gir trygghet og samtidig støtter ungdommen i å utvikle robusthet og livsmestring. Helsestasjon for ungdom har i relasjon til Den Ungdomsvennlige bygda et eget prosjekt med mål om å utdanne både ansatte og voksne ledere i frivilligheten i strategier for hvordan de kan møte ungdom på en trygg og oppbyggende måte. De tar utgangspunkt i verktøyet Cos-P.

Vold i nære relasjoner - modellkommuneprosjekt

Et samarbeidsprosjekt som sprang ut av modellkommune konseptet. Bakgrunnen for prosjektet er at kommunen må utvikle planer for rutiner og samarbeid i forbindelse med forebygging, avdekning og akutthjelp i forbindelse med vold i familier og nære relasjoner. I 2019 var målet med arbeidet å få utdannet en gruppe ansatte i å arbeide aktivt med forebygging av vold gjennom arbeid direkte inn i barnehager og skoler. Disse planene ble midlertidig stoppet av koronarestriksjonene, men har tett sammenheng med de andre utviklingsarbeid som gjøres innen oppvekst.

Familiens hus - kommunalt tverrfaglig team

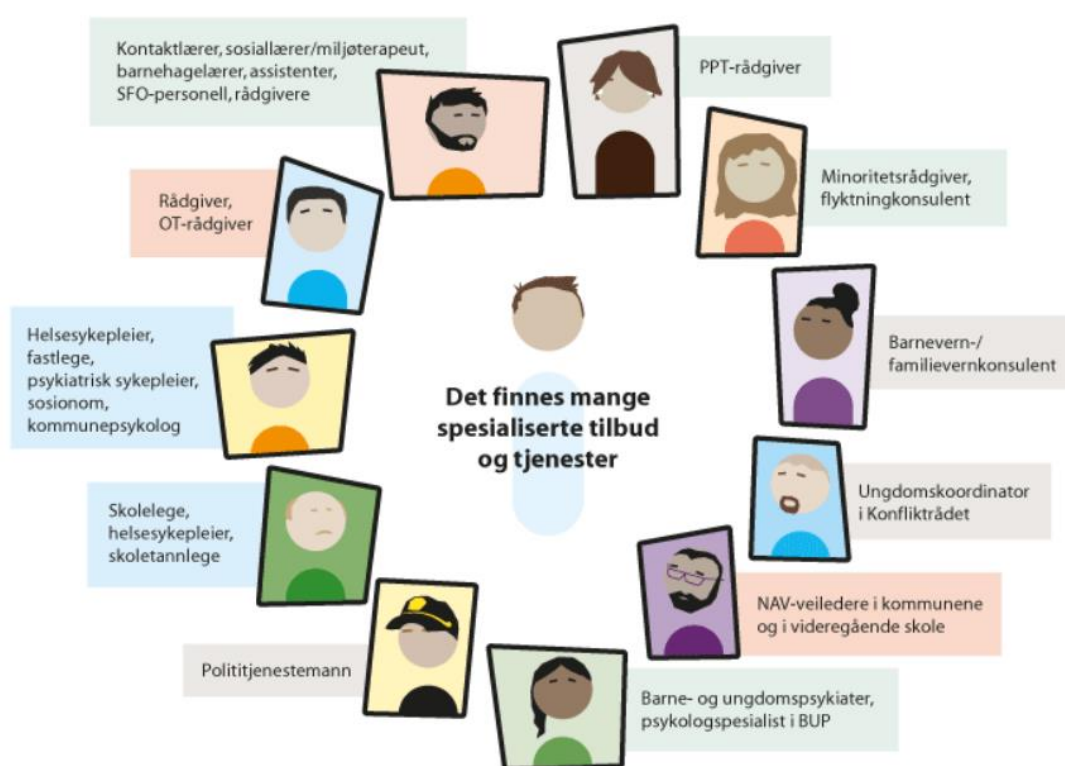
I 2019 vedtok kommunestyret prosjektet «Familiens hus». Det ble lagt inn virksomheten Familie og helse.

Det som var målet var at «Familiens hus» skulle være en modell for organisering av tverrfaglige, helhetlige kommunale tilbud for barn og familier. Samarbeidsmåten man så til har blitt utviklet gjennom prosjektet «Forsøk med familiesentre i Norge 2002 – 2004». Målet for arbeidet i Familiens hus er å fremme trivsel og god helse hos barn, unge og deres familie, samt styrke barn og unges oppvekstsvilkår:

«Familiens hus er et tverrfaglig kommunalt tilbud som skal ivareta psykisk og fysisk helse hos gravide, barn og ungdom. Kommunens primære helse- og sosialtilbud rettet mot barn, unge og deres familier samordnes, samlokaliseres og forankres lokalt. Målsettingen er at familiene skal møte en helhetlig og familiestøttene tjeneste i et og samme hus.»

Målet er altså todelt: 1) at støttetjenestene skal samlokaliseres og 2) å støtte opp om å gi et tverrfaglig og helhetlig familiestøttene tilbud til barn og unge.

Arbeidet med å utvikle Familiens hus har hatt en trang start. Dels fordi det fort ble klart at det ikke var mulig å samlokalisere tjenestene fysisk, som mange hadde ønsket seg. Da ble energien brukt på å bli kjent med hverandres tjenester og man påbegynte prosesser med å få felles forståelse av hva «Familiens hus» skal være. Både forankring av og eierskapet til prosjektet er svakt. Men alle deltakerne er enige om at Tingvoll kommune har behov for å utvikle god koordinering og bygge opp nyttige og effektive samarbeidsrutiner på tvers av tjenestene innen oppvekstsektoren. Dette må gjøres uten at tjenestene samlokaliseres i felles bygg. Dvs. at man må snu forståelsen av strukturene fra å være fysiske til å være relasjonelle og operasjonelle strukturer – uten samlokalisering. Videre utvikling av arbeidet på tvers av skoler, barnehager, helsestasjon, barnevern, PPT, logoped osv. må prioriteres med en ressurs til koordinering og utvikling – samt et tydeligere mandat som kobles til pågående utviklingsarbeid i alle sektorene.

Figur 2 Illustrasjon fra meld st 6, regjeringen

Prosess og metode for brukermedvirkning og dialog

Hovedfokuset i denne utredningen har vært på involvering- og brukermedvirkningsprosesser, for å innhente et godt informasjonsgrunnlag for vurderingene i utredningen av alternativene. I tillegg har det blitt foretatt befaringer av byggene og analyser av arealprogrammet for de tre skolene i Tingvoll kommune. Metodikken i prosessene for brukermedvirkning har vært helt sentralt og ble tidlig avklart med styringsgruppen. Kommunestyret har gjennom, det politiske hovedutvalg for oppvekst og kultur, som har vært styringsgruppe for prosessen, sikret en bred involvering der flest mulig av interne og eksterne brukere har fått mulighet til å ytre sine tanker og innspill.

Det har blitt gjennomført brukerprosesser for medvirkning i form av fysiske dialogseminar med elever, foresatte, ansatte, ledelse, FAU, tillitsvalgte, elevråd, støttetjenestene og flere andre aktører i nærmiljøet. Det har i tillegg vært gjennomført to digitale dialogseminar. Et av dem var for alle innbyggere i temaet kultur og bygdeutvikling. Det andre var for alle ansatte i skoler og støttetjenestene. De digitale dialogseminarene var et tiltak grunnet pandemisituasjonen vi er i. På den måten sikret vi at flest mulige kunne delta på tross av smittevernsrestriksjoner, karantene og isolasjon.

Gjennom ulike workshoper, gruppearbeid og dialoger fikk de ulike brukergruppene presentert sine tanker rundt fordeler og ulemper ved dagens skoler, mulige utviklingspotensialer, samt fordeler og ulemper ved de fremtidige alternativene for skolestruktur. Metodikk og gjennomføring av de ulike møtene varierte etter størrelsen på de respektive gruppene, deres skolefaglige kompetanse og nærhet til prosessen. Det ble tatt særlige hensyn i dialogen med de representative elevrådene.

Elevene har gjennom klasse og elevråd har vært involvert gjennom innovasjonsoppgaven med spørsmålet: Hvilke ulike alternativer for alternativ skolestruktur finnes? Resultatet av denne oppgaven presenterte elevene i innovasjonsseminaret 19. oktober 2021, der representanter for ulike rollene sammen utledet flere ulike alternativer for fremtidig skolestruktur.

De aktuelle brukerprosessene har vært svært konstruktive og informative, og man fikk belyst mange ulike kvaliteter ved dagens skoler, samt fordeler og ulemper ved de ulike alternativene for fremtidig skolestruktur.

Mål og hensikt

Målet med prosessen er at innbyggerne skal oppleve at deres synspunkt og innspill blir hørt og tatt på alvor i et demokratisk perspektiv – på riktig arena, i forhold til riktig tema og i «riktig» prosess.

Resultatmål:

Proessen skal resultere i et oppsett av synspunkter og momenter som skal danne grunnlag for vurdering av fordeler og ulemper ved ulike alternativer til skolestruktur for fremtiden.

Hensikt:

- Skape et bredt kunnskapsgrunnlag for en kunnskapsbasert debatt om skolestruktur for fremtiden.
- Legge til rette for medskapning og undersøkende dialog, men unngå diskusjoner.
- Aktivisere nøkkelgrupper som ikke er aktivisert – spesielt brukere – barn og unge og foreldre
- Mer perifere interessentgrupper som ikke er en del av debatten, gis muligheter til å komme med sine perspektiv
- Ansatte som gruppe må gis anledning til å bli hørt i prosessen.

- Skape en konsensus om hva man er enige og uenige om.

Ulike roller i prosessen:

Politikerne:

- Arbeidsutvalget (3 politikere) står som ansvarlig for dialogkonferansene.
- Deltakerne i styringsgruppen (hovedutvalget for oppvekst) bør delta på en eller flere av konferansene - vedtaksrett
- Øvrige kommunestyrerepresentanter oppfordres til å delta på dialogkonferansene som lytteposter

Kommunens faglige ledelse og administrasjonen:

- Oppvekstsjefen leder og koordinerer arbeidet
- Ulike deler i kommunens faglige ledelse og administrasjon vil delta der det er nyttig for utredningen.
- Er sekretariat for arbeidsutvalg og styringsgruppe
- Ansvar for praktisk gjennomføring
- Sammenfatter resultatene av dialogkonferansene
- Gjør faglige vurderinger og analyser i oppfølgingen

Ansatte:

- Alle ansattgrupper deltar i de aktuelle dialogkonferansene med et definert og avgrenset mandat – som ledere, ansatte i skolen
- Tillitsvalgte og verneombud fremmer synspunkt på prosess og gjennomføring gjennom drøftinger jfr. hovedavtalen

Brukere - Elever og foresatte:

- Elevene deltar gjennom Klasseråd, Elevråd og Ungdomsråd
- Foresatte deltar gjennom Foreldreråd, FAU og FAU-ledere

Andre interessenter:

- Helsestasjonen, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og Barnevernstjenesten
- Kulturskolen
- Tingvoll videregående skole
- Idrettslag og andre organisasjoner
- Næring

Møtearena der status i saken løpende skal orienteres om:

- Kommunestyre, SU, FAU, skoleledermøter det hovedtillitsvalgte også er til stede.

Gjennomføring av prosess for strukturkartleggingen

Det legges opp til dialogkonferanser ut fra 5 dimensjoner: Pedagogisk, sosialt, praktisk, økonomisk og kultur/bygdeutvikling og det ble invitert ulike aktuelle informanter til ulike konferanser alt etter perspektiv; – riktig perspektiv – riktige tema - riktig forum.

Tidsperiode/-bruk: Alle brukermedvirkningsmøtene skal være gjennomført innen 01. februar 2022.

Dialogmøter med involvering: Totalt 11 møter.

Oppsummerende møter i arbeidsutvalget - Kvalitetssikring – er materialet gjenkjennbart. Et møte pr. perspektiv.

Metodisk tilnærming:

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra tre kilder:

1. Innbyggere i Tingvoll kommune
2. Fakta om økonomi, befolkningsutvikling, kostnader og annen offentlig eller kommunalt tilgjengelig informasjon
3. Viten fra forskning, regelverk, lover og forskrifter

Første kilde: Innbyggere i Tingvoll kommune.

Deltagere har vært:

- Ansatte i kommunen som skoleledelse, assistenter, lærere, kultur og folkehelse, PPT, helsestasjon, logoped, barnevern, TVGS
- Foreldre/foresatte
- Elever
- Ungdomsråd
- Næring
- Andre frivillige organisasjoner
- Politikere har vært med som observatører

Det har vært gjennomført en rekke ulike fysiske og digitale møter for disse gruppene. De digitale møtene har vært gjennomført som alternativ til fysiske møter på grunn av pandemien.

Andre kilde: Fakta om økonomi, befolkningsutvikling, kostnader og annen offentlig eller kommunalt tilgjengelig informasjon

Kommunen har brukt tilgjengelig informasjon som fakta og prognoser for å finne tall til befolkningsutvikling, barnefødsler, klassestørrelser, KOSTRA tall for utgifter per elev ol. De fleste av disse tallen er hentet fra offentlig statistikk, men noen måtte det brukes mer avanserte regneark og modeller for beregning av ulike økonomiske konsekvenser. Det har i tillegg vært innhentet ekstern støtte til å vurdere bygningene med hensyn til tilstand, økonomi og drift samt funksjon som støtte til moderne pedagogikk.

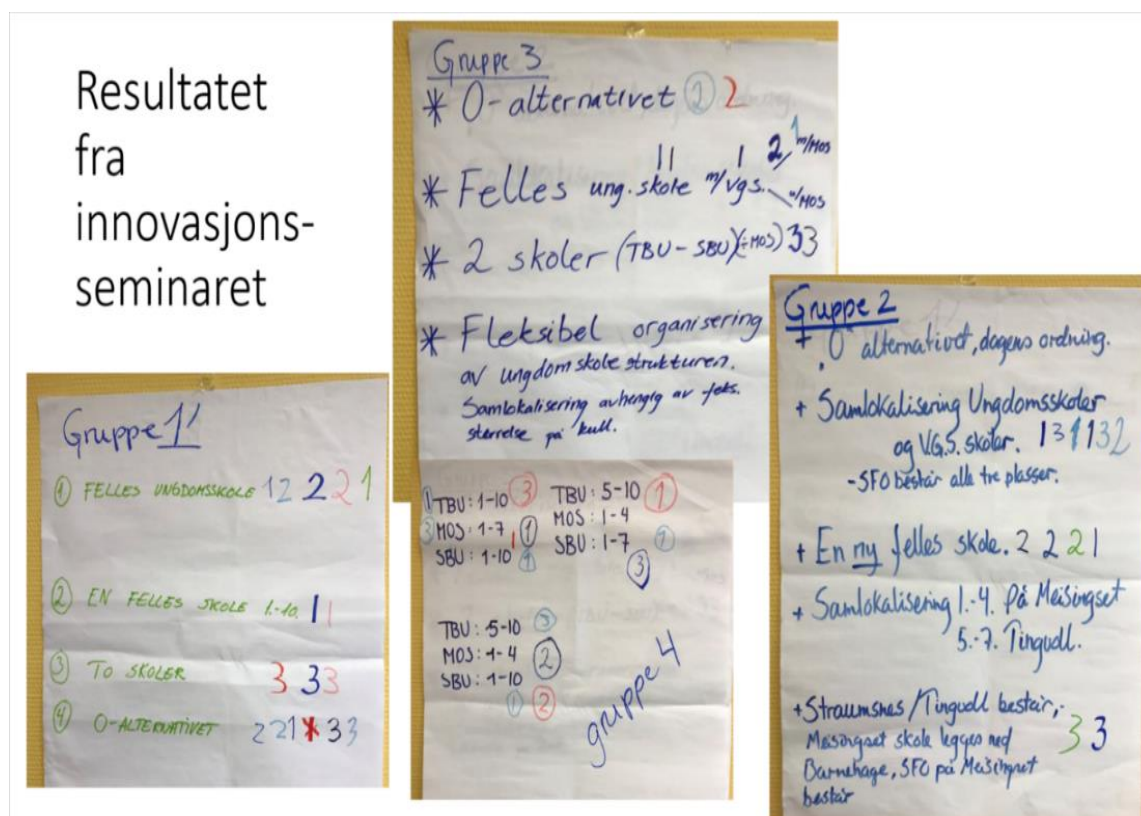
Tredje kilde: Viten fra forskning, regelverk, lover og forskrifter

Det er i utredningen hentet viten fra både internasjonale og nasjonale dokumenter. Det være seg forskrifter, regelverk og lover som er vedtatt og som får konsekvenser for hvordan skole vil bli i framtiden. Denne kategorien er nasjonale eller kommunale dokumenter.

De internasjonale dokumentene er hentet fra FN gjennom bærekrafts målene og fra OECDs analyser som gjelder fokus på framtidige behov som skolene skal møte. Det er også lagt fram forskning som berører alle de sentrale områdene som utredningen skal berøre. Denne forskningen er lagt fram slik at den også konkludere på viktige områder med at det ikke finnes entydige forskningsfunn.

Vurdering av de ulike utredningsalternativene

For hver av de 5 dimensjonene, pedagogisk, sosialt, praktisk, økonomisk og kultur/bygdeutvikling, vil ulike alternativer belyses ved å bruke og sammenstille tilgjengelige kilder. På den måten får man fram ulikheter mellom kildene slik at både fakta, forskning, regelverk og innbyggernes mening brukes for å gi en mest mulig balansert framstilling av de ulike dimensjonene som utredningen skal omfatte.

Figur 3 resultatet av workshops på innovasjonsseminaret for alternative skolestrukturer 19. oktober 2021

Fremdriftsplan for tema, involvering og gjennomføring

Perspektiv	Aktuelle temaer/elementer	Tid	Organisering	Ant. møter	Deltagere/informanter
Pedagogikk danner grunnlag for oppsett av ulike alternativer	- Faglighet - kompetanse - Stabilitet – rekruttering - Sårbarhet - Kapasitet – utvikling - Lærerspesialisten vs. Allmennlæreren - Hva trenger elevene? - Bygninger og uterom	Juni 2021	Et møte pr. sted i arbeids/ skoletiden	3 møter, et pr. skole Klasseråd 3 møter i elevrådene	Alle ansatte på enheten Andre ansatte (kultur og folkehelse, PPT, logoped, barnevern, TVGS) Tillitsvalgte fra andre som lyttepost Elevene + rådene Foreldre inv. i planlegging.
		Sep. 2021	Felles for hele kommunen med rep fra alle aktørene	1 Felles FAU-leder 1 innovasjonsseminar 1 felles kommunalt	
Læring og trivsel	Ulike alternativer vurderes: læring, sosialt og praktisk	Okt.	Spørreundersøkelse – anonym Fordeler og ulemper		Alle foresatte svarer Pres. på FAU-møter
Sosialt (skoletida)	- Sosiale nettverk - Mangfold - Nærhet til kollegaer	Okt./ nov. 2021	Egne elevmøter på hver enhet - oppsummering kommunalt der representanter for ansatte og foreldre er med.	3 elevmøter et pr. skole	- Elever - Foreldre - fellesmøter - Ansatte – fellesmøte - Helsetjeneste og PPT, logoped - Kulturskoleleder + ansatte? - TVGS
Og Praktisk	- Skyss - Stabilitet - Tilgang til ressurser – materielle og immaterielle - Kulturskoletilbudet – et sted vs. flere steder? - Bygninger og uterom			1Ungd. Råd + elevrådsleder. 3 FAU 3 ansatte 3+3+3+1	
Kultur/bygdeutvikling	- Kulturelt samlingspunkt i bygda - Betydning for lokal utvikling - Interaksjon mellom skole og fritid? - Hva er viktig for deltagerne?	Jan/ Feb. 2022	Åpent møte Noen spesielt inviterte	3 møter 1 møte på tvers	- Frivillige organisasjoner og lag - Andre TVGS interesseorganisasjoner - Næringsliv - Elevrepresentanter - Kulturskoleleder
Økonomisk	- Gruppestørrelser - Antall klasser - Kontaktlærerressurs - Driftskostnader bygg og infrastruktur - Organisering – adm./ledelse - Skyss - Bygninger og uterom	Jan/ Feb. 2022	Fagseminar og workshops parallelt	Antall møter behovsstyrt	- Tillitsvalgte – ATV/HTV - Enhetsledere - Ledere av støttejenester - Adm. støttefunksjon - ØK/Personal/eiendomsforvaltningen. - Politisk utvalg - lytteposter
Rapport	- Sammenfatting av utredningen	Des/ Feb.	Løpende transparent skriftliggjøring underveis		- administrasjonen
	- Høringer	Mars/ april	Høringskonferanser + Skriftlig	X møter med aktørene	- Kommunestyret lytter - Folket som eiere av skolen
	Endelig rapport leveres	April 2022			- Kommunestyret

Planen her har av flere grunner blitt justert underveis. Dette har både vært på grunn av endringer i den politiske arbeidsgruppen, innspill fra deltakergruppene og re-innføring av koronarestriksjoner.

De ulike dialogkonferansene vil ha ulik struktur og dermed ulik metodikk og tidsramme.

På neste side vises tidslinjen for hvordan de ulike aktivitetene ble gjennomført.

Utredningen av bærekraftig skolestruktur i Tingvoll 2022

Tidslinje Vår 2021

Dato	Tema	Deltakere
4. mai	Presentasjon av prosessplan	politisk arbeidsgruppe (kl. 13-14) videre arbeid adm/konsulent 14-16
5. mai	Involvering av ansatte	Skoleledere og HTV-ene + familiens hus (PPT, BV, Helse, Logoped, Kultur)
6. mai	Orientering + innspill til styringsgruppen	Oppvekst og kulturutvalget v/leder
18. mai	Planlegging av dialogkonferansene	Politisk arbeidsutvalg + adm
27. mai	Orientering om plan for prosess	Kommunestyre v/adm Ledere og Tillitsvalgte (2t) + kulturskoleleder, PPT, helse
31. mai	MOS Dialogseminar pedagogikk	Alle ansatte i skolene + andre ansatte som kommer av og til på skolene
1. mai	TBU Dialogseminar pedagogikk	
8. mai	SBU Dialogseminar pedagogikk	
4. juni	Oppsummering og justering	
7. juni	orientering om status	Politisk arbeidsutvalg
17. juni	orientering om status	Oppvekst og kulturutvalget
22. juni	Oppsummere arbeidet	Kommunestyret v/adm
	Legge plan for høstens arbeid	Politisk arbeidsutvalg
28. juni	Digitalt FAU-ledermøte	Planlegging av involvering av foresatte

Tidslinje høst 2021

Dato	Tema	Deltakere
24. aug.	Planlegging prosess	Adm
7. sep.	Status på kommunestyret	arbeidsutvalget
13. sep.	Status og planlegging	Styringsgruppen (oppvekst og kulturutvalget)
Sep./okt.	Innovasjonsoppgave: hvilke alternative skolestrukturer finnes?	Klasseråd og elevråd i gsk og vgs Forberedelse til innovasjonsseminar 19. okt.
21. sep.	Status og innspill til prosess	Ungdomsrådet
7. okt.	Statusmelding Kommunestyret	Kommunestyret
19. okt.	Innovasjonsseminar	Elevrådsledere, FAU-ledere, tillitsvalgte, ledere, rep fra andre ansatte.
	Oppsummering av 0-alternativet	Politikere som lytteposter
19. okt.	Dialogseminar foresatte	Felles FAU-møte BHG og GSK
8. nov	Oppsummering i styringsgruppen	Oppvekst og kulturutvalget
24. nov	Planlegging sosialt og praktisk	FAU og elevråd deltar i planlegging av dialogseminar sosialt og praktisk
25. nov	Statusmelding kommunestyret	Kommunestyret
29. nov	Dialogseminar sosialt og praktisk	Meisingsset foresatte og elever
6. des	Dialogseminar sosialt og praktisk	Straumsnes foresatte og elever
8. des	Dialogseminar sosialt og praktisk	Tingvollvågen foresatte og elever

Tidslinje Vår 2022

Dato	Tema	Deltakere
31. jan	Digitalt dialogseminar Bygdeutvikling og kultur	Bygda, frivilligheten, næring, andre 3 + 1 møte
1. feb.	Digitalt dialogseminar Fag og pedagogikk	Alle ansatte i skoler og støttetjenester Politikere som lytteposter
4. feb.	Dialogseminar – oppsummering av sosialt og praktisk	FAU og Ungdomsrådet På tvers av bygder, politikere med som lytteposter
7. feb.	Statusrapport til politisk eier	Oppvekst og kulturutvalget
16 – 17. feb.	Fagseminar Økonomi og bygningsmasse Faglig vurdering av «praktisk-pedagogisk» tilstand på bygningsmassen	Utviklingssjef, vaktmestre, eksterne konsulenter og oppvekstsjef
Feb.	Skriveseminar og utsjekk	Teknisk, økonomi, rep for tillitsvalgte, eksterne konsulenter, oppvekstsjef, kommunedirektør og Utdanningsforbundet
1. mars	Utredningen på høring	
8. mars	Høringsseminar	Folkemøte – åpent møte – politikere på lyttepost
15. mars	Høringsfrist	
Mars/april	Justering av utredningen	Kommunedirektør, utviklingssjef og Oppvekstsjef
19. april 2022	Utredning med kommunedirektørens innstilling levert til politisk behandling	Kommunedirektør
25. april	Saken behandles politisk	Ungdomsrådet
26. april		Oppvekst og kulturutvalget
5. mai		Kommunestyret

Kunnskapsgrunnlag for arbeid med skolestruktur

Vi vil i det kommende kapittelet belyse noen sentrale forskningsfunn som angår skolestruktur. Intensjonen med dette er å danne en felles referanse basert på kunnskap og ikke på myter eller antakelser når en skal behandle aktuelle spørsmål.

Hva sier lovverket ved endring av skolestruktur?

Spørsmål om skolestruktur og kretsgrenser vil ofte bety mye for foreldre og nærmiljø.

Samarbeidsutvalg, alternativt foreldrerådet, bør derfor få anledning til å uttale seg. Andre som bør få uttale seg kan være fagforeninger, grendelag, grupper og organisasjoner med interesse for saken, andre brukerorgan ved aktuell skole og ved andre skoler i nærheten. Når endring av skolestruktur medfører endringer i skyssbehovet bør også fylkeskommunen få mulighet til å uttale seg i saken, jf. rundskriv Udir-2-2012.

Verken opplæringsloven eller annet regelverk har regler som legger føringer for innholdet ved endring av skolestruktur, altså når det vil være lovlig eller ulovlig å legge ned en skole. Avgjørelser om skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten, og slike avgjørelser må bygge på kommunestyrets økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer, jf. Udir-2-2012.

Utdanningsdirektoratet kom 15.03.12 med et nytt rundskriv om saksbehandlingsregler for skolenedleggelse, for å bidra til en mer ensartet og korrekt regelverkshåndtering rundt dette. Avgjørelse om å legge ned en skole er ikke et enkeltvedtak, og reglene i forvaltningsloven kapittel IV-VI om saksforberedelse, vedtak, klage og omgjøring gjelder derfor ikke. Det er likevel et krav om at saken skal være forsvarlig klarlagt før avgjørelse blir tatt. I en sak om skolenedleggelse betyr dette at kommunestyret skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til dem som blir rammet av nedleggelsen før de gjør vedtak.

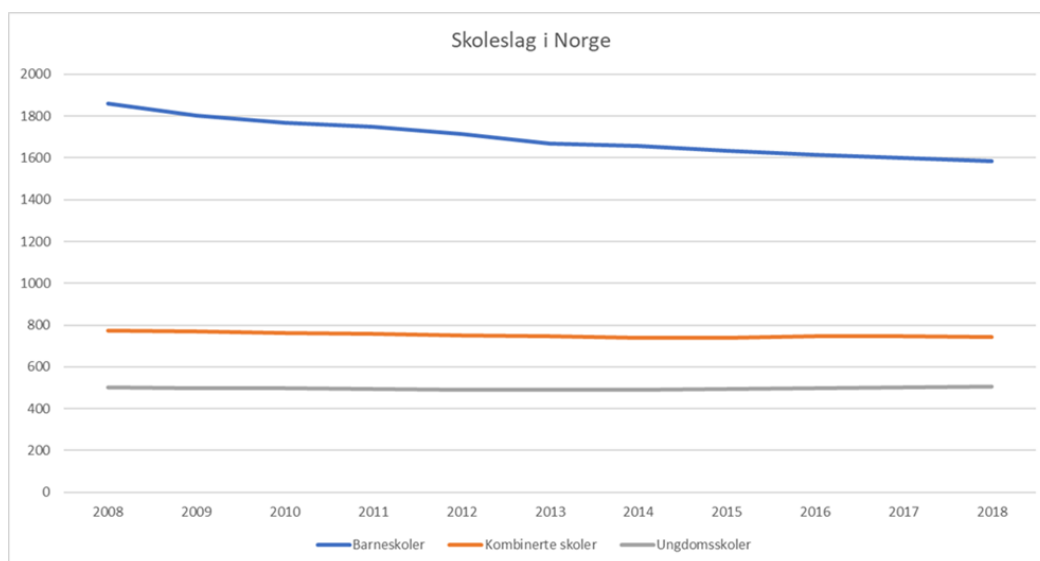
Barnets beste

Barnekonvensjonen er tatt inn i norsk rett ved menneskerettslova i 2003 og forplikter kommunene til å legge vekt på barnets beste, også i saker om skolestruktur. Barnekonvensjonen går ved uenighet fremfor norsk lov, jf. menneskerettslova § 3. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle avgjørelser som gjelder barn. Hva som er til det beste for barn går ikke direkte frem av barnekonvensjonen. Det vil kunne være ulike hensyn og vurderinger knyttet til hva som er det beste for barn i ulike typer avgjørelser. Hensynet er heller ikke enerådende, det er flere andre hensyn som også vil spille inn når det skal tas avgjørelser som gjelder barn, for eksempel økonomiske hensyn og hensynet til samfunnet samlet sett.

Skolestruktur i Norge - utviklingstrekk

Utdanningsdirektoratet gir årlig ut Utdanningsspeilet, som viser tall og analyser om grunnopplæringen i Norge. Her kan vi lese at det i skoleåret 2019-20 er 2799 grunnskoler i Norge. Gjennomsnittlig elevtall pr skole er 227, noe som er en økning på 26 elever pr. skole de siste 10 årene. Tendensen nasjonalt går mot færre og større skoler. 195 skoler har flere enn 500 elever, en økning på 72 siste 10 årene. Antall skoler med færre enn 100 elever er i samme periode redusert fra 1028 til 792 skoler. Siden 2009-10 er det årlig lagt ned i gjennomsnitt 54 skoler og opprettet 27 skoler. Skolene som ble lagt ned i denne perioden, hadde i gjennomsnitt 69 elever det siste året de var i drift. I 12 % av tilfellene blir

det etablert privatskole på samme sted det året en offentlig skole legges ned, mange av disse er Montessori-skoler.

Figur 4 Utdanningsspeilet 2020

Mulige årsaker til skolenedleggelser

Utdanningsdirektoratet oppgir lavt elevtall og økonomiske hensyn i kommunene som mulige årsaker til at skoler legges ned. Aasland og Søholt (2017) utdyper dette i sin artikkel Skolenedleggelser har lenge vært et brennbart tema i mange distriktskommuner, og nevner blant annet prosesser knyttet til urbanisering. Selv om Norge er blant de landene i Europa med høyest befolkningsvekst, har det vært en utflytting fra rurale til urbane områder. Dette har, ifølge forfatterne, ført til færre skolebarn og forgubbing i distrikts-Norge. Fra 2009 har mye av utflyttingen fra distriktskommuner blitt kompensert av innvandring fra andre land, noe som gir tilskudd av barn til skolene. På samme tid har det pågått en sentralisering i distriktene, og stadig flere innbyggere i distriktene bor nå i tettsteder.

Aasland og Søholt (2017) forklarer også endringer i skolestruktur med flere krav til god utdanning som fører til økt ressursbehov i skolene, både når det gjelder lærerkompetanse og infrastruktur, og de mener dette kan være vanskelig å få til i kommuner med flere små skoler.

Sammenslåing av skoler

Kunnskapssenter for utdanning, ved Universitetet i Stavanger, hevder at det finnes lite forskning som spesifikt omhandler sammenslåing av skoler, og norsk forskning på området er nærmest fraværende. Senteret anbefaler derfor flere studier av fenomenet. Det finnes likevel noe forskning, mest internasjonal, som kan være relevant for prosessen man nå vurderer. Vi vil her kort presentere noen funn.

Man har ofte blick for det sosiale i skolesammenslåinger; er opptatt av å bygge nye relasjoner og hindre mobbing. Det kan også være viktig å ha blikket på det faglige.

I en studie fra Danmark fra 2016 så forskere på hva skolesammenslåinger har å si for faglig læring og elevresultater. Med utgangspunkt i skolesammenslåinger i Danmark fra 2010 og 2011, målte de effekt av sammenslåing på læring. De studerte testresultater ett år før sammenslåingen og inntil fire år etter sammenslåingen. Funnene indikerer negative effekter på prestasjoner på kort sikt, og at dette er mest

utpreget for elever som går på skolen som blir nedlagt. Det kan se ut til at konsekvensene er størst for de som har gått på små skoler og på en skole som har stengt. Den negative effekten ser ut til å svekkes over tid, noe som tyder på at det kan ha sammenheng med selve «forstyrrelsen» av sammenslåingen. Dette samsvarer også med funn som er gjort av Norges handelshøyskole (Thoresen 2016), presentert i forskning.no : «Resultatene viser tydelig at skolenedleggelser og flytting av elever til større skoler ikke slår negativt ut for elevenes læringsresultater. Elevene presterer ikke dårligere når de må begynne på en annen skole, sier Thoresen»

Skolestørrelse

Vurderingen av skolestørrelse, og hva som er definisjonen på «store» og «små» skoler, varierer sterkt fra land til land og region til region, samt fra undersøkelse til undersøkelse.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) kategoriserer norske grunnskoler etter tre størrelser:

- Små skoler – mindre enn 100 elever
- Mellomstore skoler – mellom 100 og 299 elever
- Store skoler – mer enn 300 elever

Denne inndelingen legges i det følgende til grunn for betegnelsene betegnelser små, mellomstore og store skoler. Samtidig er det viktig å merke seg at Analysene av de norske elevundersøkelsene deler skolene opp i 5 kategorier:

- Under 150 elever
- Mellom 150 og 299 elever
- Mellom 300 og 499 elever
- Mellom 500 og 900 elever
- Over 900 elever

Det betyr at vi også vil omtale skoler med under 150 elever som små og/eller mindre skoler.

Når vi i det videre henviser til noen norske og internasjonale forskningsresultater som gjelder sammenhengen mellom størrelse og kvalitet, er det viktig å ha klart for seg at norsk forskning stort sett (med unntak av elevundersøkelsene) forholder seg til SSBs størrelseskategorisering, mens internasjonal forskning definerer små, mellomstore og store skoler med helt andre tall. Internasjonalt defineres skoler opp til 300 elever på barnetrinnet og 900 på videregående nivå som små skoler.

Ingen store skoler i Tingvoll

På denne bakgrunnen kan man derfor si at vi i Tingvoll i 2021, ikke har noen store skoler og at alle skolene innen de neste 5 årene vil ligge i kategorien små og eller mindre skoler sammenlignet etter norske forhold. TBU vil i 2026, ha 142 elever i 1-10 trinn, SBU 91 elever 1-10 trinn og MOS 30 elever i 1-7 trinn. Samlet vil det være 263 elever i 1-10 trinn i Tingvoll kommune høsten 2026, hvilket tilsvarer en mellomstor skole hvis alle elevene samles.

Sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet

Som tidligere beskrevet har man ofte hatt blikk for det sosiale i skolesammenslåinger, og er opptatt av å bygge nye relasjoner og hindre mobbing. Det er også viktig å ha blikket på det faglige.

Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20) består av en overordnet del, fag- og timefordelingen og læreplaner i fag. Overordnet del av læreplanverket utdyper verdigrunnlaget i opplæringslovens

formålsparagraf og de overordnede prinsippene for grunnopplæringen. Den overordnede delen har status som forskrift sammen med resten av læreplanverket, og må leses i lys av opplæringsloven og annet relevant regelverk som gjelder for opplæringen i skolen. Overordnet del gir retning for opplæringen i fag, og alle fag bidrar til å realisere opplæringens brede formål. Læreplanene for fag beskriver fagenes innhold og mål. Grunnopplæringens virksomhet skal bygge på ett felles verdi- og kulturgrunnlag og prinsipper som bidrar til å fremme sosial og kulturell kompetanse hos elevene, motivasjon for læring, elevmedvirkning, tilpasset opplæring og like muligheter, samarbeid med hjemmene og samarbeid med lokalsamfunnet. Læreplanene i fag skal sikre elevene et godt faglig utbytte og gode faglige ferdigheter og kompetanser.

Alle formålene i skolen kan sies å representere ulike mål på kvalitet i skolen. Ulike sider av kvalitet har vært vektlagt til ulike tider. De siste 10-20 årene har særlig skolens bidrag til elevenes faglige utbytte stått i sentrum for den offentlige debatten. Nasjonale utdanningsmyndigheter vektlegger imidlertid alle formålene med skolen og det har de siste 5 årene blitt et bredere fokus på elevenes læring som i tillegg innbefatter både evne til samarbeid, kreativitet og kritisk tenkning, men disse elementene er det mindre fokus på i dagens systemer for testing og kvalitetsvurdering.

Når vi skal undersøke sammenhengen mellom kvalitet og skolestørrelse, må vi derfor se på det vi har av data på kvalitetsdimensjoner for elevens læring:

- Elevenes læringsutbytte
- Elevenes sosiale kompetanse
- Elevenes motivasjon for læring
- Elevmedvirkning
- Tilpasset opplæring og like muligheter
- Samarbeid med hjemmene
- Samarbeid med lokalsamfunnet

Elevenes læringsutbytte

Det er vanskelig å finne forskning som sier noe generaliserbart og entydig om sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet i norsk kontekst. Mye av forskningen er internasjonal og er gjort på større skolestørrelser enn det vi har i Norge. Det vi vet er at det å holde på lærere med høy profesjonsfaglig kvalitet er viktig for skolekvaliteten. Vi har også noen nyere analyser av resultatet av elevundersøkelsen og de nasjonale prøvene, som kan opplyse oss noe.

I Norge har mye av debatten gått mellom de to pedagogikkprofessorene Thomas Nordahl (Høgskolen i Innlandet) og Karl Jan Solstad (Nordlandsforskning). Nordahl blir gjerne tatt til inntekt for et syn som framhever fordelene ved større skoler, mens Solstads forskning ofte blir brukt av forkjempere for små skoler og desentralisert skolestruktur. Når de to professorene viser til hverandres forskning, er det gjerne med et kritisk blikk.

En undersøkelse fra 2007 av professor Thomas Nordahl er ofte tatt til inntekt for at store skoler gir bedre læringsmiljø enn små. Han fant at elever på en ungdomsskole som kom fra fire små barneskoler i en kommune i Hedmark, skåret dårligere enn elever som kom fra større skoler, på faktorer som selvkontroll, selvhverdelse, sosial kompetanse, trivsel, motivasjon og atferds utfordringer. Undersøkelsen har i etterkant blitt kritisert for å ha for lite datagrunnlag til å være generaliserbar; det er mulig at resultatene skyldes faktorer ved de konkrete skolene, ikke ved små skoler generelt, og at arbeidet ikke var forankret i relevant forskning (Solstad og Kvalsund, 2010).

I et notat til Tokke kommune viser Nordahl til norsk og internasjonal forskning som omhandler sammenhenger mellom skolestørrelse og sosial utvikling og læring. Vi vil her oppsummere noen av funnene som det blir referert til i notatet:

- Skoler med en viss størrelse (ca. 300-900 elever) har best effekt på elevenes læring. Forklaringen kan handle om at elever lærer av hverandre og det er viktig at det er en viss størrelse på, og variasjon i, elevfellesskapet. I tillegg kan det faglige miljøet mellom lærerne bli noe begrenset ved mindre skoler, hvilket ser ut til å redusere kvaliteten på og omfanget av samarbeid mellom lærere.
- Hattie sine metaanalyser fra 2009 viser likevel at skolestørrelse ikke er av de faktorene som har særlig stor effekt på elevers læring.
- Aldersblanding har ikke noen effekt på elevers faglige læringsutbytte.
- Man kan argumentere for at antallet barn og unge som den enkelte er i sosial interaksjon med kan ha konsekvenser for sosial mestring og læring.
- Det er liten grunn til å tro at mobbing forekommer i mindre grad på små skoler enn på store skoler.

Solstad kritiserer i flere rapporter Nordahl sine henvisninger til internasjonal forskning, f.eks. i Solstad, K. T., Andrews, T., & Løvland, J. (2016). Han viser blant annet til at forskningen på skolestørrelse i Hattie sine metaanalyser bygger på undersøkelser fra amerikanske High Schools, noe som har liten overføringsverdi til den norske debatten om skolestørrelse og skolestruktur. Det er også verdt å merke seg at «store skoler» i internasjonal forskning er skoler på flere hundre elever (f.eks. over 600 elever i Hattie sin metaanalyse), mens det i norsk språkbruk gjerne er vanlig å omtale fådelte skoler med 50-60 elever som små.

I motsetning til Nordahl, ser vi at Solstad i sine forskningssøk og forskning finner og vektlegger positive sider ved kvaliteten på små skoler. En kort oppsummering viser følgende:

- Europeisk forskning viser ingen systematisk forskjell mellom små og store skoler når det gjelder læring i morsmål, matematikk og fremmedspråk.
- Man finner ingen systematisk sammenheng mellom skolestørrelse og leseferdigheter.
- Vilårene for sosial læring kan være gunstige på små skoler, fordi elevene ved slike skoler har bredere sosial kontaktflate på tvers av alder og kjønn.
- Elever ved fådelte skoler opplever stor grad av sosial likeverdighet, noe som kan være gunstig for intellektuell og sosial utvikling, som stimulerer evnen til å vise omsorg og ta ansvar, og som fremmer utviklingen av identitet og tilhørighet.
- Elever ved små landsbygdskoler deltar mer i lokalt organisasjons- og fritidsliv og utvikler sterkere tilhørighet til skolen.

Oppsummert synes det vanskelig å finne tydelig støtte i forskning for å bruke skolestørrelse som argument for mer eller mindre faglig og sosial læring i debatter om skolestruktur.

Forskningen kan som vi ser fastslå sammenhenger, men det er vanskelig å si noe helt konkret om årsaker. For eksempel kan det være slik at det på større skolene finnes lærere med spesifikk faglig fordypning i forskjellige fag, og at dette er med og bidrar til at de større skolene kan vise til bedre faglige resultater, men dette kan man ikke slå fast ut fra den forskningen som foreligger. Felles for disse studiene er at man ikke kan si noe om sammenhengene mellom skolestørrelse og kvalitet er kausale. Man vet ikke om forholdene som fører til disse sammenhengene kommer av størrelsen på skolene, eller om det finnes andre årsaker som kan forklare sammenhengene.

I kartlegging av prosjektet «Bedre læringsmiljø» refereres Hattie slik: «Videre er det utført en svært stor studie av professor John Hattie (2009) med tittelen «Visible Learning». Hattie bygger på og oppsummerer 800 metaanalyser basert på 52 000 studier med 83 millioner elever. Han understreker

at betingelser knyttet til skolenivå og organisering har blitt tillagt overdreven betydning. Forhold som skolestørrelse, skolebygninger og økonomi betyr alene svært lite for elevenes læringsutbytte. Det som utgjør den avgjørende forskjellen, er læreren ...»

Det er i tillegg kommet nyere forskning som bygger Collective Efficacy presentert av Jenni Donohoo (2017). Dersom vi skal få til de forbedringen som vi ønsker, må vi tro på dem. Dersom vi bygger en kollektiv tro på at vi sammen kan få det til er sjansene for å lykkes enda større. Kollektiv forventning om mestring har en effektstørrelse på 1,57 og ligger i toppen på Hattie sin siste oversikt (2021). Kollektiv forventning om mestring kan defineres som lærernes felles tro på sin egen mestringsevne. Lærerne med en sterk kollektiv forventning om mestring kjennetegnes ved at de har en felles overbevisning om at de sammen kan løfte elevenes læringsutbytte både faglig og sosialt.

Kollektiv forventning om mestring har en markant større effekt på elevenes læring enn f.eks. foreldrenes utdanningsnivå.

Når vi så på hva som var kildene til denne kraften, så er dette beskrevet av mange utdanningsforskere. En av de først var Bandura i 1977 som da snakket om selv-efficacy. Senere skrev samme person om den collective teachers efficacy. I senere tid har Jenni Donohoo (2017) beskrevet de fire kildene til dette. Hun skriver om:

- Mestre forventninger. Tidligere erfaringer har en stor påvirkning på måten vi mestrer forventninger. Det var derfor viktig for oss å fokusere på suksesser framfor det vi ikke hadde fått til – enda.
- Vikarierende erfaringer – når vi ser at andre med liknende utfordringer, får til det vi ønsker å få til, vil dette kunne virke som en sterk kilde til kollektiv tro på at vi også skal få til. Derfor var det viktig å dele erfaringer på suksesser, med en realistisk og troverdig framstilling slik at denne kilden kunne aktiviseres og drikkes av.
- Sosial overtagelse – dette skjer når grupper er oppmuntret av troverdige personer, til å møte utfordringen. I denne sammenheng var det viktig at veiledning ble gitt av personer de trodde kunne hjelpe dem
- Affektiv tilstand – den positive begeistringen kan også være en god kilde til den kollektive mestringstroen. Derfor er det ønskelig at felles treff er et sted for å begeistre og gi opplevelser som gikk utover bare det faglige.

Dette er de samme faktorene som I. Syse og G. Söderlund oppgir som kilder til mestringsforventninger i sin forskning fra suksessene i Sogn og Fjordane.

Seks forhold som styrker den kollektive mestringstroen:

1. Læreres innflytelse – de må tro på og de som skal gjøre praksisendring
2. Felles mål og oppgaveenighet
3. Kjennskap til hverandres arbeid
4. Team – sammenheng for de som samarbeider
5. Respons fra ledelsen
6. Effektive systemer for intervensjon (tiltak for endring)

Denne kollektive mestringstroen er avhengig av et kollegialt stabilt miljø som støtter hverandre og som utvikler seg sammen for å få denne effekten på elevenes læringsutbytte.

Elevenes sosiale kompetanse

Det finnes ikke forskningsmessig belegg av betydning for å si at skolestørrelse har betydning for læringsmiljø og elevenes sosiale kompetanse. Men vi vet at det er stor sammenheng mellom elevene sin sosiale kompetanse og læringsutbytte. I forbindelse med små fådelte skoler, har det ifølge Vegar Kvam, professor i pedagogikk vært forsket lite på dette området i senere tid, men han skriver i sin artikkel fra 2013 at «*det er bred enighet blant fagpedagoger med interesse for fådelte bygdeskoler at aldersblanding i skolen kan være tjenlig for utvikling av sosial kompetanse.*» (Kvam, 2013). I denne artikkelen legges det frem ulike fordeler ved aldersblanding i skolen, spesielt med hensyn til utvikling av sosial kompetanse.

Elevmedvirkning

Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for mulighetene for elevmedvirkning i skolen. Det er likevel viktig å påpeke at elevmedvirkning har en god effekt på læringsutbytte og at medvirkningen må være reell og bety noe både for elevene og for det de skal utvikle. For å få reell medvirkning som utvikler demokratiforståelsen og demokratisk praksis, må de ikke bare lære om det, men leve i det, slik at de opplever hva medvirkning betyr i praksis.

Tilpasset opplæring og like muligheter

For å sikre at elever får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen, skal de ha tilpasset opplæring. Skolen har plikt til å gi en tilpasset opplæring for å sikre at elevene får god og forsvarlig opplæring ut fra den enkeltes evner og forutsetninger. Tilpasset opplæring skal sikre at den enkelte utvikler grunnleggende ferdigheter og når kompetansemålene i læreplanen. Det forutsetter at skolen tilrettelegger opplæringen både på individ- og gruppenivå. Tilpasset opplæring innebærer at alle sider av læringsmiljøet skal ta hensyn til variasjoner hos elevene.

Internasjonal forskningen gir noe støtte for at mindre skoler, kan være bedre for visse elevgrupper, men de forutsetter at de opplever seg inkludert, føler seg trygge og erfarer at de er betydningsfulle. For andre igjen kan det være en fordel å gå på en større skole, hvor det er flere og et større mangfold av elever. Noe som fører til at det kan være enklere å finne en venn som passer til en selv. Utenforskap på en liten skole kan også i noen sammenhenger oppleves mer stigmatiserende, da det for eksempel er færre muligheter til å gjemme seg bort og det blir dermed mer synlig i miljøet. Igjen er det viktig å huske på at «mindre skoler» i internasjonal forskning er atskillig større enn hva man i Norge definerer som mindre skoler. Det er lite eller ingen forskning på tilpasset opplæring og skolestørrelse, med unntak av en norsk studie som ser på muligheten for å bruke lokalsamfunnet som læringsarena. Denne forskningen er særlig opptatt av den positive rollen de små bygdeskolene (ofte skoler med under 50 elever) kan spille i bygdesamfunn samt muligheten elevene får til sosial læring gjennom bruk av aldersblandede grupper i fådelte skoler.

Samarbeid med hjemmene

Det finnes ingen forskning eller tilgjengelige nasjonale data som sier noe om sammenhengen mellom skolestørrelse og kvaliteten på samarbeid skole-hjem.

Samarbeid med lokalsamfunnet

Det finnes noe forskningsmessig belegg for å si at små bygdeskoler gir noe bedre muligheter for godt samspill mellom skole og lokalsamfunn og for å innlemme lokalsamfunnet i skolens læringsaktiviteter.

Norske analyser av skolefaglig kvalitet og mulige forklaringer

Det er mange faktorer som påvirker skolefaglig kvalitet, og debatter knyttet til skolekvalitet preges av personlige opplevelser, subjektive oppfatninger og hensyn til faktorer utenfor skolens mandat i samfunnet, som bygdeutvikling. Analyser av resultater av nasjonale prøver og elevundersøkelsen er likevel tydelig på en del aspekter knyttet til skolefaglig kvalitet, uten at man har forskning på hva grunnen kan være.

Analyser av resultatene på nasjonale prøver sett i forhold til skolestørrelse

På nasjonale prøver i Norge gjør skoler med store trinn/årganger det bedre enn skoler med mindre trinn/årganger. Skolebidragsindikatorer som ser på hva skolen bidrar med i læringen uavhengig av elevenes bakgrunn (foreldres utdanning, økonomi, med mer) viser at de store skolene lykkes best også her. (Sør-Fron, 2021) Høgskolen i innlandet skriver i rapporten "Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes læring og trivsel, mars 2022", at man i analyse av resultatene fra de nordiske land ser at det er en signifikant positiv sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes resultater i matematikk, lesing og skrivning: *"Dette innebærer at elever ved større skoler har en økt sannsynlighet for bedre skolefaglige prestasjoner enn elever i mindre skoler, når det kontrolleres for bakgrunnsvariabler"*. Det er viktig at gjennomsnittet på skolestørrelsen i denne undersøkelsen er på 425 elever, hvilket betyr at alle skolene i Tingvoll er små i denne sammenhengen. Bakgrunnsvariabler det kontrolleres for er elevenes alder og kjønn, elevenes bakgrunn, foreldrenes utdanningsnivå og kjennetegn ved skolene og lærernes kompetanse. Det er også viktig å merke seg i denne undersøkelsen at gjennomsnittlig skolestørrelse er mindre i Norge enn i de andre nordiske land, hvilket innebærer at *"det er et potensiale for å øke størrelsen på en del skoler i Norge. Dette forutsetter imidlertid at reiseavstanden for elevene ikke øker"* (Ramstad 2016 s 48, i Høgskolen i Innlandet 2022)

Videre viser erfaringer fra norske forhold at større skoler, har et bedre utgangspunkt for å drive med systematisk kompetanseutvikling av pedagogisk personale, og gir skoleledelsen flere muligheter til å danne solide fagteam. Med nye kompetansekrav vil en større skole lettere kunne tilby fulle stillinger til pedagoger med fagfordypning. Dette er viktig for å kunne tilby elevene en best mulig opplæring. Store skoler vil oftest ha større lederteam, og relevant forskning konkluderer med at skoleledelsen er den viktigste faktoren for å jobbe med elevenes psykososiale skolemiljø og trivsel. (Høgskolen i Innlandet, 2022)

Lokale data fra nasjonale prøver fra Tingvollskolene

Det er ikke mulig å offentliggjøre og presentere tall fra hver skole i Tingvoll kommune, da to av skolene har tall under publiseringsgrensen. Vi kan se at resultatene på de nasjonale prøvene er ustabile og variere både mellom skolene og mellom årskullene. Alle skoler har år med resultater som er på eller over det nasjonale snittet, og andre år under det nasjonale snittet. Gjennomsnittlig ligger resultatene samlet for alle skolene på eller under det nasjonale snittet. Samlet sett viser resultatene en svak negativ utvikling.

Analyser av de nasjonale resultatene av elevundersøkelsen sett i forhold til skolestørrelse

Elevundersøkelsen gjennomføres årlig i 7 og 10 trinn. Undersøkelsen viser oss hvordan elevene selv vurderer læringsmiljøet på sin skole og i sin klasse. Resultatene brukes både lokalt på klasse, skole og kommunenivå. Hvis elevgrunnlaget blir for lite kan man ikke presentere resultatet i offentlige rapporter, men bare bruke kunnskapen internt på skolenivå. Det lages også en samlet rapport til nasjonalt bruk, som man kan bruke for å se på tendenser og de store linjene.

I den nasjonale rapporten for 2017 (NTNU 2018, Buland med flere), finner man resultatene av elevundersøkelsen, bla. satt i sammenheng med skole og kommunestørrelse, samt lærertetthet. I denne sammenhengen er det relevant å se nærmere på resultatet for trivsel og andel av elevene som opplever mobbing. Det er viktig å vite at i denne undersøkelsen er de minste skolene i kategorien «under 150 elever». En kategori som alle skolene i Tingvoll vil være innenfor i løpet av 10 år, det er derfor relevant å ta med denne forskningen.

Trivsel, skolestørrelse og lærertetthet

Det er i skolestruktursaker ofte argumentert med at elever trives og lærer bedre i «små» skoler enn i «store» skoler, uten at størrelsen defineres. Det er samtidig uttrykt bekymring for at skolene kan bli for store og uoversiktlige for noen barn. Analysen av elevundersøkelsen 2017 på nasjonalt nivå, kan ikke bekrefte antakelsene om at elever trives bedre på små skoler. I forhold til trivsel finner man enten ingen eller tvertom en svak tendens til at elever i små skoler under 150 elever rapporterer noe lavere trivsel enn elevene i de større skolene. Man finner ifølge rapporten heller ingen sammenheng med at barn trives bedre sett i forhold til høy eller lav lærertetthet.

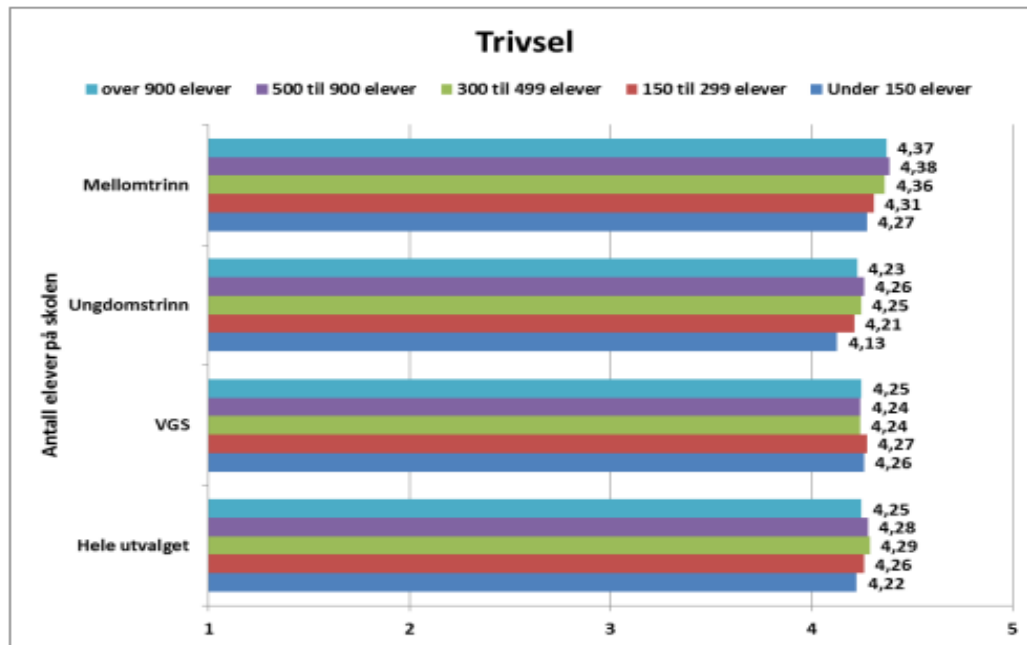
Andel mobbet i forhold til skolestørrelse, lærertetthet og kommunestørrelse

Det er ingen klar sammenheng mellom andel mobbing og om skolen er stor eller liten. Tabellen under viser at det er litt større andel mobbing i mellomtrinnet på skoler over 900 elever og på skoler under 300 elever. For ungdomstrinnet er det tilsvarende størst andel mobbing på skoler over 900 elever og i skoler under 150 elever. Det ser ut til at færrest elever melder om mobbing på store skoler mellom 300 og 900 elever i den norske elevundersøkelsen, men forskjellene er minimale.

Det kan se ut til at lærertettheten har betydning for elevenes opplevelse av mobbing. Se figur 17.7 to sider lengere fremme i utredningen her. Analysen viser en svak tendens til at elever i skoler med lav lærertetthet rapporterer mindre mobbing enn elever i skoler med høy lærertetthet. Disse analysene utfordrer antakelsen om at det er mindre mobbing jo flere lærere og evt. Jo mindre klassene/elevgruppene er.

Siste diagram om mobbing indikerer at andelen av elevenes som opplever mobbing er størst i de minste kommuner, men forskjellene er små for de mindre og mellomstore kommuner. Dette skyldes trolig at de minste kommunene også har de minste skolene, på grunn av store avstander. Hele analysen av elevundersøkelsen 2017, kan studeres nærmere [her](#). Funnene samsvarer med funn fra analysene av [elevundersøkelsen 2015](#) og [elevundersøkelsen 2019](#), der man også har analysert i forhold til skolestørrelse, lærertetthet m.m. De nasjonale analysene av elevundersøkelsen har ulikt fokus og analysemetode fra år til år.

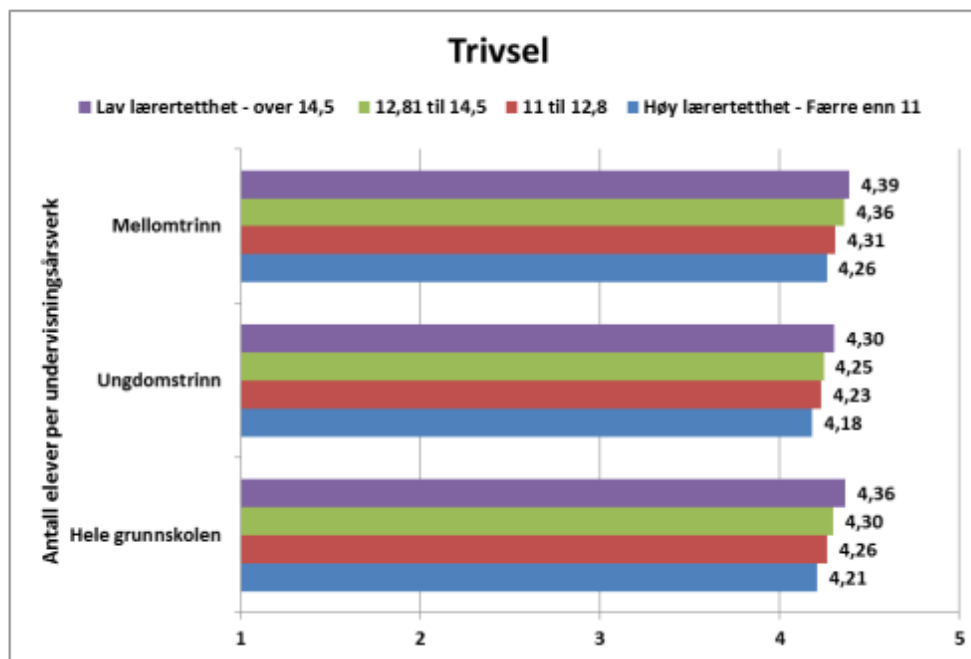
6.4 Skolestørrelse og lærertetthet

Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele utvalget: d / ES = 0,09 / 0,04; $Eta^2 = 0,00$.
Mellomtrinn: d / ES = 0,15 / 0,08; $Eta^2 = 0,00$. Ungdomstrinn: d / ES = 0,16 / 0,08; $Eta^2 = 0,00$ VGS: d / ES = 0,04 / 0,02; $Eta^2 = 0,00$

Figur 6.6 Trivsel på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen (gjennomsnitt).

Ut fra figur 6.6 ser vi at det ikke er store forskjeller i *Trivsel* for elever på skoler med ulikt antall elever. Imidlertid kan det se ut som at det er en svak tendens at elevene ved minste skolene i grunnskolen rapporterer noe lavere trivsel enn de største skolene, men forskjellen er ikke stor. Cohens d verdiene er lave og effekttørreslsen eta^2 viser at det er ingen varians i trivsel som forklares av antall elever på skolen.

Cohens d/ES : forskjell minimumsverdi og maksimumsverdi; Hele grunnskolen: d / ES = 0,20 / 0,10; Eta² = 0,00.
Mellomtrinn: d / ES = 0,17 / 0,08; Eta² = 0,00. Ungdomstrinn: d / ES = 0,16 / 0,08; Eta² = 0,00

Figur 6.7 Trivsel på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Figur 6.7 viser at det er ingen forskjeller i *Trivsel* sett i forhold til lærertetthet på mellomtrinn eller ungdomstrinn. Det ser ut som om at elever ved skoler med lav lærertetthet skårer noe høyere enn elevene ved skoler med høy lærertetthet. Imidlertid er Cohens d verdiene under 0,2 for både mellomtrinn og ungdomstrinn og eta² viser at knapt noe av variansen i trivsel forklares av lærertetthet.

Forsiktig med å koble skolestørrelse og lærertetthet direkte til trivsel læring og utvikling.

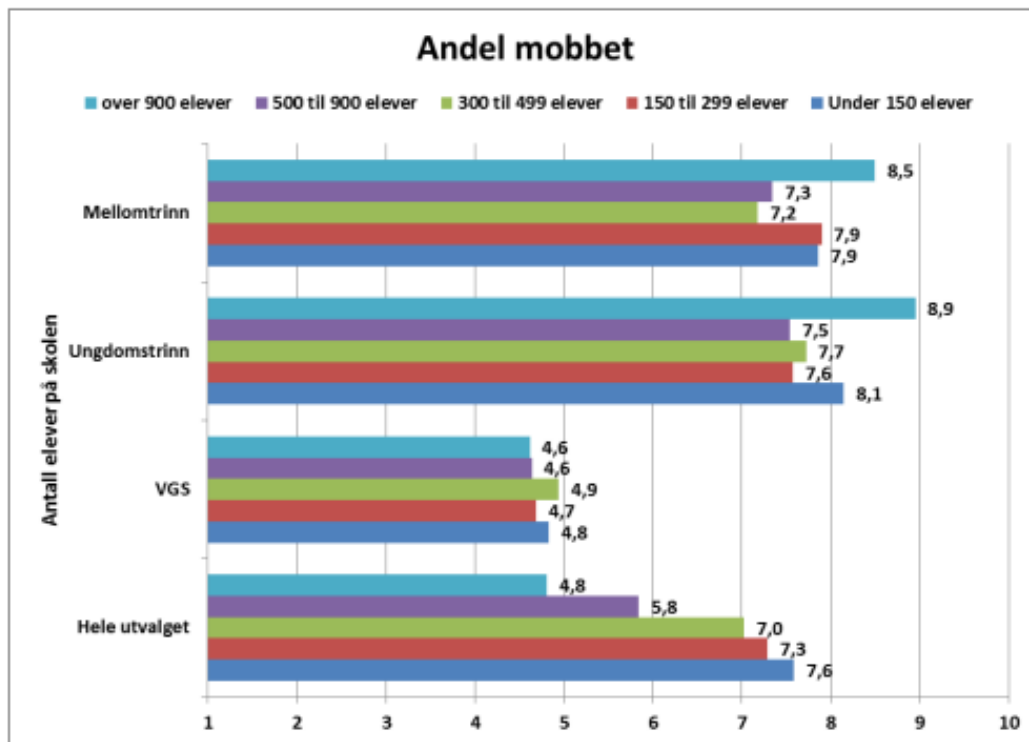
Vi kan ikke koble trivsel og mobbing ensidig opp mot skolestørrelse. Læringsmiljø og elevens læring og utvikling handler trolig i høyere grad om både lærerens og lokalmiljøets, dvs. både elever, foresatte og andre innbyggers holdninger til hvordan læring foregår (læringssyn), hvordan man ser på en elev (elevsyn) og hva man legger i begrepet kunnskap (kunnskapssyn). Det handler om hvordan man tolker og bruker forskning innen det skolefaglige området (vitenskapelig syn) og hva man har sittende i egen ryggrad fra egen skoletid (reproduktive krefter). Og det handler om relasjonen mellom elevene om mellom elevene og lærere, at klassene ikke blir for små til at alle kan vinne seg en venn både faglig og sosialt. Med andre ord en langt mer komplisert sammenheng enn bare skolestørrelse og lærertetthet. PPT siteres her for et av deres innspill i forbindelse med dialogseminar på pedagogikk:

«Verken skolestørrelse, antall elever i klassen ser ut til å være sentrale faktorer for gode skoler. Det er lærernes evne til å skape engasjement hos elevene som kan forklare hvorfor noen skoler i stor grad klarer å løfte elevenes læring. Det er dyktige og engasjerte lærere som jobber godt sammen ...»

Rapporten fra Høyskolen i Innlandet konkluderer i sine analyser av elevundersøkelsene med «..at det ikke vil være noen ulempe for elevenes læring og trivsel om de går på barneskoler med opp mot 630 elever». Det vil heller ikke ut fra forskningsfunnene være uheldig at en barneskole ligger tett opp til

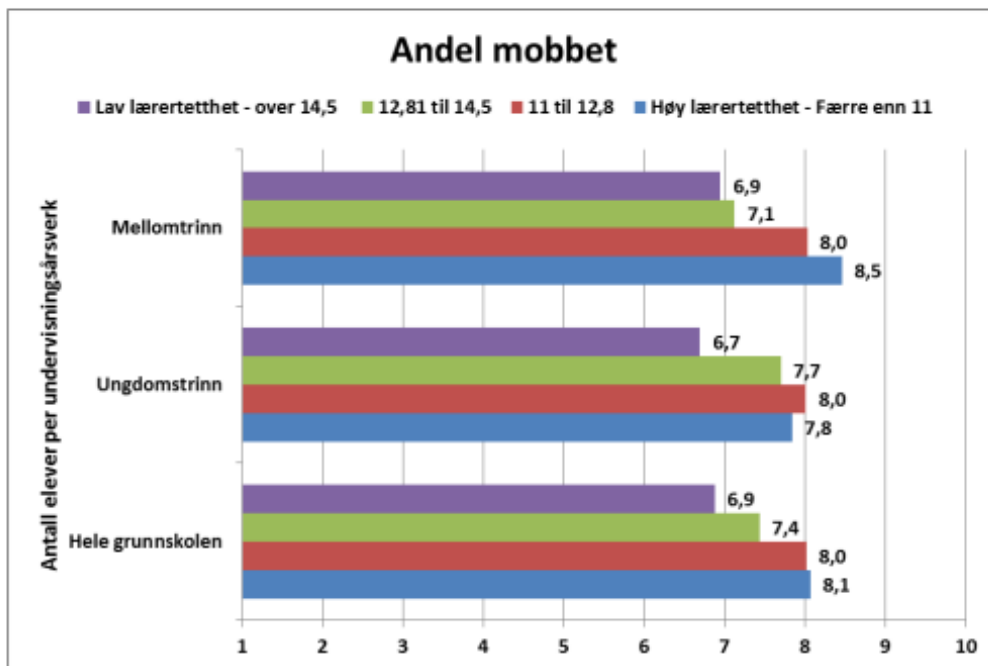
en ungdomsskole. Rapporten konkluderer «at elever på små skoler mellom 70-150 elever, ikke opplever bedre læringsmiljø enn elever i skoler fra 150-500 elever. Dette funnet er ikke i samsvar med påstander om som forekommer i det offentlige ordskiftet om små skoler», skriver forfatterne. (Høyskolen i Innlandet, 2022). Analysene av elevundersøkelsene koblet med skolestørrelse og lærertetthet, omtales grundig i rapporten «Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring». (Høyskolen i Innlandet, 2022)

16.4 Skolestørrelse og lærertetthet

Figur 16.6 Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn og i VGS fordelt på antall elever ved skolen.

Figur 16.6 viser at det er ingen klar sammenheng mellom antall elever på skolen og omfanget av mobbing. Den tilsynelatende sammenhengen sett hele utvalget under ett gjenspeiler bare at de eldste elevene går i de største skolene og er et resultat av trinn (alder) og ikke skolestørrelse.

Figur 16.7 Andel mobbet på mellom- og ungdomstrinn fordelt på antall elever per undervisningsårsverk ved skolen (gjennomsnitt).

Når det gjelder lærertetthet, viser Figur 16.7 at viser at det er små forskjeller med tanke på mobbing i skoler med ulik lærertetthet. Vi ser imidlertid en tendens til at elever med lav lærertetthet rapporterer mindre mobbing enn elever i skoler med høyere lærertetthet.

Det spesialpedagogiske tilbudet

Retten til spesialundervisning utløses av opplæringsloven §5-1

Elever som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, har rett til spesialundervisning.

Nyere norsk forskning viser at spesialpedagogiske tilbud oftest har en negativ effekt på elevens læring, når de blir tatt ut i små grupper, men at tilsvarende tilbud som gis integrert i det læringsfellesskapet eleven tilhører, kan ha stor positiv effekt. En må altså tilstrebe løsninger der det meste av opplæringen skjer inkludert i fellesskapet. For at det skal være formålstjenlig, må kvaliteten på den ordinære undervisningen være av høy kvalitet, for at behovet for spesialundervisning blir mindre. Peder Haug kaller dette komplementaritetsprinsippet.

Ifølge utdanningsspeilet fra 2019 (udir.no) sine tall for det spesialpedagogiske området, viser det seg at det er dobbelt så mang barn i skoler under 100 elever som får spesialundervisning enn i store skoler med over 500 elever:

«Omfanget av spesialundervisning varierer også etter skolestørrelse. Ved skoler med 500 elever eller mer er andelen med spesialundervisning i gjennomsnitt 6 prosent, mens den er 12 prosent ved skoler med færre enn 100 elever.»

Det gis ikke noen forklaringer i skolespeilet på dette fenomenet, men man kan anta at forklaringen er sammensatt av faktorer som kapasitet til ledelse, kapasitet hos ansatte, sosioøkonomiske elementer, gruppepsykologiske elementer, kultur og økonomi.

Antall elever med spesialundervisning i Tingvoll sammenlignet med EAKUO og Kostragruppe 5

Denne tabellen viser at antall årstimer spesialundervisning med lærerutdannet personale pr elev har steget med knapp 30% siden 2015, men vi ligger under både Landet uten Oslo og kostragruppe 5. Denne tabellen viser ikke hvor mange årstimer elevene har med andre yrkesgrupper i tillegg til spesialundervisning med lærer. Ifølge stortingsmelding 6 Tett på tidlig innsats, er målet at elever med behov for særlig tilrettelagt undervisning bør få flest mulige av timene sine sammen med lærere som har utdanning i spesialpedagogikk. Forslaget er at 80% av timene eleven får tildelt skal gis av en utdannet lærer i spesialpedagogikk. Det betyr at det ikke nødvendigvis er gode tall at vi ligger lavest i forhold årstimer spesialundervisning pr elev. Kompetanseløftet i spesialpedagogikk og inkluderende fellesskaper (2022-2024) skal blant annet bidra til at alle ansatte får mer kompetanse i spesialpedagogikk.

Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EAKUO Landet uten Oslo	131,0	132,8	135,4	137,6	139,9	143,1	144,2
1560 Tingvoll	101,5	82,8	112,7	102,5	110,7	104,0	130,6
EKG05 KOSTRA-gruppe 5	137,3	154,2	151,9	161,0	174,2	160,8	162,4

Andelen elever som får spesialundervisning har gått ned siden 2015

Tabellen under viser at andelen av elever som har behov for spesialundervisning har gått ned fra 11,9% i 2016 til 8,7% i 2021. Det vil si at det er nesten 4 prosentpoeng lavere andel av *Elever som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen*, i 2021 enn vi hadde i 2016. Dette er

en god utvikling i forhold til målet med satsningen på tidlig innsats og tilpasset opplæring om å få ned andelen av elever med behov for spesialundervisning – et tegn på at det ordinære undervisningstilbudet er bedre tilpasset flere barn. Dette kan både ha sammenheng med lærertettheten, lærernes kompetanse og kapasitet i ledelsen til å støtte og tilpasse undervisningen til ulike behov hos elevene.

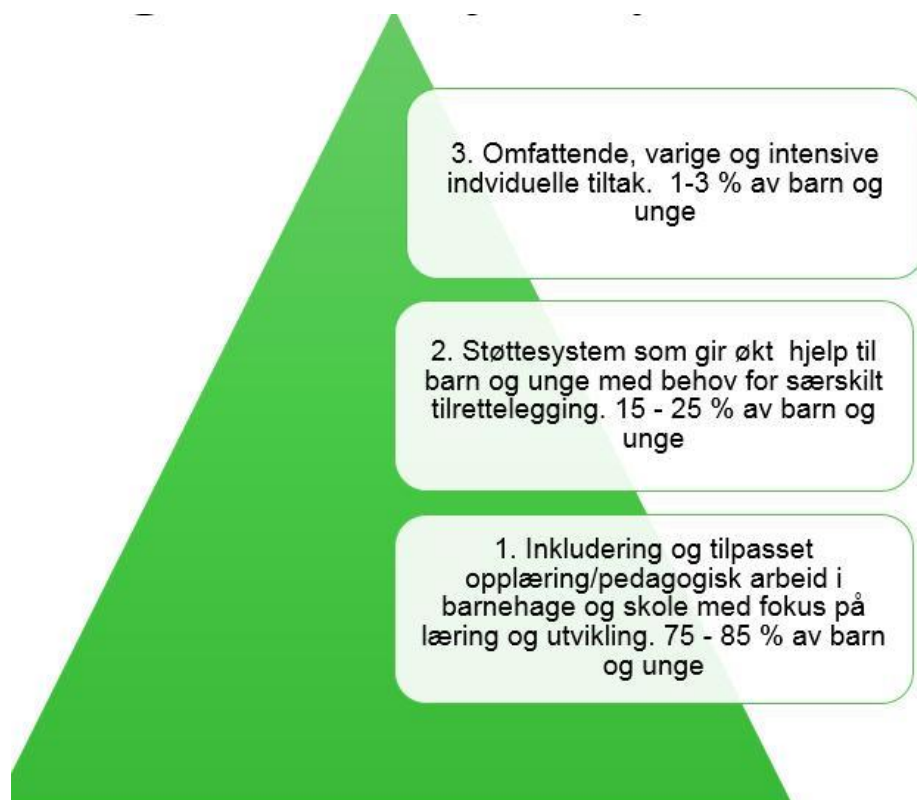
Elever i kommunale grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EAKUO Landet uten Oslo	7,9	7,8	7,9	7,9	7,8	7,8	7,9
1560 Tingvoll	11,3	11,9	11,3	11,6	8,9	8,6	8,7
EKG05 KOSTRA-gruppe 5	9,9	9,8	9,6	9,2	9,2	9,7	9,5

Tilpasset og likeverdig opplæring

Opplæringsloven §1-3 sier at opplæringen skal tilpasses den enkelte elev. Det betyr at alle elever skal få tilpasset opplæring. Dette vil si at skolen og lærerne har en plikt til å sørge for at elevene får en undervisning og møter et læringsmiljø som gjøre at de får realisert sitt potensialet for læring. Dette er ikke nytt, men kommer klarere til uttrykk i overordnet del av Fagfornyelsen (LK-20) jamf. del 3.2 om undervisning og tilpasset opplæring: **“skolen skal legge til rette for læring for alle lever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring.”** Barn og unge møter skolen med ulike bakgrunner, holdninger og behov, og det er skolen sin plikt at alle elevene, uavhengig av forutsetninger for læring får likeverdige muligheter for læring og utvikling.

De aller fleste elever får en tilpasset opplæring innenfor den ordinære undervisningen, i det læringsmiljøet de møter. Dette fordrer at den ordinære undervisningen er god og at den evner å møte et mangfold av elever innenfor et inkluderende fellesskap. Det er de ytterst få som har så spesielle behov at de ikke kan ivaretas innenfor fellesskapet.

I Stortingsmelding 6, (2019-2020) er det også gjort rede for noen grunnleggende prinsipper for hvordan norsk skole (inkl. SFO) bør møte mangfoldet av elever. Disse prinsippene er knyttet nært til internasjonal forskning som viser at det på overordnet plan eksisterer tre hovedgrupper av elever, med ulike behov for individuelle tiltak i skolen (Mitchell, 2014; Meld. St. 6 (2019-2020). Dette illustreres i figuren under.

Figur 5 Statped, kompetanseløftet 2021

Denne illustrasjonen fra Statped, viser at 75-85% av alle barn kan få tilfredsstillende utbytte av inkluderende og tilpasset opplæring innenfor et godt ordinært tilbud. 15-25% av barna vil i løpet av skoletiden sin ha behov for å få et særskilt tilrettelagt opplæring/pedagogisk tilbud – helst i lag med klassen. Omtrent 1-3% av barna vil ha bruk varige og intensive individuelle tiltak i sin skoletid. I Tingvoll kommune vil det si 3-9 barn.

I kompetanseløftet er det et mål at flere barn skal kunne delta i det ordinære tilbudet. Kompetansen i spesialpedagogikk skal tettere på elevene i hverdagen, og alle ansatte skal ha kompetanseløft i spesialpedagogikk i årene fra 2022-2025, for å utvikle neste praksis innen faglig og sosiale inkluderende fellesskaper. PPT, skal i høyere grad enn nå, tettere på elever og ansatte for veiledning og støtte til å videreutvikle praksis og lærende organisasjoner. PPT skal i mindre grad sitte på kontoret og skrive sakkyndige rådgivende tekster – som i for liten grad har kommet eleven til nytte. I Tingvoll kommune har vi pr d.d. tilgang på et årsverk i PPT. Dette fordeles mellom 3 skoler og 3 barnehager, samt voksenopplæringen.

Statped skal bare inn i de helt særlige tilfellene (1-3% av elevene). Det er barn som ofte kan ha rett på/behov for store ressurser med spesialpedagogisk støtte i størrelsesorden 1:1.

Rekruttering, attraktivitet og skolens kompetanser

Et viktig aspekt ved skolens kvalitet er skolens kompetanser og attraktivitet. Skolens kompetanser henviser blant annet til hvor godt skolen fungerer som en lærende organisasjon og i hvilken grad den tilfredsstiller kompetansekravene til lærere. I denne sammenheng kan skolestørrelse være av betydning, fordi større skoler har flere ansatte, et større lederteam og dermed et større handlingsrom til å fylle opp lærernes stillinger og få timeplaner og krav til kompetanse til å gå opp.

Skoleforskerne Karl Jan Solstad og Thomas Nordahl synes å være enige om lærerens betydning for kvalitet i skolen. Skolene trenger formelt kvalifiserte og profesjonelle lærere. Ifølge Solstad viser det seg gjennomgående å være vanskeligere for små skoler å skaffe kvalifiserte lærere i tider med lærermangel. Videre viser han til erfaringer fra Nordland, og hevder at skolestedets beliggenhet og kommunikasjoner kan være viktigere for rekruttering enn skolestørrelsen. Solstad viser også til kravene om fordypning i fagene norsk, engelsk og matematikk som kom i 2015, og påpeker at dette er forhold som reduserer fleksibiliteten i bruk av lærerkrefter og kan gjøre rekrutteringen av lærere vanskeligere på små skoler. Særlig vanskelig kan det være for små ungdomsskoler å tilby bredde i tilbudet om språkfag og valgfag for elevene.

Skolens attraktivitet er blant annet undervisningstilbud, lærertetthet, profesjonsfelleskap og rekruttering. Utviklingsorienterte fagmiljøer er attraktive arbeidsssteder. Lærerutdanningen er nå endret til femårig masterutdanning, og lærerne som utdannes fremover vil trolig ha mer fokus på faglig fordypning og fagmiljøer enn allmennlærerne som ble utdannet tidligere. Dette vil derfor få enda større betydning for skolens kvalitet fremover. Personalets sammensetning i tilknytning til kjønnsfordeling og alders- sammensetning er også viktig for hvor attraktiv skolen er som arbeidsssted for potensielle søkere. I tillegg kan en skole med jevnere kjønnsfordeling og med lærere i ulike aldre gi elevene et mangfold av rollemodeller å speile seg i. Dette er viktig for elevenes læring og trivsel.

En skole som kan tilby gode profesjonelle pedagoger i begynneropplæring, i grunnleggende ferdigheter, uteskole og i særdeleshet spesialpedagogikk, vil oppleves som mer attraktiv enn skoler som ikke kan tilby dette. Dette er en viktig nyanse i vurderingen av skolens kvalitet.

Med tanke på de nye kompetansekravene til lærere er det også lettere for mer attraktive skoler å fylle stillinger og fag. Det er grunn til å tro at skoler som oppleves som mer attraktive arbeidsssteder lettere vil finne lærere som innfrir disse kravene.

Krav og forventninger til rektor

Rektor er ansvarlig for at skolen har høy kvalitet i opplæringen. Krav og forventninger til rektor ble laget i en grundig prosess med de viktigste aktørene og interessentene i utdanningssektoren, første gang i 2008, og sist revidert i 2019.

Krav og forventninger til rektor er delt inn i fem hovedområder:

- Elevenes læringsmiljø
- Profesjonsfelleskap og samarbeid
- Styring og administrasjon
- Utvikling og endring
- Lederrollen

De krav og forventninger til en rektor som omtalt her, er å regne som et idealbilde av en rektor. Ingen enkeltperson kan i praksis være like god på alle områdene. Samtidig er det slik at lederrollen rommer alt dette. Ledelse er en helhetsfunksjon og en integrerende funksjon. Lederansvaret er i prinsippet altomfattende. Rektor må sørge for at alt blir ivaretatt, men det må være mange som bidrar til dette. Ingen leder alene.

Alle ledere må tilpasse sitt lederskap til sin egen personlighet, sine egne forutsetninger og sine egne styrker og svakheter.

Elevenes læringsmiljø

Rektor er ansvarlig for elevenes læringsresultater og skolemiljø og for å legge til rette for gode læringsprosesser på skolen. Rektor er ansvarlig for at alle ansatte får veiledning og støtte i sitt arbeid med å skape godt læringsmiljø for elevene.

Rektors evne til å lede og utvikle lærings- og læreplanarbeid vil være avgjørende. Det forventes at rektor har tilstrekkelig god fagkompetanse og legitimitet til å kunne gjøre gode faglige vurderinger samt utnytte faglig kompetanse i organisasjonen. Rektors evne til å nyttiggjøre relevant kunnskapsgrunnlag for skolens kvalitetsarbeid er avgjørende.

Profesjonsfellesskap og samarbeid

Rektor er ansvarlig for at skolen fungerer godt som organisasjon. Rektor har også ansvar for å se egen organisasjon som en del av en større helhet og bidra til utvikling av denne.

Rektors evne til å styrke og lede profesjonsfellesskapet og til å utvikle organisasjonskultur er avgjørende, slik at alle ansatte kan og vil hjelpe og støtte hverandre i arbeidet. I dette ligger at rektor må være inspirator og konfliktløser. Rektors evne til samarbeid med andre kolleger, skoler, skoleeier og andre eksterne aktører er også avgjørende, for å skape en skole som bidrar til barn og unges læring, mestring og trivsel.

Styring og administrasjon

Rektor er ansvarlig for at skolens samfunnsoppdrag blir utført. Dette innebærer at rektor handler på vegne av sentrale og lokale myndigheter. Det forutsettes at rektor kjenner og følger lov og forskrift, herunder læreplanverket. Rektor har også ansvar for å ha god intern administrasjon, styring og kontroll av skolens virksomhet.

Rektors evne til å lede lærere og øvrige medarbeidere i henhold til nasjonalt og lokalt vedtatt politikk vil være avgjørende. Rektors evne til regelverksetterlevelse er også avgjørende for å forebygge, håndtere og følge opp saker på en god måte.

Utvikling og endring

Rektor er ansvarlig for utvikling og endring av organisasjonen i takt med endringer internt og eksternt slik at organisasjonen til enhver tid er tilpasset sine oppgaver og kontekst. Som en del av dette har rektor har også ansvar for at skolen har tilstrekkelig kompetanse til å løse nåværende og kommende oppgaver. Rektor har ansvar for at skolen fanger opp endringer i samfunnet, elevgrunnlaget, foresatte, teknologi og politikk og fagene som kan være av betydning for skolens oppdrag og aktiviteter.

Rektors evne til strategisk ledelse, ledelse av utviklings- og endringsprosesser og ledelse av kompetanseutvikling er derfor avgjørende.

Lederrollen

Ledere må ha et avklart forhold til sin lederrolle og sitt eget lederskap. Det er viktig med ledere som tar initiativ og som er tydelige, involverende og demokratiske.

Viviane Robinson har laget en bok som heter «Elevsentrert skoleledelse». Denne boken legger fram metastudier på ledelse og kommer fram til 5 dimensjoner om hva skoleledere må gjøre for å få effekt på læringsresultatene for elevene:

1. Å etablere mål og forventninger
2. Bruke ressursene strategisk
3. Sikre kvaliteten på opplæringen
4. Lede lærernes læring og utvikling
5. Sikre et godt og trygt læringsmiljø

Meta-forskningen viser også hvordan dette må gjøres gjennom tre hoved ferdigheter:

- a. Å anvende relevant informasjon
- b. Å løse komplekse utfordringer
- c. Å bygge tillitsrelasjoner

Organisasjonsendring og sammenslåingsprosesser

Organisasjonsendring

I dette avsnittet gjør vi rede for hva forskning sier om organisasjonsendringer og sammenslåing av organisasjoner. Hva er mulige suksessfaktorer og feller? Først undersøker vi hva forskning sier om sammenslåing av organisasjoner generelt, før vi etterpå viser til det som viser seg å være relativt begrenset forskning på sammenslåing av skoler spesielt.

Arbeidsforskningsinstituttet gav i 2007 ut rapporten «Organisasjonskultur og mennesker i fusjonsprosesser» (Enehaug og Thune, 2007). Her oppsummeres senere års forskning på fusjoner og sammenslåinger av både offentlige og private bedrifter og organisasjoner. Det er foreløpig lite forskning på sammenslåinger i en norsk kontekst, og mer forskning på området anbefales.

Organisasjonskultur

Enehaug og Thune hevder at sammenslåinger er et vanlig omstrukturingsverktøy på tross av erfaringer som sier at det kan være vanskelig å lykkes, og at de er kompliserte, tidkrevende og kostbare. De viser til forskning som sier at det er spesielt vanskelig å få til vellykkede integrasjoner i etterkant, særlig med tanke på å ivareta menneskelige ressurser og integrasjon av ulike organisasjonskulturer. Organisasjonskultur har blitt sett på som en forklaring på hvorfor organisatorisk integrasjon i sammenslåingsprosesser er vanskelig. Det er mange definisjoner av organisasjonskultur. En av de mest kjente er laget av Edgar Schein:

Organisasjonskultur er et mønster av grunnleggende antagelser som er lært av en gruppe etter hvert som den har mestret problemer med ekstern tilpasning og intern integrasjon, og som har fungert tilstrekkelig nok til å bli betraktet som valid. Dermed læres den bort til nye medlemmer som den riktige måten å oppfatte, tenke og føle i forhold til disse problemene (Schein, 2004:17)

Definisjonen viser hva organisasjonskulturen består av, og hva som skal til for å endre den. Den framstiller organisasjonskulturen som noe stabilt og håndgripelig, noe som senere er kritisert av andre forskere. Lengst i kritikken går forskere som hevder at organisasjonskultur er noe som stadig rekonstrueres gjennom de involvertes forsøk på å forstå erfaringene de gjør seg i sammenslåingsprosesser. Et eksempel er Risbergs (2006) syn på kultur som tvetydig, skiftende og inkonsistent fordi organisasjonskultur er resultat av ansattes ulike fortolkningsprosesser. Hun hevder at de mange forsøkene på å skape en felles integrert kultur, slik det gis råd om i ledelseslitteraturen om fusjoner, ikke er realistisk. I stedet peker hun på at ledere heller må lære seg å håndtere flerfoldighet og tvetydighet i fusjonsprosesser gjennom sterkt søkelys på læringsprosesser og kommunikasjon.

Kleppestø (2005) undersøkte i flere casestudier av svenske fusjoner hvordan sammenslåinger kan føre til forvirring og usikkerhet. De ansatte forsøker å skape mening i situasjonen og deres rolle i den for å legitimere handlinger og for å framstå som rasjonelle. I denne prosessen skapes myter og lokale fortellinger, og lokale gruppeidentiteter konstrueres. Gruppeidentitetene blir ikke alltid anerkjent, noe som igjen kan føre til sterkere konflikter rundt identitet. Kleppestø konkluderer med at integrasjonsproblemer i fusjoner ikke handler om kulturkonflikter, men at sosiale identiteter skapes og forsøkes opprettholdt. I dette perspektivet er det ikke kulturforskjeller som hindrer gode fusjonsprosesser, men heller de prosessene som forsterker tanker om kulturforskjeller.

En slik tilnærming understreker at man bør gå bak ideen om kulturkonflikter som hindring for vellykket integrasjon i sammenslåinger, og heller prøve å forstå de prosessene som gjør at tanker om kulturelle forskjeller oppstår og forsterkes. (Enehaug og Thune, 2007).

Ansattperspektiv

Dette fører oss over til ansattperspektivet i sammenslåingsprosesser. Fusjoner kan oppleves som krevende, og ulike negative reaksjoner og konsekvenser er dokumentert. Ansatte kan være preget av motstand, sinne, angst og usikkerhet med tanke på fremtiden. Økning i konflikter mellom ansatte, stressreaksjoner, «vi mot dem»-tankegang, tap av identitetsfølelse og verstefallstenkning er mulige konsekvenser som bl.a. kan føre til sykefravær og nedsatt produktivitet. Ansattes arbeidshelse kan altså bli skadelidende og påvirke resultatet av fusjonen, dersom dette ikke blir hensyntatt i prosessen (Enehaug og Thune, 2007).

Kusstatscher og Cooper (2005) hevder emosjonsperspektivet må benyttes for å forstå hvorfor noen fusjoner mislykkes. De viser til annen litteratur som anslår at mellom en tredjedel og halvparten av alle fusjoner er finansielt mislykkede fordi de undervurderer betydningen av emosjoner og menneskelige faktorer. Hvorvidt den ansatte har i hovedsak negative eller positive følelser vil påvirke deres bilde av den nye organisasjonen, og vil videre kunne ha betydning for fusjonens mulighet for å bli vellykket. Også her fremhever forfatterne god ledelse som en forutsetning for å lykkes, og trekker fram kompetanseheving av ledere på kommunikasjon og teamarbeid som nyttig.

Begrepet «Fusjonssyndromet» ble introdusert i 1986 av forskerne Marks og Mirvis, og beskriver ledelsens og ansattes positive og negative reaksjoner på en sammenslåing (Enehaug og Thune, 2007). Syndromet utløses ifølge Marks og Mirvis av alle de usikre begivenhetene fra vedtak til integrasjon. Det skilles mellom reaksjoner i tidlig og sen fase. Tidlig i prosessen kan ansatte være preget av forutinntatthet og forestille seg det verste. Dette kan videre føre til stressreaksjoner som ofte håndteres dårlig av ledelsen, f.eks. ved at man bruker mye tid på krisehåndteringsmøter og sentralisert beslutningstaking i stedet for å informere de ansatte om det som skjer. I en senere fase kan fusjonsprosessen vanskeliggjøres gjennom kulturkollisjoner: ansatte kan komme til å ha fokus på ulikheter og forskjellsbehandling, det kan skapes en «vi og dem problematikk» der det kåres vinnere og tapere, f.eks. etter hvilke systemer som videreføres, hvilket navn som blir valgt, osv. For dem som befinner seg på «tapersiden», kan tap av identitetsfølelse bli resultatet.

Mange organisasjoner opplever sterke innslag av motstand mot sammenslåinger, noe forskningen forklarer på flere måter. I tillegg til fusjonssyndromet, blir f.eks. trussel om nedbemanning, endring i karriereplaner, tap av innflytelse og kulturkrasj nevnt som forklaringer. Sosial identitetsteori blir f.eks. brukt til å forklare hvorfor ansattes usikkerhetsfølelse svekker identifiseringen med egen organisasjon, fordi trusselen om endringer og tap gjør ens egenidentifisering (skifte fra sosial orientering til økt fokus på egen situasjon) mer fremtredende.

Usikkerhet knyttet til organisasjonens fremtid kan påvirke følelsen av tilknytning og tilhørighet (Enehaug og Thune, 2007).

Det er likevel mulig å unngå mange negative effekter av sammenslåinger. Dette forutsetter imidlertid at de ansatte kan forvente en viss stabilitet etter endringen og samtidig blir trygget på hva som skal skjer underveis i prosessen.

Fusjoner av offentlige virksomheter

Mye av det vi til nå har skrevet om fusjoner, er gjeldende både for fusjoner i det private og i det offentlige. Sammenslåinger i det offentlige, f.eks. av sykehus eller skoler, kan likevel ha noen særegne trekk (Enehaug og Thune, 2007).

Sammenslåing av offentlige virksomheter finner ofte sted innenfor en kompleks og politisert kontekst. Mange aktører, grupper og organisasjoner er med i beslutningene, og vil ha ulike agendaer og mål. Det kan derfor være vanskelig å måle resultater av en fusjonsprosess. I tillegg kan gjennomføring av fusjoner være komplisert fordi offentlige virksomheter er mindre autonome, er politisk styrte og har mange eksterne og interne interessegrupper. Dette gjør at ledelsen i f.eks. en skole kan ha mindre lederautoritet og styringsrom. Studier viser at fusjoner i offentlige virksomheter ofte kan ha lederutfordringer.

En annen trekk ved fusjoner i det offentlige, er at det ofte er begrunnet med behov for effektivisering, heller enn vekst. Dette kan skape motstand i seg selv, fordi det truer arbeidsplasser. Politikere kan ofte være utålmodige; de forventer raske effektiviseringsgevinster. Studier viser at integrasjonsprosesser er langvarige, og at prosessene kan føre til mindre fokus på tjenesteyting og produksjon.

Implementering av fusjoner i offentlige virksomheter, kan også være krevende fordi profesjonelle organisasjoner, som skoler, har institusjonelle trekk som gjør det vanskelig å iverksette endringer ovenfra og ned. Virksomhetene er ofte løst koblete, fagprofesjonene har stor makt og autonomi, og den administrative ledelsen befinner seg delvis på siden av den operative kjernen, f.eks. lærerne i klasserommet.

Enehaug og Thune (2007) fremhever god ledelse, kommunikasjon og medvirkning som viktig for å lykkes med sammenslåingsprosesser. De viser videre til viktigheten av bred forankring som sikrer sammenslåingen legitimitet. Dersom omstillingen ikke oppfattes som legitim, f.eks. ved at profesjonen ikke tror at fusjonen vil øke den faglige kvaliteten, kan det føre til motstand.

Guider til vellykkede sammenslåinger

I følge Enehaug og Thune (2007) kan flere faktorer dempe uønskede negative reaksjoner blant ansatte. De nevner blant annet dialog med de ansatte, reell medvirkning, god informasjonsflyt og kommunikasjon mellom ledere og ansatte, økt forutsigbarhet med tanke på fremtidig organisering, samt sosial støtte fra kolleger og ledelse som virkningsfullt.

Det er laget en rekke bøker rettet mot ledelse og HR som gir råd om hvordan man kan få til gode fusjonsprosesser.

Klein og Kahns *The HR guide to European Mergers and Acquisitions* (2003) vektlegger f.eks. betydningen av en helhetlig plan for håndtering av menneskelige ressurser for å minske reaksjoner som usikkerhet, frykt og tap av motivasjon. De framhever hvordan forvirring, feilinformasjon, tap av

energi og avtagende tro på leders evner til å levere, kan være nøkkeltrusler mot integrasjonsprosesser.

Et annet eksempel er Carey, Ogden og Roland sin bok fra 2004; *The Human Side of M&A – leveraging the most important factor in deal-making*. Her fokuserer forfatterne på at manglende forståelse av organisasjonenes kultur er den primære årsaken til at fusjoner mislykkes, og at ledelsen må ha innsikt i mange spørsmål som kan ha betydning for hvordan den nye organisasjonen vil kunne fungere. Eksempler som trekkes fram er hvilke ferdigheter og lederpotensiale som finnes i organisasjonene og hvordan medarbeiderne vil håndtere stress. De hevder videre at det er viktig å identifisere personer som tenderer til å ville gjøre ting på den gamle måten, idet disse ofte kan fungere som bremseklosser når den nye kulturen skal formes.

Sammenslåing av skoler

Kunnskapssenter for utdanning, ved Universitetet i Stavanger, hevder at det finnes lite forskning som spesifikt omhandler sammenslåing av skoler, og norsk forskning på området er nærmest fraværende. Senteret anbefaler derfor flere studier av fenomenet. Det finnes likevel noe forskning, mest internasjonal, som kan være relevant for prosessen man nå står ovenfor.

Skolen som bygdas møteplass

I kommunestyrets vedtak november 2020 fremgår det at «*Økonomiske, praktiske, sosiale, pedagogiske og andre konsekvenser skal ivaretas*». Arbeidsgruppen som ble nedsatt har lagt området Kultur og bygdeutvikling inn som andre konsekvenser. Det er derfor relevant å ha med et avsnitt som belyser eksisterende kunnskapsgrunnlag og forskning på skolens betydning for lokalsamfunnet i denne utredningen.

Det foreligger lite forskning på de faktiske samfunnsmessige konsekvensene av endringer i skolestrukturen, både i distrikts-Norge og sentrale deler av landet. I dette kapitlet vil vi derfor presentere det vi vurderer å være gjennomgående trekk ved det materialet som foreligger, og tar utgangspunkt i to utredninger der aktørene har gjort litteraturgjennomgang av nasjonal og internasjonal forskning.

Vurderingene om nedlegging av skoler gjøres ifølge Solstad (2009) ut fra to hovedgrunner; økonomi (det er dyrere å drifte små enn større skoler) og sviktende elevtall. Slike vurderinger fører ofte med seg en lokal mobilisering. Ifølge Solstads studie tar mobiliseringen hensyn til skolens viktige rolle for hele lokalsamfunnet, i tillegg til at foreldre og bygdefolk ser på den lokale skolen som et trygt og godt læringsmiljø for elevene. En frykter negative konsekvenser for lokalsamfunnet dersom skolen legges ned, eksempelvis i form av mangel på rekruttering av unge familier, motsetninger mellom ulike konkurrerende steder, og sosiale og helsemessige aspekter ved lang skolevei.

Norsk senter for bygdeforskning v/ Villa foretok i 2015 en litteraturgjennomgang på forskning og evaluering om skolesentralisering/-strukturendring, med spesielt søkelys på konsekvenser for lokalsamfunnene.

Skolen er en viktig arena for mindre bygdesamfunn

Gjennomgangen viser blant annet til forskning fra Nordlandsforskning (Solstad 2006) og Høgskolen i Volda (Kvalsund 2004), som finner at «små skoler er viktige sosiale arenaer i mindre bygdesamfunn og kan skape læringsaktiviteter som er godt forankret i lokalbefolkningen og lokal kultur og miljø. Dette

er viktige forhold dersom distriktspolitiske målsetninger om levende bygder og levedyktige lokalsamfunn i distriktene skal opprettholdes.»

Villa omtaler dette videre i et oppsummerende punkt: «Ved nedleggelse berøres flere enn elevene og deres undervisningsplass. Skolen er en ressurs for lokalsamfunnet/bygda; et minnesmerke, relatert til historie, styrker plassfølelsen, skolen er influert av lokal kultur og aktiviteter i bygda. Skolen er mer enn en plass for undervisning, en informasjonskanal for hvordan familiene har det og hva som skjer i bygden, lokale for aktiviteter utenom skoletid, en plass for sosiale nettverk og sosialisering i nærområdet.»

Det vises i Villas litteraturgjennomgang også til Telemarksforsknings skolestrukturutredning i Stange kommune (Lie m.fl. 2014). Der vurderes konsekvenser av endret skolestruktur, blant annet bosetning og attraktivitet. Utredningen finner ikke støtte i forskningslitteraturen for at bygda «dør» dersom skolen legges ned. Det er imidlertid vanskelig å si hva som påvirker lokalsamfunnet og tilflytting på lang sikt. «Dersom befolkningen tynnes ytterligere ut etter skolenedleggelse, er det vanskelig å påvise at det skyldes nedleggelsen eller om det er et resultat av en utvikling som ville skjedd uansett». Det vises til undersøkelser som sier at i bygder der skolen blir lagt ned og det er lang vei til skolen stagnerer gjerne befolkningsutviklingen. I slike bygder er det gjerne utflytting, lite tilflytting og på sikt forgubbing og uttynning. Men det understrekes at en slik utvikling sjelden skyldes skolenedleggelsen, men heller forhold knyttet til arbeidsmarkedet, næringsutvikling og befolkningssammensetning. Når skolenedleggelse kommer på toppen, forsterker det en allerede påbegynt nedgang i befolkningen.

Østlandsforskning v/ Alnes og Lauritzen utarbeidet i 2015 et notat for Lillehammer kommune i forbindelse med utredning av barnehage- og skolestruktur i kommunen. I notatet er samfunnsmessige konsekvenser ved endringer i barnehage- og skolestruktur viet et eget kapittel, basert på gjennomgang av tilgjengelig forskning på området. Oppsummert beskrives at «det er en redsel for at tilhørigheten og fellesskapsfølelsen, at den kollektive sosiale kapitalen i et nærmiljø og lokalsamfunn skal forsvinne, som preger motargumentene mot endringer av skolestrukturen hvor nedleggelse av skoler kan være et alternativ.

Hvor store konsekvenser en eventuell endring av skolestrukturen får, avhenger av flere forhold som hvordan skolen samhandler med lokalsamfunnet og hvor «robust» lokalsamfunnet og nærmiljøet i utgangspunktet er, og hvorvidt sosiale og kulturelle aktiviteter vil fortsette som før (Hagen et al, 2010).» Det poengteres at konsekvenser av skolenedleggelser må vurderes i sammenheng med andre prosesser og forhold i arbeidsmarkedet, næringsstrukturen og befolkningssammensetningen. Spesielt betyr arbeidsmarkedet mye for bosetting og flytting.

Tilsvarende Norsk senter for bygdeforsknings litteraturgjennomgang konkluderes det med at skolenedleggelser ikke automatisk medfører avgjørende negative konsekvenser for lokalsamfunnet. Kort sagt, «det kommer an på». Blant annet handler dette om at den rollen skolen har i lokalsamfunnet vil være avgjørende for de samfunnsmessige konsekvensene av en eventuell endring i skolestrukturen. Østlandsforskning skriver i sin oppsummering at mye av stedsidentiteten i et lokalsamfunn kan opprettholdes gjennom en videreføring av aktiviteter i og rundt den tidligere skolens lokaler, for eksempel som barnehage, klubbhus, grendehus, og også private skoler. Selv om skolen brukes til nye formål kan aktiviteter som 17. mai-feiringer og ulike arrangementer fortsette for å opprettholde nærmiljøet og lokalsamfunnet som en viktig kilde til innbyggernes sosiale kapital. I mange tilfeller vil dette avhenge av frivillig initiativ. I beste fall kan dermed en skolenedleggelse bidra til mobilisering i grenda, og faktisk danne grunnlag for økt engasjement, og slik styrke den lokalt forankrede ansvarsfølelsen.

«Hjarte for heile landet» og samhold i kommunen

Tradisjonelt har en desentralisert skolestruktur hatt sterk forankring i distrikts- og regionalpolitikken. Dette forankres særlig i Stortingsmelding nr. 21 «Hjarte for heile landet» (2005 – 2006). Steinkjer kommune (2012) peker på ulike funksjoner skolen ivaretar ut over «rett og plikt til grunnopplæring» i sin grunnlagsrapport for å vurdere framtidig skolebehov:

1. Inkludering av tilflyttere
2. Foreldre blir kjent med hverandre/etablere samhold innad i foreldregruppa
3. Fritidsaktiviteter for barn og ungdom
4. Kultur – og idrettsaktiviteter for ulike aldersgrupper
5. Uorganisert møteplass for barn, unge og voksne
6. Møtelokaler og arkiv/lager for lag og foreninger
7. Arrangementslokale

Lokalsamfunn og skole kan samhandle på ulike måter, (Solstad, 2008, og Rønning et al. 2003). Her beskrives «den samfunnsignorante skolen», som ikke tilpasser arbeidet til lokal kontekst. Denne kategorien skoler kan i prinsipp være «lik» fra lokalsamfunn til lokalsamfunn. «Den samfunnspassive skolen» samhandler med lokalsamfunnet innenfor de områder som gagnar elevenes læringsutbytte, mens den «samfunnsaktive skolen» også fyller andre funksjoner. Dette benevnes som:

Utvidet undervisnings- og omsorgsaktør - f.eks. studiested for voksenopplæring.

Lokalt bygde- og servicesenter - f.eks. informasjonssentral for andre etater, dersom det er lang avstand til kommunesenteret. I et samfunn med sterk digital utvikling svekkes denne funksjonen.

Skolen som sosialt fellesskap - f.eks. 17.mai feiring, idrettslokale, arrangementslokale for ulike sosiale- og kulturelle aktiviteter. Skolen kan være en viktig møteplass og er i mange tilfeller en naturlig møteplass på tvers av generasjoner i lokalsamfunnet (Pettersen et al. 2001). Skolens betydning kan se ut til å være viktigere desto færre andre naturlige samlingspunkter det er i lokalsamfunnet (Pettersen et al 2001).

Skolen som kulturbærer - f.eks. formidler av lokal kultur, gjennom kartlegging av sider ved kulturarven. Pettersen et al (2001) beskriver i denne sammenheng barneskolene som viktige på lokalsamfunnsnivå, mens ungdomsskole er viktig på kommunenivå. Foreldre, lærere og representanter fra foreningsliv som deltok i denne undersøkelsen hevdet at det optimale var å ha kun en ungdomsskole i kommunen dette fordi det var «viktig for samholdet i kommunen og for å overkomme skiller mellom bygdene i kommunen». I denne undersøkelsen ble det også understreket viktigheten av at ungdomsskoleelevene hadde behov for å komme ut av nærmiljøet.

Vurdering av de fem dimensjonene for bærekraftig struktur

Denne utredningen skal belyse fem dimensjoner i skolestruktursaken. Det er ulikt innhold i hver dimensjon, samtidig som dimensjonene overlapper og påvirker hverandre.

Faglig og pedagogisk

- Elevenes faglige læring og utvikling
  - Fremmer trivsel, motivasjon og læring
  - Kvalifiserte og kompetente lærere/ledelse
  - Variert læringsmetoder og faglig inkludering
- De ansattes faglige læring og utvikling
  - Robuste lederteam: Komplementære kompetanser, ferdigheter og egenskaper.
  - Profesjonsfaglige læringsfellesskap
  - Nødvendig støttesystem og samarbeid med andre støttetjenester

Sosialt og relasjonelt

- Elevenes sosiale læring og utvikling
  - Gi mulighet for sosial læring gjennom samhandling og vennskap
  - Stimulerer trivsel og sosial Inkludering
  - Reduserer vold, mobbing og uro blant elevene
- De voksnes sosiale læring og utvikling
  - Fellesskap, tilhørighet og samhandling mellom voksne i undervisningssituasjonen
  - Utnyttelse av lærerressurser
  - Samhandling om elevene, planlegging av undervisning og skoleutvikling

Praktisk

- Skoleskyss - reisetid
- Lokalt SFO
  - Foresattes behov med hensyn til levering og henting/logistikk
  - Kvalitet i SFO - Barnas faglige og sosiale utvikling
- Bygningens tilstand
  - Fysisk: Lyd, lys, varme og universell utforming
  - Pedagogisk: Bygget som den 3. pedagoger/Støtte til pedagogisk praksis

Kultur og bygdeutvikling

- Frivillighetens bruk av skolebygget etter skoletid
- Bygdeutvikling/bolyst

Økonomi

- Kostnader drift av undervisningsaktiviteter
- Kostnader drift skolebygg
- Kostnader skyss
- Kostnader vedlikehold og renovering

Den faglige og pedagogiske dimensjonen

«Tingvollrosa - Læring og utvikling i oppvekst 2021 – 2040», er et fremtidsbilde som bygger på visjonen om at «**Barn, unge og voksne skaper og lever meningsfulle liv – sammen**».

Dette dokumentet har store ambisjoner for barn og unge i Tingvoll kommune. Dokumentet danner bakgrunnen for vurdering av kvalitet i Tingvollskolen og setter retning for utviklingsarbeid.

I kartleggingen av den faglige og pedagogiske dimensjonen, vil vi bruke tre hovedkilder for å belyse det pedagogiske området. De tre kildene er:

1. Elever, foresatte, ansatte og innbyggerne i Tingvoll kommune
2. Fakta om økonomi, befolkningsutvikling og annen offentlig tilgjengelig informasjon
3. Viten fra forskning, lover og forskrifter

Utredningen av den faglige og pedagogiske dimensjonen er primært gjort gjennom involvering av alle ansatte i skolene samt sekundært ansatte i støttetjenestene: PPT, helsestasjon, barnevern, bibliotek og kulturskole. Begge gruppene har deltatt blandet med hverandre i 3 fysiske lokale dialogseminar og felles i et digitalt dialogseminar i februar 2022.

Dialogseminarene har samlet inn ansattes syn på fordeler og ulemper ved de ulike alternativene innen disse to kategoriene:

1. Elevenes faglige trivsel, læring og utvikling

2. De voksnes behov for faglig utvikling og læring

Dette kapittelet vil belyse tre viktige elementer som er viktig for å nå målet i Tingvollrosa og det doble oppdraget skolen har, disse er:

- God kapasitet til ledelse
- De ansatte og deres profesjonsfelleskap
- Laget rundt barna

Vi vil også dra inn nåværende og framtidige krav og forventninger til hva skolen skal kunne ha kompetanse til å kunne møte av utfordringer.

Nedgang i antall elever og lærertetthetsnorm

Med utgangspunkt i fødselstall og stipuleringer vet vi at antall elever i Tingvoll vil synke fra i dag å ha 310 elever. Om fem år vil det være 263 elever og om 10 år vil det være 240 elever i grunnskolen. Dette utfordrer både organisering av læringsaktivitetene, kapasitet til ledelse og økonomien (å ha en rimelig rettferdig fordeling av ressurser til både ordinært opplæringstilbud og spesialundervisning for de barna som har behov for det. Vi har med dagens ressursfordeling som ble innført i 2020, ved modell for ressursfordeling, innfridd normen for lærertetthet på alle skolene. Ifølge Utdanningsdirektoratet sin kalkulator for lærertetthet og gjennomsnittlige gruppestørrelser er det til sammen nesten 11 flere årsverk enn det normen tilsier vi må ha. Vi har i 21/22 en gjennomsnittlig gruppestørrelse på 7,4 – 17,2 elever pr lærerårsverk.

21/22	Hovedtrinn Lærertetthet (gruppe 2)	1-4	5-7	8-10	I alt årsverk mer enn norm	Årsverk pr elev mer enn norm
MOS 26 elever	Gjennomsnittlig gruppestørrelse	7,4	11,5	-		
	Antall lærerårsverk mer enn norm	0,8	0,6	-	1,4	0,05
TBU 179 elever	Gjennomsnittlig gruppestørrelse	8,7	14,3	17,2		
	Antall lærerårsverk mer enn norm	2,5	1,1	0,7	4,3	0,02
SBU 105	Gjennomsnittlig gruppestørrelse	7,4	11	9,4		
	Antall lærerårsverk mer enn norm	2,5	1,5	2,2	5,2	0,05
	I alt lærerårsverk mer en norm				10,9	

De største klassene med flest elever pr lærer er på mellom og ungdomstrinnet på TBU. MOS og SBU har samme gjennomsnittlige gruppestørrelse på barnetrinnet. Som vi ser kreves det flere ekstra årsverk pr elev i MOS og SBU, som har de minste årgangene og sammenslåtte klasser. Slik vil det også bli for TBU etter hvert. Dette er hovedsakelig på grunn av små og til dels sammenslåtte klasser og er nødvendig for å ha en forsvarlig drift av læringsaktiviteter i de to minste skolene. Å ha denne høye grunnressursen er nødvendig for å kunne drive med kontinuerlig utvikling av neste praksis og være mindre sårbare ved fravær. Man bør stille seg spørrende til at det i analysen av elevundersøkelsen viser seg en tendens til at elever i skoler med høy lærertetthet opplever mer mobbing en elever i skoler med lav lærertetthet. Handler det om at elevgruppene kan bli for små? Er det bedre å ha større grupper av elever med flere lærere inne samtidig?

Lærertettheten er høyere i Tingvoll enn i andre sammenlignbare kommuner i 21/22

I denne tabellen ser vi at lærertettheten (gruppe 2) i ordinær undervisning uten spesialpedagogikk og særskilt norskopplæring er noe høyere i Tingvoll i skoleåret 21/22, både i forhold til hva den har vært tidligere og i forhold til landet uten Oslo og KOSTRA gruppe 5. Fallet fra 2020 til 2021 kan dels forklares med at elevtallet er fallet jevnt i alle klasser uten det er mulig å ta ned antall lærere, samt at noe spesialundervisning er blitt registrert som styrking og mer tilpasset opplæring i det ordinære tilbudet. Dette samsvarer godt med at spesialundervisning i høy grad bør foregå i klasserommet sammen med de andre elevene.

Gruppestørrelse 2 (antall)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EAKUO Landet uten Oslo	16,6	16,6	16,5	16,2	15,8	15,7	15,6
1560 Tingvoll	13,7	12,5	13,9	12,8	13,4	13,6	10,9
EKG05 KOSTRA-gruppe 5	11,3	11,5	11,2	10,8	12,4	13,1	12,8

Elevenes stemmer om skolestruktur

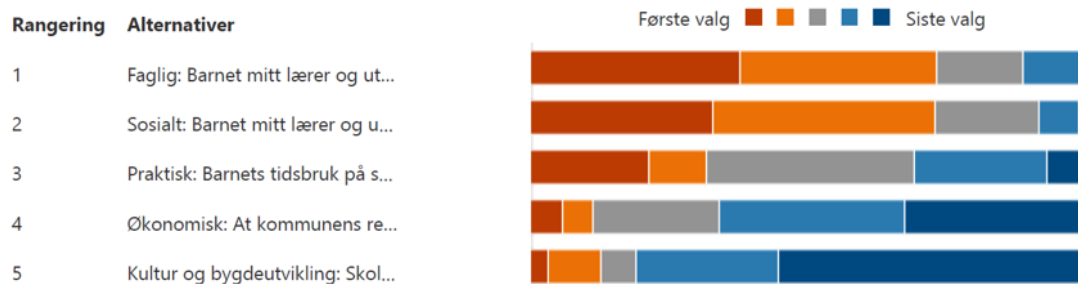
Elevene har vært involvert på ulike måter underveis i prosessen. De har deltatt både gjennom klasseråd, elevråd og representert i innovasjonsseminaret, samt i dialogseminar og spørreundersøkelsen sammen med foreldrene. Som forberedelse til innovasjonsseminaret jobbet elevene med en innovasjonsoppgave, som de presenterte på innovasjonsseminaret. Elevene kommer

med forslag til alternative skolestrukturer - med fordeler og ulemper - sett fra de ulike skolekretsene. Disse kan ses i sin helhet i vedlegg 7.

Barnas læring og utvikling er viktigst for fremtidig skolestruktur

I spørreundersøkelsen ble de foresatte i skole og barnehage spurt om hva som bør vektlegges i valg av fremtidig skolestruktur. De har barnets faglige læring og utvikling som 1. prioritet og barnas sosiale læring og utvikling på 2. prioritet. Praktisk er 3. viktigst og økonomi og bygdekultur ble vurdert som minst viktigst dimensjon i hva som bør vektlegges i valg av fremtidig skolestruktur.

2. Hva skal vi vektlegge i valg av fremtidig skolestruktur?

Ifølge spørreundersøkelsen opplever de fleste foreldre at deres barn har en god faglig utvikling og at deres barn er faglig inkludert i klassefelleskapet (4,41 av 5 som topp). Se alle svar i vedlegg 3 og 4

Fordeler og ulemper ved dagens struktur

På de lokale dialogseminarene med ansatte kom det frem at de ansatte opplever mange positive sider ved dagens tilbud som de er enige i på tvers av alle enhetene:

1. Oversiktlige klasser
2. God/høy lærertetthet
3. Inkluderende læringsfelleskaper
4. Barna er trygge og godt kjente
5. Elevene har venner (noen på tvers av aldersgrupper)
6. Flott nærmiljø
7. Godt samarbeid med næringslivet
8. God elevsyn og gode kolleger
9. Ledelsen er tett på

De er også enige om en del ulemper ved dagens situasjon på tvers av enhetene:

1. Faglig sårbarhet
2. Sosial sårbarhet elev-elev
3. Sosial sårbarhet elev lærer
4. Nære relasjoner kan utfordre ved bekymringer for elev
5. Sårbarhet ved fravær
6. Lite faglig utviklende felleskap for lærerne
7. Stort kompetanseområde for ledelsen

De ansattes opplevelser sett i lyset av forskning

I forskningen sier man noe om hvilke forhold som bør være til stede for at elever skal utvikle sitt potensiale. I mange av disse forholdene, finner vi lite forskning som er anerkjent av alle i Norge som gyldig. Det er ulike retninger innen denne forskning som ikke anerkjenner den andres funn som generaliserbare. En av de forhold som er høyest på Hatties liste over det som påvirker elevenes læring og utvikling mest er den kollektive mestringstroen. Seks forhold som styrker den kollektive mestringstroen, er:

1. Læreres innflytelse – de må tro på og de som skal gjøre praksisendring
2. Mål enighet
3. Kjennskap til hverandres arbeid
4. Team – Sammenheng i de som samarbeider
5. Respons fra ledelsen
6. Effektive systemer for intervensjon

Denne kollektive mestringstroen er avhengig av et kollegialt stabilt miljø som støtter hverandre og som utvikler seg sammen for å få denne effekten på elevenes læringsutbytte.

Ledelse

En av faktorene som styrker den kollektive mestringstroen er respons fra ledelsen. Dette fordrer at man har mulighet (tid) for å gi denne responsen. Ledere har mange oppgaver, uavhengig om de er små skoler eller store skoler. Skoler med lederteam har større mulighet til å få løst flere oppgaver mer tilfredsstillende, da det er flere å fordele oppgavene på. Dette perspektivet favoriserer løsninger hvor man samler lederressursene. Konsekvensen av dette er at man har færre skoler.

Ledelses påvirkning på elevenes læring og utvikling går sjelden i direkte påvirkning, men gjennom sine ansatte. Viviane Robinson viste i sin metaforskning at det å lede lærernes læring og utvikling var den faktoren som påvirket elevenes læring mest. Igjen fordrer det ledelse som har kapasitet til å være tett på og som deltar aktivt i det forbedringsarbeidet som lærerne jobber med. Siden mange av de forventninger som ligger til skoleledelse ikke er valgfrie, vil de måtte gjøres om man har liten eller stor ressurs.

Krav og forventninger er delt inn i fem hovedområder:

1. Elevenes læringsmiljø
2. Profesjonsfellesskap og samarbeid
3. Styring og administrasjon
4. Utvikling og endring
5. Lederrollen

Mulighetene til å få gjennomført alle krav og forventninger er redusert når man ikke har full stilling som leder og er alene om jobben. Disse kravene vil ikke bli redusert ettersom kompleksiteten vil øke med flere nye forventninger i forhold til nye reformer og lover som barnevernsreformen, oppfølging av Stortingsmelding 6 (Meld. St. 6 (2019–2020) som gir tydelige signaler på at samarbeidet mellom kommunale tjenester må bli bedre. Dette igjen favoriserer løsninger med færre enheter. Dette på tross av at de ansatte i dag er godt fornøyd med at ledelsen ved skolene er tett på.

I dag er den samlede ledelsesressurs for alle tre enhetene 3,75 stillinger, hvor den miste skolen har 0,65 stilling og den største har 1,6 stilling. Dersom ledelsesressursene speiles i elevtallet, vil man om 10 år ha en samlet ledelsesressurs på 2,8 stillinger.

Vurdering:

Større enheter vil bety både større fagmiljø og skoleledelse som kan drive skoleutvikling i et profesjonelt læringsfellesskap. Det vil være lettere å tilby bredde i valgfag, nå kompetansekrav og sikre fremtidig rekruttering enn det vil være for mindre skoler.

Sett helhetlig i et ledelsesperspektiv, vil en større ledelsesressurs gjøre lederne mer rustet til å møte de krav og forventninger som både elevene, foresatte, ansatte og samfunnet for øvrig stiller og vil stille til ledelse av enhetene nå og i framtiden. Ettersom elevtallet vil synke kan man ikke forvente at det blir mer ressurser til ledelse av enhetene. Løsningen vil være å lage færre enheter og samle ledelsesressursene for å møte utfordringene.

Lærerne

Vi vet at læreren er den viktigste faktoren for en elevs læring. Vi vet også at det kan være utfordrende for små kommuner/skoler å rekruttere nødvendig kompetanse, jf. nye kompetansekrav til lærerne.

Vi vet også av forskning at skolens kvalitet avhenger av skolens kompetanser og attraktivitet. Dette henger sammen. Skolens kompetanser henviser blant annet til hvor godt skolen fungerer som en lærende organisasjon og tilfredsstillende kompetansekravene til lærere. I denne sammenheng kan skolestørrelse være av betydning, fordi større skoler har flere ansatte, et større lederteam og dermed et større handlingsrom til å fylle opp lærernes stillinger og få timeplaner og krav til kompetanse til å gå opp.

Skolens attraktivitet handler blant annet om undervisningstilbud, lærertetthet, profesjonsfellesskap og rekruttering. Personalets sammensetning med tanke på kjønn og alder, er også viktig for hvor attraktiv skolen er som arbeidssted for potensielle søkere. I tillegg kan en skole med jevnere kjønnsfordeling og med lærere i ulike aldre gi elevene et mangfold av rollemodeller å speile seg i. Dette er viktig for elevenes læring og trivsel. Det er grunn til å tro at skoler som oppleves som mer attraktive arbeidssteder lettere vil finne lærere som innfrir disse kravene.

Med tanke på videreutdanning for lærere som ønsker mer kompetanse er det enklere å fylle opp vikarstillinger på en skole der flere lærere tar videreutdanning, så her spiller skolestørrelse inn.

Profesjonsfaglig fellesskap må sees i relasjon til rekruttering av lovpålagt kompetanse.

Profesjonsfaglig fellesskap er et grunnleggende prinsipp for skolens praksis som er beskrevet i overordnet del av lærerplanen. Lærerprofesjonen bygger sin profesjonsutøvelse på felles verdier og et felles forsknings- og erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag. Profesjonen og den enkelte lærer forvalter et ansvar for å utøve skjønn i komplekse spørsmål. Lærere og ledere utvikler faglig, pedagogisk, didaktisk og fagdidaktisk dømmekraft i dialog og samhandling med kolleger. Utøvelse og utvikling av det profesjonelle skjønn skjer både individuelt og sammen med andre. Et profesjonsfaglig fellesskap forutsetter blant annet et fagmiljø som gir rom for nettopp å utvikle et profesjonsfaglig fellesskap, her med tanke på kvalifiserte lærere.

Noen av de ansatte har uttrykt følgende fordeler ved større enheter:

- Større fagmiljø og samarbeidsmuligheter – mulighet for erfaringsutveksling og lærende profesjonelle fellesskap for personalet
- Mindre sårbart i forhold til bemanning
- Samme voksne på SFO og skole skaper trygghet
- Fordel for rekruttering med god størrelse på fagmiljø
- Viktig for lokalmiljøet
- Vil styrke samholdet i kommunen
- Større og mer robuste og faglige fellesskap
- Sosialt med flere kollegaer
- Større tilgang til faglærere med spisskompetanse
- Bedre og bredere faglig kompetanse blant ansatte
- Lettere å administrere og bedre ressursutnyttelse

Noen ulemper som blir beskrevet ved større enheter:

- Flere lærere må pendle
- Mindre attraktiv kommune å jobbe i

Ved for små enheter blir det blant annet uttalt:

- Faglig sårbarhet
- Lite faglig utviklende fellesskap for lærerne

Fordeler ved små enheter som nevnes:

- Ledelsen er tett på
- Godt elevsyn og gode kollegaer

Vurdering:

Ved dagens skolestruktur vil det være vanskelig å innfri statens kompetansekrav i de ulike fagene, selv hvor dyktige og engasjerte lærere en har. Det er urealistisk å tenke seg at et lite lærerkollegium skal kunne ivareta dette. For å klare å innfri både kompetansekrav og et profesjonsfaglig fellesskap med gode møteplasser der man kan samhandle om både undervisning, planlegging og evaluering fordrer dette en omorganisering av dagens skolestruktur.

I innsamlet materialet er det et klart signal fra lærerprofesjonen at de ønsker å utvikle det profesjonsfaglige fellesskapet gjennom samarbeid og samhandling i et større kollegialt miljø.

Elevenes læring og utvikling

Tingvollrosa har høye ambisjoner for barn og unges læring.

Det er en av forutsetningen som Karen Seashore Louise setter som en av forutsetningen for at man skal lykkes i sin metaforskning: *Investigating the Links to Improved Student Learning* (2010).

Disse forventningene skal barn og unge støttes og ledes fram til å innfri. Et hvert barn bør kunne gis muligheten til å bli den beste utgaven av seg selv.

Resultater fra nasjonale prøver og elevundersøkelse viser at Tingvoll kommune, på småskoletrinnet, ligger noe etter det nasjonale snittet, men at de på mellomtrinnet kommer opp på et nasjonalt snitt og at det følges opp på ungdomstrinnet. Når det gjelder grunnskolepoeng ligger kommunen litt over

landsgjennomsnittet for liknede gruppe (2020). Det likevel grunn til å påpeke at noen av resultatene er ustabile, det vil si varierer mye fra år til år.

Vurdering av de ulike alternativene for fremtidig skolestruktur

De ansatte har gitt sine innspill på de ulike alternativenes fordeler og ulemper som i sin helhet er med i utredningen som vedlegg 5.

Fordeler for elevenes læring og utvikling de ansatte trekker frem med større skoler/enheter er:

- At elevene da får møte flere lærer med utdanning i de fag som de er utdannet for
- Mer samlet kompetanse for gagn for elevene
- Eleven får flere å spille på faglig og sosialt

Fordeler for elevenes læring og utvikling ved *en* skole og/eller *en* ungdomsskole som de ansatte trekker frem:

- Bedre tilbud i språk og valgfag
- Større tilgang på faglærere
- Får lov til å være ungdom i et ungdomsmiljø
- Større muligheter å få venner

Ulemper ved større enheter for elevenes læring og utvikling:

- Lengre reisevei ved en skole som kan påvirke elevenes læring
- Store skoler gjør det vanskelig for alle voksne å kjenne alle
- Ikke bare positivt å gå på samme skole i 10 år
- Dersom to skoler – for små ungdomstrinn

De foresatte har svart på dette i spørreundersøkelse og her kommer følgende betraktninger sortert på enheter:

Meisingset oppvekstsenter:

- Veldig bra som det er. Skolen gjør en meget god jobb
- God faglig utvikling
- Elevene får virkelig vist hva de kan når det er mindre klasser og mindre skole. Og de blir sett og har større mulighet til å få hjelp

Tingvoll barne- og ungdomsskole:

- Vi er meget fornøyd med jobben de gjør på TBU
- Å samle den faglige kompetansen er bare en fordel
- Samtidig viktig å ha kompetente lærere og ikke mye vikarer/assistenter - det har etter egen erfaring gått utover læring.

Straumsnes barne- og ungdomsskole:

- SBU jobber veldig bra både faglig og sosialt
- Nærhet skaper trygghet, trygghet skaper trivsel og mestring
- Dyktig, rutinert, både faglig og pedagogisk

Lærer elevene bedre i små klasser?

I ulike sammenhenger har det kommet frem antakelser om at barn trives og lærer bedre i små klasser og skoler enn i store klasser og skoler. Disse antakelsene støttes ikke av forskning og analyser av for

eksempel resultatene på de nasjonale prøvene. Der finner man at store skoler med store trinn gjør det bedre på nasjonale prøver enn skoler med mindre trinn og klasser. Se også tidligere kapittel som presenterer forskning og analyser.

Vurdering:

Elevenes læring og utvikling er både kompleks og i mange tilfelle; individualisert. Like fullt er det gjort forskning for å se på faktorer som har innflytelse på elevenes utvikling. En av de største metastudier på dette ble gjort av Hattie. (Visible Learning). Mange av disse faktorene er ikke avhengig av skolestørrelse, men av den enkelte lærer. Det finnes noen faktorer som vil kunne bety noe for noen av elevene og deres læring og utvikling. Det er læring fra medelever. Dette forutsetter at eleven finner en den samarbeider med som den også har mulighet for å sammenlikne seg med. Dersom den ikke finner det, vil denne faktoren reduseres. Dette underbygges av forskning gjort på «Lærende regioner» fra Sogn og Fjordane når man undersøkte hvorfor de fikk gode læringsresultater i forhold til det forventede. Funnen som vi beskriver i teorikapittelet om sosial overtagelse, viser at «Vikarierende erfaring, opplevelse at andre får til. Forutsetter at man har sammenligningsgrunnlag med den man ser til» er en faktor som påvirker læringsutvikling. (I. Syse og G. Söderlund)

I mange sammenhenger bruker man en litt mindre anerkjent antagelse om elevenes utvikling skyldes flere viktige kilder som læreren, medelever, og tiden utenfor skolen. Dersom man gjør en reduksjon av for eksempel muligheten å lære av medelever, må læreren kompensere dette med stor kvalitetsforbedring. I både de store og de små skoler (elevgrupper), vil det være elever som ikke føler seg inkludert med de andre elevene. Dersom elevgruppen blir mindre, vil prosentsatsen for de som ikke føler seg inkludert, øke. Dette betyr for disse mindre gruppene av elever vil størrelsen på elevgruppen de kan finne sosial og faglig inkludering, øke.

Laget rundt barn og unge

Skolen er ikke alene om å ha ansvar for barn og unges lærings- og oppvekstmiljø. Det er et gjensidig ansvar i førstelinjetjenesten å samarbeide om barn og unges oppvekst- og læringsmiljø. Se blant annet i et tidligere kapittel, hva Opplæringsloven sier om samarbeid.

Stortingsmelding 6 (Meld. St. 6 (2019–2020)) gir tydelige signaler på at samarbeidet mellom kommunale tjenester må bli bedre, kompetansen skal komme nærmere elevene og for å lykkes med tidlig innsats kan det være nødvendig å endre både arbeidsformer og strukturer. Regjeringen vil at alle barn og unge blir sett og får den hjelpen de trenger når de trenger den. Det innebærer at kompetansen bør være så nær barna som mulig. Regjeringen vil også styrke samarbeidet mellom foreldre, barnehage, skole, skolefritidsordning (SFO) og andre offentlige tjenester.

Skolehelsetjenesten skal blant annet delta i skolens arbeid med å planlegge tiltak på universelt-, gruppe- og individnivå. Skolehelsetjenesten skal ha et systemrettet samarbeid med skolen for å bidra til å sikre elevene et godt fysisk og psykososialt miljø. PPT har på samme måte som skolehelsetjenesten både et individrettet- og et systemrettet ansvar for barn og unge. PPT skal ha gode faglige kunnskaper om ulike vansker som kan oppstå for barn og unge, herunder barn og unge med risikoatferd. PPT har videre et utstrakt ansvar for å bidra til å skape helhetlig sammenheng i tverrfaglige tjenester rundt barn og unge, og samarbeide med skolene for forebygging av uønsket atferd.

Hvis de kommunale tjenestene skal lykkes i å nå statens mål og intensjoner, er det en forutsetning at enhetene har kapasitet til å ha et slikt støttesystem med nødvendig faglig kompetanse. Det er et overordnet mål å videreutvikle kvaliteten i barnehager og skoler, slik at alle barn og elever får lære, mestre og utvikle seg i inkluderende fellesskap. Bedre kvalitet på det ordinære tilbudet kan gi mindre

behov for særskilte ordninger for enkeltbarn. Samtidig kan bedre kvalitet på den spesialpedagogiske innsatsen sikre at barn og unge får en bedre utvikling og lærer mer. Skal kvaliteten bli bedre, er kultur, kunnskap, kompetanse og kapasitet sentrale faktorer.

Barnevernsreformen også omtalt som oppvekstreformen som tredde i kraft januar 2022, er ytterligere en opptrapping for å samle laget rundt barn og unge. Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren

Kommunene har også fått et økt faglig ansvar, blant annet gjennom et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem.

Noen av de ansatte sa følgende i det digitale dialogseminar:

«En skole er enklere å forholde seg til for støttetjenestene (helse, PPT og barnevern o.l.)»

«I mindre grupper/klasser får hver enkelt elev en mye bedre oppfølging, tilpasset den enkeltes behov, større mulighet for at alle blir sett og hørt».

«Klassemiljøet, ikke like enkelt å fange opp alle behov hver enkelt elev har, relasjonen til lærer kan bli mer distansert, lærer har ikke nok tid til å se og gi den hjelpa hver enkelt trenger ...».

Vurdering:

Disse føringene vil kreve at alle instanser rundt barn og unge må gjøre ting på en annen måte. Noe som igjen vil kreve både menneskelige ressurser, nye kompetanser og strukturelle endringer.

Fysiske rammer og praktiske avstander kan blant annet føre til at ressursene ikke blir utnyttet optimalt, og manglende samlokalisering kan være et hinder for samhandling mellom skole og hjelpe- og støttetjenestene.

Den sosiale dimensjonen

Inkludering

Å ha venner, føle seg verdsatt og oppleve tilhørighet er av stor betydning for et barns liv. Trygghet og trivsel kan sies å være en grunnpilar eller en forutsetning for å vokse og utvikle seg i ønsket retning. Målet med inkludering beskrives som at alle elever skal ha en meningsfull deltakelse og tilhørighet i et fellesskap sammen med andre i skolen, hvor en i dette fellesskapet med de andre elevene og voksne skal tilegne seg både faglig og sosial læring og utvikle trygg identitet. Det er ikke tilstrekkelig at et barn er fysisk inkludert, det handler vel så mye om hvert enkelt barn sin faktiske opplevelse av å være sosialt inkludert.

Som det er beskrevet i tilbakemeldingene fra barn og voksne i dialogseminarene finner en både fordeler og ulemper med små og større enheter i relasjon til denne dimensjonen. Men det en kan enes om er at det er et klart omforent syn og verdi at barna skal trives, ha venner og oppleve seg sosialt inkludert, jf. spørreundersøkelsen til elever og foreldre. Se også følgende ordsky fra ansatte og støttetjenesten for skolene i Tingvoll kommune:

Dialogseminar, februar 2022

**Hvis du skulle beskrive dine ønsker for
fremtidsskolen(e) i Tingvoll med ETT ord, hva ville du
ha sagt?**

65 responses so far

Ordskyen over gir et tydelig signal om at det psykososiale miljøet ikke må undervurderes, og at det er av høy prioritet for fremtidens skole i Tingvoll kommune.

Følgende utsagn fra dialogseminarene kan belyse fordeler og ulemper angående den sosiale dimensjonen i henhold til små og større enheter:

Fordeler ved små enheter:

- Skole i eget nærmiljø fremmer trivsel
- Trygt miljø
- Mindre sjanse for mobbing på kort skolevei

Ulemper ved små enheter:

- Utfordrende med små klasser dersom barnet ikke finner en bestevenn
- Skolen må ikke bli for liten, slik at det blir vanskelig å finne likesinnede
- På et tidspunkt kan klassene bli så små til å ivareta det sosiale miljøet

Fordeler med større enheter:

- Større enheter øker muligheten til å finne noen med samme interesser
- Det å være en del av et større miljø gir rom for flere å spille på
- Barna blir godt kjent på tvers av bygdene

Ulemper ved større enheter:

- Vanskeligere å fange opp mobbing i større grupper
- Andre nevnte ulemper var knyttet til fare for mobbing på bussen

Trivsel og mobbing sett i forhold til skolestørrelse

Oppsummert synes forskning at det er vanskelig å bruke skolestørrelse som argument for mer eller mindre sosial læring i debatter om skolestruktur. Men analysen av elevundersøkelsen fra 2017 indikerer at elevene trives like godt eller litt bedre i større enn i skoler under 150 elever. Man finner heller ingen sammenheng med at elever melder om mer mobbing i store skoler enn i små. Elever i skoler på mellom 300 til 500 elever melder om minst mobbing, både skoler over og under denne størrelsen melder om litt mere mobbing, men forskjellene er små.

Man finner en noe tydeligere tendens til at elever som går på skoler med høy lærertetthet, dvs. at det er færre elever pr lærer, opplever litt mer mobbing enn elever som går på skoler med lav lærertetthet, dvs. flere elever pr lærer, men sammenhengen er svak. Man bør stille spørsmål ved om det er størrelsen på elevgruppen som er utslagsgivende og ikke hvor mange lærere det er pr elev.

Vurdering:

Resultatene fra undersøkelsen viser at barn og foreldre i stor grad opplever at barna har sosial mestring og inkludering på sine respektive skoler. Samtidig kan det være en ekstra belastning for et barn å «falle utenfor» i et lite miljø. Sannsynligheten for å finne en venn i et større miljø, hvor det vil være flere å spille på, samt et større mangfold av elever vil øke ved større enheter. Det er også et viktig poeng som Nordahl mfl. 2021 skriver: *Inkludering skal bidra til at alle elever gis mulighet til å møte den naturlige variasjonen i menneskelig mangfold og samtidig kunne realisere sine egne muligheter for læring innenfor et fellesskap med andre.*

Stortingsmelding 6 (Meld. St. 6 (2019–2020), understreker dette målet: Alle barn og elever får lære, mestre og utvikle seg i inkluderende fellesskap.

Analysen av elevundersøkelsen på nasjonalt plan viser svak tendens til at elever opplever mindre mobbing i store skoler/ klasser og med lavere lærertetthet, enn i små skoler og med ved høy lærertetthet.

Den Praktiske dimensjonen

Det praktiske området presenterer en analyse og vurdering av tre ulike typer datamaterialer. Tall og fakta, innspill fra dialogseminar, informasjon fra anonym spørreundersøkelse til foreldre og elever samt fakta fra lovverk på området.

Hovedfokus i de praktiske området er skyss, familiens logistikk i hverdagen, samt bygninger sin tilstand og utforming som den 3. pedagogen. Det betyr at både tiden barna tilbringer på skoleveien og hvor SFO er plassert er elementer i dette området. Begge disse to elementene både kan ha konsekvenser også for både faglige, sosiale, kulturelle og økonomiske sider av saken. Disse andre sidene av skyss og lokalt SFO behandles også i dette kapittelet i tillegg til at de belyses/nevnes i kapitlene med andre perspektiver hvis det er relevant.

Bygningene sin tilstand og utforming som den 3. pedagogen er kort oppsummert med utgangspunkt i en rapport fra HRP konsulent.

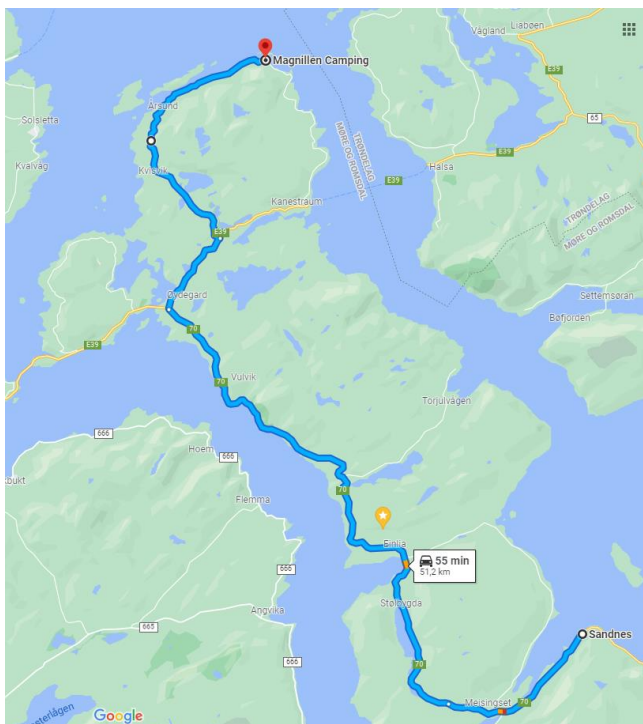
Skoleskyss

Antall elever med skyss i 21/22

21/22	MOS	SBU	TBU	I alt
Andel skyss	24/26	96/105	78/179	198/310
% elever med skyss	92%	91%	43%	64%
% elever uten skyss	8%	9%	57%	36%

Skoleåret 21/20 har 64% av elevene i Tingvoll kommune skyss. Andel av elevene som har skyss er størst i ytterkantene av kommunen. Både i Meisingset og Straumsnes skolekretser har over 90% av elevene skyss. I Tingvollvågen skolekrets har bare 43% av elevene skyss. Tingvollvågen har elever fra både Torjulvågen og ungdomsskoleelever fra Meisingset, som alle har skyss. I 21/22 bor det 100 elever i Tingvollvågen, som ikke har rett til skoleskyss.

Bildet her viser at kjøretur direkte fra kommunens ytterpunkt i nord til ytterpunkt i sør tar 55 min. Dette gir et inntrykk av kommunens utbredelse. Daglige skoleskyssruter er ikke tegnet inn på kartet og har vesentlig lengere tid på grunn av mange stopp.

Hva sier foresatte og elevene om skyss?

Lokale data fra dialogseminarene og fra den anonyme spørreundersøkelsen viser at både foresatte, elever og ansatte er bekymret for at barna skal bruke for lang tid på skoleveien. Elevene på Straumsnes

har til og med invitert administrasjonen med på skoleskyss-tur for at de skal oppleve og erfare den lange turen selv. Bekymringene som kommer fra informantene som gjelder lang skolevei, er disse:

- Elevene blir slitne og lei
- Mindre tid til lekser (faglig utvikling)
- Mindre tid til lek ved vennene (sosial og faglig utvikling)
- Kan føre til utrygghet og mobbing på bussen uten voksne (sosial og faglig utvikling)
- Kan føre til fraflytting (kultur og bygdeutvikling)

Elementer det ikke har kommet innspill på i dialogseminarene er:

- Kostnader knyttet til at flere elever skal ha skyss og eller skysses lengere
- Miljømessige konsekvenser ved at flere må skysses

Ulik gjennomsnittlig tidsbruk på skoleveien

Informasjon fra den anonyme spørreundersøkelsen sier oss noe om hvor fornøyde foresatte og elever er med skyssen og hvor langt elevene gjennomsnittlig har i hver skolekrets. I spørreundersøkelsen har alle – både de med og uten rett på skoleskyss – svart på hvor mange minutter de bruker fra de går hjemmefra til skolen begynner. Svarene er brukt til å beregne gjennomsnittlig tid elevene bruker på skoleveien fordelt på hver skolekrets.

Oversikt tilfredshet og gjennomsnittlig tid på skoleveien

Krets	Tilfredshet med skyssordning Gjennomsnitt 5 er topp	Tid fra eleven går hjemmefra til skolen begynner Gjennomsnitt	Maksimal tid en vei
Meisingset	4,9	11 min	30 min
Tingvollvågen	4,3	21 min	60 min
Straumsnes	4,6	29 min	70 min

Denne oversikten viser at foreldre og elever i Meisingset skolekrets er mest tilfredse med skoleskyssen. De vurderer det til 4,9 ut av 5 mulige poeng. På Meisingset har de både gjennomsnittlig kortest skolevei på 11 minutter en vei, samt kortest maksimal skolevei på 30 minutter for noen få barn. Noen foreldre på Meisingset er bekymret for at barna skal får 2-3 ganger så lang skolevei som de har nå, om de må flytte skole. De fleste av barna, som har 5-10 minutter til skolen, vil trolig komme opp i 15-20 minutter en vei.

Her er sitater fra foresatte og elever på Meisingset i spørreundersøkelsen illustrere både praktiske, sosiale og faglige argumenter som gjelder skoleskyss (se alle i vedlegg nr. 2):

«Praktisk for barnet at skolen ligger i egen bygd. Det er kortere avstand. Tingvoll kommune er et stort geografisk område».

«Timesvis med busskjøring morgen og ettermiddag for småtrinnet er helt unødvendig og uhørt i vår kommune, når vi har så gode tilbud i hver bygd».

«Vi har en unik skolestruktur i dag, ønsker sterkt at denne ikke blir ødelagt. Ungdomskolene ved tbu og sbu skulle heller blitt sammenslått, ungdommen tåler bedre litt reisevei kontra småtrinnet!»

«Alle barn i kommunen har forholdsvis kort vei til skolen sin i alle 3 skoler. Blir skoler nedlagt og sammenslått vil dette være belastende på barna. De vil bli mye mer slitne og trøtte, noe som vil gjenspeiles i skolesammenheng der de kan risikere å ha svekket konsentrasjon på skolen og hjemme ved lekser».

«Må regne med 2 - 3 ganger så lang tid på skolevei pga oppsamling fra de ulike grendene før fellestur til Tingvoll + at Tingvoll begynner 30 minutter tidligere på morgenen. "Ungdomskolebussen" går ca 1 time tidligere forbi oss om morgenen».

Tabellen med informasjon om gjennomsnittlig tid elevene bruker på skoleveien viser at ikke alle barn i kommunen gjennomsnittlig bruker like tid på skoleveie. Barna i Tingvollvågen har nesten dobbelt så langt som barna på Meisingset med gjennomsnittlig skolevei på 21 minutter og lengst har noen få elever med 60 minutter, en vei.

Her er et sitat fra foresatte og elever i Tingvollvågen:

«Syns det er viktig å unngå lang tid på buss for barna. Det å sitte over 40 min på buss er lenge for barn i 1.-4.klasse»

«Eg syns skolebussen skulle vore gratis for alle elever de er faktisk ikke kjekt å sende dem hjemme fra når man vet at veien er dårleg eller ikke brøyta, de er speilblank å kanskje ikke strødd heller»

«En av oss foreldre er selv vokst opp på NNN og har aldri sett på det som problematisk å ta buss som brukte ca. 30 min til skolen, tok buss til barnehagen siste året i bhg også.»

«Alle elever vil få en effektiv transport til og fra skolen også med to skoler. Mange av elevene på Meisingset tar buss til skolen også i dag og det vil ikke bli mange minuttene ekstra til Tingvoll. Evt behov for SFO på Meisingset kan løses i sammenheng med barnehagen.»

«For vår del har vi valgt å bosette oss i sentrum av kommunen. Nettopp pga. avstand til skole og at vi her har tilbud om både barnehage, grunnskole, SFO og videregående»

Med hensyn til tidsbruk nærmer barna på Straumsnes seg 3 ganger så lang skolevei som barna på Meisingset. De har gjennomsnittlig 29 min til skolen og det er 70 minutter for de som har lengst skolevei til skolen. Grunnen er både avstander og organisering av bussens rute. Noen elever blir hentet og levert til skolen før bussen kjører en runde til. De barna må vente en stund på skolen før skolen starter. Noen få barn, som har lengst skolevei går hjemmefra kl. 07.20 og skolen starter kl. 8.30. Her er sitater fra foreldre og elever i Straumsnes (se alle i vedlegg nr. 2):

«Får barnet lengre skolevei vil det gå utover aktiviteter etter skoletid. Umulig å få dagen til å gå opp med tanke på hjemreise, lekser, middag.»

«Opplever at antall km til skolen ikke står i samsvar med tiden som blir brukt. Ved evt. lengre reisevei vurderer jeg det som sannsynlig at reisetiden vil gå ytterligere opp, noe som ikke føles greit.»

«Barn har rett på fritid. Man bør heller bruke energi på å organisere en bedre skoledag der ungdomsskolen får alle timene sine på vanlig vis og avskaffe fri-dager for barneskolen.»

«Bekymret for 'miljøet' på bussen hvis det blir lange bussturer før og etter skolen.»

«I en pendlerkommune må man legge til rette for at familielivet skal /kan gå opp. Da må barnehage, skole og SFO ligge i nærmiljøet. Foreldrene jobber gjerne i en annen retning enn kommunesenteret.»

Vurderinger av skyss-avstander

Ifølge lovverket er reisetiden definert som gangtid til transportmiddel, tid på transportmiddel, og ventetid før/etter skolestart/slutt. Dette samsvarer med spørsmålet foresatte har svart på i den anonyme spørreundersøkelsen, som er gjennomført.

Videre sier lovverket at skoleskyssen må organiseres slik at elevene får en akseptabel reisetid. I vurdering av akseptabel reisetid skal gangtid, og tid med transportmidlet sees i sammenheng. Dagens lovverk setter ingen øvre tid for reisetid. Tidligere var det ulike anbefalte maksgrenser som på daværende tidspunkt ble regnet som akseptable for ulike aldre. Disse var: 45 min for de minste barna, 60 min for mellomtrinnet og 75 min for ungdomsskoleelever.

Ingen av elevene på Meisingset er i nærheten av de gamle maksgrensene i dag. De to barn som har lengst skolevei i dag har 30 minutter til skolen på Meisingset. Barna på Meisingset vil få ca. 10 min. lengere skolevei hvis tilbudet flyttes til TBU. Noen elever på MOS, kan få kortere vei til skolen hvis skoletilbudet flyttes. Men barna på Meisingset må tidligere opp, da skolen i Tingvollvågen starter kl. 8.30 og ikke kl. 9.00 som på Meisingset. Det sene starttidspunktet for skolen skyldes organisering av skoleskyssen i andre skolekretser som går først. Bussene går til Meisingset sist om morgenen. Elevene på Meisingset har derfor skole til 14.30, der de to andre skolene slutter kl. 14.00. Denne tidsforskyvingen i skoletiden, betyr også at det er utfordrende for lærerne på Meisingset og Tingvollvågen å delta i felles personalsamarbeid på tvers av skolene.

Ifølge de tidligere maksgrensene for ungdomsskoleelever er noen få elever på Straumsnes skolekrets allerede i nærheten, men grunnen er at de kommer til skolen noe før skolen begynner på grunn av at bussen skal kjøre en oppsamlingsrunde til. I vurderingen av skyss avstanden for ungdomsskoleelever, både fra ytre kant av Meisingset og fra ytre kant av Straumsnes, vil man med god organisering av skyssstilbudet kunne holde seg innen de gamle anbefalingene. Fylkeskommunen må involveres i disse undersøkelser og må ses i sammenheng med organiseringen av skyss til TVGS.

Ifølge loven er det særlig viktig for 6-åringene at skyssen blir organisert slik at den totale reisetiden blir så kort som mulig. Så vidt mulig skal skoleskyssen tilrettelegges slik at ventetiden blir minst mulig før skolestart og tilnærmet ingen ventetid ved skoleslutt. Denne delen av loven sikrer at man i en omorganisering av skolestruktur må ivareta de minste barna i forhold til reisetid til skolen.

I dag har noen få barn på TBU 60 minutter til skolen. Det fremgår ikke hvor de barna bor, men hvis det er i Torjulvågen, vil de få ca. 70 minutter til skole dersom de skal til Meisingset. Det vil ikke være langt fra akseptabelt for barna i 1-4 trinn. Hvis man flytter skoletilbudet for 1-4 trinn i Tingvollvågen til Meisingset vil mange flere barn som ikke i dag har skyss fra før måtte ha skyss.

Alternativet «en felles skole» vil utfordre lovverket spesielt med hensyn til de minste elevene. Utfordringen vil bli størst hvis den felles skolen legges på Straumsnes. Med dagens organisering av skyssen vil det trolig bli en utfordring å få skyssiden ned på en akseptabel tid, for alle de yngste elevene på Straumsnes – hvis den felles skolen legges i Tingvollvågen.

Trafikksituasjon – hensyn til henting og levering ved skolene

Beskrivelse av situasjon på Meisingset

Buss

Det er egen busslomme ved FV. Fra busslomme må barna gå langs adkomstveg, eller over parkeringsplassen for henting/levering. Videre går de trygt over grusplassen og inn på skolen.

Bil

Parkering, avlasting og henting foregår på parkeringsplass ved klubbhuset på idrettsanlegget. Fra parkeringsplassen kan barn og ansatte gå trygt over grusplassen og inn på skolen.

Gående og syklende

Barn som går eller sykler til skolen, og ikke bor i umiddelbar nærhet, må gå langs fylkesvegen. Vegen har fartsgrense 60 km/t, og er uten gang- og sykkelsti.

Spesielle forhold

Barnehagen må krysse adkomstveg til privathus for å komme til sitt uteområde. Adkomstvegene er kun åpen for beboere i skoletiden.

Oppsummert

Trafikksituasjonen er tilfredsstillende.

Figur 6 Luftfoto av MOS

Beskrivelse av situasjon ved TBU

Buss

Bussene ankommer skoleområdet langs Skolevegen, før de snur i dedikert snuplass og stiller opp ovenfor skoleområdet. Siden forlater bussene samme veg som de kom. Fra bussholdeplassen går barna gjennom skolegården til sine respektive innganger.

Bil

Personbiler, både skolebarn og ansatte, ankommer fra enten Skolevegen, Mergårdsveg, eller Prestgardsvegen. Biler fra Skolevegen følger enten samme rute som bussene, eller kjører ut av området langs Megardsvegen eller Prestgardsvegen. Det er en dedikert avlastningslomme i Skolevegen ovenfor skolegården som rommer ca. 4 biler. Det forekommer også en del avlasting/henting på parkeringsplass øst for skolen (ansatte-parkeringen) eller på parkeringsplass sør for idrettshallen. De som lastes av i dedikert lomme eller på ansatte-parkeringen går direkte inn i skolegården. De som lastes av ved idrettshallen må krysse Skolevegen.

Gående og syklende

De største strømmene av barn kommer etter følgende akser.

- Ned Megardsvegen
- Langs Skolevegen
- Langs Prestgardsvegen
- Langs snarveg øst for idrettshallen

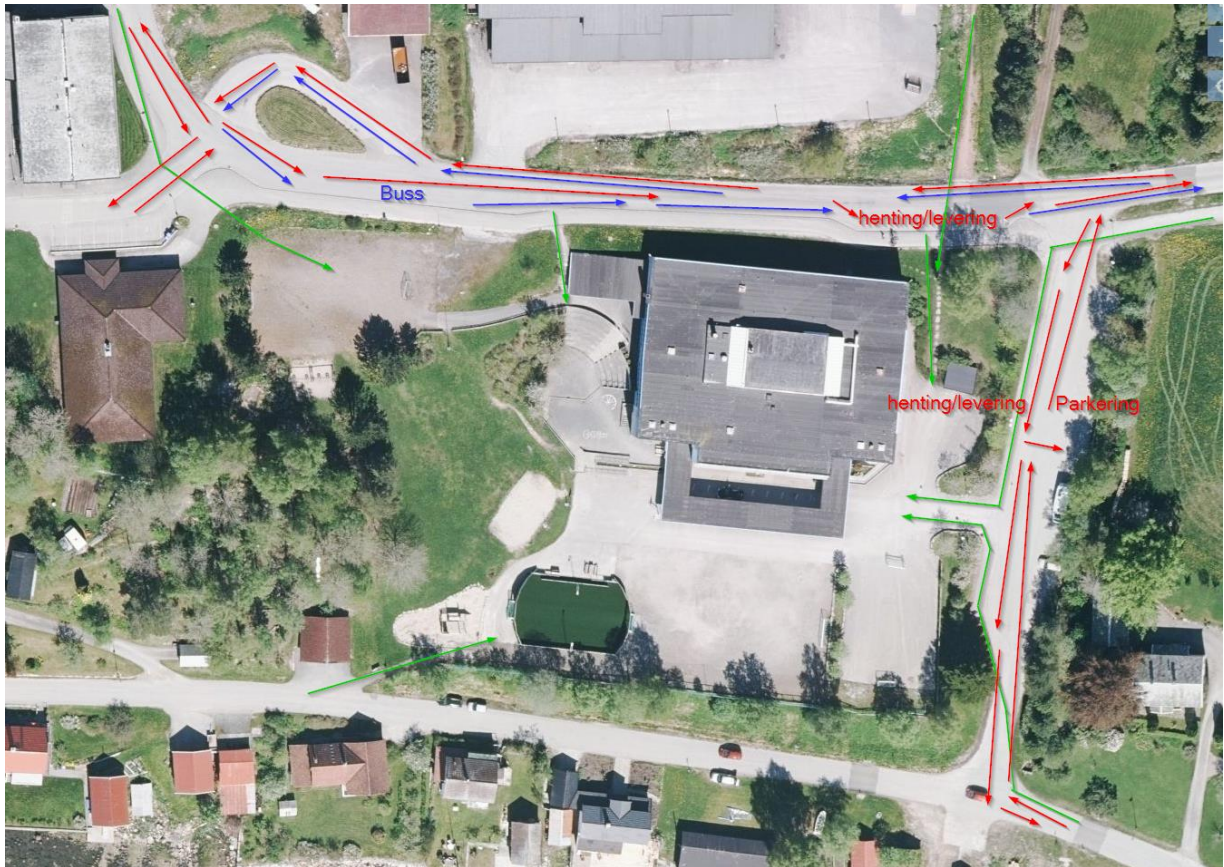
Felles for alle disse er at de må krysse trafikkerte veger før de kommer inn i skolegården. Megardsvegen og Prestgardsvegen er i tillegg uten gang- og sykkelsti og samtidig trafikkert av biler.

Spesielle forhold

Elever og ansatte til TVS ankommer til samme tid. Trafikken dette generer foregår også i all hovedsak langs Skolevegen og Megardsvegen.

Oppsummert

Det er en uheldig og uoversiktlig sammenblanding av harde og myke trafikanter i veiene rundt skolen. Spesielt i Skolevegen på oversiden av skoleområdet.

Figur 7 Luftfoto av TBU

Beskrivelse av situasjon ved SBU

Buss

Skolebussene stiller opp på sørsiden av E39. Fra holdeplassen går barna gjennom undergangen under E39 og til skolen. På begge sider kan det velges mellom gangsti eller trapper. Trappene er meget dårlig tilgjengelige om vinteren, når de er fulle av snø som fryser til.

Bil

De ansatte parkerer primært på dedikerte plasser på sørsiden av E39. Her foregår også en del avlasting/henting. Herifra følger barn og ansatte samme rute som de som kommer med buss. Noe avlasting/henting foregår også ved vegkrysset øst for skolen på nordsiden av E39. Herifra kan barna gå direkte inn i skolegården.

Gående/Syklende

De som bor nært skolen kan benytte gang- og sykkelsti langs E39 og Kvisvikvegen. Ellers ligger det dårlig til rette for gåing og sykling, da barna må bevege seg langs E39.

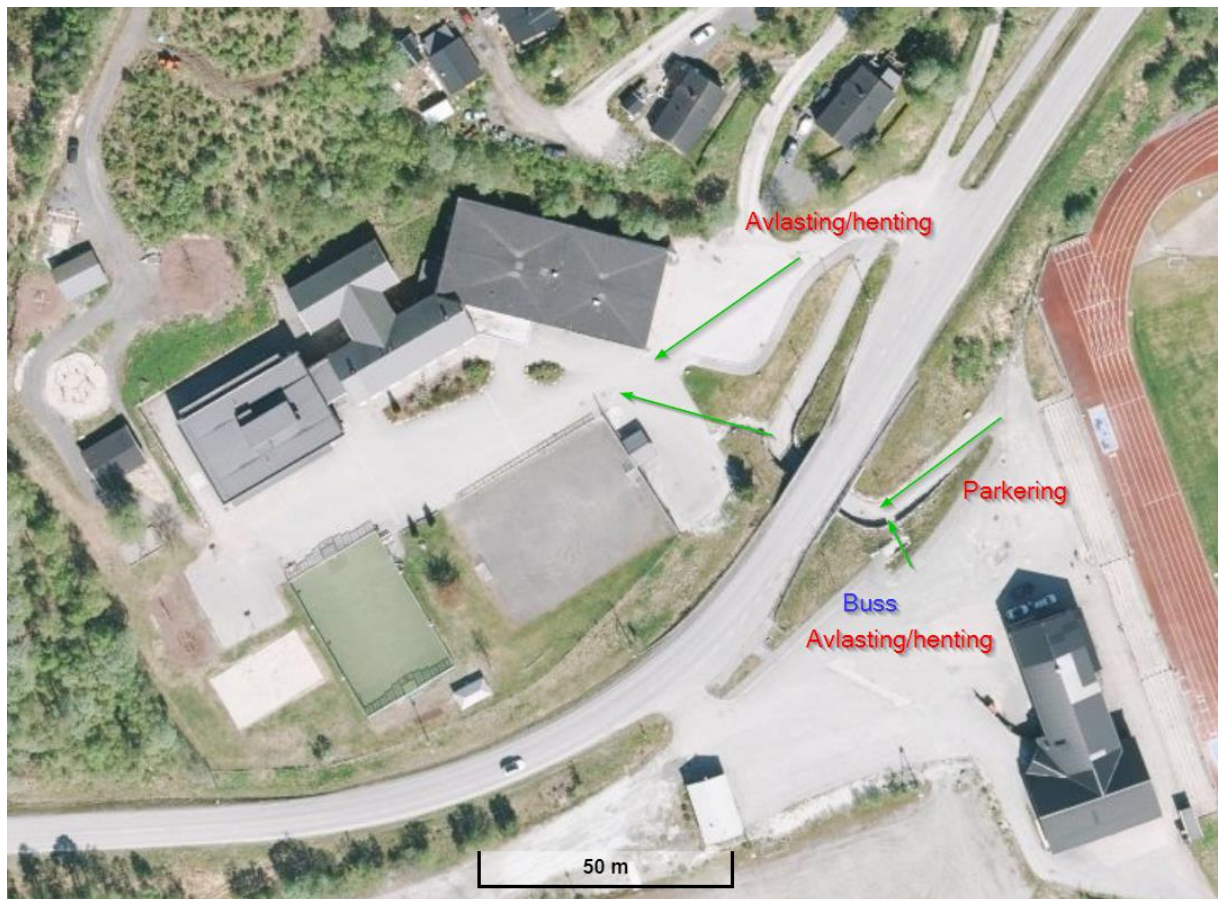
Spesielle forhold

Området rundt Nordmørshallen er under ombygging, og trafikksituasjonen for busser, biler og gående skal ryddes opp i.

Gymsalen i skolebygget er ikke lenger i bruk. Skolen benytter nå Nordmørshallen på sørsiden av E39.

Oppsummert

De fleste elever ankommer med buss eller bil. Det er tilfredsstillende tilrettelagt for dette, med unntak av trappene til undergangen vinterstid.

Figur 8 Luftfoto av SBU

Lokalt SFO – hvis skoletilbudet flyttes

Alternativ 4 handler om muligheten for å bevare et lokalt tilbud om SFO, der skoletilbudet nedlegges. Dette alternativet er aktuelt å kombinere med alternativene:

- 0b: som flytter 1-4 trinn fra TBU til MOS, hvilket vil påvirke Tingvollvågen skolekrets
- 1: en felles skole som vil påvirke to av skolekretsene.
- 2: to 1-10 skole som vil påvirke Meisingset skolekrets

Alternativet er lagt inn primært av hensyn til familiens logistikk i hverdagene, spesielt for de av foreldrene som pendler ut av kommunen og de foreldre som ikke har bil, hvilke det er flere av i Tingvollvågen skolekrets. Alternativet er både vurdert i dialogseminar med ansatte, foresatte og elever. Og det er vurdert i den anonyme spørreundersøkelsen av foresatte og elever.

Antall barn i SFO skoleåret 21/22 – Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

2021/2022	MOS	SBU	TBU	I alt
Andel barn i 1-4 trinn, som har SFO	8/12	31/40	24/59	63/111
Andel barn i 1-4 som har SFO	66%	78%	41%	58%

Det er relativ stor forskjell på i hvilken grad foresatte bruker SFO i de ulike kretsene. Andelen av barn som har SFO i Tingvollvågen (40%) er omtrent halvdelen av andelen av barn som har barn som har SFO i Straumsnes (78%). Andelen av barna som har SFO i Meisingset er på 66% og ligner mer på bildet i Straumsnes. Det finnes trolig flere forklaringer på dette, men en tydelig sammenheng er at stor andel av barna har skyss i både Straumsnes og Meisingset.

I vedtektene for SFO fremgår det at Tingvoll kommune har en bemanningsnorm i SFO som sier 15 barn pr voksen, samt at det skal være minst to voksne til stede på SFO/skolen. Det betyr at det er en voksen tilknyttet SFO på Meisingset da det er andre voksne på barnehagen.

Hva viser spørreundersøkelsen?

I spørreundersøkelsen ble det stilt spørsmål om i hvilken grad man mener at et lokalt SFO er positivt for barnas sosiale trivsel og i hvilken grad et lokalt SFO er positivt for familiens logistikk. Bakgrunnen for spørsmålene er både informasjon fra foreldremøte 19. oktober og innspill i de lokale dialogseminarene med foresatte og elever. Vurderingene er gjort med 1 som lavest og 5 som høyest. Her vises resultatene for hver bygd:

Krets	Lokal SFO Positiv for barnas trivsel Gjennomsnitt	Lokal SFO positiv for familiens logistikk Gjennomsnitt, 5 er topp
MOS	3,7	4,2
SBU	3,6	4,0
TBU	3,3	3,7
Felles	3,5	3,9

Dette resultatet viser blant annet at foresatte mener at det i høyere grad er positivt for familiens logistikk enn for barnas trivsel å ha et lokalt tilbud om SFO hvis skoletilbudet nedlegges. I Meisingset

skolekrets vurderes begge spørsmål høyere enn i de andre skolekretsene. I Tingvollvågen skolekrets vurderes begge spørsmålene lavere enn i de andre skolekretsene. I Straumsnes skolekrets ligger vurderingene tettere på vurderingene til Meisingset enn til Tingvollvågen skolekrets.

Alle skår ligger tettere på maks poengsum på 5 enn på lavest poengsum 1. Det tolkes som at det er over middels positivt å ha en lokal SFO hvis skoletilbudet nedlegges.

I rangeringen av de ulike alternativene kommer alternativ 4 nederst. Dette skyldes trolig at dette alternativet ses som en kombinasjon til de andre alternativene. Ovenstående vurdering er derfor mer gyldig enn resultatet av rangeringen og bør vektlegges høyere.

I spørreundersøkelsen har foresatte fra de ulike skolekretsene gitt innspill i forbindelse med andre praktiske sider av strukturutredningen. Disse vitner om ulike behov og meninger i forhold til alternativ 4.

Argumentene for et lokalt SFO-tilbud er:

- Vanskelig for de som pendler langt uten nærhet til SFO
- Vanskelig for de som jobber full stilling uten nærhet til SFO
- Umulig for de som ikke har bil
- Kan lett kobles med barnehagen
- Rolig med få barn i SFO

Sitater med argumenter for lokalt SFO-tilbud fra de tre skolekretsene:

«SFO er helt avgjørende å ha for småbarnsfamilier. Med barn på barneskole, i 2022 kan man ikke arbeide i 100% stilling om barna ikke har dette tilbudet. Besteforeldre er i noen tilfeller pensjonister og har mulighet til å se til barna. Men for noen av oss så har vi unge besteforeldre som ikke er pensjonister. Hvis Tingvoll ikke har SFO vil fraflytting skje fremfor tilflytning for familier med barn i aktuell alder.»

«Det må tas hensyn til at en del av innbyggerne i Straumsneset, pendler mot Kristiansund. Allerede nå er SFO sin åpningstid i knappest laget, og det er ikke rom for først å kjøre f.eks. til Tingvoll, retur til Straumsneset før en kjører på jobb, likedan på returen med henting av barn.»

«Det vil være umulig å benytte SFO, hvis dette ikke er lokalt, for den som jobber i Sunndal/Surnadal kommune.»

Argumentene mot et lokalt SFO-tilbud er:

- Blir mye uro og frakting i løpet av dagen av barn og ansatte
- Blir lite tid til lek med vennene sine
- Kan oppstå uheldige sosiale grupperinger
- Vanskelig drift - SFO skal være der skolen er
- Blir dårligere kvalitet på SFO og at venner deles

Sitater med argumenter for lokalt SFO-tilbud fra de tre skolekretsene:

«Jeg tror det kommer til å bli som i Ålvundfjorden. Alt elevene selv ikke vil ha et slik tilbud fordi de vil leke med sine klassevenner også i sfo-tiden»

«Jeg ser ingen fordel for mitt eller andre sitt barn i å bli fraktet med buss til og fra SFO. Ekstra belastning, stress på bussen, ekstra risiko for ulykker. Helt unødvendig. Lettere å flytte fra bygda for å unngå å plassere barna i en slik ubehagelig situasjon.»

«Å dele SFO kan skape utfordringer med hensyn til at venner deles etter skoletid, ansatte må jobbe flere steder eller få delt arbeidstid som blir en mindre attraktiv jobb og løsningen kan gå ut over kvaliteten i tilbudet.»

Se alle kommentarene vedr lokalt SFO, sortert for hver skolekrets i vedlegg 2

Kunnskap fra dialogseminarene med foresatte og elever

På det felles dialogseminaret for foresatte og elever 3. februar, sammenfattet deltakerne alle data fra de lokale dialogseminarene i et felles skjema og skilte på hva de var enige om og hva de var enige om å være uenige om ved alternativ 4: lokalt SFO, der et skoletilbud nedlegges. Det var ikke noe deltakerne var uenige om i vurderingen av dette alternativet.

Alternativ 4	Fordeler	Ulemper
Elevenes sosiale inkludering og utvikling	Roligere SFO med færre barn Roligere start på morgenen for foreldrene Rekke å hente etter jobb, et reelt tilbud for alle barn i kommunen	Urolig hverdag for barna med mye forflyttinger i løpet av dagen Fare for uheldig gruppedannelser (bygd mot Bygd)
Praktiske elementer	Bygget blir brukt Beholde aktiviteter som kulturskole og korps i SFO-tiden Aktivitet i alle bygder	Mer tungvint arbeidsdag for de ansatte
Dette er vi enige om at vi er uenige om 3. februar 2022: Ingen ting		

Sammenfatting som foresatte gjorde 3. februar, samsvarer godt med innspillene som foresatte har gitt i spørreundersøkelsen. I tillegg har man tilført elementer som hører mer til under kultur og bygdeutviklingsperspektivet enn under praktiske og sosialt. Herunder hører fordeler som at bygget blir brukt, man beholder aktiviteter som kulturskole og korps i SFO-tiden og det vil bidra til å opprettholde aktivitet i alle bygder. I ovenstående sammenfatting er man i mindre grad opptatt av barnas sosiale trivsel og utvikling enn det inntrykket man får når man leser innspillene som argumenterer imot en lokal SFO fra spørreundersøkelsen.

De ansattes vurderinger av lokalt SFO

I det digitale dialogseminar som ble holdt 1. februar 2022, har de ansatte vurdert fordeler og ulemper ved alternativ 4. Dette oppsettet viser de ulike meninger og vurderinger uten at det er sammenfattet for hva man er faglig enige om og hva man er faglig uenige om. Det sier heller ikke noe om hvor mange som står bak disse meningene - bare at minst en mener dette. Verdien i denne kunnskapen er at bredden i hva de ansatte mener er samlet i dette skjema.

Fordeler	Ulemper
- Nærhet og trygghet - Fordeler for foreldre ved henting og levering av barn - Best for de som pendler	- Kan gå utover kvaliteten på SFO - Mister overføring av informasjon og kommunikasjon med foresatte - Ikke sammen med de andre barna og vennene sine før og etter skoletid. Forskjellige voksne på sfo og skole - Utfordringer for elever med spesielle behov opp til 7. trinn - Barna må busses – det krever at ansatte må være med bussen. Utrygt å bytte sted - Urolig og stressende dag for elevene som må forflyttes flere ganger i løpet av dagen. Blir oppstykket. - Utfordrende stillinger – ansatte vil få delt dagsverk, eller jobbe på to plasser. Mye ekstra organisering

Flere av argumentene fra foresatte går igjen i de ansattes vurderinger, men her i form av fordeler og ulemper. De ansatte ser vesentlig færre fordeler enn ulemper ved et lokalt SFO. De ansatte ser at det er en fordel for foresatte, at det vil oppleves nært og trygt, og er best for de som pendler.

I de ansattes vurderinger av ulemper finner man samme vurderinger som hos foreldrene med hensyn til barnas sosiale trivsel, uro og stress med forflytninger og oppstykket hverdag. I tillegg pekes det på hvordan andre sider av kvaliteten av SFO-tilbudet svekkes. De trekker frem to andre tungtveiende argumenter som at kommunikasjonen mellom foresatte og ansatte i skolen blir skadelidende eller borte, samt at det vil være utfordringer for barn med spesielle behov, som har rett til SFO opp til 7. trinn.

Innspill fra foresatte og ansatte - sett i lyset av rammeplan for SFO

I rammeplanen finner vi støtte for argumentene fra foresatte og ansatte som er opptatt av barnas sosiale trivsel og muligheten for å være sammen med vennene sine:

Ifølge rammeplanen skal SFO *«legge til rette for at barna kan leke og utvikle seg og støtte opp under at alle barn har mulighet for å utvikle vennskap og et positivt selvbilde»*.

Det kan bli utfordrende å ivareta barnas rett til lek og utvikling av vennskap hvis de må skysses mellom SFO og skolen og skilles fra vennene sine hver ettermiddag for å busses tilbake til SFO.

I tillegg skal de ansatte i SFO, *«ha mulighet for å arbeide med kvalitetsutvikling Det betyr bla. at «hele personalet reflekterer over faglige og etiske spørsmål i tilknytning til rammeplanens verdier og innhold, og hvordan de kan være gode rollemodeller for barna»*. Det siste punktet fordrer at en lokal SFO har en viss størrelse med flere ansatte for at de kan ha et lærende felleskap.

Vurdering

Å ha lokalt SFO har fordeler for foresatte, spesielt de som har lang pendlervei i motsatt retning av skolens plassering. Avstand har betydning for at hverdagen går opp for småbarnsfamilier.

Samtidig er både ansatte og mange foresatte skeptiske til barnas trivsel og sosiale utvikling hvis de skal skilles fra deres klassekamerater når skolen er over. Det vil også forstyrre bryte opp deres hverdag med skyss før og etter skolen, hvilket vil gå fra tiden de kan leke med vennene sine.

De ansatte påpeker et viktig element, nemlig at kommunikasjonen mellom skole og hjemmet blir skadeildene ved at foresatte og ansatte i skolen ikke møter hverandre i forbindelse med levering og henting.

Kultur- og bygdeutviklings-dimensjonen

Dette tema er viktig for mange i debatten om skoleopprettholdelse og skolenedleggelse. Mange er bekymret for hva som skjer med bygda og barnas tilknytning og felleskapet - om skolen legges ned.

I arbeidet med å innhente kunnskap innen de ulike dimensjonene, faglig, sosialt og praktisk, har det kommet inn innspill fra alle dialogseminar, som hører til denne dimensjonen. Men i dette kapitlet skal vi primært presentere fakta om hvilke aktiviteter som finnes i skolebyggene, innsamlet kunnskap fra det digitale dialogseminaret som ble holdt i dimensjonen «kultur og bygdeutvikling» og se denne lokale informasjonen i lyset av andre kommuners erfaringer og utredninger på området.

Felles digitalt dialogseminar om Kultur og bygdeutvikling

I strukturutredningen ble det 31. Januar 2022, avholdt et felles digitalt dialogseminar på tvers av skolekretsene for å samle inn innbyggernes ønsker og bekymringer. Fordelene med et digitalt seminar var blant annet at alle fikk høre den samme innrammingen og at alle som var i karantene eller isolasjon kunne delta. Dette ville ikke være mulig i et hybrid seminar, hvilket også er vanskeligere å lede og koordinere.

Meisingset bygdekvinnelag arrangerte på eget initiativ en fysisk møteplass i grendehuset, som koblet seg på det digitale seminaret. De ble rådet til å arrangere folk i grupper og unngå kinooppsett for at deltakerne skulle kunne snakke sammen, lytte til hverandre i mindre grupper og svare på spørsmålene sammen. Det ble meldt om dårlig lyd i det fysiske møtet på Meisingset, men de fikk til et godt gruppearbeid.

Det ble registrert ca. 70 digitale deltakere. Men flere satt sammen, antallet deltakere kan ha vært nærmere 100 personer. Langt størsteparten av deltakerne kom fra Meisingset, som både deltok fysisk og digitalt. Færre deltok fra Straumsnes og Tingvollvågen, alle digitalt.

Seminaret ble innrammet ble innledet av ansatte med fagansvar i kommuneadministrasjonen, samt representant fra ungdomsrådet. Representanter fra LearnLab og IMTEC ledet den metodiske og tekniske delen av møtet:

- **Christina Adelhardt**, Oppvekstsjef i Tingvoll, informerte om status i saken, og målet med kveldens dialogseminar
- **Åse Bjerke**, Virksomhetsleder for Kultur, familie og helse, la frem hvordan skolebyggene blir brukt av frivilligheten utenom skoletiden, samt forskning på skolebygget sin betydning som kulturelt samlingssted i bygda
- **Per Gunnar Lønset**, arealplanlegger, la frem ulike sider av samfunnsutviklingen som bosetting, aldersfordelingen på befolkningen, antall tomter for boligutbygging og trender i næringsutviklingen.
- **Sandra Røskar** fra ungdomsrådet reflekterte bredt og diplomatisk om ungdommens interesser. De ønsker seg spesielt at TVGS bevares. Samtidig som de ikke ønsker at bygdeskolene skal nedlegges er de også realister. De har forståelse for økonomi og at man kanskje må endre på strukturen. Ungdommen er også opptatt av at reiseveien må være overkommelig og at de minste er mer sårbare for lang busstid enn de eldste.

På det digitale dialogseminaret som ble avholdt 31. januar 2022, bidro deltakerne til å lage en ordsky som viser hva som er bra med å bo i Tingvoll:

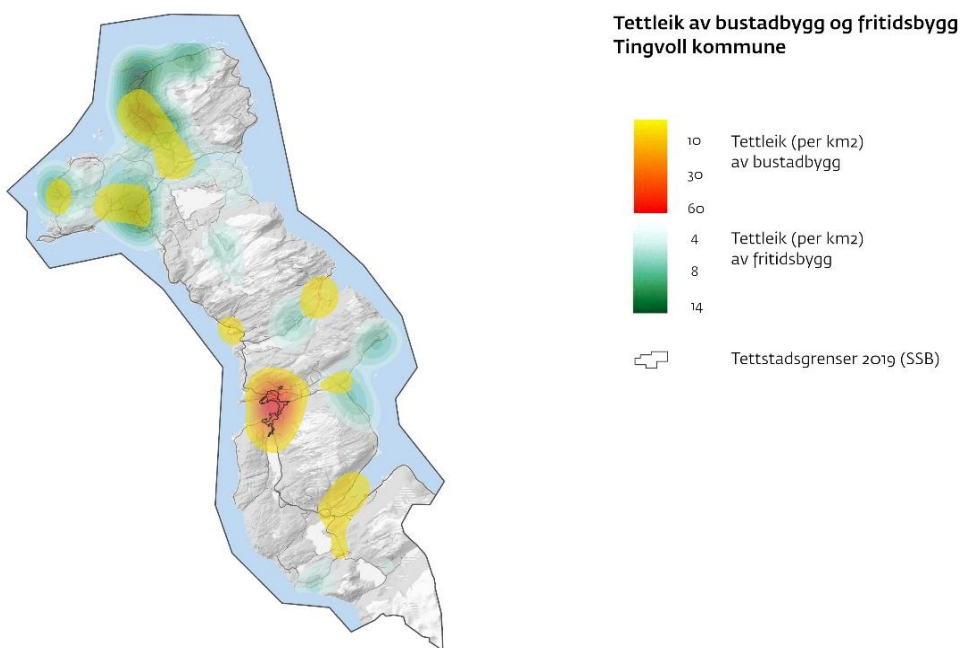
Bruker/org.	Antall dager pr uke/år?	Antall deltakere	Annet
Kulturskole	2 dag pr uke/36 uker	Ca 30	Gymsal/keramikk
Bordtennis	3 dager pr. uke/40 uker	Ca 12	Gymsal
Trøa	Ca 20 i året	Ca 8	Gymsal
Sløyd	1 dag i uka/ 30 uker	Ca 3	Sløydsal
Helsesportslaget	1 dag annenhver uke/8 uker	Ca 15	Kjøkken

Straumsnes / SBU:

- Skolen har funksjoner som bibliotekfilial og kulturskolelokaler utenom skoletid
- Skolen og barnehagen ligger i gangavstand til viktige kulturelle og sosiale funksjoner som forsamlingshus, idrettshall, fotballbane, friidrettsanlegg og fritidsklubb.
- Skolens uteområde har fått et stort løft som nærmiljøanlegg; dvs. aktivitetsområde utenom skoletid
- Området som helhet har mange ulike funksjoner, er en viktig sosial og kulturell møteplass for lokalsamfunnet
- Det er skolen ved rektor som koordinerer og forvalter utleie av skolebygget

Bruker/org.	Antall dager pr uke/år?	Antall deltakere	Annet
Kulturskole	2 dag pr uke/36 uker	Ca 40	Auditoriet/kunst og håndverk
4H	1 dag pr. uke/10 uker	Ca 20	Kantine
Seniordans	1 dag pr. uke/ 30 uker	Ca 15	Kunst og håndverk
Straumsnes swing and Sweet	1 dag annenhver uke/24 uker	Ca 12	Auditoriet

Hvor bor folk i Tingvoll kommune?

Gruppearbeid

Deretter ble deltakerne invitert til å dele ønsker og bekymringer i digitale grupper som var delt opp etter skolekretsene. Mange av deltakerne deltok fysisk i grendehuset på Meisingset.

Det ble innsamlet innspill fra deltakergruppene under to spørsmål:

- **Med utgangspunkt i din bygd: Hva er ønskene og forventningene ved å beholde din skole?**
- **Med utgangspunkt i din bygd: Hva er det dere ønsker å unngå hvis skolen blir flyttet?**

Informasjon fra gruppearbeid

Gruppene markerte sine innspill med Initialene til sin skolekrets, så vi i ettertid kunne sortere de under de ulike skolekretsene. Men noen innspill kom inn uten markeringer, de er her:

Ungdommene i kommunen ønsker en felles ungdomsskole i Tingvollvågen - i nærheten av TVGS

Om alle grendene i løpet av grunnskoleårene deler samme skole, vil dette bidra til økt samhold i hele kommunen og mer eierskap til felles goder og muligheter

Det må legges opp fornuftige skoleruter. Kan ikke lage så billige og langer ruter at barn må sitte lenge på buss. Det er et dilemma at kommunen bestemmer skolestruktur og fylker bestemmer skoleruter

I det følgende oppsettet er innspillene sortert og fortettet. Det er skilt mellom skolekretsene. Innspill som hører til i dimensjonene praktisk, sosialt og faglig er sortert ut i denne presentasjonen. Men ting henger sammen og kan ikke helt skilles fra hverandre. Lang skolevei kan føre til fraflytting og en god skole med gode ressurser, lokaliteter og godt læringsmiljø kan føre til bolyst - og tilflytting. Se den fulle variant med alle innspillene som kom inn 31. jan. i vedlegg bakerst i denne utredningen.

Samlet oversikt over kunnskap fra de tre bygdene i dimensjonen Kultur og bygdeutvikling

Bygd	Hva er ønskene og forventningene ved å beholde din skole?	Hva er det dere ønsker å unngå hvis skolen blir flyttet?
Meisingset	• Levende bygd • Bosettingslyst • Samhold og identitet • Sosialt samlingssted, 17. mai o.l. • Stolthet av opphav og historie • Bevare arbeidsplasser • Bevare butikken • Kan gjerne ha boliger til flyktninger	• Bygdedød og fraflytting • Tomme lokaler • Å bli hyttegrend • Få negativt omdømme • Møteplassen blir borte, 17. mai o.l. • Mistrivsel og mindre kontakt mellom generasjonene • Tap av dugnadsånd og samhold • Tap av stolthet, identitet og tilhørighet • Færre fritidstilbud lokalt • Tap av arbeidsplasser • Miste nærbutikken

Tingvollvågen	• Styrke sentrum • Opprettholdelse av TVGS	• Svekkelse av sentrum og hele indre del av kommunen • Svekke rekrutteringen til TVGS • At opprettholde fritidstilbud i Tingvollvågen
Straumsnes	• Tilflytting og vekst • Godt sted å bo for pendlere • Lokalt engasjement, samhold og identitet • Skolekorps og kulturliv • Skolens uteområde • Bibliotek	• Fraflytting • Miste arbeidsplasser • Tomme lokaler • Mindre samhold • Nedleggelse av skolekorps og andre fritidsaktiviteter • Ta av biblioteket

Det kommer frem at alle tre bygder ønsker å styrke utvikling og aktivitet i egen bygd, men det er beskrevet med ulike argumenter. Både Meisingset og Straumsnes er opptatt av samhold, engasjement og identitet. Det perspektivet kommer ikke frem i innspillene fra deltakerne i Tingvollvågen. Ellers ønsker alle å opprettholde aktiviteter og arbeidsplasser i sin bygd. Frykt for bygdedød, fraflytting og tomme lokaler er spesielt fremtredende i både Meisingset og Straumsnes.

Spørreundersøkelsen som alle foreldre og elever har hatt anledning til å svare på hadde søkelys på dimensjonen Sosialt og praktisk, som nevnt tidligere overlapper og påvirker de ulike dimensjonene hverandre og det kan være vanskelig å skille de ad, så det kom også inn innspill på både fag, økonomi og kultur og bygdeutvikling i spørreundersøkelsen. De innspill som hører mer til i sistnevnte dimensjonen finnes i vedlegg 4 under hver skolekrets. Her en noen sitater som utdyper innspillene som kom frem i dialogseminaret for kultur og bygdeutvikling 31. februar. Vi ser også noen av de dilemma som finnes i struktursaken:

Foresatte og elever sier i spørreundersøkelsen:

«Felles ungdomsskole for hele Tingvoll vil øke det sosiale miljøet til ungdommen i kommunen og minske den delingen som er i kommunen i dag».

«En felles ungdomsskole kan også gi gode muligheter for utvikling av idretts- og kulturtilbud for barn og unge. Mange ungdommer drar i dag til Frei, Kristiansund og Sunndal for å være med på ulike fritidsaktiviteter. Ved å plassere en felles skole sentralt i bygda kan det føre til større oppslutning om lokale fritidsaktiviteter...».

«Behold grendeskolene. Det er viktig for bygda og utviklingen av kommunen. Alle kan ikke bo i sentrum».

«Tingvoll kommune er en liten kommune. Nå må vi bevare sentrumen vi har.

«Om familier ikke får dagen til å gå i hop rent praktisk blir man tvunget til å flytte - selv familier med veldig sterk tilhørighet til bygda må det. Barna går først».

Lokal informasjon, sett i sammenheng med forskning og andre utredninger

Det foreligger lite forskning på de faktiske samfunnsmessige konsekvensene av endringer i skolestrukturen. Sentralisering fra 1960-tallet og fram til i dag har medført betydelige endringer av skolestruktur over hele landet.

Tradisjonelt har en desentralisert skolestruktur hatt sterk forankring i distrikts- og regionalpolitikken. Dette forankres særlig i Stortingsmelding nr. 21 «Hjarte for heile landet» (2005 – 2006). Steinkjer kommune (2012) peker på ulike funksjoner skolen ivaretar ut over «rett og plikt til grunnopplæring» i sin grunnlagsrapport for å vurdere framtidig skolebehov:

1. Inkludering av tilflyttere
2. Foreldre blir kjent med hverandre/etablere samhold innad i foreldregruppa
3. Fritidsaktiviteter for barn og ungdom
4. Kultur – og idrettsaktiviteter for ulike aldersgrupper
5. Uorganisert møteplass for barn, unge og voksne
6. Møtelokaler og arkiv/lager for lag og foreninger
7. Arrangementslokale

Lokalsamfunn og skole kan samhandle på ulike måter, (Solstad, 2008, og Rønning et al. 2003). Her beskrives «den samfunnsignorante skolen», som ikke tilpasser arbeidet til lokal kontekst. Denne kategorien skoler kan i prinsipp være «lik» fra lokalsamfunn til lokalsamfunn. «Den samfunnspassive skolen» samhandler med lokalsamfunnet innenfor de områder som gagnar elevenes læringsutbytte, mens den «samfunnsaktive skolen» også fyller andre funksjoner. Dette benevnes som:

- **Utvidet undervisnings- og omsorgsaktør** - f.eks. studiested for voksenopplæring.
- **Lokalt bygde- og servicesenter** - f.eks. informasjonssentral for andre etater, dersom det er lang avstand til kommunesenteret. I et samfunn med sterk digital utvikling svekkes denne funksjonen.
- **Skolen som sosialt fellesskap** - f.eks. 17.mai feiring, idrettslokale, arrangementslokale for ulike sosiale- og kulturelle aktiviteter. Skolen kan være en viktig møteplass og er i mange tilfeller en naturlig møteplass på tvers av generasjoner i lokalsamfunnet (Pettersen et al. 2001). Skolens betydning kan se ut til å være viktigere desto færre andre naturlige samlingspunkter det er i lokalsamfunnet (Pettersen et al 2001).
- **Skolen som kulturbærer** - f.eks. formidler av lokal kultur, gjennom kartlegging av sider ved kulturarven. Pettersen et al (2001) beskriver i denne sammenheng barneskolene som viktige på lokalsamfunnsnivå, mens ungdomsskole er viktig på kommunenivå. Foreldre, lærere og representanter fra foreningsliv som deltok i denne undersøkelsen hevdet at det optimale var å ha kun en ungdomsskole i kommunen dette fordi det var «viktig for samholdet i kommunen og for å overkomme skiller mellom bygdene i kommunen».

I denne undersøkelsen ble det også understreket viktigheten av at ungdomsskoleelevene hadde behov for å komme ut av nærmiljøet.

Konsekvenser ved en eventuell strukturendring

Hvor store konsekvenser en eventuell endring av skolestrukturen får, avhenger av hvordan skolen samhandler med lokalsamfunnet og hvor «robust» lokalsamfunnet og nærmiljøet i utgangspunktet er, og hvorvidt sosiale og kulturelle aktiviteter vil fortsette som før (Hagen et al, 2010).» Det poengteres at konsekvenser av skolenedleggelse må vurderes i sammenheng med andre prosesser og forhold i arbeidsmarkedet, næringsstrukturen og befolkningssammensetningen. Spesielt betyr arbeidsmarkedet mye for bosetting og flytting.

I Norsk senter for bygdeforskning litteraturgjennomgang konkluderes det med at skolenedleggelse ikke automatisk medfører avgjørende negative konsekvenser for lokalsamfunnet. Oppsummert: «det kommer an på». Blant annet handler dette om at den rollen skolen har i lokalsamfunnet vil være

avgjørende for de samfunnsmessige konsekvensene av en eventuell endring i skolestrukturen. Østlandsforskning skriver i sin oppsummering at mye av stedsidentiteten i et lokalsamfunn kan opprettholdes gjennom en videreføring av aktiviteter i og rundt den tidligere skolens lokaler, for eksempel som barnehage, klubbhus, grendehus, og også private skoler. Selv om skolen brukes til nye formål kan aktiviteter som 17. mai-feiringer og ulike arrangementer fortsette for å opprettholde nærmiljøet og lokalsamfunnet som en viktig kilde til innbyggernes sosiale kapital. I mange tilfeller vil dette avhenge av frivillig initiativ. I beste fall kan dermed en skolenedleggelse bidra til mobilisering i grenda, og faktisk danne grunnlag for økt engasjement, og slik styrke den lokalt forankrede ansvarsfølelsen.

Vurdering

Skolen på Meisingset står svært sentralt i folkets historie om seg selv. Relativt svakt elevgrunnlag og tidligere forslag om nedlegging har gjennom år ført til mobilisering for skolen. Det kommer tydelig fram når tema kultur og lokalsamfunn settes på dagsorden. Folk i bygda er redde for at nedlegging vil gi negative virkninger i bygda, færre innbyggere, færre arbeidsplasser, trussel mot butikken.

Ikke så tydelig, men klart nok, uttrykkes det frykt for å miste den videregående skolen i Tingvoll, og negative konsekvenser det kan få for kulturliv og status. Alle skolene er arena for mange av bygdas kulturaktiviteter. Det er det fullt mulig å fortsette med uavhengig om det foregår undervisning der, jf. Torjulvågen skole som er samlingssted for bygda. I en undersøkelse fra annen kommune, viser det seg at foreldre, lærere og representanter fra foreningsliv, hevdet at det optimale var å ha kun en ungdomsskole i kommunen, dette fordi det var «viktig for samholdet i kommunen og for å overkomme skiller mellom bygdene i kommunen».

Men uansett hva man gjør hvor, blir det færre barn i skolepliktig alder i Tingvoll framover. Det blir derfor viktig å gjøre helhetlige strategiske vurderinger hva som tjener kommunens bygder, kultur- og næringsliv, samt samhold i kommunen best på lang sikt. Graden av negative virkninger av endringer er også et kulturspørsmål, det kommer an på hvordan vi løser det.

Den økonomiske dimensjonen

Innledning

Kostnader til ansatte utgjør den største utgiften i driften av skolene. Å drive tre skoler er mer kostnadskreven enn å drive færre skoler. Kostnader til ansatte påvirkes av lærertettheten, kapasitet i ledelsen. Støttetjenestene i oppvekst som PPT, skolehelsetjenesten, barnevernet og psykisk sykepleier er også en del av bildet på utgifter forbundet med driften i oppvekst. En mindre andel av kostnadene til drift i skolen er materiell som bøker, lisenser, teknologi, matvarer og lignende. I tillegg er det utgifter til drift av bygninger, renhold, vedlikehold. Kostnader til skyss kommer i tillegg. Økingen i utgifter til skyss er størst om elever som ikke har skyss fra før må ha skyss ved en ny organisering av skoletilbudet. Det er mindre utgifter forbundet med at elevene som allerede har skyss får større avstand til skolen.

I dette kapittelet er overskriftene:

- Kostnader til drift av undervisningsrelaterte aktiviteter
- Skoleskyss
- Drift bygninger
- Renovering av bygninger
- Samarbeid med videregående om personell og bygninger
- Friskole – økonomiske
- Samlede driftsutgifter

Konsekvensene for tjenestene som PPT, Skolehelsetjenesten, logoped, kulturskole, bibliotek, og lign. er ikke inkludert i disse beregningen.

Kostnader for drift av undervisningsrelaterte aktiviteter

Det er beregnet anslag på de ulike alternativene på de økonomiske utgiftene til å drive undervisningsaktiviteter med utgangspunkt i modell for ressursfordeling 2.0.

	310 elever	263 elever	239 elever
Modell/skoleår	21/22	26/27	31/32
0a Som nå	35 247 776	31 607 378	30 860 990
0b 1-4 MOS/ 5-10TBU/1-10 SBU	33 364 001	30 225 522	29 196 942
En felles 1-10 skole	27 166 806	24 606 384	21 362 951
To 1-10 skoler SBU og TBU	31 909 709	29 206 871	27 977 564
3a + MOS: Felles ungdomsskole på TBU	33 936 360	31 607 378	29 558 519
3a - MOS: Felles ungdomsskole på TBU	30 196 778	28 729 311	26 495 093
3b + MOS Felles ungdomsskole på SBU	34 352 287	31 841 070	30 138 019
3b – MOS Fells ungdomsskole på SBU	30 469 080	29 034 148	26 934 253

Ifølge prinsippene i Modell for ressursfordeling 2.0, er det i år 5 og år 10, tatt ned på både ledelse og behovet for spesialpedagogikk etter et faglig skjønn sett i forhold til antall elever og antall skoler i en kombinasjon. Det er også lagt inn en relativ god lærertetthet i alle alternativene. Den høye lærertettheten må brukes dels til å ha årgangsdelte klasser der det er naturlig og/eller ha noen delingstimer i sammenslåtte klasser og til valgfag. I alternativ 1, en felles 1-10 skole, er det lagt inn 1 ekstra årsverk lærerstilling som vikar/ekstra timer til deling samt en styrking av ledelsesressursen slik at lederressursen er noe større enn den vi har i dag på TBU. Dette også på bakgrunn i at en robust ledelse er viktig for både elevers og de ansattes læring og utvikling.

Antall årsverk i skolene i årene

Årsverk alle ansatte	310 elever	263 elever	239 elever
Modell/skoleår	21/22	26/27	31/32
0a Som nå	56	51	50
0b 1-4 MOS/ 5-10 TBU/1-10 SBU	54	49	47
En felles 1-10 skole	44	41	36
To 1-10 skoler SBU og TBU	52	47	46
3a + MOS: Felles ungdomsskole på TBU	55	51	48
3a - MOS: Felles ungdomsskole på TBU	48	47	43
3b + MOS Felles ungdomsskole på SBU	55	51	49
3b – MOS Fells ungdomsskole på SBU	48	47	44

Denne oversikten på antall årsverk skiller ikke mellom utdanningsbakgrunn. Oversikten er avledet av Modell for ressursfordeling 2.0 og de økonomiske beregningene for de ulike modellene. Den viser at behovet for ansatte både til undervisning og ledelse, vil falle både med elevtallet og antallet av skoler. Flere klasser/årganger blir sammenslått med tiden ved alle andre alternativer enn ved en felles skole. Dette er et anslag med utgangspunkt i de gjeldende rammene. Disse kan endre seg med den nye regjering og etter hvert som arbeidet med oppvekstreformen/barnevernsreformen skrider frem. Dette vil kunne bety at man må ha større kapasitet for og fokus på forebygging, uansett hvor mange skoler og elever vi har i fremtiden.

Kostander til undervisningsaktiviteter pr elev

ant elever	310	263	239
Skoleår	21/22	26/27	31/32
Alternativ	Kr pr elev	Kr pr elev	Kr pr elev
0a Som nå	113 703	120 180	129 125
0b 1-4 MOS/ 5-10 TBU/1-10 SBU	107 626	114 926	122 163
En felles 1-10 skole	87 635	93 560	89 385
To 1-10 skoler SBU og TBU	102 935	111 053	117 061
3a + MOS: Felles ungdomsskole på TBU	109 472	120 180	123 676
3a - MOS: Felles ungdomsskole på TBU	97 409	109 237	110 858
3b + MOS Felles ungdomsskole på SBU	110 814	121 069	126 100
3b – MOS Fells ungdomsskole på SBU	98 287	110 396	112 696

Denne oversikten viser at alternativ 1, en felles skole har lavest kostnad når man bare ser på utgifter til undervisningsaktiviteter (lønn til ansatte) pr elev både nå og i fremtiden. Pris pr elev for alternativ 1, ligger på i underkant av kr. 90.000 pr elev både nå og om 10 år, uten å ta hensyn til prisstigninger. Dyreste alternativ både nå og 10 år frem i tid er å fortsette med alternativ 0 som nå. I dette alternativet vil lønn til ansatte ha en prislapp på kr 120.000 til kr 130.000 pr elev de neste 5-10 årene. Forskjellen på de to alternativene er på kr 30-40.000 pr elev.

I tillegg til ovenstående kostnader for ansatte kommer kostnader til utstyr til daglig undervisning så som datamaskiner, bøker og kopimaskin. Disse utgiftene er minimale i forhold til kostnader til lønn.

Kostnader til skyss, drift av bygninger, vedlikehold, renhold og beregnes i følgende avsnitt.

Kostnader til skoleskyss

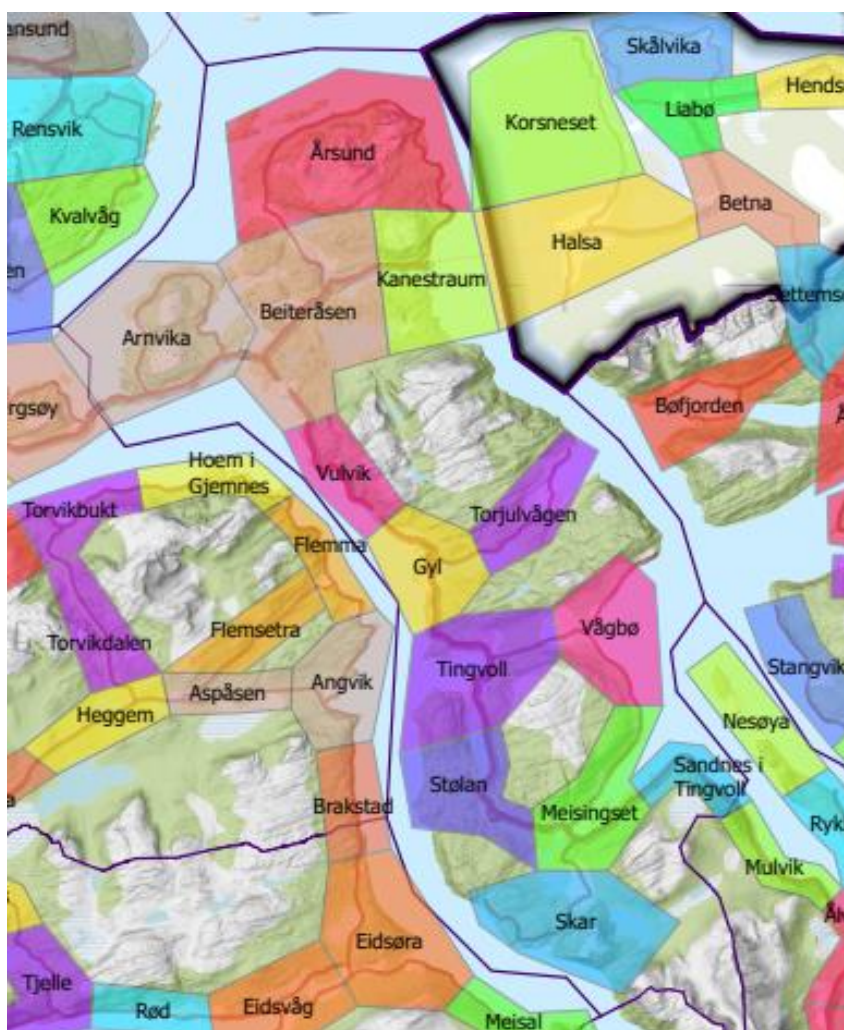
Et at spørsmålene som har vært tema i den tidligere debatten om skolestruktur er hvordan prisen på skyss påvirkes, hvis man slår sammen skoler. For å belyse denne siden av økonomien må vi først se på hvordan prisen på skyss er konstruert.

Prisen er bygget opp på soneprinsippet og følger de sammen sonetakstene som alle andre også betaler for å stå på bussen. Prisen beregnes etter hvor mange soner eleven sitter på bussen. En sone koster kr 20,-, to soner kr. 22,- og 3 soner kr. 25,- osv. Det er ikke så mye dyrere for elever som allerede har skyss og kjører 1 sone og skal kjøre 3 soner, sammenlignet med hva det vil koste hvis elever som ikke har buss allerede skal kjøre 3 soner.

I Straumsnes har de fleste elevene mellom 1-2 soner, noen få kan ha 3 soner hvis ruten er uheldig organisert. I Tingvollvågen har de fleste elevene med skyss 2-4 soner. Og på Meisingset har de fleste elevene 1-2 soner. Antall soner har lite sammenheng med tiden barna bruker på skoleveien.

Sonetakstar buss 2021

Talet soner du er innom på reisa	Enkeltbillett			
	Voksen	Barn / honner	Student	Makspris Volda-Kristiansund
1	39	20	39	39
2	44	22	44	44
3	50	25	50	50
4	59	30	59	59
5	72	36	72	72
6	84	42	78	84
7	96	48	78	96
8	108	54	78	108

I beregningene av prisen på skoleskyss ved endret skolestruktur må man ta utgangspunkt i følgende fakta:

Figur 9 Sonetakster buss Frammr.no

- Prisen på svømmebussen SBU- TBU er på ca. kr 60.000 pr år
- Prisen på svømmebuss MOS – TBU er på ca. kr. 30.000 pr. år
- Samlet prisen på skoleskyss som strukturen er i 2022 på ca. kr. 1,6 mil pr år

Alle beregninger blir gjort med utgangspunkt i 21/22 tall.

Antall elever med skyss i 21/22

21/22	MOS	SBU	TBU	I alt
Andel skyss	24/26	96/105	78/179	198/310
% elever med skyss	92%	91%	43%	64%
% elever uten skyss	8%	9%	57%	36%

Endring i kostnader for skoleskyss for de ulike alternativene

Oa	kr 1 600 000	prisen på skyss pr år for 2022
Prisene på alternativene må legges til prisen på alternativ 0b		
0b 1-4 MOS/5-10 TBU/1-10SBU	kr 357 000	(57%) 34+3 elever*3 soner a kr 25 pr elev *2veier*20 dager pr måned*10,5 måneder. 43% av elevene har allerede skyss. Bare de som kommer fra nord vil få lengere og øke kostnadene. Dette skjønnsmessig justert ved å legge til 3 elever i formelen.
En felles skole	-	ikke beregnet, da plasseringen er uavklart
To 1-10 skoler uten MOS	kr 24 600	26 elever fra MOS * 5kr for gj. 2 ekstra soner*2 veier * 20 dager pr måned * 10,5 måneder - fratrasket prisen på svømmebussen MOS-TBU
3a Felles u. skole TBU	kr 146 160	29 elever på ungdomstrinnet på SBU * gj. 3 soner a kr 12 ekstra pr elev*2 veier pr dag * 20 dager * 10,5 mdr.
3b Felles u. skole SBU	kr 642 600	43% (30) av elevene i 8-10 på TBU har allerede skyss og får gj. 3 soner ekstra hver. 57% (39) elever har ikke skyss fra før. De vil få gj. 4 soner til en pris på 30 pr elev en vei. Da blir regnestykket slik: (30*12+39*30)*2*20*10,5. Det er ikke lagt inn kostnader til ekstra svømmebuss.

Av ovenstående tabell ser vi at utgiftene til skoleskyss øker minst for alternativet to 1-10 skoler, i alt kr 25.000 pr år. Og alternativet 3b en felles ungdomsskole vil påføre kommunen størst økning i utgiftene til skoleskyss på kr 640.000 pr år, hvilket nesten tilsvarer en lærerstilling.

Alternativet en felles skole er ikke beregnet da det er avhengig av plassering. Men med utgangspunkt i ovenstående anslås det kostnader på mellom 1-1,5 mil avhengig av plassering. Å frakte 100 elever fra Tingvollvågen til Straumsnes, som ikke allerede har skyss vil koste ca. kr 1,26 mil. I tillegg komme økningene for de som allerede har skyss.

Friskole – økonomisk fordel eller ulempe?

Når en offentlig skole legges ned er det ikke uvanlig at foresatte vurderer muligheten for å opprette en friskole. Dette ser vi også denne saken sterkest i Meisingset, men har også blitt nevnt i Straumsnes. En friskole kan være både faglig og sosialt spennende og ha høy kvalitet for både barn, foresatte og ansatte.

Friskoler er avhengige av at foresatte støtter opp om skolen og bidrar med dugnad og eventuelt skolepenger. Det kan bety et nært og faglig spennende samarbeid mellom foresatte, elever og skole, med dypere grader av elev og foreldremedvirkning i skolens praksis og liv. Å ha en friskole i kommunen kan også bety at barn med behov for forandring har et godt alternativ.

Men hva betyr opprettelsen av en friskole for den kommunale økonomien og ressursene som er igjen til å drive den offentlige skolen. Googler man friskole og økonomi får man flere artikler som sier at det er positivt for kommunen å ha friskoler. Bindalen sin ordfører sa i 2003 at det var positivt for kommunens økonomi at foresatte opprettet friskoler. Friskoleforeningen tar også til orde for at det er bra både faglig og økonomisk for kommunen å ha friskole.

Friskolen har rett på økonomisk støtte fra staten. Vi vet at friskolen får et tilskudd på 85% av en sats som justeres hvert år. For 2022 er satsen ifølge Utdanningsdirektoratet:

Satser frittstående grunnskoler i Norge 2022

Knekkpunktet fra 2020 videreføres. Satsene for 2020 justert for endringene som er beskrevet ovenfor gir følgende satser for 2022:

Satser for tilskudd (i kroner per elev)	Til og med 42 elever	Fra og med 43 elever
Barnetrinn	201 000	73 700
Ungdomstrinn	208 100	76 300

Dette betyr at en fri barneskole med 26 barn vil få 85% av 201.000 x 26 barn, i alt kr 4,4 mil. Beløpet skal gå til drift av bygningene, renhold, vedlikehold, lønn til ansatte, undervisningsmaterialer, lisenser til fagsystemer og it. Kommunen har ansvar for skoleskyss og spesialundervisning.

Det fremgår også i noen artikler at kommunen vil få de resterende 15% av tilskuddssatsen. Disse midlene skal dekke skyss, spesialundervisning til elevene i friskolen, samt kommunal administrasjon og andre støttetjenester. Men.. så er det ikke helt så enkelt det fungerer. Trekket som kommunen får for å ha en friskole beregnes, med utgangspunkt i det totale antall elever i friskoler på nasjonalt plan og fordeles deretter etter en nøkkel i den samlede rammen. Det betyr at man ikke kan beregne nedtrekket i rammen presist. Bruk av ovenstående satser er den beste indikator vi for å beregne et anslag på størrelsen av beløpet som vil bli trukket ut av kommunens ramme, hvis vi har en friskole i kommunen.

Etter å ha spurt kommuner med erfaring med friskoler viser det seg at friskoler har forholdsvis mer til å drive pr elev enn tilsvarende skole med tilsvarende antall elever. I Nabokommunen får friskolen med en skolestørrelse på 45-46 elever ca. 1. mil mere til friskolen enn det skolen får til drift. Da må man huske på at friskolen må selv dekke drift, renhold, vedlikehold av bygninger, men får betalt skyss og spesialundervisning fra kommunen. Den offentlige skolen har dekket både drift, renhold og vedlikehold fra annen konto, men skal selv dekke ressurser til spesialundervisning.

Så regnestykket kommer an på hvor mye spesialundervisning det er behov for i friskolen og hvor mange barn som har behov for skyss. Ifølge Utdanningsdirektoratet er andelen av barn med behov for spesialundervisning større i mindre skoler enn i større. Ifølge PPT har vi i perioder sett denne tendensen i Tingvoll også. Det kan bety at kostnadene til spesialundervisning kan øke på alle våre skoler etter hvert som de får færre elever i hver årgang, mindre klasser. PPT er utfordret til å lage et faglig notat som utdypet dette fenomenet.

Ifølge Utdanningsdirektoratet undersøkelser har privatskoler høyere andel spesialundervisning. På private skoler er andelen 10,2 prosent mens den er 7,6 prosent på offentlige skoler. På første og andre trinn ligger private og offentlige skoler omtrent likt, men fra tredje trinn og utover øker andelen elever med spesialundervisning mer på private skoler enn på offentlige. Det finnes lite forskning som kan forklare at det er høyere forekomst av spesialundervisning i private grunnskoler enn i offentlige. Men det kan ifølge Utdanningsdirektoratet henge sammen med at foreldre til barn med spesielle behov i noen grad flytter sine barn til friskoler.

Å ha en friskole i en liten kommune vil uansett bety at relativt flere midler omfordes til få barn. Man vil da ikke ha muligheten for å drive like effektivt ved sammenslåing av skoler og man får ikke utnytte muligheten for å bygge kapasitet i ledelsen og sterke fagfelleskaper i større enheter for de ansatte. Man vil også hemme den fremtidige muligheten for å opprettholde en god årgangsstørrelse på elevfelleskapene/klassene, når elevtallet har falt ytterligere.

Bygninger og økonomi

Tingvoll kommune har bestilt en bygg-teknisk tilstandsvurdering av de tre skolene i kommunen. Denne rapporten foreligger i sin helhet på hjemmesiden til Tingvoll kommune og finnes under Strukturkartlegginga. Her vil det bli gjengitt de vesentligste elementene fra rapporten.

Bakgrunnen for den bygg-tekniske tilstandsvurderingen er kommunestyret sin bekymring kommunedirektørens forslag som pålegger oppvekstsektoren en stor del av innsparingen de nærmeste årene med hensyn til hva som er faglig forsvarlig for tjenesten. Man ser parallelt nødvendigheten av en utredning av skolestruktur for å få frem mulighets – og handlingsrommet for skolene i Tingvoll.

HRP har blitt bedt om å gjøre en vurdering av dagens og fremtidige FDV-kostnader samt foreta befarings- og på bakgrunn av dette og møter med kommunen levere en analyse av bygg-teknisk tilstand. HRP er også bedt om å lage en arealoversikt og kapasitetsberegning samt en analyse av skolenes arealer inne og ute sett i lys av dets pedagogiske funksjon – bygget som den 3. pedagog

På grunn av oppdragets sene bestilling er rapporten ikke ferdig til å bli publisert i sin ferdige form ved fristen for utsending av utredningen på høring 1. mars.

Der er her presentert noen utklipp fra den uferdige rapporten, disse må ses i sammenheng med de endelige vurderingene i den ferdige rapporten.

Drifts- og vedlikeholdskostnader på skolebygninger

Regnskapsførte kostnader til drift og vedlikehold i 2021 er gjengitt i tabellen nedenfor.

Kostnadene til løpende drift av bygningsmassen er ikke komplette da blant annet kostnader til bilhold er regnskapsført utenom. Kostnadene er noe lavere enn forventet sammenlignet med andre kommuner.

Kostnadene til energi, renhold, kommunale avgifter ligger forventede nivåer i kommunale porteføljer.

Kostnadene til vedlikehold ligger vesentlig under det som vurderes nødvendig for verdibevarende vedlikehold over tid. Rådgivende ingeniørers forening (RIF) anbefaler i State of the Nation at kommunene benytter 200 kroner pr år. Og det er i porteføljer som har en bedre tilstand enn skolene som er vurdert her. En lav vedlikeholdsinnsett over tid vil føre til at viktige vedlikeholds- og utskiftingstiltak blir utsatt eller utelatt og det fører til en forvitring av bygningsmassen.

I den neste tabellen vises kostnader for daglig drift og vedlikehold fordelt på de tre skolene og med ulike kategorier av kostnader. Daglig drift av de tre skolene og svømmebassenget koster sammenlagt pr i dag vel kr. 6 mil., med en gjennomsnittlig utgift pr kvm. på vel kr 500,- pr kvm. undervisningslokaler uten om svømmehallen.

	Tingvoll BU		Meisingset	Straumsnes
Kostnadsart	TBU skole	Basseng		
Løpende drift sum	590 886	83 568	182 456	312 367
Løpende drift pr kvm	110	173	126	89
Energi sum	786 876	87 696	208 065	358 905
Energi pr kvm	147	212	133	102
Vann og avløp sum	28 006	0	51 972	44 103
Vann og avløp pr kvm	5	5	33	13
Renhold sum	1 036 606	314 159	308 697	1 062 522
Renhold pr kvm	194	428	198	302
Vedlikehold sum	235 028	20 652	89 699	276 975
Vedlikehold pr kvm	44	59	57	79
Drift og vedlikehold totalt	2 677 402	506 075	840 889	2 054 872
Drift og vedlikehold pr kvm	500	878	539	583

Bygningenes tilstand og kostnader for oppgradering

Tabellen nedenfor sammenfatter arealer og beregnet teknisk oppgraderingsbehov for bygningsmassen. Det er tatt utgangspunkt i detaljerte priser fra Norsk Prisbok, og Holtes kalkulasjonsnøkkel samt HRPs erfaringspriser fra skoleprosjekter. Prisene er regnet frem til forventede priser i januar 2022 basert på prisstatistikk fra SSB. Det understrekes at dette er budsjettpriser basert på befaringer.

			Oppgraderingsbehov			
Skolebygning	kvm BTA	TG	Totalt	0-3 år	3-6 år	kr pr kvm
MOS	1560	1,9	17,3 mill	9,5 mill	7,8 mill	11 069
SBU	3524	0,9	1,8 mill	0,3 mill	1,5 mill	507
TBU skolede	4016,25	1,6	36,0 mill	19,8 mill	16,2 mill	8 974
TBU basseng	1338,75	2,2	17,5 mill	12,4 mill	5,1 mill	13 101
Totalt	10439	1,5	72,6 mill	42,0 mill	30,6 mill	6 958

Kostnadsestimatene i tabellen ovenfor er prosjektkostnader iht. NS3453 Bygge kostnader inkl. mva. Det inngår ikke kostnader til renovering som medfører endringer av bygningsmassen.

Pedagogisk funksjonalitet, bygg

Opplæringsloven § 9a-7 sier at det fysiske miljøet i skolen skal være i samsvar med de faglige normene som fagmyndighetene til enhver tid anbefaler. Dersom enkelte miljøforhold avviker fra disse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillende innvirkning for elevens helse, trivsel og læring. Alle elever har rett til en arbeidsplass som er tilpasset deres behov. Skolen skal innredes slik at det blir tatt hensyn til de elevene ved skolen som har nedsatt funksjonsevne. I utredningen «NOU 2016:17 - På lik linje» foreslås åtte løft for å bedre situasjonen for personer med utviklingshemning. Meningen er at løftene skal sørge for at menneskerettighetene blir ivaretatt og politiske mål realisert for personer med utviklingshemning, på lik linje med andre. I utredningen vises det til at den ordinære skolen i liten grad er tilrettelagt for elever med utviklingshemning. Et av løftene i utredningen er derfor en inkluderende og likeverdig opplæring. Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler har som overordnet mål å bidra til et bedre oppvekst- og læringsmiljø for barna i barnehagen og i skolen. Med barnas miljø menes det fysiske og psykososiale miljøet, både i innendørs arealer og på uteområder som ligger på barnehagens- og skolens eiendom. Kravene skal ikke bare beskytte barna mot risikoforhold, men også sikre barna et helsefremmende miljø. For å oppfylle kravene i regelverket, må teknisk, pedagogisk og planfaglig kompetanse samarbeide når barnehagen og skolen planlegges, drives og vedlikeholdes.

Skolene i Tingvoll kommune er tre svært ulike bygg, både når det gjelder utforming og tilstand. Et skolebygg omtales ofte som den tredje pedagog og byggets funksjonalitet spiller en viktig rolle i hverdagen for bruker. Ideelt sett er bygget tilpasset bruker, ikke motsatt. Ved gode skolebygg ser man at mulighetene for utøvelse av oppdraget blir lettere tilgjengelig og at både trivsel og læring øker. Her vil vi kort ta for oss hvordan de ulike byggene oppleves fra et pedagogisk synspunkt. Vurderingen er basert på befaringsamtaler med kommunen samt spørreundersøkelser gjennomført av kommunen.

Samlet økonomisk vurdering

I den ovenstående gjennomgangen er de viktigste ulike elementene i driften av grunnskolesektoren presentert hver for seg. Disse er

- Kostnader til undervisningsaktiviteter (lønn ansatte)
- Kostnader til skoleskyss
- Kostnader til daglig drift og vedlikehold
- Kostnader til renovering av bygningene (3-6 årsperiode)

Den største kostnaden utgjøres av lønn til ansatte. Denne har en samlet pris i 2026, som ligger mellom kr 25 til 32 mil årlig, avhengig av hvilket alternativ for skolestruktur man velger for fremtiden. Dvs. at det er en forskjell på 7 mil for lønn til ansatte på billigste/dyreste alternativ. Utgiftene til skyss vil øke mellom kr. 25.000 og 1,5 mil årlig, alt etter hvilket annet alternativ enn 0a man velger. Kostnader til daglig drift og vedlikehold har en samlet pris på vel 6 mil. Denne er relativt konstant uavhengig av antall elever, og påvirkes bare av hvor mange bygninger man skal drifte i fremtiden. Besparelsen ved å legge ned en eller to skolebygg ligger mellom i underkant av 1 mil til 3 mil årlig, ved bruk av nåværende skolebygninger.

I tillegg har det kommet frem at man har et relativt stort etterslep på vedlikehold på to av skolebyggene – i Meisingset og i Tingvollvågen. Om man ønsker å utbedre dette utgjør det en betydelig kostnad de neste 3-6 årene. Prisen er estimert til om lag kr 72 mil samlet sett for alle tre skoler og svømmebassenget.

Den samlede totale kostand for grunnskolen, som omfatter både daglig drift og vedlikehold av bygninger, skyss og skolekontoret, kan finnes i kommunens KOSTRA tall for 2021. I disse tall er kostanden pr elev derfor noe høyere enn kostnader pr elev, som er presentert tidligere i dette dokumentet.

Netto driftsutgifter til grunnskolen pr elev 6-15 år

Denne oversikten, som er hentet fra statistisk sentralbyrå, viser at den samlede prisen for grunnskole pr elev i Tingvoll kommune har gått jevnt opp. Kostnadene har økt med kr 24.000 pr elev fra skoleåret 20/21 til skoleåret 21/22 og ligger noe over KOSTRA gruppe 5. Dette har dels sammenheng med at elevtallet har falt uten at det har vært mulig eller forsvarlig å ta ned antall lærere og kapasitet i ledelsen på de enkelte skolene. Det kan også ha noe sammenheng med endringer i refusjoner for barn i fosterhjem fra andre kommuner og behovet for spesialundervisning. Vi ser at både landet uten Oslo og KOSTRA gruppe 5 også har hatt en stigning i prisen pr elev, men ikke like høy som Tingvoll. Som tidligere vist vil utgiftene til undervisningsaktiviteter pr elev øke de neste 10 årene og disse utgjør den største andelen av de samlede utgiftene til grunnskole.

Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EAKUO Landet uten Oslo	102 277,9	104 736,7	107 654,6	112 567,8	117 307,7	117 307,2	125 904,8
1560 Tingvoll	127 158,6	131 460,5	126 420,1	143 225,4	151 375,4	144 960,8	169 038,8
EKG05 KOSTRA-gruppe 5	144 454,6	148 755,0	155 682,5	166 658,7	159 825,2	144 838,5	156 101,7

Netto utgifter til grunnskolen – andel av det kommunale budsjettet

Denne oversikten viser andelen av det kommunale budsjettet brukt på grunnskolen. Tendensen er at andelen av det samlede budsjett som brukes på grunnskoler har vært fallende siden 2015. Dette samsvarer med at andel av barn i skolealder i forhold til den samlede befolkningen også er fallende. Samme tendens ses i landet uten Oslo og KOSTRA gruppe 5, men ikke i like sterk grad. Tingvoll og KOSTRA gruppe 5 bruker en litt mindre andel av det samlede budsjettet på skoledrift enn det nasjonale gjennomsnittet uten Oslo.

Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EAKUO Landet uten Oslo	24,1	23,7	23,2	23,1	23,0	22,4	23,0
1560 Tingvoll	23,6	22,5	22,4	22,6	22,4	21,4	21,7
EKG05 KOSTRA-gruppe 5	22,2	21,7	21,5	21,6	21,6	20,8	21,7

Ikke alt som teller, kan telles

Det er ikke alt som kan telles, måles og veies. Det gjelder også i denne utredningen. Kommunen skal levere best mulige tjenester til flest mulige innbyggere for felleskapets ressurser. I denne sammenhengen kan man se på pris pr elev, antall lærere pr elev (lærertetthet), ressurser til ledelse, utgifter til skyss, barnas og foresattes tid som brukes på skyss og midler som brukes på daglig drift og vedlikehold. Disse er grundig beskrevet i denne utredningen.

Elevenes faglige og sosiale læring og utvikling er bare i begrenset omfang mulig å fange opp med tall og målinger. Livsmestring og evnen til å skape mening med livet individuelt og i felleskap med andre er vanskelig å måle. Men vi vet at en god skole med høy kvalitet både har individuell og samfunnsøkonomisk verdi for felleskapet.

De kulturelle, bygde, og samfunnsmessige kvaliteter er ikke mulige å tallfeste. Disse «verdiene» har vi forsøkt å få satt ord på gjennom dialogseminar om kultur og bygdeutvikling. Disse handler bla. om nærhet, trygghet og tilhørighet for alle generasjoner.

Mennesker flest har lyst til å bo en plass med en inkluderende, trygg og levende kultur, og samtidig ha en praktisk hverdag med god kvalitet i de kommunale tjenestene for hele familien - hele livet. Økonomien må ses i sammenheng med alle disse elementene.

Vedlegg

1. Beskrivelse av de ulike alternativene
2. Foresatte og elever sine svar fra dialogseminarene på sosialt og praktisk
3. Foresatte og elever sine svar på spørreundersøkelsen - samlet
4. Foresatte og elevers svar på spørreundersøkelsen sine åpne spørsmål – bygdeoppdelt
5. Ansattes svar på dialogseminar på faglig, (sosialt og praktisk)
6. Innbyggernes svar fra dialogseminarene om kultur og bygdeutvikling
7. Innovasjonsseminaret, invitasjon, oppgave og elevenes presentasjoner.

Vedlegg 1: Beskrivelser av de ulike alternativene

I dette vedlegget finnes beskrivelser av de ulike alternativene med hensyn til antall elever og vurderinger av om undervisningen må få-deles og andre relevante vurderinger. Disse beskrivelsene ble brukt som arbeidsdokumenter i dialogseminarene for både elever, foresatte og ansatte.

Alternativene:

0-alternativet – videreføre dagens skolestruktur, som på bildet over. Dette alternativet fikk et underpunkt (0b) med å vurdere å samle 1 – 4 fra både MOS og TBU på Meisingset, og 5 – 7 på Tingvoll.

Alternativ 1: Én felles 1-10 skole, ikke stedfestet

Alternativ 2: To 1-10 skoler (TBU og SBU som i dag, MOS nedlegges)

Alternativ 3: En felles ungdomsskole, lokalisert til a) TBU eller b) SBU

I tillegg skulle det utredes:

- **SFO-drift/lokalisering** dersom en skole nedlegges
- Sambruk av lokaler og personale ved **Tingvoll videregående skole**.

Alternativ 0a

Strukturen som den er i dag: MOS 1-7 trinn, TBU 1-10 trinn og SBU 1-10 trinn

5 års-perspektivet: Vi får tre skoler som har omtrent like mange skolestartere hvert år. Til sammen ca 20-25 elever i hver årgang samlet i Tingvoll. Det betyr at alle tre skolene må ha fådelt i 1-4 trinn for at det skal være bærekraftig både faglig, sosialt og økonomisk. Ungdomstrinnet vil ha mellom 10-25 i hver klasseårgang på de to skolene – lit ujevnt fordelt hvilket betyr fådelt ungdomstrinn på SBU, men ikke på TBU- ennå. til sammen er det 30-36 elever på hver årgang i ungdomstrinnet. Det vil bli utfordrende å tilby ulike valgfag og sikre rett kompetanse til alle elevene. Fordeling av barn skoleåret 26/27, ser omtrent slik ut

Født år	2020	2019	2018	2017	1-4 sum	2016	2015	2014	5-7 sum	2013	2012	2011	8-10 sum	i alt	klasse r
MOS	3	5	4	5	17	5	2	6	13	-	-	-	-	30	3
TBU	12	10	7	16	45	13	12	13	38	17	21	21	59	142	9
SBU	4	7	11	7	29	8	10	15	33	7	8	14	29	91	5-6
	19	22	22	28	91	26	24	34	84	24	29	35	88	263	17-18

10 års-perspektivet: Ulike grader av fådelt undervisning på alle trinn på alle skoler. Det vil være ca. 230-250 elever totalt i Tingvoll. Fortsetter fødselstallet å falle blir det mindre enn 20 elever på årgang samlet i Tingvoll. Stipulert fordeling av barn skoleåret 31/32:

Født år:	2025	2024	2023	2022	sum	2021	2020	2019	sum	2018	2017	2016	sum	i alt	klasse r
MOS	5	4	5	4	18	6	3	5	14	-	-	-	-	32	3
TBU	12	12	12	12	48	17	12	10	39	11	21	18	50	137	7-9
SBU	6	7	6	7	26	7	4	7	18	11	7	8	26	70	5
	23	23	23	23	92	30	19	22	71	22	28	26	76	239	15-17

*farget tall stipulerte

Grunnlag for beregning av klassestørrelse ved få-delning

Ved vurdering av antall klasser vises til den tidligere anbefaling om størrelse på sammenslåtte klasser. Den ble avvirket for en del år siden, men kan fortsatt brukes som veiledende til budsjettering. Klassedeling må alltid være en pedagogisk avgjørelse som foretas av rektor på hver skole med utgangspunkt i fordeling av ressurser i oppvekst.

2 sammenslåtte årganger: ca. 24 elever

3 sammenslåtte årganger: ca. 18 elever

4 sammenslåtte årganger: ca. 12 elever

Disse gamle anbefalingene må ses i sammenheng med lærertetthetsnormen som ikke er et klassedelingstall, men samlede beregninger som sier gjennomsnittlig 15 elever pr lærer i 1-4 trinn og gjennomsnittlig 20 elever pr lærer i 5-10 trinn.

0b-alternativet

Dette alternativet bevarer tre skoler med denne fordelingen: 1-4 MOS, 5-10 TBU, 1-10 SBU.

Hovedfokus i dette alternativet å utrede er primært at alle elever i 1-4 fra skolekretsene Meisingset/Tingvollvågen går på MOS og alle elever i 5-10 fra skolekretsene Meisingset/Tingvollvågen går på TBU. Dette alternativet kan evt. kombineres med felles ungdomsskole, som utredes i annen oppgave.

5-årsperspektivet: Dette betyr at alle klassene på både MOS og TBU blir fulldelte klasser i 26/27. SBU vil ha 5-6 klasser der alle årganger kan gå i sammenslåtte klasser. Noen fådelte klasser vil få delingstimer etter behov, men trolig ikke alle. Det vurderes og justeres av ledelsen. Det vil være opp til 16 klasser samlet i Tingvoll kommune. Fordeling av barn 26/27:

Født år	2020	2019	2018	2017	1-4 sum	2016	2015	2014	5-7 sum	2013	2012	2011	8-10 sum	i alt	Klasser
MOS	15	15	11	21	62	-	-	-	-	-	-	-	-	62	4
TBU	-	-	-	-	-	18	14	19	51	17	21	21	59	110	6
SBU	4	7	11	7	29	8	10	15	33	7	8	14	29	91	5-6
	19	22	22	28	91	26	24	34	84	24	29	35	88	263	15-16

10-årsperspektivet:

Det vil fortsatt være fulldelte klasser i både MOS og TBU med til sammen 10 klasser. 1-4 trinn vil ha en lærer i hver klasse, da hovedtrinn 1-4 ligger på normen. 5-7 og 8-10 hovedtrinn vil også ha en lærer i hver klasse da de gjennomsnittlig ligger på normeringen. Det må tilføres ressurser om det skal være delingstimer til tidlig innsats i 1-4 trinn. SBU vil ha 5 fådelte klasser med ca. 11-17 elever i hver. Det vil være få eller ingen delingstimer til tidlig innsats/intensiv undervisning i 1-4 trinn, da alle klasser ligger under normeringen. Det betyr en lærer i hver klasse og det må tilføres ressurser om man i tillegg skal ha delingstimer for tidlig innsats i 1-4 trinn. Fordeling av barn i 31/32:

Født år:	2025	2024	2023	2022	sum	2021	2020	2019	sum	2018	2017	2016	sum	i alt	Klasser
MOS	17	16	17	16	66	-	-			-	-	-	-	66	4
TBU	-	-	-	-		23	15	15	53	11	21	18	50	103	6
SBU	6	7	6	7	26	7	4	7	18	11	7	8	26	70	5
	23	23	23	23	92	30	19	22	71	22	28	26	76	239	15

*farget tall stipulerte

Alternativ 1

En felles 1-10 skole (ikke plassert geografisk)

5 års-perspektivet 26/27:

Faglig og sosialt: I en felles skole vil vi i 2026 ha to årganger med mer enn 30 elever, som trolig må deles fast i to klasser. Samlet er årgangene og klassene, så store at de alle utløser en del delingstimer som kan fordeles etter behov. De to klassene som må deles under normen vil bruke opp en god del av delingstimene på hvert sitt hovedtrinn, men det vil fortsatt være delingstimer til overs til de andre 8 klassene. Med noen ekstra ressurser vil alle klasser få delingstimer. 9 trinn med 29 elever må vurderes om den bør fulldeles eller om det er faglig og sosialt bedre å ha to lærere inne i timene og kunne dele gruppen på ulike måter etter behov i mange timer – dvs. de må ha tilgang på flere rom/fleksible romløsninger. Gruppene er så store at alle barna har gode sjanser for å finne seg venner på sin egen alder, samtidig vil store grupper/klasser sikre at det relativt ofte er flere lærere i gruppen. Det er med til å sikre at barna har flere voksne å ha relasjon til – mindre sårbarhet for barna. Flere voksne i klassen vil også bidra til at lærerne kan jobbe i team og se flere sider av læringsaktivitetene og de ulike behov til barna – sammen.

Født år	2020	2019	2018	2017	1-4 sum	2016	2015	2014	5-7 sum	2013	2012	2011	8-10 sum	i alt	klasse r
felles	19	22	22	28	91	26	24	34	84	24	29	35	88	263	12-14

10 års-perspektivet 2031:

Faglig og sosialt: 1-7 trinn vil ha årganger på gjennomsnittlig 22 elever, unntatt årgangen født i 2021. Den årgangen forventes å ha opp mot 30 barn. Man må derfor vurdere en fast klassesdeling eller en fleksibel ordning med to lærere i klassen i de fleste timene. Ungdomstrinnet vil ha to store årganger, som utløser en del delingstimer og behov for fleksible rom og god tilgang til faglokaler.

Født år:	2025	2024	2023	2022	sum	2021	2020	2019	sum	2018	2017	2016	sum	i alt	klasse r
felles	23	23	23	23	92	30	19	22	71	22	28	26	76	239	11-12

*røde årganger er stipulerte

11-12 klasser – hvorfor? De fleste av klassene ligger på ca. 20 elever. Tre av klassene er relativt store med 27-30 barn i klassen. Man vil i høyere grad trenge tilbud om intensivundervisning og deling av klasser i noen fag. Derfor er det antydnet 11-12 klasser. Normen vil utløse noen flere timer til delingstimer og tidlig innsats. Men for å ha rom for fleksibilitet til å sikre god faglig og sosial inkludering må man i perioder ha mulighet for å dele klasser og eller delvis dele klasser over tid. Dette kan også ses som en vikarordning dvs. sikring av nok lærere ved fravær, da man i mindre grad har mulighet for å slå sammen klasser ved fravær på grunn av størrelsen.

Praktisk for både 5 og 10 års-perspektivet: Flere barn må ha skyss og flere av elevene får lengere avstand i km. til skolen enn de har i dag. Tid brukt på bussen vil avhenge av organiseringen av skyssstilbudet. Antall barn som må ha skyss vil avhenge av plasseringen av en felles 1-10 skole. Ca. 40-50% av elevene ved TBU har skyss. 100% av elevene på MOS og 90% av elevene på SBU har skyss i 2021.

Alternativ 2

To 1-10 skoler (TBU og SBU)

Mål: kartlegge fordeler og ulemper for barn og unges læring, utvikling og trivsel ved alternativet

5 års-perspektivet 26/27:

TBU vil fortsatt være fulldelt, men med relativ små klasser på hver årgang. Normen (15) utløser en lærer i 1-4 i hver klasse, men det må tilføres ressurser ut over normen i 5-10 trinn (20), for å kunne fulldele med en lærer i hver klasse. Men det er få eller ingen delingstimer. Klassene er store nok til at barna sosialt kan finne venner på egen alder. Klassene ligger på mellom 14 -21 elever, minst i småskolen og størst i ungdomstrinnet.

SBU vil ha under 100 elever og må ha fådelt organisering, der to og to årganger må være sammen. De sammenslåtte klassene vil være på 11-22 elever. Det vil ikke være ressurser etter normen til å ha mer enn en lærer i hver klasse, men man må tilføre ressurser for å sikre et minimum av delingstimer, spesielt i 1 trinn og til valgfag/språkfag. Alle sammenslåtte klasser vil være store nok til at sikre barnas sosiale behov. Alle sammenslåtte klasser er mindre enn veiledende størrelser for sammenslåtte klaser med to årganger.

Født år	2020	2019	2018	2017	1-4 sum	2016	2015	2014	5-7 sum	2013	2012	2011	8-10 sum	i alt	klasse r
TBU	15	15	11	21	62	18	14	19	51	17	21	21	59	172	10
SBU	4	7	11	7	29	8	10	15	33	7	8	14	29	91	5-6
	19	22	22	28	91	26	24	34	84	24	29	35	88	263	15-16

10 års-perspektivet 2031:

TBU vil fortsatt ha fulldeling, men det er enda mer ressurskrevende. 1-4 ligger på norm, men normen utløser ingen delingstimer, det må tilføres. 5-7 og 8-10 trinn ligger sammenlagt litt under norm og må tilføres ressurser for å ha en lærer fast i hver klasse og timer til deling i valgfag o.l. Klassene er store nok til å ivareta barnas sosiale og faglige inkludering. Det vil være ca. 169 elever

SBU har mellom 5 sammenslåtte klasser. Ingen klasser er over norm og utløser delingstimer til flere lærere i klassene, dette må tilføres, eller flere årganger må slås sammen. Da kan elevene i ungdomstrinnet evt. slås sammen til en ungdomsskoleklasse de fleste av timene, for å ha ressurser til å dele i valgfag. De sammenslåtte klasser er store nok til å sikre barnas sosiale inkludering, men det vil bli mer krevende å inkludere faglig når klasene både blir store og der er mer enn to årganger i klassen.

Født år:	2025	2024	2023	2022	sum	2021	2020	2019	sum	2018	2017	2016	sum	i alt	klasse r
TBU	17	16	17	16	48	23	15	15	39	11	21	18	50	169	10
SBU	6	7	6	7	26	7	4	7	18	11	7	8	26	70	5
	23	23	23	23	92	30	19	22	71	22	28	26	76	239	15

*røde årganger er stipulerte

Alternativ 3

En felles ungdomsskole

Denne utredes på TBU (3a) og SBU (3b)

5 -10 års-perspektivet:

Frem til 2025/2026 vil en felles ungdomsskole ha to klasser på hver årgang med 15-20 elever i hver klasse. Det vil fortsatt kreve tillegg av ekstra ressurser for å drive trinn under norm, men barna har god mulighet for å bli både faglig og sosialt inkludert i felleskapet, i relativ små klasser. Lærerne vil ha større mulighet for et fagfelleskap.

I årene fra 2026 til 2030 vil det være mellom 4-5 klasser på ungdomsskolen. Klassestørrelsen vil ligge på mellom 15 – 28 elever. Det skal tilføres litt færre ekstra ressurser til for å dekke valgfag og opprettholde to klasser på noen trinn. Der god mulighet for faglig og sosial inkludering i felleskapet. Det bør fortsatt være delingstimer med to-lærere i de største klassene.

Etter 2030 vil det være en klasse på hver årgang i en felles ungdomsskole med 21-28 elever i hver klasse. Det er relativ store klasser og normen utløser delingstimer. Det betyr at det ikke må tilføres mye ekstra ressurser for å ha mulighet for delingstimer og valgfag. Man kan i stedet legge inn ressurser til vikar for å sikre at det er stor nok kapasitet faglig ved fravær. Det er fortsatt god mulighet for å inkludere elevene faglig og sosialt.

Født år	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
TBU	15	11	21	18	14	19	17	21	21	20	24	28	20
SBU	7	11	7	8	10	15	7	8	14	11	11	12	12
Ant elever	22	22	28	26	24	34	24	29	35	31	35	40	32
Er 8. trinn år	2032	2031	2030	2029	2028	2027	2026	2025	2024	2023	2022	2021	2020
		10-årsperspektivet					5-årsperspektivet						

Praktisk: Noen flere barn må ha skyss og får lengere avstand i km. til skolen enn de har i dag. Tid brukt på bussen vil avhenge av organiseringen av skystilbudet. Antall barn som må ha skyss vil avhenge av plasseringen av en felles 1-10 skole. Ca. 40-50% av elevene ved TBU har skyss. 100% av elevene på MOS og 90% av elevene på SBU har skyss i 2021.

Alternativet 1 felles ungdomsskole utredes på begge de eksisterende barne- ungdomsskolene og kombineres med 1 (eller to) 1-7 barneskoler - der de finnes i dag.

Alternativ 4

Bevare SFO lokalt - om en skole blir nedlagt

Dette alternativet er aktuelt for alle tre bygder. I alternativ 0b, flyttes 1-4 trinn til Meisingset, der må lokalt SFO utredes for Tingvollvågen. I alternativet med en felles 1-10-skole og to 1-10 skoler må lokalt tilbud om SFO utredes for Meisingset, Tingvollvågen og Straumsnes alt etter plassering en felles skole. I dette perspektivet er det både sosiale og praktiske sider av saken. Hvordan vil barnas relasjoner til de andre i klassen utvikle seg om de ikke er sammen i SFO-tiden? Hva er best for foresattes logistikk, både hva angår tidspress, oversikt over antall dresser, luer, votter og levering før bussen går til skolen. I tillegg er det praktiske og økonomiske sider med hensyn til , oppsplitting av stillinger og lokaler, mulighet for samlokalisering med barnehage og muligheten for å ha barn med særlige behov opp til 7 trinn i den lokale SFO.

Dette alternativet bør også ses i sammenheng med transporttid på bussen, onsdagsfri'en, leksefri(villighet) og evt. muligheten for forlenget skoledag for de minste - med kulturskole og fritidstilbud flettet inn.

Alternativ 5

Sambruk av lokaler og personale med TVGS

Dette alternativet har 3 nivåer av samarbeid

- a) **Deling av personale.** Dette foregår allerede i noen grad i enkelte fag som er utfordrende å skaffe for både grunnskole og videregående. Fag som språkfag og realfag.
- b) **Sambruk av lokaler.** Dette gjøres i dag bare rundt Tingvollhallen og på TVGS sine premisser da de har 1. rett på lokalene. TBU får tilgang til de timene TVGS ikke bruker. Større grad av sambruk kan være at flere klasser i ungdomstrinnet har timene sine på TVGS. Det er kort avstand og elevene rekker å gå mellom de to lokaliteter i friminuttene. Det betyr at om man plasserer en felles ungdomsskole i Tingvollvågen vil få bedre plass og større tilgang til flere spesialrom.
- c) **8-13 skole** Dvs. en sammenslåing av 8-13 årgang, både hva angår, personale, lokaler og ledelse. Dette finnes flere steder i Norge, bla i Oslo på Fyrstikkalleen skole. Dette alternativet vil gi ungdomsskole elevene mulighet for å få tilgang til mer yrkesrettet fag og lærere i ungdomsskoletiden. Målet med dette skoleslaget er å motvirke frafall og å gjøre ungdomstrinnet mer praktisk, variert og yrkesrettet, for de elevene som har nytte av det. Det samsvarer godt med den nye læreplanen LK2020 og andre styringssignaler som peker på dype læringsprosesser, praktiske, varierte og meningsfulle læringsaktiviteter, psykisk og emosjonell robusthet, samt medborgerskapsprosesser som gir erfaring med samskaping og innflytelse på de viktige tingene som vedrører barna selv.

Vedlegg 2: Foresatte og elever sine samlede svar fra dialogseminarene på sosialt og praktisk

Dette resultatet består av sammenflettede og komprimerte data fra de tre lokale dialogseminar, som ble gjennomført på de tre skolene i desember 2021. Alle foresatte fra både barnehage og skole var invitert til de lokale dialogseminarene.

Sammenflettingen ble foretatt i et dialogseminar 3. februar 2022. Dette møtet var felles på tvers av skolekretsene. Arbeidet ble gjort i grupper på tvers av bygdene der oppgaven var å føre inn hva man var enige om på tvers og hva man var enige om å være uenige om. FAU-medlemmer og ungdomsrådet var invitert.

Alternativ 0a: som nå med tre skoler der MOS har 1-7, TBU og SBU har 1-10

Dette er foresatte og elever enige om 3. februar 2022

Alternativ 0a	Fordeler	Ulemper
Elevenes sosiale inkludering og utvikling	Høyere lærertetthet Trygt miljø Skolekamerater bor i nærheten Mindre sjanse for mobbing på kort skolevei	Få-deling er en ulempe i store klasser Lite sosialt miljø på de minste plassene Lite kontakt med elever på tvers av kommunen
Praktiske elementer	Kortere skolevei – hverdagen går lettere opp	
Dette er vi enige om at vi er uenige om 3. februar 2022		
Meisingset, fordel: Bedre tilpasset undervisningsopplegg med 0a alternativet		

Alternativ 0b: 1-4 på MOS, 5-10 på TBU og 1-10 på SBU

Dette er foresatte og elever enige om 3. februar 2022

Alternativ 0b	Fordeler	Ulemper
Elevenes sosiale inkludering og utvikling	Små barn skjermes for ungdommene Blir kjent fra tidlig alder Barna finner lettere en venn	Søsken splittes Eldre og yngre venner splittes Vanskelig for asylsøkere og folk uten bil Fortsatt et skille mellom Straumsnes og Tingvollvågen/Meisingset
Praktiske elementer	Det blir bedre plass på TBU Alle bygdene beholder skolen sin	Flere barn må skysses Flere bygg må vedlikeholdes
Dette er vi enige om å være uenige om 3. februar 2022		
Straumsnes, fordel: God utnyttelse av bygningsmassen til kommunen		

Alternativ 1: en felles 1-10 skole (ikke plassert)

Dette er foresatte og elever enige om 3. februar 2022

Alternativ 1	Fordeler	Ulemper
Elevenes sosiale inkludering og utvikling	Større fag- og kompetansemiljø Flere valgfag og språk på ungdomstrinnet Alle har mulighet for å finne en venn Barna blir godt kjent på tvers av bygdene	Lang reisevei for enkelte kan være slitsomt – ikke motivert for lekser i tillegg Vanskeligere å fange opp mobbing i store grupper Fare for mobbing på bussen
Praktiske elementer	Bedre vedlikehold av bygningsmassen og uteområdet til skolen – generelle stordriftsfordeler	Mye busskjøring for enkelte Mye skyss for foreldre til SFO
Dette er vi enige om å være uenige om 3. februar 2022		
Tingvollvågen, fordel: Mulighet for å ha flere lærere inne i klassen		

Alternativ 2: To skoler 1-10 på TBU og SBU

Dette er foresatte og elever enige om 3. februar 2022

Alternativ 2	Fordeler	Ulemper
Elevenes sosiale inkludering og utvikling	Alle barn blir sett Gode relasjoner på tvers av alderstrinn Større sosialt miljø Søsken ved alle alderstrinn går på samme skole	Ingen ulemper man er enige om
Dette er vi enige om at vi er uenige om 3. februar 2022		
Meisingset: ulempe: Større klasser, dårligere lærertetthet, mer bråk, Få delt er faglig positiv		
Tingvollvågen: ulempe: Få delt er faglig negativt		

Alternativ 3a: En felles ungdomsskole på Tingvollvågen

Dette er foresatte og elever enige om 3. februar 2022

Alternativ 3a	Fordeler	Ulemper
Elevenes sosiale inkludering og utvikling	Flere fagtilbud Svømmehall Økt fag- og spesialkompetanse Større nettverk – flere å bli venner med Blir kjent med andre på tvers av bygda	
Praktiske elementer	Nærhet til offentlige tilbud Kort vei til svømming Mulighet for flere samarbeid og samarbeid om overgang til TVGS	Lengere reisevei for noen Vil kreve ombygging nybygg Vanskeligere å kombinere med fritidstilbud for strømsnessingene
Dette er vi enige om at vi er uenige om 3. februar 2022		
Tingvollvågen, fordel: Bedre rekruttering til TVGS		

Alternativ 3b: En felles ungdomsskole på Straumsnes

Dette er foresatte og elever enige om 3. februar 2022

Alternativ 3b	Fordeler	Ulemper
Elevenes sosiale inkludering og utvikling	Større fagmiljø Flere å spille på Spennende overgang med nye elever	Har ikke gåavstand til alternative/kombinerte opplæringsarenaer og fjorden Ukultur på buss
Praktiske elementer	Nordmørshallen Godt og nytt skolebygg og uteområde Fine turmuligheter	Lang reisevei for flere, som ikke allerede har skyss Mangler svømmehall
Dette er vi enige om at vi er uenige om 3. februar 2022: Ingen ting		

Alternativ 4: Bevare lokal SFO om skoletilbudet legges ned

Dette er foresatte og elever enige om 3. februar 2022

Alternativ 4	Fordeler	Ulemper
Elevenes sosiale inkludering og utvikling	Roligere SFO med færre barn Roligere start på morgenen for foreldrene Rekke å hente etter jobb, et reelt tilbud for alle barn i kommunen	Urolig hverdag for barna Fare for uheldig gruppedannelser (bygd mot Bygd)
Praktiske elementer	Bygget blir brukt Beholde aktiviteter som kulturskole og korps i SFO-tiden Aktivitet i alle bygder	Mer tungvint arbeidsdag for de ansatte
Dette er vi enige om at vi er uenige om 3. februar 2022		Ingen ting

Alternativ 5: Ulike samarbeid med Tingvoll videregående skole

Ikke vurdert av foresatte og elever

Vedlegg 3: Svar fra spørreundersøkelsen til lever og foresatte

Denne spørreundersøkelsen ble sendt ut til alle foresatte i barnehager og skoler i januar 2022. Foresatte kunne velge å svare en gang for hvert av deres barn. Det betyr at det er ca. 440 mulige svar om alle foresatte har svart en gang for hvert av deres barn. Ved fristen for å svare, som var 2. februar 2022, var det kommet inn 318 svar. Det regnes som en god svarprosent, da vi antar at flere av foreldrene ikke har benyttet seg av sjansen for å sende inn et svar for hvert av sine barn. Andelen av svar er høyest for de som har barn på barnetrinnet og lavest for de som har barn i barnehagen og på ungdomstrinnet.

Ser man på svarfordelingen på skolekretser er det nesten 100% av mulige svar fra Meisingset der det har kommet 48 av ca. 51 mulige svar. Svarprosenten er litt lavere, men fortsatt høy i Straumsnes med 125 av ca. 140 mulige svar. Og svarprosenten er lavest for Tingvollvågen, der det har kommet inn 145 av ca. 240 svar. Dette bildet har betydning for hvordan man leser og tolker svarene videre.

Spørreundersøkelsen har også fungert som informasjon til foreldre om prosessen og de ulike alternativene. Dermed fungerer spørreundersøkelsen også som kommunikasjon fra kommuneadministrasjonen og sikrer at flest mulige av de foresatte har blitt informert om strukturkartleggingssaken.

Spørsmål

Svar 320

Hva mener dere er best for barna i fremtiden? &

Dette er en anonym spørreundersøkelse til alle foresatte i barnehager og skoler i forbindelse med strukturkartleggingssaken som er pågående.

Det vil ta omtrent 5-10 minutter å fullføre undersøkelsen og det kan sendes inn et svar for hvert av dine/deres barn.

Frist for å svare: 2. februar 2022

Du kan gjerne ha ditt barn med på å svare på spørsmålene om du ønsker det.

Kommunestyret ønsker å få kartlagt skolestrukturen for å opplyse debatten. Kartleggingen omfatter disse 5 fokusområder:

- FAGLIG
- SOSIALT
- PRAKSITK
- ØKONOMISK
- KULTUR OG BYGDEUTVIKLING

Alle foresatte i barnehager og skoler i Tingvoll, inviteres til å bidra med sin kunnskap om **FAGLIGE, SOSIALE og PRAKTISKE** sider av saken, gjennom denne spørreundersøkelsen.

Bakgrunnen for kartleggingen er dels at barnetallet i kommunen har vært fallende i flere år. Våren 2021 var det ca. 336 barn i våre tre skoler. Om utviklingen holder seg stabilt vil det være ca. 240 elever fra 1-10. trinn om 10 år. Om man velger å bevare tre skoler vil alle skolene få ulike grader av sammenslåtte årganger om 5-10 år. Denne endringen i elevtallet kan både få faglige, sosiale, praktiske, økonomiske og bygdekulturelle konsekvenser.

Strukturkartleggingen skal bidra til at innbyggerne opplever at deres synspunkt og innspill blir hørt og tatt på alvor i et demokratisk perspektiv - på riktig arena, i forhold til riktig tema og i riktig prosess. I den forbindelse inviteres foreldre til barn i barnehager og skolene til å svare på denne spørreundersøkelse.

Etter innovasjonsseminaret 19. oktober ble det valgt ut 7-8 ulike alternative skolestrukturer, som skal kartlegges videre. Flere av disse kan kombineres eller ses i sammenheng:

- 0: Bevare 3 skoler
  - 0a: Skolestruktur som i dag
  - 0b: 1-4 trinn på MOS, 5-10 på TBU og 1-10 på SBU
- 1: En felles 1-10 -skole
- 2: Bevare to 1-10 skoler (Straumsnes og Tingvollvågen)
- 3: En felles ungdomsskole
  - 3a: I Tingvollvågen
  - 3b: I Straumsnes
- 4: SFO i bygda hvis en skole nedlegges
- 5: Sambruk av lokaler og personale med TVGS

Svarene fra denne spørreundersøkelsen vil bli analysert og presentert samlet i rapporten som leveres våren 2022.

Takk for ditt bidrag til Strukturkartleggingen.

Mvh
Christina Adelhardt, oppvekstsjef

Du har le

Nå som sk

slutter vi å

4 min

Hva mener dere er best for barna i fremtiden?

318

Svar

10:27

Gjennomsnittlig tid for å fullføre

Aktivt

Status

1. Mitt barn har vært med på å svare på hele eller deler av undersøkelsen?

● ja	110
● nei	208

3. Hvilken skolekrets går - eller skal - barnet deres gå i?

● Meisingset	48
● Tingvollvågen	145
● Straumsnes	125

4. Hvilken aldersgruppe hører barnet ditt til? Du kan bare velge et alderstrinn. Hvis du har flere barn kan du svare flere ganger på spørreundersøkelsen.

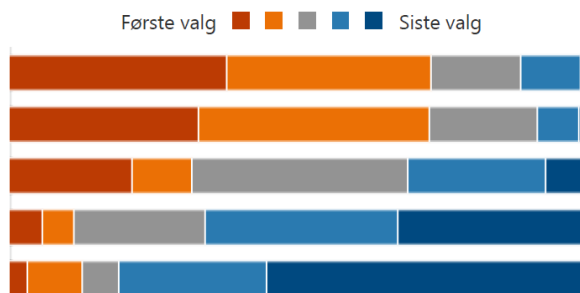
0-5 år - barenhage	79
6-12 år Barnetrinn	192
13-15 år ungdomstrinn	47

2. Hva skal vi vektlegge i valg av fremtidig skolestruktur?

Rangering Alternativer

1	Faglig: Barnet mitt lærer og ut...
2	Sosialt: Barnet mitt lærer og u...
3	Praktisk: Barnets tidsbruk på s...
4	Økonomisk: At kommunens re...
5	Kultur og bygdeutvikling: Skol...

5. Mitt barn har god faglig utvikling og er faglig inkludert i klassefelleskapet

232

Svar

Gjennomsnittlig vurdering 4.41

6. Mitt barn har god sosial utvikling sammen med barn og voksne i skolen

229

Svar

Gjennomsnittlig vurdering 4.48

7. Samlet sett trives og utvikler mitt barn seg godt på skolen

218

Svar

Gjennomsnittlig vurdering 4.46

8. Har du tanker og innspill til områdene faglig og sosial inkludering og trivsel på skolen? Da kan du skrive her : (pass på ikke å skrive navn eller lignende som kan identifisere ditt eget eller andre barn)

67

Svar

Siste svar

"Flere aktiviteter ute i skolegården. "

9. Mitt barn har rett på gratis skoleskyss

● ja

159

● nei

78

10. I hvilken grad er du fornøyd med dagens skoleskyssordning.

153

Svar

Gjennomsnittlig vurdering 4.57

11. Hvor lang tid bruker barnet ditt til skolen? Skriv i minutter, den tiden barnet ditt bruker fra det går hjemmefra til skolen begynner.

234

Svar

Siste svar

"30"

"30 min"

"60"

12. Innspill i forbindelse med andre PRAKTISKE sider av skolestrukturutredningen:

62

Svar

Siste svar

13. Det vil være positivt for barnas trivsel å ha et lokalt SFO-tilbud i bygda, dersom skoletilbudet flyttes

289

Svar

Gjennomsnittlig vurdering 3.48

14. Det vil være positivt for familiens daglige logistikk å ha et lokalt SFO-tilbud i bygda, dersom skoletilbudet flyttes.

287

Svar

Gjennomsnittlig vurdering 3.91

15. Har du innspill i forbindelse med utredning av lokalt SFO-tilbud om skoletilbudet flyttes?

69

Svar

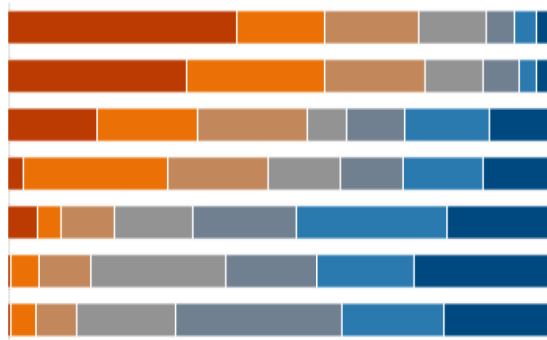
Siste svar

16. Ranger alternativene fra 1 (mest attraktiv for barnas trivsel og utvikling) til 6 (minst attraktiv for barnas trivsel og utvikling)

Rangering Alternativer

1	0a: Skolestruktur som i dag
2	2: Bevare to 1-10 skoler, TBU ...
3	3a: En felles ungdomsskole i T...
4	0b: 1-4 trinn på MOS, 5-10 på ...
5	1: En felles 1-10 -skole - (ikke ...
6	3b: En felles ungdomsskole i S...
7	4: SFO lokalt dersom skoletilb...

Første valg Siste valg

17. I hvilken grad bør fremtidig skolestruktur støtte bevaring og styrking av Tingvoll videregående? Dette kan både være tett samarbeid om ansatte og sambruk av lokaler. Det kan også være en sammenslåing av 8-13 årgang. 1 stjerne = lite viktig, 5 stjerner = svært viktig

312

Svar

Gjennomsnittlig vurdering 3.46

Bygdevise analyser av svar fra spørreundersøkelsen

Å lage og bruke svarene fra spørreundersøkelser er en egenart der man skal være varsom med hvordan resultatet behandles og brukes. I analyse og tolkning av spørreundersøkelsen, må vi også være oppmerksom på at en spørreundersøkelse ikke bare er en enveis kommunikasjon fra de som svarer til de som spør, men at undersøkelsen informerer og kommuniserer begge veier. En spørreundersøkelse sender både direkte og indirekte informasjon til de som svarer på undersøkelse, både med hensyn til valg av spørsmål og måten de er utformet og satt opp på. Man må derfor vite at det innebærer flere mulige feilkilder – og/eller krefter som påvirker gyldigheten av svarene. Dette kan være:

- At spørsmålene forstås ulikt av de som svarer
- At svarene er påvirket av situasjonen den hører til dvs. at informantene er bevisst om at deres svar kan påvirke saken positivt eller negativt i forhold til det de ønsker.
- At ulike type spørsmål skaper ulike følelser hos informantene som påvirker svarene
- At formen på spørsmål og oppsett påvirker svarene

Andre fakta man må være seg bevisst i bruken av svarmaterialet er:

- At det kommer inn ulikt antall mulige svar fra de ulike kretsene
- At det er ulikt antall mulige svar fra hver krets
- At spørsmålene og valgene er satt opp på en måte så svarverdien blir tvetydig.

Faglig og sosial utvikling og trivsel på skolen

I spørreundersøkelse ble foresatte spurt om deres barns faglig og sosiale trivsel på skolen. De ble bedt om å vurdere (fra 1-5) graden av både faglig utvikling og inkludering i felleskaper, sosial utvikling og inkludering i felleskapet samt hvordan barnet samlet sett trives og utvikler seg på skolen.

Resultatet vises som gjennomsnitt for hver skolekrets i dette skjema:

	faglig	sosialt	trivsel
TBU	4,4	4,4	4,4
SBU	4,4	4,5	4,5
MOS	4,9	4,8	4,8

Resultatet viset at foresatte har svart at barna har svært høy trivsel på Meisingset skole. Faglig utvikling og inkludering er høyst på gjennomsnittlig 4,9 poeng. Det sosiale er litt lavere, men fortsatt høyt på 4,8 poeng. Foreldre på SBU svarer omvendt og vurderer den sosiale utvikling og inkludering høyere 4,5 enn den faglige trivsel og utvikling som er vurdert til 4,4 poeng gjennomsnittlig. Foresatte i Tingvollvågen har vurdert faglig og sosial utvikling og inkludering likt på gjennomsnittlig 4,4 poeng.

Alle vurderingene ligger i øvre sikte mellom 4 og 5 på skalaen. Meisingset høyst, og Tingvollvågen lavest.

Tabell som viser både tilfredshet med skysstilbudet, avstand i tid til skolen og vurdering av lokal SFO. Svar fra spørsmål nr. 10,11 - 13,14 fordelt etter skolekrets

Krets	Tilfredshet med skyssordning Gjennomsnitt 5 er topp	Tid på skolevei i min Gjennomsnitt	Lokal SFO Positiv for barnas sosiale trivsel Gjennomsnitt 5 er topp	Lokal SFO positiv for familiens logistikk Gjennomsnitt 5 er topp
MOS	4,9	11 min (max 30)	3,7	4,2
SBU	4,6	29 min (max 70)	3,6	4,0
TBU	4,3	21 min (max 60)	3,3	3,7

Tilfredshet med skyssordningen

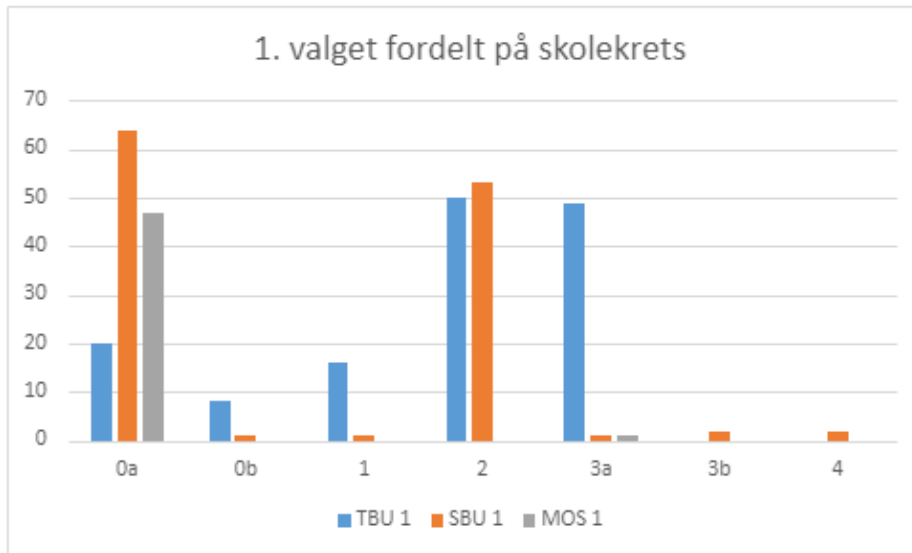
Det er veldig stor tilfredshet med skoleskyss for de som hører til Meisingset skolekrets. De scorer skyssstilbudet med hele 4,9 det 5 er høyst score. Gjennomsnittlig tidsbruk på skoleveien i Meisingset er 11 min og 30 minutter er den maksimale avstanden noen få av elvene har til skolen. De som er minst fornøyd med skyssstilbudet er de som hører til Tingvollvågen skolekrets. De scorer 4,3. Bare de som har skoleskyss har svart på det spørsmålet. Men iberegnet i tiden elevene bruker på skoleveien er også de som ikke har skoleskyss. Så gjennomsnittlig tid til skolen er på 21 minutter for alle barn i Tingvollvågen, både de som har skyss og de som går/blir kjørt av foresatte. På Straumsnes har de gjennomsnittlig den lengste skoleveien på 29 minutter. Nesten tre ganger så lang tid som elevene på Meisingset. Likevel er Straumsnesingene relativt godt fornøyd med skyssstilbudet og scorer det til 4,6 på en skala på 5. Om elevene fra Meisingset skysses 10 min lengere til TBU, vil det ikke få gjennomsnittlig tid brukt på skoleveien Tingvollvågen til å øke. Den vil fortsatt ligge på 2/3 deler av tiden som elevene bruker på Straumsnes.

Førstevalget av alternativ fordelt på skolekretser

Tabell: Oversikt over 1. valget av alternativ - fordelt på de tre skolekretsene

Alternativer	TBU 1.	SBU 1.	MOS 1.	I alt	
0a	20	64	47	131	140
0b	8	1	0	9	
1	16	1	0	17	173
2	50	53	0	103	
3a	49	1	1	51	
3b	0	2	0	2	
4	0	2	0	2	

Diagrammet under viser 1. valget av alternativene er fordelt på skolekretser. Her vises det at det er flest treff på 0a alternativet med stemmer fra alle tre skolekretser. Det er nest flest treff på alternativet med 2 skoler, men legges det sammen med alternativ 1 og 3. er det samlet sett flest treff på større endringsalternativer. Det er tydelig at de som ønsker endring i skolestruktur hører til skolekretsene i Straumsnes og Tingvollvågen.

Skolestruktur som støtte til bevaring og styrking av Tingvoll Videregående

Fordeling av svar på i hvilken grad man mener at skolestrukturen bør bidra til bevaring og styrking av TVGS, viser tallene i tabellen under at de som bor i Tingvollvågen er mest opptatt av dette. Dernest er foresatte på Meisingset relativt opptatt av dette, mens der som bor på Straumsnes er minst opptatt av at fremtidig skolestruktur bør bidra til bevaring og styrking av Tingvoll videregående. Høyst score er 5.

	Tingvollvågen	Straumsnes	Meisingset	Samlet
Prioritering av. TVGS	4,4	2,2	3,9	3,5

Vedlegg 4: Svar på åpne spørsmål fordelt på skolekretser

Her finner du svarene på de åpne spørsmålene fra spørreundersøkelsen, spørsmål 8,12,15 og 18. Disse er fordelt på skolekretsene.

Mengdene av innspill er så store at det ikke er mulig å analysere, forkorte og tolke dette materialet grundig, men at det gjøres mere overfladisk for å se trender og kategorier. Samtidig har det verdi at noen av innspillene for står i sitt fulle og rike format – akkurat som de ble skrevet – uten filter. Det er ikke gjort rettelser og sitatene fremstår både på bokmål, nynorsk og lokal dialekt.

Hva sier foresatte på MOS? Svar fra spørreundersøkelse 02.02.22

Har du tanker og innspill til områdene faglig og sosial inkludering og trivsel på skolen?

12 svar

Fordeler - faglig og sosial inkludering

MOS og de ansatte gjør en MEGET god jobb for å inkludere alle, samt at sammenslåing av klasser oppleves som helt problemfritt og fungerer optimalt. Veldig flinke på tilpasset opplæring.

Skole i eget nærmiljø fremmer trivsel. Kjente og trygge omgivelser.

Nærhet til skole i egen bygd fremmer trivsel. Kjente og trygge omgivelser

Kjempebra oppvekstvilkår, godt miljø, lite mobbing, åpenhet og trivsel.

Mitt barn trives utrolig godt i et lite og oversiktlig miljø. Leker på tvers av klassetrinn og har god utvikling faglig

Barna trives bedre enn ved tidligere skole. Mer faglig utvikling og sosialt med medelever. Elevene får virkelig vist hva de kan når det er mindre klasser og mindre skole. Og de blir sett og har større mulighet til å få hjelp.

Ved mindre gruppesammensetninger/klasser har lærere en mye bedre mulighet til å se, høre og legge til rette/tilpasse for hver enkelt elev og klassemiljø!

I mindre grupper/klasser får hver enkelt elev en mye bedre oppfølging, tilpasset den enkeltes behov, større mulighet for at alle blir sett og hørt.

Bedre oversikt og mer trygghet i mindre skoler med mindre uteområde. Trygghet i at alle elever kjenner alle ansatte. Generelt større trygghetsfølelse i mindre forhold kontra stort skolebygg med mange hundre elever og stort alderspenn, store rom og store bygninger, med mange ansatte der barna ikke kjenner alle! Skal barn lære er det viktig at de føler seg trygg, sett og hørt!

Elevene blir godt kjent med hverandre på tvers av aldersspenn, pga små forhold.

Ikke noe nevne etter at ungene flyttet skole fra tingvoll til Meisingset

Vil ikke at Meisingset skal legges ned

Store skoler med høyt elevtall i klassene fører ofte med seg flere utfordringer.

Ulemper - faglig og sosial inkludering

Utfordrende med små klasser dersom barnet ikke finner en "bestevenn" i klassen.

Klassemiljøet, ikke like enkelt å fange opp alle behov hver enkelt elev har, relasjonen til lærer kan bli mer distansert, lærer har ikke nok tid til å se og gi den hjelpa hver enkelt trenger...

Hva sier foresatte på MOS? Svar fra spørreundersøkelse 02.02.22

Innspill i forbindelse med andre PRAKTISKE sider av skolestrukturutredningen

12 svar

Fordeler - praktiske

Skole i egen bygd er mer praktisk for barnet, da de geografiske forskjellene faktisk utgjør mer tid enn mange tror.

Praktisk for barnet at skolen ligger i egen bygd. Det er kortere avstand. Tingvoll kommune er et stort geografisk område.

Vi har en unik skolestruktur i dag, ønsker sterkt at denne ikke blir ødelagt. Ungdomskolene ved tbu og sbu skulle heller blitt sammenslått, ungdommen tåler bedre litt reisevei kontra småtrinnet!

Ulemper – praktiske

Lang reisevei for små barn.

Må regne med 2 - 3 ganger så lang tid på skolevei pga oppsamling fra de ulike grendene før fellestur til Tingvoll + at Tingvoll begynner 30 minutter tidligere på morgenen.

"Ungdomskolebussen" går ca 1 time tidligere forbi oss om morgenen.

Jeg mener det er uhørt å skulle sette barneskoleelever på buss i timesvis morgen og ettermiddag hver dag for å komme seg på skolen. Dette kan bidra til flere slitne og trøtte barn, som igjen kan få vansker med konsentrasjon på skolen/lekser. De får mindre fritid og tid sammen med foreldrene sine. Det kan også skape utrygghet for de aller minste.

Timesvis med busskjøring morgen og ettermiddag for småtrinnet er helt unødvendig og uhørt i vår kommune, når vi har så gode tilbud i hver bygd.

Alle barn i kommunen har forholdsvis kort vei til skolen sin i alle 3 skoler. Blir skoler nedlagt og sammenslått vil dette være belastende på barna. De vil bli mye mer slitne og trøtte, noe som vil gjenspeiles i skolesammenheng der de kan risikere å ha svekket konsentrasjon på skolen og hjemme ved lekser.

De mister mye fritid og tid sammen med foreldrene sine! Det kan føles mye mer utrygt å måtte reise med buss så langt, og ikke være i nærheten av sitt hjemsted!

Andre kommentarer

Ved nedleggelse av MOS vil sjansen for å flytte fra kommunen øke betraktelig.

Veldig misfornøyd med at de bygdevise folkemøtene arrangeres lokalt.

Beholde meisingset og legge ned tbu eller straumsnes

Hva sier foresatte på MOS? Svar fra spørreundersøkelse 02.02.22

Har du innspill i forbindelse med utredning av lokalt SFO-tilbud om skoletilbudet flyttes?

8 svar:

For lokal SFO

Bør være tilbud om sfo om skole flyttes

Det vil være umulig å benytte SFO, hvis dette ikke er lokalt, for den som jobber i Sunndal/Surnadal kommune.

Imot lokal SFO

Man kan ikke frakte barn fra en plass til en annen, SFO må være på samme plass som barnet går på skole.

SFO må være på samme plass som skolen, barna ønsker å være sammen med sine venner.

Syna det blir uryddig da de må på sfo en stund for så ta buss til annen skole. Samme tilbake.

Jeg ser ingen fordel for mitt eller andre sitt barn i å bli fraktet med buss til og fra SFO. Ekstra belastning, stress på bussen, ekstra risiko for ulykker. Helt unødvendig. Lettere å flytte fra bygda for å unngå å plassere barna i en slik ubehagelig situasjon.

Andre kommentarer

Dette er ikke så aktuelt for oss, da vi kommer til å flytte barna til Ålvundfjord om tilbudet fjernes

Ikke aktuelt, mine barn flyttes til ålvundfjord om skolen legges ned

Har du andre kommentarer til strukturkartleggingen, skriv her:

15 svar

Felles ungdomsskole og tre barneskoler

Felles ungdomsskole for hele Tingvoll vil øke det sosiale miljøet til ungdommen i kommunen og minske den delingen som er i kommunen i dag (slik det er i dag både for voksne og unge så er det som at det er 2 forskjellige kommuner enda).

Ungdomskolene tbu og sbu skulle vært sammenslått, mens barneskolene på alle 3 skoler per idag skulle fått blitt bevart! De minste barna er mest sårbare og trenger trygghet og å være i nærheten av hjemstedet sitt!

Svært viktig at bevaring og styrking av VGS blir tenkt på, men usikker på om det blir attraktivt for vgs-elever å dele med «barnslige» barn. De er på vei til enda mer selvstendig liv. Men kanskje vgs-bygget kan bli brukt av ungdomsskole, men at det blir et skille på noe vis

Sosial trygghet

Overgang fra barnehage til skole er meget trygg for barnehagebarn på MOS. Barna er trygge på ansatte og veien er kort og naturlig. Alt i ett! Barnehagebarn er på felles samlingsstund med skolebarn, stor suksess.

Bevar grenda og skolen på Meisingset

Sterkt samarbeid med et sterkt bygdekvinnelag og ikke minst nærbutikken som er veldig viktig for bygda. Stor dugnadsånd

Ta vare på grendeskolene. Vi er et bygdesamfunn. Nærhet til eget lokalmiljø er viktig. Samarbeid med lokale aktører og levende bygder er noe vi trenger.

Behold grendeskolene. Det er viktig for bygda og utviklingen av kommunen. Alle kan ikke bo i sentrum. Man må ta vare på alle innbyggere. Nærhet til egen skole betyr mye for trivselen. Samarbeid med lokale aktører og kort avstand til fjord og fjell. Det er god vekst på Meisingset og skolen er hjertet i bygda.

MOS's bygningsmasse er god, det er bibliotek, flott uteområde/nærområde, gymsal.

Privatskole på Meisingset er ett godt alternativ.

Andre kommentarer

Det er ikke lenger reisevei for Tingvoll å reise til Meisingset.

Det beste alternativet vil være å legge ned 1-7 klasse ved SBU og flytte 8-10 til Tingvoll for en felles ungdomsskole. Dette vil også være svært positivt for TVS.

1-7 klasse ved TBU fordeles på MOS og SBU. Ungdomsskole på SBU. evt felles ny ungdomsskole for alle i Tingvoll.

Hør på lokalbefolkningen og ikke la økonomi være utslagsgivende for resultatet!

Søke om sammenslåing med Sunndal kommune og Meisingset er også ett alternativ.

Tenk dere grundig om før dere endrer på våre barns læringsarenaer og trygghet! Endrer dere mye, vil det gå hardt utover tilflyttingen og det risikeres en økt grad av utflytting. Bygdene vil slutte å være levende, og de rike opplevelsene og læringen barna får ifht lokale aktører vil opphøre. Er det slik vi ønsker å fremstå i Tingvoll kommune, en kommune som slår i hjel sine egne bygder? Hvilke signaler sender vi ut til våre barn? Hvor attraktivt vil det bli for barna våre å flytte hjem igjen etter endt skolegang?

Håper dette ikke er en skinnprosess.

Utrolig dårlig at folkemøte med bygdesamfunnet blir elektronisk, skadelig for prosessen

Hva skal denne undersøkelsen brukes til? Etter mitt syn er denne spørreundersøkelsen null verdt.

Hva sier foresatte på TBU? Svar fra spørreundersøkelse 2. februar 2022

Har du tanker og innspill til områdene faglig og sosial inkludering og trivsel på skolen?

32 Svar

Stort nok miljø, både faglig og sosialt, er viktig for foreldre og barn på TBU

Ønsker større «utvalg» av medelever

Skolen må ikke bli for liten, slik at det blir vanskelig å finne likesinnede. Det er fort gjort å vantrives i mange år på en altfor liten skole

På et tidspunkt kan klassene bli så små at de kan bli for små til å ivareta det sosiale miljøet.

Større klasser øker muligheten til å finne noen med samme interesser

Viktig med kompetanse blant lærerne, og store nok klasser/mange barn slik at barna kan finne sin beste venn.

Det er viktig med flere i sin klasse slik at det er større sjanse for at barnet får venner. Trives barnet sosialt er det større muligheter for læring.

Svært viktig at elevene har mange i klassen! Har selv gått i klasse med bare to elever og det var IKKE bra for meg! Det var et stort sjokk, både faglig og sosialt å begynne på ungdomsskolen!

Fleire faglærere og flere barn å leke med

Store nok klasser slik at alle elever finner noen de matcher med på sin egen alder

Skolen må være stor nok til at alle kan finne en venn og at man får et større faglig miljø for ansatte

Syns det er viktig at det ikke er klasser med få elever i. Etter min egen erfaring fra min barndom var vi for liten klasse som har påvirket omgangskrets og venner i voksen alder. Samtidig viktig å ha kompetente lærere og ikke mye vikarer/assistenter - det har etter egen erfaring gått utover læring.

Mitt barn har mange venner både i egen klasse og andre klasser. Barnet har alltid noen, og er ikke avhengig av kun 1-2 andre barn.

Nok barn i klassen til at mitt barn finner venner med god kjemi

Store nok klasser til at barnet finner venner er viktig.

Mitt barn har venner på tvers av trinn.

Finner alltid noen selv om noen er borte

Trives i klassen og sosialiseres med mange.

Barna våre har flere venner på skolen, både i klassen, og på tvers av trinn. Personalet ved skolen har bred tverrfaglig kompetanse og dette gjør at barna våre får et godt faglig og psykososialt tilbud.

Det at klassene består av nok elever til at det gir størst sjanse til sosial inkludering syns vi er viktig. At man har flest mulig medelever å spille på mener vi gir størst sjanse for sosial inkludering.

Det å være en del av et større miljø gir rom for flere å spille på.

Andre faglige kommentarer

lengre skoledag og leksefri skole. Elevene få lov til å være med på beslutninger. For å få eieskap i skolearbeidet og skolen.

Veldig åpen og god dialog elever mellom. Men det er veldig gjennomskuelig AP politikk som styres ned på elevene. Elevene forteller hjemme "sitt syn" på nasjonal og global politikk 😊👍 veldig bra at de får politikk på dagsorden, men under det amerikanske valget lærte barna seg og

hate Trump. Jeg liker ikke fyren selv men vi trenger ikke å lære barna å hate. Ellers trives barna veldig, veldig bra på TBU! 😊

Eg syns at ungene kunne har mere kreative aktiviteter, eller også slike temadager dem kunne besøker bedrifter å se hva dem jobber med

Undervisnings metode og inkludering er litt for lærers hengig. Erfarer at både trivsel og karakterer får både opp og ned etter bytte av lærer i samme fag

At lærere tar klassemiljø på alvor.

TBU må ta klassemiljø på alvor.

Sterkere faglig samarbeid med og mellom flere lærere.

Skolen må ha nok ressurser

Uteområdet på TBU er elendig!

Barneskolen har flott uteområde, mens mellomtrinnet og ungdomsskolen blir stuert sammen på asfalten

Uteområde og inneområde bør forbedres på TBU

Ønsker større og bedre uteområde

Flere aktiviteter ute i skolegården

Hva sier foresatte på TBU? Svar fra spørreundersøkelse 2. februar 2022

Har du innspill i forbindelse med utredning av lokalt SFO-tilbud om skoletilbudet flyttes?

28 svar

For lokal SFO

Evt behov for SFO på Meisingset kan løses i sammenheng med barnehagen.

SFO i sammenheng med barnehagen på Meisingset ved behov.

Om evt barnetrinnene skal til meisingset , kan sfo barn på tingvoll sitte på med buss, da den likevel kjører innover.

Bør kobles mot barnehagetilbudet

SFO er helt avgjørende å ha for småbarnsfamilier. Med barn på barneskole, i 2022 kan man ikke arbeide i 100% stilling om barna ikke har dette tilbudet. Besteforeldre er i noen tilfeller pensjonister å har mulighet til å se til barna. Men for noen av oss så har vi unge besteforeldre som ikke er pensjonister. Hvis Tingvoll ikke har SFO vil fraflytting skje fremfor tilflytning for familier med barn i aktuell alder.

Imot lokal SFO om skoletilbudet flyttes

Sfo må være på samme skole som barnet undervises. Alt annet er svært lite praktisk

Å dele SFO på ulike bygder kan føre til et dårligere SFOtilbud og at venner deles.

Å dele SFO kan skape utfordringer med hensyn til at venner deles etter skoletid, ansatte må jobbe flere steder eller få delt arbeidstid som blir en mindre attraktiv jobb og løsningen kan gå ut over kvaliteten i tilbudet.

*Kan innebære uro for barnet som fysisk må flyttes mellom sfo og skolen før og etter skoletid
SFO må være der skolen er*

Dersom skoletilbud flyttes bør SFO følge med på flyttelasset.

Syns SFO naturlig holder til der skoletilbudet er.

Sfo skal være der skolen er.

Hvordan kan en praktisk organisere dette til det beste for barna. Høres ut som dårlig tilbud for barna men praktisk foreldrene

Tror fordelene her er kun til foreldre ifht logistikk

Ser bare fordelene hos foreldre.

Jeg mener at det logiske vil være å ha Sfo tilbudet der skolen er. Av praktiske og logistikk messige årsaker. For da er eleven i det samme bygget hele skoledagen sin og må ikke dra fra skolen for å fortsette en annen plass, synes det høres ut som en mer slitsom dag for elevene som eventuelt blir berørt.

Jeg tror det kommer til å bli som i Ålvundfjorden. Alt elevene selv ikke vil ha et slik tilbud fordi de vil leke med sine klassevenner også i sfo-tiden

Det blir mye frem og tilbake for barna vår dersom de ha flere lokalisasjonen. Flere overganger og stress.

Om MOS legges ned og elevene blir flyttet til Tingvoll bør SFO også være på Tingvoll . Det er ikke hensiktsmessig at elevene skal ta buss til Meisingset for SFO . Det er i dag gode tilbud gjennom kulturskolen, leksehjelp og fritidsaktiviteter som ville blitt sterkt rammet ved en slikt flytting av SFO.

Nå er våre barn ferdig med SFO . Men om der hadde vært SFO på Meisingset for oss sol bor i Tingvoll sentrum hadde vi nok valgt å ikke benyttet oss av dette pga avstand .

Mener SFO bør være på den skolen man går, sammen med de samme som man går i klasse med.

Andre kommentarer

Kan ikke skjønne at det er tenleg å fjerna skuletilbodet i Tingvollvågen. Må ha meir info om skulebuss frå ev. lokal SFO til ev. ny skule for å ta stilling til om dette vil fungera praktisk.

Hvis det blir 1 felles skole er det ikke noe kjekt for barna å må deles etter skolen. Opplever nå på gult nivå at flere barn ikke syns det er så moro når SFO er aldersdelt. Tenker med gru på hvordan det eventuelt blir om klassekamerater må deles for at noen skal ha SFO en plass, mens andre skal bli dra en annen plass. Dumt for det sosiale at barna ikke får være sammen med klassekameratene på SFO.

Har aldri benyttet SFO

Det er vel ganske ensbetydende med hva dere mener med at skoletilbudet flyttes. Dette spørsmålet er spesielt formulert og er vel ganske opplagt med hva dere mener.

Vi må heller ikke glemme at vi i Tingvoll sentrum har et asylmottak . Der kjører de ikke bil . Og nettopp det at foreldrene har gåavstand til hente og bringesituasjoner i både barnehage, skole og SFO er veldig viktig for inkluderingen og integreringen i samfunnet.

Hva sier foresatte på TBU? Svar fra spørreundersøkelse 2. februar 2022

Har du andre kommentarer til strukturkartleggingen, skriv her

46 svar

Sentrum og bygd

Tingvoll kommune er en liten kommune. Nå må vi bevare sentrumen vi har. Tenk på nærhet til miljøet rundt skolen vår som brukes (næringsliv, lysløype, videregående skole, Tingvoll Gard, asylmottak) Det var barneskole i Torjulvågen før, det gikk bra når ansatte og elever kom til Tingvoll. Som tidligere elev på en liten grendeskole i kommunen- var trivselen stor når jeg endelig kom til Tingvoll. Tingvollvågen er kommunesentrum. Tenk tilflytning og attraktiv boplass.

Et tydelig sentrum må styrkes/bevares. Uaktuelt å flytte u-skolen på Tingvoll til Straumsnes. Styrk sentrum av kommunen, samarbeid med TVS om lærerressurser og muligens bygg. Dette vil også være positivt for idretten som i dag lider av at unger velger tilbud utenfor kommunen slik at man sliter med å stille lag i enkelte idretter.

Det er meget viktig å styrke Tingvollskolen med base i Tingvollvågen!
Fokus på 1-10 kl i Tingvoll sentrum! Barna trives, nærhet til lokalmiljøet.
TBU må styrkes. Spesielt mtp flere barn fra asylmottaket.
Tbu må ikke rasseseres.

Vi er meget fornøyde med jobben de gjør hos TBU.
TBU ligger i sentrum av Tingvoll kommune, å redusere skoletilbudet ved TBU fremfor MOS eller SBU som ligger i utkantene i kommunen virker på meg helt virkelighetsfjernt og kontraproduktivt. Jeg ønsker såklart at alle skoler skal kunne leve, men som tidligere elev ved Torjulvågen skole når den ble nedlagt må jeg si at selv om det var ett tap for bygda var det supert for meg som elev å ta buss for å få komme til en større klasse, og ett større miljø ved TBU. Og jeg vil minne om at MOS nå er i rundt den størrelsen som Torjulvågen skole var ved nedleggelsen.
Maks to skoler i en liten kommune som Tingvoll, ungdomsskole må det være i Tingvollvågen pga videregående. Gjerne felles for hele kommunen, men er lang avstand for enkelt elever fra Straumsnes.

Hvis det er så få elever i kommunen. Så må de små bygdeskolene gå først. Det skjedde i Torjulvågen og det gikk bra med både barn og ansatte der. Bygda døde heller ikke når skolen ble nedlagt.

Viktig å bevare sentrum samtidig som man bevarer bosetning i bygdene. Det er fortsatt Tingvoll sentrum som har flest barn. Vekstene i ytre som det snakkes om er uansett en nedgang i samlet folketall. Og pr nå mer i ytre enn sentrum. Samarbeid med videregående og få til gode lærer ressurser og et attraktivt levende ungdomsmiljø. Fasiliteter kan brukes i ytre også, men skyss ikke ungdommen til Leite langt uti periferien. Det blir og for lang vei for Meisingset. Tingvoll er i midten. La ungdommen være samlet for å bygge fellesskap mellom bygdene. Da kan vi kanskje oppnå noe på sikt

Jeg regner med at i straumsnes er risikoen at foreldre sender barna til KSU i stedet for tingvoll om det blir overvekt av skole i sentrum. Men legg vekt på hvor mange elever det er på skolene. Flertallet bør bestå, ser ingen grunn til at tingvoll elever skal kjøre til straumsnes hvis det er flere elever på tingvoll enn i straumsnes. Og visa versa om det er flest elever tilhørende straumsnes så er det mest naturlig at tingvoll elever skysses dit. Men da er det kroken på døra på Tingvoll sentrum.

Meisingset er en for liten skole og det er av egen erfaring ikke bra for barn å gå på en for liten skole. Alle elevene ved MOS bør snarest flyttes til TBU. Kommunen bør kun ha en ungdomsskole og den bør ligge i sentrum. Dette vil styrke TVGS og samholdet blant ungdommen i hele kommunen.

Tingvoll Kommune er langstrakt. Kommunen er ikke bare sentrum. Dette er faktisk noe av det som mange må ta innover seg. Vi som bor utenfor sentrum har bevisst valgt å bosette oss her, nettopp fordi vi har Oppvekstsenter og nærbutikk. Nettopp fordi vi vil at våre barn skal være en del av grendaskolen. Skolen i bygda er viktig for alle. Den er midtpunktet vårt, der har vi kulturelle arrangement og mange tilbud til barna. Reiseveien blir for lang for de så dersom oppvekstsenteret blir tatt fra oss. Over halvparten av foreldrene pendler den andre veien også. Vi er veldig fornøyd med TBU som ungdomsskole og har kun positive ting å si etter våre erfaringer. De eldste elevene tåler reisevei og er klar for et bytte etter 7.kl. Det blir noe helt annet for de mindre barna. De trenger grendaskolen sin.

Når TBU får besøk fra SBU og MOS så viser det seg at de har en negativ holdning opp imot TBU, spesielt fra SBU. Dette er uheldig mtp at de er jevngamle og burde hatt et annet felles bånd. Slik TBU elevene oppfatter SBU er at de søker ut mot Kristiansund, og "taperne" havner i Tingvoll. SBU elever deltar i byen på idrett, kino og annen aktivitet.

Slik vil det alltid bli så lenge foreldre av barna har negative holdninger mot andre skoler.

Det gjelder det barna og økonomien i kommunen.

En felles skole

Dette kan også gi gode muligheter for utvikling av idretts- og kulturtilbud for barn og unge. Mange ungdommer drar i dag til Frei, Kristiansund og Sunndal for å være med på ulike fritidsaktiviteter. Ved å plassere en felles skole sentralt i bygda kan det føre til større oppslutning om lokale fritidsaktiviteter - da det er lett å følge valgene til klassekamerater.

En felles Barne og Ungdomsskole i Tingvoll Kommune, nær hall, Kunstgressbane, nærbutikker, idrettsklubb og ikke minst Tingvoll Videregående Skole.

En felles skole vil skape et felles bånd i kommunen hvor alle barna blir kjent med hverandre i tidlig fase. I ungdomstrinnet så har de allerede relasjoner med TVGS og lokalmiljøet. Dette vil medføre økt søkerfall til TVGS bare fra lokalsamfunnet. Noe som skaper ringvirkninger. Økt tilflytting i kommunen, økt omsetning hos dagligvarebutikker, hybler/leiligheter hos private.

Faktisk så vil det garantert øke innbyggertallet i Tingvoll på sikt hvis dette blir en realitet. Og med økt innbyggertall medfører at folk etablerer virksomheter som utesteder, restaurant, klesbutikk, sportsbutikk osv.

Slik utvikling er avhengig av at kommunen satser stort og målbevisst, den avgjørende faktoren er befolkningen i sentrum. De "stoler" fortsatt på at kommunen tar den riktige avgjørelsen. Store nok klasser til å få venner er viktig. Samarbeid med lokalmiljø (asylmottak, bibliotek, videregående skole, museum, næringsliv)

Husk at Tingvoll er sentrum. Det er her hovedtjenestene ligger. Det er for mange en av grunnene til at Tingvoll er bosetningsstedet. Vi har tilknytning til ei av bygdene, men for oss er det sentrumsnære viktigst. Det å ta fra sentrum 1.-10 skole virker som en måte å ødelegge for Tingvoll som attraktiv kommune.

Felles ungdomsskole og TVGS

Der aller beste hadde vært felles ungdomsskole på Tingvoll for hele kommunen.

En bør satse på et godt tilbud i sentrum av Tingvoll for å få tilflytning til kommunen og for at TVGS skal kunne bestå i framtiden. Vi må se til kommunene rundt oss som aldri har hatt luksusen med å ha to ungdomsskoler. På tide å se på hva som er best for Tingvoll kommune som helhet i framtida å ikke bare her og nå.

Ny skole bør ligge nær TVGS for å ha et tett samarbeid mellom ungdomsskole og vgs. Dette styrker også skolens eksistens og at flere fra TBU søker seg til Tingvoll vgs

TBU og tvgs sammen med barnehage gir gode synergieffekt

Samlet ungdomsskole på Tingvoll vil virke positivt på samhold og motivasjon for flere unge til å søke vgs på Tingvoll

Viktig å ha ungdomsskolen på Tingvoll. Viktig å bevare Tingvoll VGS.

Ungdomsskole bør være nært tvs, gjerne noe samarbeid for å holde ungdommene i bygda

For barna sitt beste er det ikke bra å ha for små skoler både med tanke på trivsel/venner og faglig godt tilbud. Syns en må tenke på å styrke skolen på Tingvoll og få Tingvoll sentrum som sentrum. Viktig å tenke litt fremover også. Ønsker en at elevene skal gå på videregående på Tingvoll og samtidig beholde den? Hvis en flytter ungdomstrinn uti Straumsnes så er det stor sannsynlighet at elevene mister tilhørighet til Tingvoll og vil søke seg ut til byen for å gå på skole. Da er det ingen fremtid for Tingvoll vgs.

Viktig at ungdomsskolen har høyt fokus på VGS. Da vil ungdommene få relasjoner med VGS og øker sannsynlig søkertallet hos VGS.

For at elevene skal få et forhold til Tingvoll vgs så bør ungdomsskolen i kommunen legges til Tingvoll!

Slik det er i dag så søker de i Straumsnes vgs utover til Kristiansund, det er ikke bra med tanke på å bevare Tingvoll vgs!

Bortfall av ungdomsskole svekker vgs

TVGS er utrolig viktig. Ta vare på den!

Svært viktig å legge til rette for struktur som fører til styrking av TVS. Altså felles skole i Tingvollvågen.

Møtes ungdommene på skolen vil de delta på samme fritidsaktiviteter, og dermed få venner på tvers av bygdene. Dette vil føre til at de velger tingvoll VGs når de skal velge skole

For å bevare TVGS er der helt avgjørende at fremtidig skolestruktur endres .

Det å samle ungdomsskolen i sentrum tror vi er helt avgjørende for at TVGS skal bestå.

Viktig med samarbeidet mellom tvgs og tbu for at ungdommen skal bli kjent med skolen og tilbuda der. Dette vil øke atraktivitet til å søke seg til tvgs og for å bevare tvgs

Tror ikke de er lurt å slå sammen 8-13åringer.

Spørsmål 17 er ledende. Det skal være god skolestruktur uavhengig av TVS. Må ikke settes opp mot hverandre.

Fremtidig skolestruktur bør gagne elevene som går der, ikke veie opp mot tilbud på VGS.

Andre kommentarer

SFO-«alternativet» kan ikke sorteres sammen med struktur-alternativene...

Vi har flere barn på TBU, de blir stadig flinkere faglig og sosialt.

Jeg stiller også spørsmål rundt all informasjonen som er sendt ut angående møter. Det sto i plana at det skulle være 1 møte pr bygd. Å derfor var det mange som ikke møtte da det kun var Meisingset som var i fokus i media. Har alle lag og foreninger fått invitasjon som det sto i plana at de skulle få?

Hva sier foresatte på SBU? Svar på spørreundersøkelse 2. februar 2022

Har du tanker og innspill til områdene faglig og sosial inkludering og trivsel på skolen?

24 svar

Fordeler faglig og sosialt

Nærhet skaper trygghet, trygghet skaper trivsel og mestring

Viktig er lærernes sosiale evner og evner til kulturbygging. Dette er bra SBU.

Veldig godt og inkluderende miljø på SBU

Trygt miljø, godt samarbeid mellom trinnene, hvor ungdomsskoleelever får være gode forbilder for de yngre. Passe størrelse, slik at enkeltelever blir sett

God og inkluderende kultur blant barn og voksne på SBU

Sosial inkludering blir vanskeligere hvis skolene blir sammenslått.

Dyktig, rutinert, både faglig og pedagogisk oppdatert lærer, med lokal tilhørighet, ser enkeltelevne i klassen. Vi og vårt barn ser lyst på fremtiden. De såkalte alternativer fremstår som uaktuelle av flere grunner: Lang og tildeles rasfarlig reiseveg for barn i denne alder må ikke forekomme. Skolebuss er et kjent problemområde når det gjelder mobbing og bør såklart unngås. Stressede barn tar ikke til seg læring.

Faglig og sosial utvikling - vanskelig å skillende ene gravferd andre uansett alderstrinn. I Straumsnes har man løst dette med at man skal oppholde seg mange år på samme lokalitet fint ved at man får tilgang til nye områder etterhvert. Det er tenkt på alt virker det som. Vet ikke hvordan barna ellers i kommunen har det.

Mine barn bør ikke gå på skole som er en felles for hele kommunen, da det blir for mye å forholde seg til

Ønsker ikke å slå sammen Straumsnes og Tingvoll, med tanke på godt sosialt og faglig inkludering og samspill.

Mine barn vil helst gå på skolen på Straumsneset, også på ungdomsskolen. Noen av mine medelever får veldig lang skolevei, og det tar for lang tid av dagen å sitte på buss sammenlignet med nå.

Bra at det blir jobbet med at også vi elever på Straumsneset får flere svømmetimer hvert år.

På skolen vår har vi et trygt og godt uteområde som skal bli enda bedre utviklet for oss elever. Siden vi har fått så bra hall, burde vi få beholde skolen vår. Det er plass til at mange flere elever bruker Nordmørshallen samtidig på dagtid!

Det er så bra at kulturskolen er på skolen vår og har undervisning. Da er det lettere at vi elever får til å delta på forskjellige tilbud i kulturskolen.

Ikke bittesmå klasser og ikke kjempestore klasser. Skolen gjør gode valg m sammenslåing av klasser. Ungen min ønsker å gå på strausnes. Ikke minst etter vi fikk så fin en hall.

Merkelig å skulle prioritere faglig og sosial trivsel, den er tilstede både på små og store skoler, handlar om andre ting enn størrelsen. Forventer at Tingvoll kommune driver en faglig og sosialt god skole uansett.

Skolen har i flere tilfeller vært svært flinke til å ta tak i sosiale utfordringer for min elev og klassemiljøet generelt. Jobber svært godt med å få godt både sosialt og faglig klassemiljø. Lite og oversiktlig miljø er viktig. Har også inntrykk av at det finnes ressurser og kompetanse til å få tatt tak i utfordringer som oppstår.

SBU jobber veldig bra både faglig og sosialt. I tillegg har skolen svært gode fasiliteter og lokaler både inne og ute; klatreparken/nærmiljøområdet, Nordmørshallen, friidrettsanlegg og fotballbane. Det er viktig for både faglig og sosial inkludering! Passe stor klasse, alle passer på alle. Lærer har mulighet til å sjå kvar elev, og følge godt opp kvar enkelt elev.

Med ekstra utfordringer er det perfekt å gå i ein klasse som ikkje er større enn at lærar har mulighet til å sjå og følge opp kvar elev tett. Fint med klassestørrelse som er nå.. alle barna ses og blir hørt. Ikke fordel med for store klasser. Str.skole er inkluderende, barna trives og et godt læringsmiljø. Nærhet skaper trygghet, trygghet skaper trivsel og mestring

Andre kommentarer

Synes det er lite fokus på å la barn som ligger foran klassen i enkeltfag få nok utfordringer. Når barnet ikke utfordres opplever det ikke mestring, og mister interessen for faget. Dette kan være uheldig på sikt..

Hva sier foresatte på SBU? Svar på spørreundersøkelse 2. februar 2022

Innspill i forbindelse med andre PRAKTISKE sider av skolestrukturutredningen

23 svar

Lang reisevei til skolen

Får barnet lengre skolevei vil det gå utover aktiviteter etter skoletid. Umulig å få dagen til å gå opp med tanke på hjemreise, lekser, middag.

Kommunen er langstrakt og det bør derfor tas hensyn til at vi faktisk er indre og ytre. Tiden elevene er i buss er avgjørende for fare for mobbing eller konflikter på bussen. Opplever at antall km til skolen ikke står i samsvar med tiden som blir brukt. Ved evt lengre reisevei vurderer jeg det som sannsynlig at reisetiden vil gå ytterligere opp, no som ikke føles greit.

Innspill fra barnet: jeg må vel ikke ta skolebuss helt til Tingvoll? Det gidder jeg ikke! Jeg ser med veldig skeptisk til sammenslåing, da enkelte elever vil få meget lang reisetid. Kjøres til skolen og hentes foreløpig, pga SFO

Lang pendle vei både til og fra skolen hver dag, medfører større risiko for å bli lei av skolehverdagen da den totale skoledagen blir MYE lengre. I tillegg blir det en stor utfordring dersom en plutselig skulle miste bussen en dag av div årsaker, da må foreldre kjøre helt til Tingvoll og tilbake, for så å kjøre på jobb..

Skolevei og tidsbruk til/fra skole/SFO, samt pendler til/fra jobb i Kristiansund
Relativ kort vei til skole er viktig for at ungdommen skal kunne delta på fritidsaktiviteter pga pendling til/fra jobb Kristiansund

Lenge nok for min elev å sitte på skolebussen i 40 minutter en vei.

40 minutter fra barnet går ut døra til skolen begynner er mer en langt nok, så en oppsamling og videre skyss til feks Tingvoll er uaktuelt og respektløst overfor barnet.

Felles ungdomsskole i Tingvollvågen vil føre til alt for lang reisevei. Hvis dette blir tilfelle vil vi vurdere å flytte ut av kommunen.

For oss som ikke jobber i tingvoll kommune, passer det ikke å sende barna til tingvoll. Vi rekker sfo på minuttet før det stenger noen ganger.

Barna vil ikke lære på samme måte i timene med flere barn og forstyrrelser. De vil også bli slitne av for lang skolevei

Barna kan ikke ha lengre reisevei enn i dag.

Mange unger vil få uforholdsmessig lang reisevei til Tingvoll. De er små og syns de bør slippe en lengre reisevei til skolen enn vi voksne ville vært komfortabel med som reise til og fra jobb!

Organisering av skolen påvirker all annen aktivitet. Det vil slå beina under skolekorpset i Straumsnes f.eks, kulturskoletilbud blir vanskeligere, pendlervei er allereie lang, reisevei for barna er allereie lang. Barn har rett på fritid.

Om familier ikke får dagen til å gå i hop rent praktisk blir man tvunget til å flytte - selv familier med veldig sterk tilhørighet til bygda må det. Barna går først.

Bekymret for 'miljøet' på bussen viss det blir lange bussturer før og etter skolen.

I en pendlerkommune må man legge til rette for at familielivet skal /kan gå opp. Da må barnehage, skole og SFO ligge i nærmiljøet. Foreldrene jobber gjerne i enn annen retning enn kommunesenteret.

Gode bygninger

Bra skolebygg på SBU

Bra uteområde på SBU

Bra gymsal på SBU

Ny fin hall i str.nes som bør brukes av elevene også i skoletiden.

Andre kommentarer

Prosesen er vel avledet av en administrativ regnefeil og jeg er usikker på om den er demokratisk fundert. «Reklameeffekten» av en slik prosess tror jeg man ikke har tenkt over siden det åpenbart har negativ effekt på tilflytteres vurdering av egen belyst når skoler blir vurdert lagt ned om enn bare i teorien.

Kanskje vil noen vurdere å opprette privat skole, men kommunen vil vel likevel ha plikt til å ha et eget tilbud - hvordan man regner elevgrunnlag da vet jeg ikke?

Vil tro kommunen har mye å vinne på praktisk tilrettelegging ift boligbygging i Straumsnes for det vil føre til tilflytting.

Man bør heller bruke energi på å organisere en bedre skoledag der ungdomsskolen får alle timene sine på vanlig vis og avskaffe fri-dager for barneskolen.

Stenges skolen i strausnes. Så flytter vi ut av kommunen!!!!

Hva sier foresatte på SBU? Svar på spørreundersøkelse 2. februar 2022

Har du innspill i forbindelse med utredning av lokalt SFO-tilbud om skoletilbudet flyttes?

30 svar

For lokal SFO – hvis skoletilbudet flyttes

Helt nødvendig når man pendler andre veien

Om det ikke er lokalt SFO tilbud i bygda så har vi ikke mulighet for å benytte oss av tilbudet.

Vi får ikke tid til å hente barn på sfo i tingvoll.

Det må tas hensyn til at en del av innbyggerne i Straumsneset, pendler mot Kristiansund. Allerede nå er SFO sin åpningstid i knapoeste laget, og det er ikke rom for først å kjøre f.eks til Tingvoll, retur til Straumsneset før en kjører på jobb, likedan på returen med henting av barn.

En bør tenke hva som er best med tanke på bosetting. Blir omtrent umulig å ha full jobb og bo i Straumsnes, jobbe i Krsund og ha sfo på Tingvoll....En må legge til rette for at folk vil bo i kommunen. Ikke alt er utgift, noe er utgift til inntekts ervelse.....Må bruke hode

Grunnet min jobbsituasjon, vil endringer i tilbudet føre til store problemer i forhold til logistikk.

Det er svært trangt tidsmessig slik det er allerede.

Heilt håpløst om sfo skal lokaliserast kun i Vågen, både for dei frå Straumsnes som pendlar utover og dei frå Meisingset som pendlar til innover.

Kan ikke se at det er praktisk mulig mtp logistikk hvis man skal kjøre i hele kommunen før/etter arbeid

Imot lokal SFO-tilbud

Jeg vil i fremtiden betale for et SFO-tilbud som tilbyr lek, kultur og fritidsaktiviteter. Om evt. SFO-tilbudet skal bestå av å frakte barn unødvendige lange distanser med buss, går dette utover det SFO skal tilby. Overganger (som i dette tilfelle ville bety å frakte barna fra Tingvoll til Straumsnes på SFO, vil by på mer uro og lite hensiktsmessig bruk av tid. Om SFO-tilbud hadde blitt lagt til Tingvoll, vil det bli uholdbart langt for oss foresatte å skulle hente/frakte, da vi begge pendler ut av kommunen på jobb. Tidsmessig/logistikk-løsninger hadde vi ikke hatt sjanse til å kjøre til Tingvoll for å levere/hente. Om skoletilbudet vårt flyttes, ville vi nok ikke benyttet oss av et SFO-tilbud i det hele tatt.

Skole og sfo må være på samme sted

Ser flere praktiske utfordringer med lokalt SFO tilbud, bl.a skyssing til fra

Problematisk og mye «flytting» av elever og ansatte ved å ha sfo på en annen plass enn skolen

Vanskelig med mye flytting fram og tilbake for elever og ansatte

Det blir mye reising og flytting for barna.

Mye flytting fram og tilbake for barn og ansatte

Alt for mye logistikk

Vil nok være belastende barna å måtte ta buss til en annen del av kommunen før/etter skolen

Urealistisk å drifte, Hvem vil jobbe morgen og kveld? Transport? Bygninger? Hvor mange steder skal foreldre hente og levere barn?

Sfo bør være i bygda, der elevene bor.

Kan oppstå sosiale grupperinger ved flytte av Sfo

Både..og?

Upraktisk å ev måtte hente på sfo på f.eks Tingvoll, når vi bor på Straumsnes. Da bør det være lenger åpningstid enn 16.30...

Alt kommer an på om barna da klor fraktet med buss til Sfo lokalt. Alltid positivt med lokalt tilbud men blir uansett veldig mye frem og tilbake om skole og Sfo tilbudene ikke er på samme plass.

Praktisk spm mtp kjøring til/fra skole og hjem.

Syns det er viktig med lokale SFO tilbud for mange foreldre pendler ut av kommunen. Men i praksis vil jo det bestå av mye tid på buss. Er det godt nok? Skal vi betale for et SFO tilbud der barna sitter på bussen store deler av tiden?

Det er viktig at tilbudet har et godt faglig og pedagogisk innhold selv om det kanskje ikke ligger i tilknytning til skolen. Det er viktig at tilbudet ikke bare består av busskjøring, da blir det ikke attraktivt eller verd å betale for.

Andre kommentarer

Skolen skal IKKE flyttes. Spørsmålet er ikke relevant

Denne spørsmålsstillingen fremstår så irrelevant for meg at vi ikke kan svare. Den gjelder kanskje Meisingset? Det er uansett ikke bra at små barn for er par timer skal møte andre omsorgspersoner av hensyn til bygdens levedyktighet. Er det ikke skoletilbud så flytter vi.

Spørsmålene ovenfor fremstår ikke relevant for oss i Straumsnes.

Forutsetningen om at skolen flyttes er så hinsides enhver fornuft for oss i Straumsnes at spørsmålet fremstår irrelevant. Gjelder det Meisingset kanskje?

Håper ikke skoletilbudet flyttes!

Disse spørsmålene er selvforklarende og de fleste vill nok rate disse høyt...

Hva sier foresatte på SBU? Svar på spørreundersøkelse 2. februar 2022

Har du andre kommentarer til strukturkartleggingen, skriv her:

23 svar

For å bevare tre skoler

Behold skolestrukturen slik det er i dag! I Straumsnes har vi et godt skolebygg og nå i tillegg har vi fått et fantastisk bygg til trivselsfagene kroppsøving og valgfag.

Hvis Tingvoll kommune ønsker å være en attraktiv kommune for tilflytting og utvikling (og skatteinntekter) bør ikke skoler legges ned. Skolebygg er nedbetalt og kommunale ansatte. Viktig å ta høyde for at utvikling skjer langs E39 (også mtp nytt sykehus Hjelset).

For å bevare SBU og to skoler

Er helt hårreisende at vi skal ha 3 skoler i en så liten kommune som Tingvoll. Og ser man geografisk og befolkning så er det helt naturlig at MOS er den som må legges ned. Etter den nye veien fra Tingvoll til Meisingset så er ikke avstand noen unnskyldning lengre.

Å være i en klasse med få elever er ikke noe bra det heller. Snakker om egen erfaring da jeg havnet i en liten klasse der jeg ikke delte noen felles interesser med de jeg gikk sammen med, og motsatt. Der måtte jeg gå i 10 år før jeg havnet på vgs i en større klasse der flere delte samme interesser og fikk meg venner.

Mine barn kan ikke ha nye utfordringer med å bytte skole. Det er også grunnen for at vi ble værende i Straumsneset, for at de skulle få slippe å bytte skole.

Den enkleste besparelsen for kommunen kommer helt klart fra en uungåelig nedleggelse, inskrenkning av tilbudet på Meisingset.

Derifra er det pr nå, en splitter ny sikker og rask veg til Tingvoll.

Flytting av elever fra Straumsnes til Tingvoll er ikke rasjonelt, samt uttrykt grunnet elendige vegforhold mellom Brunnset og Gyl, med gjevnlige ras, kolonnekjøring etc.

Viktig å tenke at tingvoll kommune er langstrakt. Skill på indre og ytre, det er små barn det er snakk om. Nærhet skaper trygghet

Felles ungdomsskule i Vågen kan gjere at ungane frå Straumsnes føler seg "ferdig pendla" til Tingvoll etter tre år, og heller velger vgs i Kr.sund. Ikkje positivt for Tingvoll vgs. Skoletilbudet er viktig for mulig befolkningsvekst på Straumsneset som nå kommer i pendleravstand til nytt sykehus på Hjelset og med bedre vei til Molde.

Bygningsmassen ved Straumsnes Skole er av nyere dato, med god kapasitet, det er en ny kjempefin Idrettshall i umiddelbar nærhet av skole og barnehage der elevene har tilhørighet.

Hvis TBU eller SBU blir skadelidende vill det skape enda mer splid, dette vill elevene dra med seg og det vill skape klikker og konflikter der evt noe blir sammenslått. Dette vill ta mange år før det vill leges. Det er ikke til å stikke under en stol at det er misunnelse mellom indre og ytre der spesielt indre aktivt kjemper imot ytre.. har ikke selv noen sterke meninger men spydige og sure kommentarer kommer 90% fra indre objektivt sett.

Dilemma med felles ungdomsskole

Å bevare Tingvoll VGS er viktig for kommunen, men hvordan skolestrukturen i Tingvoll vil virke inn på Tingvoll VGS er svært vanskelig å spå, og bør ikke vektlegges. Eks felles ungdomsskole på Tingvoll vil bety betydelig forlenget reisevei for elever i ytre, og sterkere motivasjon til å flytte på hybel i Kristiansund for å slippe lang reisevei, noe som vurderes som uheldig Ungdomsskole og vgs bør være adskilt.

Både og... mht TVGS

Tingvoll vgs framtid er usikker. Ønske om å styrke videregående skole kan ikke bli et avgjørende argument for kommunens framtidige grunnskoleskolestruktur.

Skoletilbudet i grunnskolen er mye viktigere for barna enn at det ligger en videregående skole i kommunen.

TVS er en skole med varierende kvaliteter og er ikke nødvendigvis bevaringsverdig - hverken bygg eller lærerkrefter.

Ønsker ikke sammenslåing av 8-13 årgang. Mener VGS bør holdes utenfor diskusjonen som skolestruktur (1-10) i Tingvoll. Om noe burde VGS søke administrativt samarbeid med større vgs feks KSU VGS.

Linjer som tilbys på Vgs må være relevante valg for elevene. Flott at det kommer et nytt tilbud! Det er bra m vg skole på Tingvoll, men bør vel prioritere hvilke linjer eleven vil ha og ikke måtte tilpasse seg linjene på skolen.

Det er svært viktig å bevare Tingvoll VGS. Men et for tett samarbeid kan virke negativt. Det er viktig å bevare et visst 'skille' mellom barneskole og ungdomsskole og mellom Ungdomsskole og VGS. Ellers går elevene lei. Lang pendling til ungdomsskolen kan også føre til at de heller velger en annen VGs og hybelliv når de skal på videregående.

Tingvoll VGS er viktig for kommunen, men synes ikke at sammenslåing 8-13 er naturlig. Det er bedre å samarbeide 1-10 slik som i dag. Elevene modnes og trenger et annet tilbud både faglig og sosialt når de skal over på videregående. Behovet for forandring er stort. Sammenslåing av 8-13 vil virke mot sin hensikt.

Kan bli for tidleg å komme inn i vgs-miljøet for dei yngste på ungdomsskolen. Det er stor forskjell på 13 og 18 år.

Andre kommentarer

Kommunen må gjøre det mer attraktivt å flytte til kommunen og få flere barn (forslag: friste med billige tomter, gratis/halvert barnehagekostnad feks første barnehageår og gratis/halvert SFO-kostnad for barn nummer 2-3 osv.).

Kartleggingen innehar spørsmålsstillinger som gjør at den har et amatørmessig preg, og vil ikke kunne brukes til så mye. Usikker på om ressursbruken i dette prosjektet er forankret i kommunestyret.

Spørsmål 16 er ledende, det gis ikke anledning til å utelukke alternativer. Alternativ 3-7 er uaktuelt, om det brukes i statistikk gir det feil framlegg.

Hva menes med Ob? At alle elevane fra Tingvoll skal gå 1.-4 på Meisingset? Det burde gå an å velge bort alternativer man mener er helt uaktuelle.

Vedlegg 5: Ansattes vurderinger av alle alternativer på faglige og pedagogiske område

De ansatte på skolene samt støttetjenestene som PPT, bibliotek, kulturskole, skolehelsetjenesten og barnevernet har deltatt på flere ulike måter i prosessen med å samle inn data til strukturkartleggingssaken.

I juni 2021 deltok de ansatte å lokale dialogseminar – en på hver skole. Da vurderte man fordeler og ulemper ved 0-alternativet (strukturen som den er nå i 2021) Man vurderte primært barnas og de voksnes læring og utvikling, men det kom også inn andre elementer som hører til innen de andre fokusområdene.

I oktober 2021 deltok representanter fra de ansatte i lag med andre aktører i et innovasjonsseminar der det ble utviklet ulike forslag til alternative skolestrukturer for videre utredning.

1 februar 2022 deltok alle ansatte, samt enkelte fra støttetjenestene i et felles digital dialogseminar grunnet korona. I det møtet ble alle alternativene vurdert igjen med utgangspunkt i fordeler og ulemper for elever og de voksnes læring og utvikling. De ansatte samarbeidet om å svare i grupper fra samme skolekrets. Noen satte sammen fysisk og noen digitalt. Vi brukte LearnLab til arbeidet og de digitale strukturene som de ansatte samarbeidet i, for å samle inn deres vurderinger.

Denne ordskyen ble laget i innledningen av dialogseminaret 1. februar 2021.

Hvis du skulle beskrive dine ønsker for fremtidsskolen(e) i Tingvoll med ETT ord, hva ville du ha sagt?

65 responses so far

I den følgende finnes resultatene av de ansattes vurderinger, satt opp i skjema for hvert alternativ. Det er ikke skjelnet på hvilken skolekrets svarene kommer fra, da det var mange svar uten merket skolekrets.

Alternativ 0a: som nå med tre skoler der MOS har 1-7, TBU og SBU har 1-10

Dette er fagpersonalet enige om (juni 2021)

Alternativ 0a	Fordeler	Ulemper
For elevenes læring og utvikling	Oversiktlige klasser God/høy lærertetthet Inkluderende læringsfelleskaper Barna er trygge og godt kjente Elevene har venner (noen på tvers av aldersgrupper) Flott nærmiljø Godt samarbeid med næringslivet	Faglig sårbarhet Sosial sårbarhet elev-elev Sosial sårbarhet elev lærer Nære relasjoner kan utfordre ved bekymringer for elev Sårbarhet ved fravær
For de voksnes læring og utvikling	Godt elevsyn og gode kolleger Ledelsen er tett på	Lite faglig utviklende felleskap for lærerne Stort kompetanseområde for ledelsen

Alternativ 0a: Dette mener fagpersonalet er ulikt fra skole til skole (Juni 2021)

Alternativ 0a	Fordeler for elevenes og de voksnes læring og utvikling	Ulemper for elevenes og de voksnes læring og utvikling
Meisingset	Har 2 voksne i hver klasse ved 2-delning God plass og universell utforming	Krever mer planlegging ved få-delt Vel mange arbeidsoppgaver på få personer
Tingvollvågen	Har svømmehall Har store nok årganger til at alle elevene kan bli faglig og sosialt inkludert Har gode lokaler til praktiske fag	Mangler tilgang til idrettshallen (TVGS disponerer den) Har gammelt og umoderne bygg som trenger renovering Har få delingstimer i fag og valgfag
Straumsnes	Moderne baseoppdelt skolebygg Flott ny hall Har en del delingstimer til fådelte klasser	Har ikke svømmehall Har små og dårlige sløydlokaler Har få delingstimer til valgfag

Alternativ 0b: 1-4 på MOS, 5-10 på TBU og 1-10 på SBU

Dette sier fagpersonalet på det digitale fellesmøte februar 2022. I vurderingen av alternativene som er ulik dagens struktur er ikke dataene sortert på skolekretser og hva ansatte er enige og uenige om.

Alternativ 0b	fordeler	Ulemper
For elevenes læring og utvikling	Godt og trygt for de minste fra Meisingset å gå på egen nærscole De minste barna fra Meisingset vil ha kort og trygg skolevei De yngste blir skjermet fra de eldste Fulldelte klasser i MOS/TBU-kretsen Flere elever i samme aldersgruppe fordel både sosialt og faglig Følge samme klasse i 10 år God klassestørrelse Høy lærertetthet Større spesialisert fagmiljø på hovedtrinn 1-4 og 5-7 Samlet begynnerpedagogisk kompetanse på MOS God utnyttelse av lokalene på MOS	De minste elevene i Tingvollvågen vil miste tryggheten og tilhørigheten De minste barn fra Tingvollvågen må bli skyssset - betyr både bruk av tid og er utrygt - tenker spesielt 1-4 fra Torjulvågen Elevene fra Meisingset 5-7 får for lang reisevei Foresatte uten bil, som er bosatt i Tingvollvågen, vil ikke kunne benytte seg av SFO på Meisingset Vanskeligere samarbeid med mottaket om de minste barna Ingen fadderordning mellom de største og de minste til å bygge trygghet mellom trinn Lite ressurser til tidlig innsats og intensiv undervisning når alle klasser er under norm Mister det gode samarbeid mellom næringsliv og 1-4 trinn i Tingvollvågen SBU blir en fådelt skole Små grupper på alle tre skoler vil gjøre det vanskelig å finne venner Ungdomsskoleelever på SBU får ikke nærhet til TVGS Begrenset og oppsplittet fagpersonale med tre skoler Små lokaler på MOS
For de voksens læring og utvikling		Lite mulighet for samarbeid og læring om barn med særlige behov på tvers av hovedtrinn Vanskelig for lærere å jobbe og utvikle seg på tvers av trinn Vanskeligere å utnytte lærerressursene godt Hvor skal ledelsen være - hvis det ikke er nok elever til 3 lokale ledelser?

Alternativ 1: en felles 1-10 skole (ikke plassert)

Dette sier fagpersonalet på det digitale fellesmøte februar 2022. I vurderingen av alternativene som er ulik dagens struktur er ikke dataene sortert på skolekretser og hva ansatte er enige og uenige om.

Alternativ 1	fordeler	ulemper
For elevenes læring og utvikling	Større sosialt miljø - alle finner en venn Elevene møter flere lærere med utdanning i fag de underviser i Store klasser Om noen få år er det plass til alle elevene på SBU – og alle vil få tilgang til Nordmørshallen I 5-10 års perspektiv har kommunen bare elever nok til en skole (278-240 elever)	Uoversiktlig og mindre trygt sosialt for barna med så stor skole, spesielt for de minste. Mange elever må ha skyss og/eller får lengere skyss skolevei Utrygghet på bussen Gå på samme skole i 10 år - liten endring for elevene ved overgang til ungdomstrinn -liten endring av sosialt og faglig miljø En del elever trives bedre i mindre miljø Ikke bra med samme uteområde og inn/utgang for 1-10 trinn Ungdomstrinns elever har unødvendige begrensninger når de er så tett på de minste i ganger og på uteområdet Kan skape mye sosialt uro og motstand i de kretsene som mister skoletilbud
For de voksens læring og utvikling	Større fagmiljø og samarbeidsmuligheter – mulighet for erfaringsutveksling og lærende profesjonelle felleskaper for personalet Nærhet til ledelse Bruker færre ressurser til ledelse Mindre sårbart i forhold til bemanning En skole er enklere å forholde seg til for støttetjenestene (helse, ppt og barnevern o.l.) Vil styrke samholdet i Kommunen Vil bidra til å styrke TVGS	

Alternativ 2: To skoler 1-10 på TBU og SBU

Dette sier fagpersonalet på det digitale fellesmøte februar 2022. I vurderingen av alternativene som er ulik dagens struktur er ikke dataene sortert på skolekretser og hva ansatte er enige og uenige om.

Alternativ 2a	fordeler	ulemper
For elevenes læring og utvikling	Mer samlet kompetanse til gagn for elevene Samme voksne på SFO og skole skaper trygghet, sammenheng og helhetlig opplevelse Gode klassefelleskaper Trygt sosialt læringsmiljø Ok klassestørrelse på TBU - unngår få-deling Større klasser enn om skolene var delte – lettere å finne en venn Kan følge samme klasse hele 1-10 løpet Lov å forsvinne i mengden også Trygt og oversiktlig for elevene på SBU i mindre klasser, der alle blir sett. Lettere å tilpasse mestring for den enkelte Elvene blir godt kjent med lærerne og vil oppleve stabilitet og forutsigbarhet i forhold til de voksne De fysiske rammene på SBU er moderne og tilrettelagt med universell utforming. Ved SBU er det opparbeidet et flott uteområde med klatrepark, gapahuk og ellers et område med potensiale, samt ny hall. Oversiktlig og lett å tilpasse for å oppnå mestring på SBU Læreres kunnskap om og relasjon til eleven blir viktigere og viktigere. Et skolemiljø i nærmiljøet med trygge kjente voksne gir eleven større trygghet. Enklest å gjennomføre uten store strukturelle endringer – bussen fra Meisingset kjører uansett Geografisk tilhørighet uten alt for lang skolevei God avstand for alle elever. Viktig for lokalmiljøet Færrest elever og foreldre blir berørt	Fortsatt to små skoler, elevtallet er synkende Neppe bærekraftig på sikt dersom elevtallsnedgangen fortsetter SBU vil med tiden bli for liten, bør ha en minimumsgrense for antall elever før det eventuelt vil bli vurdert større strukturelle endringer Ungdomstrinnene blir veldig små, spesielt på SBU Elevenes trivsel og motivasjon kan bli påvirket av lang reisevei og lange turer med buss, spesielt de yngste fra Meisingset Kan være en ulempe for den enkelte elev, med sammenslåtte klasser på SBU Ungdomsskole og barneskole i lag er ikke nødvendigvis bare positivt Stor forskjell i alder som må tas hensyn til Mister fordelene med å glede seg til å begynne på ungdomsskolen At MOS legges ned
For de voksens læring og utvikling	Større og mer robust faglig felleskap – flere kolleger flere å samarbeide med på TBU Fordel for rekruttering med god størrelse på fagmiljøet. Vil styrke skolen i Tingvollvågen på kort sikt mht. ressursutnytting og kompetansebygging Sosialt med flere ansatte Lettere å administrere	Lite faglig felleskap for lærere på ungdomstrinnet på begge skoler Sammenslåtte klasser på SBU

Alternativ 3a: En felles ungdomsskole på Tingvollvågen

Dette sier fagpersonalet på det digitale fellesmøte februar 2022. I vurderingen av alternativene som er ulik dagens struktur er ikke dataene sortert på skolekretser og hva ansatte er enige og uenige om.

3a	fordeler	ulemper
For elevenes læring og utvikling	Flere ungdommer "å spille på" sosialt og faglig Å få lov til å skli inn i mengden Får lov å være ungdom i et ungdomsmiljø Elever fra SBU vil få et (kjærkommet?) miljøskifte Bedre tilbud i språk og valgfag Elevene får større tilgang til faglærere Mulighet for å ha lærere fra TVGS Alle ungdomsskoleelever vil få svømming Nær sjø og lysløype Mulighet for nært samarbeide med arbeidslivet og Nibio med kort avstand fra skolen. Kan fremme rekruttering til TVGS Tingvollvågen er sentrum og et naturlig sted å ha en felles ungdomsskole. Flest elever bor i Tingvollvågen. Kortest reisevei for elevene bosatt på Meisingset Alle ungdommene samlet vil gi samhold og bygge felleskap på tvers av kommunen Kan føre til flere felles fritidsaktiviteter både i Tingvollvågen og i Nordmørshallen - blir lettere å være venner etter skoletid også Godt alternativ 10 år frem i tid	Kanskje skolen blir litt for stor for noen? Lettere å tilrettelegge for barn med særlige utfordringer i mindre klasser. Mange elever til en kontaktlærer gjør det vanskeligere å skape god nok relasjon til elevene og skape trygghet og tilhørighet, at de føler seg sett og hørt. Dette får ut over elevenes læring. Det er viktig at man blir sett og gjenkjent av alle voksne på skolen. Jo større skole jo mer sannsynlig er det at der er flere voksne som verken vet hva du heter eller hvilket trinn du går på. Lang reisevei vil gi noen elever ekstra lange dager og kan føre til at de blir slitne. Bussreise uten voksne er sårbart for de konflikter eller mobbing som oppstår der tas med inn i skoledagen. Synd å miste tilgang til Nordmørshallen TBU er i mye dårligere stand enn SBU Lokalene på TBU må moderniseres Uteområdet på TBU må oppgraderes
For de voksens læring og utvikling	Bedre og bredere faglig kompetanse blant ansatte. Større mulighet for faglig samarbeid mellom lærere. Vi får mer spisskompetanse Mulighet for å samarbeide med og om lærere på TVGS Lettere å rekruttere til et større fagmiljø Lettere å administrere Vil få bedre ressursutnyttelse	

PPT: Verken skolestørrelse, antall elever i klassen ser ut til å være sentrale faktorer for gode skoler. Det er lærernes evne til å skape engasjement hos elevene som kan forklare hvorfor noen skoler i stor grad klarer å løfte elevenes læring. Det er dyktige og engasjerte lærere som jobber godt sammen og sko klarer å skape et sterkt elevengasjement som vinner. Dette er basert på forskning fra Hattie, Pianta og Fullan. Det er den enkelte ansattes varme, engasjement, respekt, høflighet og sanne interesse for elevenes livsverden, samt å ha positive forventninger til elevene som skaper den gode skole. Der elevene lærer mye både sosialt, emosjonelt og akademisk. Slik sett kan man ikke bevilge seg til en god skole, det er bare hårdt arbeid som over tid skaper den gode skolen.

Alternativ 3b: En felles ungdomsskole på Straumsnes

Dette sier fagpersonalet på det digitale fellesmøte februar 2022. I vurderingen av alternativene som er ulik dagens struktur er ikke dataene sortert på skolekretser og hva ansatte er enige og uenige om.

Alternativ 3b	fordeler	ulemper
For elevenes læring og utvikling	Større muligheter for å få venner når hele ungdomsmiljøet samles Større fagmiljø for elevene, flere valgfag En felles ungdomsskole er positivt uansett Flott uteområde for aktiviteter Nordmørehallen og idrettsanlegg gir mange muligheter Bedre og mer fleksibelt skolebygg på SBU Nærhet til bedrifter	Lengere (for lang?) reisevei for elever som bor på Meisingset og Tingvoll Mange flere elever vil bli avhengig av skyss til skolen enn ved plassering i Tingvollvågen Ikke mange bedrifter i gåavstand til skolen (arbeidslivsfag/kombinert arbeidspraksis med skole) Vanskeligere å samarbeide med TVGS Langt unna det multikulturelle og flerspråklige. Foreldre på fra mottak eller bosatte uten bil har ikke mulighet for å komme seg på møter på skolen Ingen svømmehall og dårlig sløydsal Har ikke like god tilgang på ski og kajakk som TBU Klasserommene på SBU blir for små Langt unna kommunesentrum Sentrum fjernes eller ødelegges Barnetallet vil synke ytterligere For langt til offentlige tjenester
For de voksens læring og utvikling	Større fagfelleskap på samme sted Blir mer faglig robust Spisskompetanse samlet Moderne skolebygg, uteområde og ny hall Klasserommene å ungdomsskolen (SBU) er bygd slik at det gir gode muligheter for samarbeid mellom lærere og klasser	Flere lærere må pendle Fare for at TVGS legges ned Mindre attraktiv kommune å jobbe i

Alternativ 4: Bevare lokal SFO om skoletilbudet legges ned

Dette sier fagpersonalet på det digitale fellesmøte februar 2022. I vurderingen av alternativene som er ulik dagens struktur er ikke dataene sortert på skolekretser og hva ansatte er enige og uenige om.

Alternativ 4	fordeler	ulemper
Det sier de ansatte 01.02.22	Nærhet og trygghet Fordeler for foreldre ved henting og levering av barn Best for de som pendler	Kan gå utover kvaliteten på SFO Mister overføring av informasjon og kommunikasjon med foresatte Ikke sammen med de andre barna og vennene sine før og etter skoletid. Forskjellige voksne på sfo og skole Utfordringer for elever med spesielle behov Barna må busses – det krever at ansatte må være med bussen. Utrygt å bytte sted Urolig og stressende dag for elevene som må forflyttes flere ganger i løpet av dagen. Blir oppstykket. Utfordrende stillinger – ansatte vil få delt dagsverk, eller jobbe på to plasser. Mye ekstra organisering Åpner for mer privatisering

Alternativ 5: Ulike samarbeid med Tingvoll videregående skole

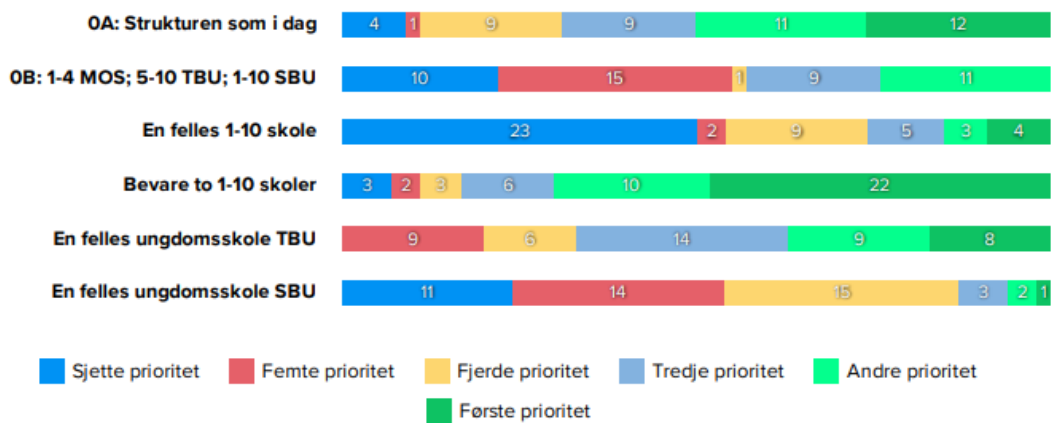
Dette sier fagpersonalet på det digitale fellesmøte februar 2022. I vurderingen av alternativene som er ulik dagens struktur er ikke dataene sortert på skolekretser og hva ansatte er enige og uenige om.

Alternativ 5	fordeler	ulemper
For elevenes læring og utvikling	Tilgang på høy faglig kompetanse og nær kjennskap til større del av skoleløpet Elevene vil få tilgang på både yrkesfags verksteder og lærer med yrkeskompetanse Kan bidra til å bevare TVGS og dermed elevenes mulighet for å gå 1-13 skoleår og samtidig bo trygt hjemme alle 13 skoleår Mulighet for kantine for ungdommer og ansatte Vil gi bedre tilgang til tingvollhallen for ungdomsskoleelevene Noen elever vil kanskje være klar for å skifte miljø? Kan bidra til å øke rekrutteringen til TVGS	De yngre barn mindre skjermet for problemer til eldre ungdom (rus, fest og lignende) Sosiale utfordringer for elever mht alder, utviklingsmessig og kognitive utfordringer Uforutsigbart for elevene i overgangen til TVGS. Kan være utrygt for ungdomsskoleelever å ha undervisning på TVGS Mister litt glansen hvis det blir en fortsettelse fra ungdomsskolen Å bruke det samme personale i ungdomstrinn og VGS kan være uheldig for de som trenger et miljøskifte Vi trenger ikke en nedslitt skole til Utrygt med tanke på nedleggelse
For de voksens læring og utvikling	Lærere kan få mulighet for faglig utfordring og utvikling gjennom hospitering mellom de to skoleslagene Lærerutdanningen er nå 1-7 og 8-13 årgang. Bedre utnyttelse av de faglige ressursene Får brukt smal fagkompetanse bedre Mer attraktiv arbeidsplass for faglærere, bedre muligheter for større stillinger Kan bidra til å bygge felleskap og være økonomisk Hvis det bygges nye lokaler, kan der samarbeides og være en fordel for ungdommen	Personalet på TVGS har lite å tilføre en barneskole Utfordrende å samarbeide med TVGS: Det brukes mye tid til å koordinere timeplaner Utfordrende med ansettelse, utviklingsarbeid og møter. Ansatte skal være over alt og har to ulike arbeidsgivere

I spørreundersøkelse blant ansatte 1. februar viser resultatet at de ansatte prioriterer to 1-10 skoler, strukturen som den er i dag og en felles ungdomsskole i Tingvollvågen, som de tre øverste valg av alle alternativene.

I denne undersøkelsen er det flest ansatte fra TBU, nestflest fra SBU og færrest ansatte fra MOS.

Prioriter alternativene i rekkefølge

Vedlegg 6: Innbyggernes svar fra dialogseminarene om kultur og bygdeutvikling

Mandag 31. januar ble det på grunn av korona pandemien arrangert et felles digitalt dialogseminar under temaet kultur og bygdeutvikling. Fordelene med et digitalt seminar var blant annet at alle fikk høre den samme innrammingen og at alle som var i karantene eller isolasjon kunne delta. Dette ville ikke være mulig i et hybrid seminar, hvilket også er vanskeligere å lede og koordinere.

På Meisingset valgte man å arrangere en fysisk samling i grendehuset i regi av bygdekvinnelaget, som koblet seg på det digitale fellesseminaret. De ble rådet til å arrangere folk i grupper og unngå kinooppsett for at deltakerne skulle kunne snakke sammen, lytte til hverandre i mindre grupper og svare på spørsmålene sammen. Det ble meldt om dårlig lyd i det fysiske møtet på Meisingset, men de fikk til et godt gruppearbeid

Det ble registrert ca. 70 digitale deltakere. Men flere satt sammen, få antallet deltakere kan ha vært nærmere 100 personer. Langt størsteparten va deltakerne kom fra Meisingset, som både deltok fysisk og digitalt. Færre deltok fra Straumsnes og Tingvollvågen, alle digitalt.

Tema: Kultur og bygdeutvikling

31. januar 2022, kl: 18.00 - 21.00

Sted: Nettbasert (Zoom, se lenken nederst)

Åpen deltagelse

Kommunestyret vedtok i november 2020 å utrede struktur og økonomisk organisering av skolene i Tingvoll for å opplyse debatten. Rapport fra utredningen skal være ferdig til høring i mars 2022.

Du inviteres til å delta på et møte om framtidig skolestruktur. Vi vil vite hva innbyggerne mener er viktig for kultur og bygdeutviklinga om skoletilbudet beholdes, eller flyttes.

Ulike sider av skolestrukturen utredes. I andre sammenhenger utredes perspektivene pedagogikk, sosiale og praktiske forhold og økonomi. I dette seminaret står lokalkultur og bygdeutvikling på dagsorden.

Pga. pandemien og smittetrykk vil dette møte bli avholdt digitalt. Det betyr at du som skal delta må ha tilgang til en PC for å kunne logge deg på møtet. Det er i tillegg ønsket at man kan ta med en smarttelefon for å kunne gi sin personlige mening på verktøyet LearnLab.

Vi kommer til å lage grupper fra den skolekretsen du «tilhører». Det betyr at når du logger deg på må du kunne skrive hvilken skolekrets du tilhører for å sortere innspillene som kommer og for å sette deg i riktig gruppe. Du vil bli geleidet inn i Learnlab når du bruker lenken for å komme inn i seminaret.

Dersom du er ukjent med digitale møter, anbefaler vi at du logger deg på inntil en halv time før for å få ordnet alt det tekniske. Det første som skjer når du klikker på lenken, er at du blir bedt om å laste ned og installere programmet Zoom på datamaskinen. Deretter åpnes bildet for møtet automatisk.

<https://learnlab-net.zoom.us/j/81760993438>

Program

18:00	Innledning ved kommunen. Hensikt med dagen, arbeidsmåter, situasjonsbeskrivelse og hvordan ser det ut i kommunen framover
18:50	Gruppearbeid: • Hva er det vi ønsker med å beholde skolen vår? • Hva er det vi ønsker å unngå hvis skolen blir nedlagt? • Kommentarer til det som er kommet fram og vegen videre.
21:00	Slutt

Dialogseminaret ble innledet med at alle deltakerne logget seg på Learnlab og bidrog til å skape en ordskey som viser hva som er bra med å bo i Tingvoll

Hva er ønskene og forventningene ved å beholde din skole?

I dette oppsettet er innspillene delt opp slik at temaet kultur og bygdeutvikling er satt i egen rad og markert med grønt. Det er skilt mellom skolekretsene. Innspill som hører til temaene praktisk, sosialt og faglig er lagt i egen rad nederst. Men ting henger sammen og kan ikke helt skilles fra hverandre. Lang skolevei kan føre til fraflytting og en god skole med gode ressurser, lokaliteter og godt læringsmiljø kan føre til bolyst og enda tilflytting.

Møtet ble innrammet av ansatte med fagansvar i kommuneadministrasjonen samt representant fra ungdomsrådet.

- **Åse Bjerke**, Virksomhetsleder for Kultur, familie og helse, la frem hvordan skolebyggene blir brukt av frivilligheten utenom skoletiden, samt forskning på skolebygget sin betydning som kulturelt samlingssted i bygda
- **Per Gunnar Lønset**, arealplanlegger, la frem ulike sider av samfunnsutviklingen som bosetting, aldersfordelingen på befolkningen, antall tomter for boligutbygging og trender i næringsutviklingen.
- **Sandra Røskar** fra ungdomsrådet reflekterte bredt og diplomatisk om ungdommens interesser. De ønsker seg spesielt at TVGS bevares. Samtidig som de ikke ønsker at bygdeskolene skal nedlegges er de også realister. De har forståelse for økonomi og at man kanskje må endre på strukturen. Ungdommen er også opptatt av at reiseveien må være overkommelig og at de minste er mer sårbare for lang busstid enn de eldste.

Først noen Innspill som kom inn uten kretstilhørighet og tydelige svar på det ene eller det andre spørsmålet:

Ungdommene i kommunen ønsker en felles ungdomsskole i Tingvollvågen - i nærheten av TVGS

Om alle grendene i løpet av grunnskoleårene deler samme skole, vil dette bidra til økt samhold i hele kommunen og mer eierskap til felles goder og muligheter

Det må legges opp fornuftige skoleruter. Kan ikke lage så billige og langer ruter at barn må sitte lenge på buss. Det er et dilemma at kommunen bestemmer skolestruktur og fylker bestemmer skoleruter

I det følgende avsnittet er deltakernes innspill til kultur og bygdeutvikling satt skjematisk opp og sortert etter spørsmålene:

- Hva ønsker vi med å beholde skolen?
- Hva er det vi ønsker å unngå hvis skolen blir nedlagt?

Hva ønsker vi med å beholde skolen?

Meisingset	
31.01.22	Hva er ønskene og forventningene ved å beholde din skole?
Kultur og bygdeutvikling	Liv og røre i bygden – levende bygd Bosettingslyst Bevare arbeidsplasser Dugnadsånden lever Aktiviteter i lag og foreninger Sosialt samlingssted for alle aldre Feiring av 17. mai Samhold og identitet Stolthet av opphav og bygdehistorie, som gagnar etterkommere Nærbutikken overlever, den er viktig for eldre, den bringer varer til de som ikke har bil Kan gjerne ha boliger til flyktninger
Praktisk, sosialt og faglig m.m.	Trygghet for de minste barna Kort skolevei – mulighet for å gå/sykle til skolen Kort skolevei for pendlere Barna blir sett og får tilpasset opplæring i en liten skole Trygg overgang bhg/gsk Liten skole kan gjerne være en god mottaksskole

Straumsnes	
31.01.22	Hva er ønskene og forventningene ved å beholde din skole?
Kultur og bygdeutvikling	Tilflytting og vekst Nærskole bra for tilflytting og for pendlere, i forhold til nytt sykehus Skolen er viktig møteplass for inkludering av tilflyttere i bygda Fordel med bhg/gsk og kultur i samme område Beholde lokalt engasjement, samhold og identitet Skolekorps og kulturliv Verdsetter SFO og kulturelle tilbud rett etter skoleslutt Har et gode bygninger og uteområde for barna Gode fasiliteter i Nordmøreshallen Biblioteket vårt
Praktisk, sosialt og faglig m.m.	Trygghet for barna med nært og oversiktlig tilbud Minst mulig pendling for barna er bra for fritiden og trivsel Allerede lang pendlervei for mange foreldre. Skole i nærmiljøet er viktig for å få hverdagen til å gå i hop. SFO-tilbud skal ikke være å sitte på skolebussen – men lek om aktiviteter Leksehjelp er positivt

Tingvollvågen	
31.01.22	Hva er ønskene og forventningene ved å beholde din skole?
Kultur og bygdeutvikling	Styrke sentrum ved å la sentrumsskolen bestå Viktig for opprettholdelse av TVGS
Praktisk, sosialt og faglig m.m.	Ønsker en bedre skole med nok ressurser i Tingvollvågen Lage en god skole frem for tre som mangler alt Skolen i Tingvollvågen må styrkes både med lokaliteter og ressurser til det faglige innholdet

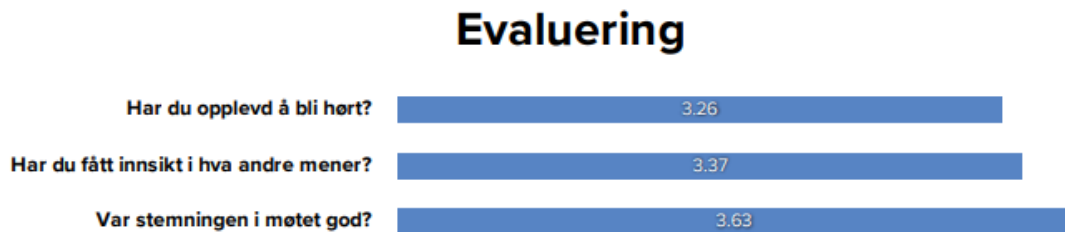
Hva er det dere ønsker å unngå hvis skolen blir flyttet?

Meisingset	
31.01.22	Dette ønsker vi å unngå hvis skolen blir flyttet
Kultur og bygde-utvikling	Fraflytting Tap av arbeidsplasser Forgubbing At den positive trenden med tilflytting og økende elevtall blir knust Forvitring og død i bygda Livsnerven skal forsvinne Møteplassen blir borte Tap av dugnadsånd og samhold Dårligere kultur og fritidstilbud Å bli hyttegrend Lokaler som blir stående tomme Negativt omdømme for bygdas tilbud Miste nærbutikken Tap av stolthet, identitet og tilhørighet Miste kontakten mellom generasjonene Dårligere trivsel for alle aldre Miste formidlingen av lokalhistorie til barna Miste 17. Mai og julegrantenning, barnetrening og mye mer
Faglig, sosialt og praktisk	Lang og utrygg skolevei for de minste Hverdagen til pendlere blir vanskelig Unngå store klasser – god og tett oppfølging av barna Å miste uteareal og aktivitetsmuligheter i friminutt Miste barnehage Miste SFO At kommunen slutter med å drifte grendehus Vi vet hva vi har, men ikke hva vi får

Straumsnes	
31.01.22	Dette ønsker vi å unngå hvis skolen blir flyttet
Kultur og bygde-utvikling	At det blir fraflytting Bremse den positive utviklingen og tilflyttingen som bygda opplever At folk velger Frei, hvis vi mangler barneskolen. Mindre samhold i lokalmiljøet Nedlegging av skolekorps og andre fritidsaktiviteter Tap av bibliotek At arbeidsplasser forsvinner Lokaler som blir stående tomme
Faglig, sosialt og praktisk	Unngå lang og utrygg reisevei for barna Umulig hverdag for pendlere At elevene får pendlertretthet og at det vil slå negativt ut for TVGS Mister god oppfølging av barn med spesielle behov hvis det blir større klasser Unngå så store klasser - at barna ikke blir sett Samarbeid om og overgang fra barnehage til skole hvis skolen flyttes Miste det gode samarbeidet mellom barneskole og ungdomsskole Unngå sammenblanding av elever fra ungdomsskole og TVGS

Tingvoll	
31.01.22	Dette ønsker vi å unngå hvis skolen blir flyttet
Kultur og bygde-utvikling	Svekkelse av sentrum og kommunen uten en sentrumsskole Trenger en levende skole i sentrum for å ha levende ytre strøk Tap av ungdomsskole vil svekke hele indre del av kommunen Svekkelse av TVGS – utfordrer rekruttering Opprettholde fritidstilbud i sentrum – trenger flere barn til idrettslag At ungdommen kan være sammen og gå videre på TVGS
Faglig, sosialt, praktisk og økonomisk	Svekke barn og unges muligheter for vekst og utvikling At de klassene som blir igjen sitter igjen med ennå færre ressurser enn nå og at de får dårligere tilbud At kommunen kommer i økonomisk uføre

Evaluering av målet med møtet:

Flere exit-kommentarer som evaluering av (learnlab):

Mange sa at det var dårlig lyd på det fysiske møtet som ble arrangert av bygdekvinnelaget på Meisingset grendehus

Noen mente at et slikt møte ikke burde vært digitalt, men akseptabelt av hensyn til smittevern

Andre likte å delta digitalt og satte pris på å kunne lytte uten å snakke.

Noen mener at spørsmålene kunne være stilt annerledes

Noen ønsket mer fokus på det økonomiske aspektet

Noen synes det burde ha vært bedre annonsert i forkant

Noen synes det burde handlet mer om kultur og bygdeutvikling

Vedlegg 7: Innovasjonsoppgaven til elevene og bilder fra innovasjonsseminaret

Innovasjonsoppgave

Bærekraftig skolestruktur i Tingvoll

Vi trenger hjelp av elevene i grunnskolen og på VGS i Tingvoll:

Det blir færre og færre elever i Tingvoll kommune. Det betyr at vi sammen må tenke nytt, og kanskje forandre på hvordan vi organiserer skole og SFO i Tingvoll. Dere elever, har viktig kunnskap som vi trenger for å finne ut hvilke ulike måter man gjøre dette på i fremtiden. Vi har laget en oppgave under hvor resultatet skal presenteres av elevrådsrepresentantene på innovasjonsseminaret for bærekraftig skolestruktur 22. september 2021.

Med vennlig hilsen

Christina Adelhardt, Tingvoll kommune

Oppgaven

1.

I klassen/elevrådet: Hvor mange ulike måter finnes det for organisering av skole og SFO i Tingvoll kommune - 3, 5, 10, 15, 45??

2.

I klassen/elevrådet: Snakk om fordeler og ulemper ved ulike alternativ – tenk på læring og trivsel for elevene.

3.

Hvilke 3-5 ulike alternativ ønsker elevrådet skal utredes videre?

Invitasjon til innovasjonsseminar

Bærekraftig skolestruktur i Tingvoll

Dato: 19. Oktober 2021

Sted: Tingvoll Fjordhotell med lunsj

Tid: 9.00 - 13.30 (-15.00 for arbeidsutvalget)

Deltakere

Elever: 2 elevrådsrepresentanter fra hver skole + TVGS (har med presentasjon av oppgave)

Ansatte: 4 Tillitsvalgte og 3 ledere 2 SFO-ledere (har med presentasjon av 0-strukturvurdering)

Foresatte: 1 fra hver skole/FAU

Adm./andre: Oppvekstsjef, Kommunedirektør, Utviklingssjefen og Kulturskolerektor

Politikere: arbeidsgruppe + ordfører – er observatører og eiere av prosessen

Målet med innovasjonsseminaret:

Finne alternative organiseringer av skolestrukturen for videre utredning i forhold til pedagogiske, sosiale, praktiske, økonomiske og bygdekulturelle perspektiver

Plan for dagen

9.00 – 10.00 Velkommen

Presentasjon av fordeler og ulemper ved 0-alternativet v/ansatte

Presentasjon av ulike måter å organisere skole og SFO v/elevene

10.00 – 11.30 Dialog om alternative måter å organisere skoler og SFO

11.30 – 12.00 Lunsj

12.00 – 13.30 Utvelgelse av alternativer for videre utredning

13.30 Deltakerne går hjem uten om politikere og administrasjonen i arbeidsgruppen

---

13.45 – 15.00 Møte i arbeidsgruppen for strukturkartleggingssaken

18.00 – 20.00 Felles FAU-møte Barnehage og skole: Informasjon og dialog om prosessen videre

Elevene på MOS sin løsning på innovasjonsoppgaven. Denne ble presentert av elevene og lærer fra MOS på innovasjonsseminaret 19. oktober.

Meisingset oppvekstsenter

Svar fra elevene på MOS

Elevene i 5.-7. klasse ved Meisingset oppvekstsenter har snakket og diskutert rundt oppgaven. Det var litt vanskelig å komme på forskjellige alternativer for ulike måter å organisere skolene og barnehagene i Tingvoll.

Og vi bestemte oss til slutt for bare et alternativ:

Vi ønsker at alle bygdene i Tingvoll skal ha hver sin barnehage og barneskole, mens ungdomsskolene kan bli samlet i Tingvoll. Altså at ungdomskoleelever fra Straumsnes begynner på Tingvoll.

Grunnen til dette er at:

- Eldre elever, for eksempel fra ungdomsskolen, har lettere for lengre reisevei enn elever i en 1. klasse.
- Vi synes det er bra å ikke ha så store klasser, lærere har bedre tid til hver enkelt elev.
- Da blir det likt mellom alle bygdene med ulike tilbud.
- Om barneskole og barnehage bli nedlagt i bygdene kan det bli vanskeligere å få folk til å flytte dit og kanskje velger mange å flytte bort fra stedet.
- Vi tror det er bra for elevene å få bytte til annen skole i 8. klasse og ikke gå på samme skole alle 10 årene.

Dette er elevrådet på SBU sin løsning på innovasjonsoppgaven. Fordi elevene kunne ikke delta på innovasjonsseminaret, ble teksten lest opp av skolens leder 19. oktober 2021.

Innovasjonsoppgave, bærekraftig skolestruktur i Tingvoll kommune. Tilbakemelding fra elevrådet v/Straumsnes barne- og ungdomsskole.

Representanter fra elevrådet ved SBU i Innovasjonsseminar for skolestruktur 19.10.21: Saga Skjevling Weiseth og Viljar Oleson Rakstang.

Vi i elevrådet synes dette var en stor og vanskelig oppgave å ta stilling til. Vi diskuterte den først i et samlet elevråd med representanter fra 5.-10.kl. Så fikk elevrådsrepresentantene i 7.-10. kl beskjed om å ta med oppgaven til sine klasser for videre diskusjon, før vi møttes på nytt og oppsummerte det vi hadde kommet fram til.

Følgende tanker, spørsmål og forslag kom fram:

- Vi ønsker dagens struktur. Hvorfor må vi endre på dagens struktur? Er det fordi det skal bli best for oss elever eller fordi kommunen vil spare penger?
- Vi synes det er viktig med fortsatt SFO på Straumsnes, Tingvoll og Meisingset. Vi er en pendlerkommune, så blir veldig langt å kjøre for mange hvis det blir samlet en plass.
- Hvis det blir for få elever på Meisingset slik at skolen blir nedlagt, synes vi fortsatt det bør være SFO-tilbud der. Elevene som skal på SFO kan sitte på med skolebussen fra Tingvoll til Meisingset.
- Hvis det skal bli sammenslåinger av skoler blir det veldig lang reisetid for mange elever. Ca 95% av dagens elever ved SBU må ta buss for å komme seg til skolen. Noen elever sitter allerede 45 min på buss en vei. Andre som kanskje har 5 min med busstid per vei må komme til skolen kl 07.50 å vente der fordi bussen må kjøre en annen rute for å hente elever. Vi har i dag 4 busser som kjører 5 ruter som henter og kjører hjem elever rundt om i Straumsnes.
- Er det bærekraftig å kjøre to ganger samme rute på elever hvis vi tar bort skolefrionsdager fra 1.-7.klasse?

Vi i elevrådet på SBU ønsker å invitere leder i oppvekstutvalget eller oppvekstleder i Tingvoll Kommune på en guidet kjøretur på dagens busstrekninger slik at de kan få et innblikk i hvordan dagens skolevei er for mange elever. Håper tilbudet blir benyttet og vi kan avtale tidspunkt for turen.

- Barnehage var ikke nevnt i oppgaveteksten, men vi mener det fortsatt må være barnehager i Straumsnes, Tingvoll og Meisingset.
- Likte ikke forslaget om å slå sammen ungdomsskolene. Det blir veldig lang kjøretid på elevene.
- Hvis vi skal slå sammen til en ungdomsskole burde det bli på Straumsnes, vi har ny hall og stadion.

Elevrådet på TBU sin løsning på innovasjonsoppgaven er i Powerpoint-format. Den ble presentert av elevrådslederne på TBU på innovasjonsseminaret 19. oktober 2021

Løsning på innovasjonsoppgaven

Strukturen beholdes som nå

fordeler

- Kort reisevei
- Arbeidsplasser
- Større lærertetthet
- Nærmere hjem

ulemper

- Penger spres
- Dårligere miljø
- Sosialt splittet
- lite mangfold
- Færre vennemuligheter
- krig

TBU og SBU

fordeler

- Sterkere sentrum
- Flere muligheter

ulemper

- Meisingset legges ned
Større klasser = uro

Barneskole på SBU og TBU – ungdomsskole i nærheten av TVS

fordeler

- Fordel for VGS
- Flinke elever kan få utfordringer på videregående nivå
- Kan "låne" videregående lærere

ulemper

- ?

Elevenes første samlede forslag til alternative strukturer 19. oktober

Elevenes 1. forslag

- En ungdomsskole + tre barneskoler

- SFO på MOS om skolen blir nedlagt²
• Ønsker ingen endring, men:

- Ungdomsskole på Strømmen

- Tre skoler - såm nå - 0-Alternativt

- To skoler TBU + SBU

- To skoler - en ^{med} ungdomstinn³

- En ny Ungdomsskole¹

Resultatet fra dialogseminaret 19. oktober, der både ansatte, ledere, elever, foreldre og administrasjonen deltok.

Resultatet fra innovasjons- seminaret

Gruppe 1

- ① FELLEŠ UNGDOMSSKOLE 12 2 2 1
- ② EN FELLEŠ SKOLE 1-10. 1 1
- ③ TO SKOLER 3 3 3
- ④ 0-ALTERNATIVET 2 2 1 3 3

Gruppe 3

- * 0-alternativet ② 2
- * Felles ung. skole m/vgs. 1 1 2 1/mos
- * 2 skoler (TBU-SBU) 3 3
- * Fleksibel organisering av ungdomsskolestruktur. Samlokalisering avhengig av faks. størrelse på kull.

TBU: 1-10 ③ TBU: 5-10 ①
 MOS: 1-7 ① MOS: 1-4
 SBU: 1-10 ① SBU: 1-7 ①

TBU: 5-10 ③
 MOS: 1-4 ②
 SBU: 1-10 ① ②

gruppe 4

Gruppe 2

- + 0 alternativet, dagens ordning.
- + Samlokalisering Ungdomsskoler og VGS. skoler. 1 3 1 3 2
 - SFO består alle tre plasser.
- + En ny felles skole. 2 2 2 1
- + Samlokalisering 1.-4. på Masingset 5.-7. Tingvoll.
- + Straumnes/Tingvoll består. Masingset skole legges ned. 3 3
 Barnehage, SFO på Masingset består

Høringssvar

Utredningen har hatt høy grad av involvering av ulike parter underveis i prosessen. Disse informasjonene regnes som de primære kilder i saken. Utredningen har i tillegg vært på høring 1.-6. mars 2022, for å sikre at informasjonen vi har samlet inn dekker behovet for å opplyse saken så den danner et godt grunnlag for at politikerne kan ta et informert valg med hensyn til en bærekraftig fremtidig skolestruktur i Tingvoll kommune. Informasjonen som skal opplyse saken er tredelt: primærkilden er elever, ansatte og foresatte samt andre interesserte parter. Sekundære kilder er relevante lovverk, forskning, analyser av nasjonale og lokale resultater samt økonomiske beregninger, som skal opplyse sakens bredde.

Høringsutkastet, har vært tilgjengelig på kommunens hjemmeside. Informasjon om høringen har blitt gitt på kommunens Facebook side og sendt til FAU-ledere, tillitsvalgte og ledere i oppvekstsektoren med oppfordring om å videresende til andre parter og aktører med interesse for utredningen. Det har kommet inn 6 høringssvar fra disse:

1. FAU, Meisingset oppvekstsenter
2. Ledelsen på Straumsnes barne- og ungdomsskole
3. Utdanningsforbundet Tingvoll barne- og ungdomsskole
4. FAU Tingvoll barne- og ungdomsskole
5. Ansattgruppen på Meisingset oppvekstsenter, avd. skole
6. BL samhold/Meisingset grendehus

Oppsummering av høringssvarene

Høringssvarene har blitt gjennomgått primært for å sikre at ny informasjon blir innlemmet og at eventuelle feil blir rettet opp. I det følgende blir det kort gjort rede for innholdet i hvert høringssvar og om hele eller deler av svaret blir tatt inn i rapporten. Høringssvarene finnes i sin helhet på kommunens hjemmeside under skole og utdanning og Strukturkartlegginga.

FAU Meisingset oppvekstsenter	
Også publisert som leserinnlegg i Aura avis - Alle setter pris på medvirkning, men opplever det noe kunstig - Mener at nedlegging av MOS ikke vil gagne de yngste barn - Viser til forskning om helse, livsstil og inaktivitet og overvekt - Bekymret for lang busstransport, barnas tid og mobbing på bussen, viser til lovverket om skoleskyss. - Lite forskning på fådelte skoler, men viser til at det er bred enighet blant fagpedagoger med interesse for fådelte skoler, om at aldersblanding kan være tjenlig for utvikling av sosial kompetanse. Flere forskere og funn siteres. - Stiller spørsmål ved om «det egentlig er det faglige som skal fronte flaggborga vår?» - Understreker at man ikke er imot «noen», men for MOS. - Minner på at barnetallet på Meisingset har økt de siste årene. - Minner på at undersøkelsen blant fagfolk som viser at fagfolket ønsker to skoler er basert på at det er svært få ansatte fra MOS i undersøkelsen. - Minner på at det i spørreundersøkelsen kommer frem et klart ønske om å fortsette med dagens skolestruktur	Sentrale deler av innholdet i høringssvaret er ivarettatt i utredningen, men deler av forskningen det vises til skrives inn i utredningen.

- Stiller seg tvilende til at det vil være besparende å legge ned MOS - Skolen er en avgjørende faktor for til og fraflytting og er selve grunnmuren for et lite lokalsamfunn.	

Ledelsen på Straumsnes barne- og ungdomsskole	
Høringssvar med mange konkrete sidehenvisninger - Grundig prosess med bred deltakelse og mulighet for at alle synspunkt kan komme frem – også fra ansatte. - Minner på lovforslaget til å fjerne kompetansekravene i skolen - Gratis kjernetid for 1. trinn vil ikke kreve utbygging på SBU s. 29 - Gir eksempler på hvordan skolen ivaretar folkehelseloven s. 30 - Kommenterer at mål med kompetanseløftet og status i SBU s. 60 - Kommenterer arbeid med rekruttering og kompetanse i SBU s 61 - Kommenterer hvordan det arbeides med laget rundt barnet på SBU - Skoleskyss må organiseres slik at eleven får akseptabel reisetid. - Tabell side 92 om antall barn i SFO 21/22 er byttet med TBU. - Enig i at bygningsmassen er svært godt og funksjonelt bygg. - Minner om at elevrådets svar på innovasjonsoppgaven er oversendt i sin fulle versjon.	Innholdet i høringssvaret er hovedsakelig en utdyping av praksis på SBU. Tabellen antall barn i SFO rettes opp. Ellers medfører ikke svaret endringer i utredningen, men ivaretas som høringssvar.

Utdanningsforbundet Tingvoll barne- og ungdomsskole	
Utdanningsforbundet ved TBU opplever at prosessen i denne saken er viktig, og at den i dette tilfelle har vært grundig. Vi ser det derfor som svært at høringsdokumentet blir lagt til grunn når fremtidig skolestruktur i Tingvoll kommune blir fastlagt.	Støtte til prosess og ønsker om videre arbeid med saken. Ikke medført endringer i utredningen.

FAU Tingvoll barne- og ungdomsskole	
- Bred og omfattende utredning med mange involverte - Peker på at bevaring av TVGS er svært viktig for barnas beste og argumenterer med: - Det er til barnas beste at vi har en videregående skole i Tingvoll, så de unngår å flytte og bo på hybel. - Det er til barnas beste å ha en grunnskole med et sterkt fagmiljø - Det er til barnas beste å få tilgang til større felleskap og flere venner - Det er til barnas beste at det ikke er strid mellom bygdene – en felles 1-10 skole vil over tid kunne støtte dette. - Fremhever behovet for god svømmeopplæring for alle elever. - Minner om at Tingvollvågen er sentrum og at det derfor må ligge en 1-10 skole der, da det ifølge statistikk over befolkningssammensetningen viser at det fortsatt vil være her de fleste av barna vil bli født i årene fremover. - Viser til at det er aktiviteter på kryss og tvers mellom bygdene, både skiskyting i Vågen og klatring i Nordmørshallen som trekker barna fra Vågen og Straumsnes. - Peker på et betydelig behov for renovering av bygningsmassen og mulighetene for et «Campus Tingvoll» med felles tilbud for både unge og eldre i Kommunen.	Høringssvaret har argumenter om barnas beste, bla. vedr bevaring av TVGS som ikke er med i utredningen. Dette tas med videre. Muligheten for å se flere byggverk i sammenheng tas med i avsnittet om bygg.

- Peker på at økonomiske utfordringer og høy gjeldsgrad pr innbygger fordrer at det tas tydelige grep. - Håp om at det betyr en fremtidsrettet, sosialt og faglig sterk skole både for dagens elever og kommende generasjoner.	

Ansattgruppen på Meisingset oppvekstsenter, avd. skole	
- Lokalsamfunnet i grendene er en viktig del av kommunen og skolen er liten men viktig. Hjertet i bygda og viktig for bolyst. - Har godt samarbeid med nærbutikk, bygdelag og andre ressurspersoner, som større skoler ikke får til i like stor grad? - Lokalitetene er gode og fleksible med nærhet til fjord og fjell. - MOS skorer godt på trivsel og har lave mobbetall - Små grupper gjør det lettere å se hvert enkelt barn og tilpasse. - Sammenslåtte klasser fungerer utmerket - Trygg overgang mellom barnehage og skole - Reagerer på at stemmene fra de 4 ansatte i MOS ikke kom til syne da de ansatte under dialogkonferansen 1. februar ble bedt om å rangere de ulike alternativene, på grunn av skjevhet i antall deltakere fra de ulike skolene. Reagerer også på måten resultatet har blitt brukt. - Reagerer på at den økonomiske siden av utredningen ikke er kontrollert av økonomiavdelingen før høringsfristen utgår 16. mars, da man ikke vil ha mulighet for å kommentere den siden av saken. - Påpeker at det vises til forskningsresultat uten at denne er etterprøvbare og at det finnes forskning som har andre konklusjoner. - Påpeker at «små og store» skoler brukes uten referanse og at det er klart at alle de tre skolene i Tingvoll hører under kategorien «små» i den sammenhengen. - Klar over de økonomiske utfordringene. - Håper på at det blir gode løsninger både på kort og lang sikt.	Utredningen justeres i forhold til referanser og tydeliggjøring av hvilke skolestørrelser forskningen viser til når. Ellers medfører ikke svaret endringer i utredningen, men ivaretas som høringsvar.

BL samhold/Meisingset grendehus	
- MOS er hjertet i bygda, ulike lag og foreninger, faste arrangement. - MOS er viktig for å bevare en levende bygd og har en dugnadsånd i verdensklasse – motivert av barnas beste - Frykter negative ringvirkninger hvis nedleggelse, tap av nærbutikk og barnehage, forgubbing og å bli hyttegrend - Stiller spørsmål ved om alle har hatt mulighet for å delta i dialogen, og er kritiske til annonsering og hvem som har fått invitasjonen. - Kritisk til digitale dialogseminar og muligheten for ulike gruppers mulighet for å delta - Bygdelaget tok ansvar for at arrangere en fysisk møteplass som alternativ påkobling til det digitale dialogseminaret. - Flere av de som deltok på dialogseminaret opplevde ikke å få tilgang til demokratiet, bla. På grunn av fremmede ord og akademisk språk fra oppvekstsjef og konsulenter. - Minner på at det ikke er nedgang i elevtallet på Meisingset.	Høringsvaret medfører ikke endringer i utredningen, men ivaretas som høringsvar til den videre prosessen.

- Savner mer fokus på og tiltak for tilflytting og hvordan gjøre Tingvoll til en attraktiv kommune å bo i.	